Tractatus de penitētijs et actibus penitentiū ⁊ confessorū: cū forma absolutionū: ⁊ de canonibus penitētialibus.

Incipit tabula istius tractatus et cuiuslibet eius partis.

mortali gule: circa quam annectū-
tur tres questiones.
¶ Prima quādo ebrietas non est peccatum. ibi: dum dicit: quandoq; dicitur qualitas ebrietas.
¶ Sc̄da questio est quando ebrietas est peccatum veniale: ibi dum dicitur. venialis est.
¶ Tertia questio est: quādo ebrietas est peccatū mortale; ibi. mortalis est.
¶ Quinta questio est: de peccato accidie: ibi. dum dicitur. quintum peccatum est: in qua etiam veniūt tres questiones sicut in superiori articulo dictum est.
¶ Prima quando accidia non est peccatum. ibi dū dicitur; vnde aut talis tristicia est.
¶ Secūda questio est quando accidia est peccatum veniale. ibi dum dicit: vnde siquis habet tristiciaȝ.
¶ Tertia questio est: quando accidia est peccatum mortale: ibi duȝ dicitur: quādocūq; vero pertingit
¶ Sexta questio est de peccato luxurie in qua queritur: quādo maritus cognoscens vxorem; peccat mortaliter vel non: ibi dū dicit Sextū peccatū mortale est.
¶ Septima questio est de peccato auaricie: ibi duȝ dicitur. auaricia.
¶ Quarta pars est que sunt peccata venialia: ibi dum dicit. secunda pars. xxij. questionis est.
¶ Quinta pars est: quando venialia efficiuntur mortalia: vel mortalia efficiuntur venialia. ibi: dum dicit tertia pars. xxij. q̄stionis est. quomodo venialia.
¶ Sexta pars. xxij. questionis est. qualiter possunt tolli peccata venialia: ibi dum dicitur: et ex hoc resultat alia questio.
¶ Septima pars. xxij. questionis est quando quis dicatur peccare in spiritum sanctū: ibi duȝ dicitur et ex hijs etiam resultat alia questio.
¶ Xxiij. qualiter cognoscitur peccatum grauius vel leuius: presertim in peccatis luxurie.
¶ Xxiiij. questio est: que est satisfactio penitentie: et sic finitur tertia pars huius tractatus; de qua in exordio.

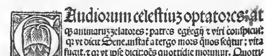
Doctoris de benauento in Salmaticẽsi aca
demia iura pontificia: de mane ordinarie legens: ad reuerendissimũ illu-
strem ac magnificũ dñm suũ dñm Joannẽ de Castella Salmanticensem
pontificẽ: iureconsultũ ac clarissimorũ regũ Ferdinandi et Elisabet consi
liariũ ꝙ dignissimũ: humili ac deuotissima comendatione premissa inscri
pta optimi parentis egregij doctoris Benauẽtani; prefatio incipit felici-
ter.

Uam sũmis vigilijs ⁊ immẽso labore ille veriusq iuris
monarcha Joannes benauentan⁹: doctor ꝑstantissim⁹:
progenitor meus: sapientie particeps fuerit effect⁹: et su-
pra modũ fontes vtriusq censure imbiberit. Pauperta-
tis precipue ⁊ alia studioꝝ onera a puericia captiuato in
tellectu sufferens quousq diẽ clausit extremum. Per su
as causas teste philosophoꝝ principe ⁊ opationes latere nõ põt. et tu te
clarissime presul spes ⁊ gloria mea eius elegantissimã doctrinã insecutus
subtilius cognouisti. Legimus eni pater excellẽs: illos qui pro republica
cecidisse compertũ est per gloriam viuere. et ideo eius optimi parentis fa
ma et gloria in vniuersum orbẽ nõ ab re decantatissima est: cum pro repu
blica studiorum adeo litteris deditissimus extitit vniuersis: ꝙ fere omnẽ
scientiarũ: artiumq liberalium modũ fuerit percunctatus: et per sexagin
ta et vltra annorum curricula: in predicte academie scholis publice cathe-
dras ordinarias: nõ iurium pontificum decreti: videlicet decreta liũ solũ,
Sed et rethorice: oratorie: et philosophie perlegisse constat: cuius sciẽtia
doctrina: verbo: et exemplo Salmantina schola mirummodũ edificatur:
ac semper ornatur tota hispaniarũ orbis illustratur illuminatur: ac in di-
uinis precipue rebus gubernatur: qui post omnia reputans sibi miserri
mũ sue sapientie posteris suis scripta nõ relinquere quibus possent cõso
lari: sicut tristeẽ diuiti decedere sine herede. Sexaginta et q̇nq opa tra
ctatus: repetitiones: ⁊ iustissima cõsilia ad totius humani generis guber
nationẽ ⁊ regimen diuinitus quodãmodo promalgata: vtilissima: deside
rabilia super aurum ⁊ lapidem preciosum: dulciora super mel et fauum:
propria manu scripta: penes me imeritum filiũ eius et heredẽ: querẽtibus
accomodanda dimisit. O dignissima ciuitas benauẽtana: q̃ tã mirificum
genuisti virũ. ei⁹ opibus lõge felix atq beata diceris. Et cũ sepenumero
illustris ac iocũdissime antistes: a ꝙ̃ plurimis iureconsultis ꝓfessorib⁹ op
timis ⁊ scholarib⁹ requisitus fuissem. Cõtinuis molestijs afficerer et in-
quietus redderer: vt opa pris tã ꝑstantissimi: eloquẽtissimi: et ortodoxe fi-
dei zelatoris tã sublimia: alias per eum sũma cũ maturitate ⁊ vigilia co-
pulata: cunctis in lege dñi eruditis vtilia: imo necessaria ad regimen ani-
marum: per me publicarenẽ. traderentur: ac oĩb⁹ rogantibus scribẽda vt
gẽmas preciosas cõmodarẽ: nec ꝑ me iuste aut licito velamento denegari

poterant. statim tũ ex ꝓdicta causa: tuz ne ea q̃ tã specialr̃ merẽtur notari
si nõ notẽtur: quasi neglecta videant̃. ne vt fertilior in agris seges hec om-
nibus reddatur. Jam dicta oꝑa singularia diligenter ac fideliter per me
accumulata ac emẽdata: litteris eneis impingenda in duo volumina ꝓn-
cipalia tradere: vt ea que lõgo tẽpore latitarunt: nunc oĩbus nota red-
dant̃. Et q: legitur parũ esse iura cõdere: nisi sit qui ea tueat̃: foueat: ⁊ ad-
ministret: obseruãdissime dñe: meũ tutissimũ columẽ: tue prudẽtissime ac
reuerẽdissime dñationi. iam dicta memoratu dignissima scripta deferen-
da ac dedicanda animaduerti ac censui. vt in tuum expectatissimũ et im-
mortale nomẽ oĩbus seculis celebrandũ relucescant. ⁊ abste foueantur:
ꝓtegantur: ⁊ auctorizent̃. ⁊ tuo rectissimo iudicio examinent̃: corrigan-
tur: limitent̃: et reformẽtur. qui omniũ sapientũ viroꝝ es indeficiens cal-
car: tibi soli predictoꝝ operum presidiũ. tuiamẽ: ꝓtectio ⁊ correctio mul-
tiplici titulo et rõne conuenit ac expectat. Cum ab ineunte etate: sub di-
sciplina iam dicti auctoris mei ꝓgẽitoris: ⁊ mea ⁊ si immeritus optimos
mores diuinas litteras rerum omniũ cognitionẽ: fidem: integritatẽ: mã-
suetudinẽ: modestiam: religionẽ: pietatẽ: libertatẽ: ⁊ omnẽ virtutem miro
modo colueris: vt tuis litteris ⁊ meritis exigentibus: in rigurosu exami-
ne licentiam ad doctoratus culmẽ obtinuisti: et omnẽ deniq̃ hyspaniam
tuis diuinis monitis vita: opere: et exemplo: tot illustrissimis lustris splẽ-
didam reddis: quibus sane meritis innumerisq̃ virtutibus: clarissimi ac
xp̃anissimi dñi ac dñe nostri reges Ferdinandus ⁊ Elizabet: diuino quo
dam nutu annuentibus: tuisq̃ factis disponentibus: te suum ꝙ dignissi-
mũ consiliarium: et sui supremi consilij presidentem constituerunt. primo
collocantes te in decanatus dignitatẽ sancte ecclesie Ꝺyspalensis ciuita
tis alias principis ꝓuinciarũ. Post parua vero tẽporum curricula: iure
optimo benemeritũ episcopũ Astoricẽsem: tuis deinceps preclarissimis
sapientie meritis ad apicem pontificatus nostre sancte ecclesie Salman
tine es promotus. O preclarissima ac famosissima vrbs Salmãtina: que
tantum pontificẽ: omnibus iustum: modestũ: ⁊ liberalem: ⁊ ab omnibus
dilectum habere merita es: beatissima predicaberis. Quid igitur de tu-
arum virtutũ culmine ⁊ amplitudine amplius enarrẽ: semper honos no-
men tuũ laudesq̃ manebunt. et si ea rite narrare vellem, humana quidez
deficeret lingua. taceo eni͂ et silencio pretereo tuum preclarissimũ ⁊ gene-
rosissimũ ortum: quo fere neminẽ excellentiorẽ nec clariorem in hispania
rum partibus imortalium omniũ stat sententia. Suscipe igitur munus
oblatum quod tuum est memorabile speculum memor in te sperantium
decus ⁊ presidium meum. meq̃ apud pedes tue dominationis obnoxiuz
constituo: immortali deo suppliciter preces porrigens: vt te sempiterno
euo conseruet. Data Salmãtice. ydibus Januarijs. Anno salutis Mil-
lesimo nonagesimo octauo.

Incipit tractatus de penitentia.

Gaudiorum celestiũ optatores: atq̃ animarũ zelatores: patres egregij ⁊ viri conspicui:
q: vt dicit Sene. instat a tergo mors q̃nos seq̃tur; vita
fugit. ⁊ q: vt ipse dicit: oẽs quottidie morimur. Quotti-
die enim morit̃ aliqua pars vite: ⁊ cũ crescim⁹: vita decre-
scit: quicq̃uid trãsit tẽporis perdit̃. et hunc ipsum, quẽ agimus diẽ cũ mor-
te diuidim⁹: ergo q: oẽs moriemur: vt in. c. in ecclesiastico. xiij. q. ij. ⁊ quia
totũ tẽpus vite nostre breuissimũ est, vt in. c. cõsideret. v. di. valde timidi es-
se debem⁹. nã si mors nos occupet in pctis: q̇d nisi mors eterna ⁊ gehẽna-
lis perditio erit nobis. In hoc igitur vigilare debem⁹: nã diabolus tanq̃
leo rugiẽs circuit nos: querẽs quẽ deuoret. vt in. c. nulli dubiũ. iij. q. j. et ve-
lut leo in occultis ⁊ in insidijs sedet vt nos interficiat: q: ipse obũbrat ar-
bores magnas. i. ypocritas: ⁊ dormit iuxta iuncũ ⁊ calamũ ⁊ caricẽ. i. apd̃
mundanos ⁊ curiosos hoies: ⁊ ipse est rex omniũ q̇ in aquis habitat. i. il-
lorũ q̇ in pctis et in fluxu rerũ labentiũ morant̃. vt in. c. si eni. in tex. ⁊ glo.
in fine. j. di. ij. ⁊ quilibet pctor pro pcto vẽdit⁹ est diabolo. vt in. c. nõ est qd̃
cuiq̃. xv. q. j. ꝓpter qd̃ diabol⁹ ptãtẽ habet in malis tanq̃ in suo pectore.
vt in. §. his auctoritatib⁹. xxiij. q. j. in fi. Quõ eni ab ista pctoꝝ morte ⁊ ab
ista ptãte ⁊ dñatione diaboli poterim⁹ liberari, certe nõ est aliud remediũ
nisi hoc solũ qd̃ ad deũ creatorẽ ⁊ protectorẽ nr̃m ꝑ pniam ꝯuertamur: et
pcta nr̃a q̃ cõtra eũ cõmisimus: ꝯtinue deplorem⁹. nã si apl̃s pcta per bap-
tismũ dimissa cõtinue plorat: nobis sup̱ fundamentũ aploꝝ positis: quid
preter plorare restat: q̇d nisi semp̱ dolere in vita: vt. in. c. si aplus. iij. dist. ⁊
ad hãc ploratione ⁊ pniaꝫ pctoꝝ cito accelerare debem⁹: anteq̃ claudat su-
per nos pute⁹ os suũ. i. anteq̃ profunditas hũane iniq̇tatis nos per mor-
tẽ absorbeat. vt in. c. pute⁹. sup ea. di. Idcirco q: tãta mala ꝓpter pcta icur-
rim⁹: ⁊ q: in sola pnia tm̃ refugiũ habem⁹. actũ p̃ntẽ de hac quã in isto an-
no legi ⁊ lego: materiã pnie disposui ordinare. In quo quidẽ actu tria (se-
quẽs morẽ solitũ) ꝑagam. p̃mo diuinũ auxiliũ (cũ ꝓtestatiõe debita) in-
uocabo. scd̃o materia. c. qd̃ repetitur⁹ sũ cũ ꝯclusionibus expedire curabo
tertio argumentorũ iaculis resistere laborabo.

¶ Circa primũ: q: vt ait Boeti⁹ de cõsolatione. li. iij. prosa. ix. etiã in mini-
mis rebus debet diuinũ auxilium implorari: quid in magnis rebus vt in
materia nr̃a fiendũ est. certe in hac materia in qua ipse de⁹ principiũ et me-
dium et finis est: multo magis debet inuocari eundẽ: ergo summũ deuꝫ ⁊
eius auxiliũ inuoco in hec verba. ¶ O summe gerarchie rector ⁊ cordium
illustrator: sine cuius scintilla gratie humanũ cor ad charitatis ardorẽ ꝑ
quẽ iustificatur accendi nõ valet, da mihi lucẽ inuenire tuã: et in te conspi

cuos animi defigere visus. ꝛ actui p̄senti aspira: vt per te qui es p̄ncipiū et
semita ꝛ termin⁹ ad salutē ad te sūmū bonū valeā peruenire. Et tu o inte-
merata virginū virgo cū tota superioꝝ curia et spū beatoꝝ falanga mihi
conamē in hoc et in alijs actib⁹ impartire digneris: vt que recta sunt sen-
tiam: et que vera sunt proferā: et ea omnia cū fine beato perficiā. Amen.
¶ Prelibato auxilio diuino suffultus protestor ꝙ quicq̄d dixero ad lau-
dē diuini noīs ꝛ ad finē lucide veritatis ꝛ salutis animaꝝ dicta censeanť.
Si q̄d vero q̄ꝺ absit a veritate deuiū ꝓtulero: illud ex nūc reuoco casso et
irrito ꝛ habeo pro nō dicto: ꝛ totū id ꝛ quicq̄d dixero: correctioni p̄cipue
reuerēdorū sacre theologie magistroꝝ ꝛ omniū alioꝝ ad quos pertinet il-
la corrigere suppono: nil aliud intendens asserere nec tenere: nisi q̄ꝺ sacro
sancta mater ecclesia approbat: cui me ꝛ omnia per me dicenda: subijcio
prompto corde ¶ Dixi secundo ꝙ materiā capituli cū questionibus expe
direm: ꝛ reuerendi patres et dn̄i caplm quod repetiturus sum. est situatū
in tractatu de peni. in. j. di. et incipit. sufficit. Et dn̄i licet in hac materia re
petētes aliquādo cōsueuerunt rubricā seu materiā continuare: et quasi ꝑ
modū summe. totā materiā penitentie ꝛ ei⁹ partes et articulos particula
tim recitare: ego ad p̄sens dimissa predicta cōtinuatione ꝛ alijs que ꝑ mo
dū sūme recitari cōsueuerūt tanq̄ articulis in multis sūmis et locis tra-
ctatis solū ad capitulū veniā: ꝛ notando ꝛ querēdo et applicando ad tex.
capituli: aliqua circa partes p̄ncipales pnie dicā. illa videlꝫ que magis du
bia esse cerno. ꝛ finaliter ordinē in agenda pnia tenendū: et actus quos pe
nitens debet facere recto ordine prout melius potero recolligā.
¶ Sequitur ergo caplm et more decretoꝝ ei⁹ lrām primo lego: sufficit pe
nitenti cōfessio q̄ primū deo offerť. deinde sacerdoti qui pro delictis suis
penitentiū pctōr accedit. ꝛ caplm istud litteraliter nō diuiditur: q: vno cō-
structu clauditur: sed mentaliter potest diuidi in duas partes. nā primo
dicit confessionē debere fieri mentalē deo. secundo vocalem sacerdoti. secū
da ibi. deīde sacerdoti. Et ista scd̄a ps pōt subdiuidi etiā in duas ptes q:
facit q̄ꝺ dictū est. scd̄o pōit q̄ꝺ est officiū sacerdotis. scd̄a ibi qui ꝓ delictis
ꝛc. ¶ Pro casus positione p̄mittendū est ꝙ in hac di. j. in p̄ncipio fuit mo
ta q̄stio: vtrū ꝑ solā cordis cōtritionē vel an ꝑ oris ꝯfessionē pctā dimittan
tur: ꝛ allegate fuerūt auctoritates p̄mo pro illa parte ꝙ ꝑ solā cordis ꝯtri
tionē pctā dimittanť. Et post ꝓ alia pte. s. ꝙ sine oris ꝯfessione pctā nō di
mittanť. Nūc mgr̄ Gratian⁹ inter alias auctoritates q̄s allegat ad ꝓbā
dū istā ptē ꝙ sine oris ꝯfessione pctā nō dimittunť: allegat istā auctorita-
tem Leonis pape: ꝛ in ea talis ponіť itellect⁹. Fuit q̄situ̅ a leone papa: q̄
esset ꝯfessio sufficiēs ad salutē cuilibet penitēti. Et Leo papa ꝯsultus re-
spondet dicēs: ꝙ illa est ꝯfessio sufficiēs cuilibet penitēti: q̄ primū deo of-
fertur: deinde sacerdoti: qui pro delictis penitentiū pctōr accedit.
¶ Circa primā questionē in ordine tabule. s. q̄d est cōfessio. dico ꝙ ꝯfessio
est legitima corā sacerdote. s. hn̄te vsuꝫ clauiū quo ad illū qui ei ꝯfiteť pec- Prima. q. quid est cō fessio.

catoꝝ declaratio. ⁊ dicitur cõfessio quasi simul vel ex toto vel vndiqꝫ fassio: nam ille confitetur qui totũ fatetur. ſm archi. in. c. porro. supra. ea. di.

Scd̃a questio quotuplex ẽ cõfessio.

¶ Circa secundã questionẽ. s. quotuplex est cõfessio. dico ꝙ duplex est cõfessio. q̃dam est mentalis: que fit deo: ⁊ hec est de iure naturali. quedaꝫ est vocalis: que fit homini. ⁊ hec nõ est de iure naturali. et vtraqꝫ istarũ ponitur in capitulo isto. nã mẽtalis ponitur ibi cũ dicitur. ꝯfessio q̃ fit primo deo Uocalis ponitur ibi cum dr̃. deinde sacerdoti. ⁊ ante incarnationẽ xp̃i sufficiebat cõfessio mẽtalis: q2 nondũ deus erat homo. sꝫ postq̃ de9 est factus homo: dꝫ cõfessio fieri homini tanq̃ vicario xp̃i: eo eñi ꝙ verbũ diuinũ ita humiliatũ est pro peccatis nr̃is delendis qd̃ vnitũ est humanitati. in hoc obligauit nos ꝙ humiliemus verbũ nostrũ: loquendo contra nos: nõ solum deo: sed etiã homini. ſm archi. in. c. perfecta. j. di. iij.

Tertia. q. ẽ s. q̃lis dꝫ esse cõfessio.

¶ Circa tertiã. s. q̃lis dꝫ esse confessio. dico ꝙ ad integritatẽ ꝯfessionis. vij requiruntur: q̃ notantur ex illo versu. Dixi cõfitebor aduersum me iniusticiam meã dño: ⁊ tu remisisti impietatẽ peccati mei. in psal°. Beati quoꝝ remisse sunt iniquitates. Nã dꝫ esse deliberata: qd̃ notatur cũ dicit. dixi. i. firmiter ꝓposui ⁊ deliberaui. Itẽ dꝫ esse integra: qd̃ notatur ex eo qd̃ dixi. cõfitebor. i. simul nõ diuisim fatebor. Itẽ debet esse aperta: qd̃ notatur ex eo qd̃ dicit fatebor. i. aperte manifestabo. Itẽ debet esse amara siue acusatoria: qd̃ notatur ex eo ꝙ dicit. aduersum. ea. n. q̃ nobis aduersa sunt: nobis cõsueuerunt esse amara. Itẽ dꝫ esse ꝓpria. qd̃ notatur in quantũ dicit: me. q̃si dicat nõ cõtra alios. Itẽ debet esse verecũda. qd̃ notatur ex eo qd̃ dicit: iniusticiã: cũ. n. hõ naturaliter ordinetur ad deũ: iustũ est q2 ad ei9 imaginẽ fact9 est: facere iusticiã. facere iniusticiã eũ facere ꝯtra naturã suã: qd̃ cuilibet dꝫ esse verecundũ. Itẽ dꝫ esse volũtaria nõ coacta. qd̃ notatur ex eo ꝙ dicit: meã. quia nõ placet deo coacta seruicia. ſm archi. in. c. dixi cõfitebor. supra ea. dist. et sic in isto versu. Dixi cõfitebor aduersum me iniusticiã meã dño: cõprehenduntur ista septẽ que requiruntur ad integritatẽ confessionis.

Quarta. q. est. s. q̃ sunt cause propter quas debet q̇s festinare ad cõfessionem.

¶ Circa quartũ quesitum. s. que sunt cause ꝓpter quas q̇cunqꝫ dꝫ festinare ad cõfessionẽ. Et est dicendũ ꝙ confessio dꝫ esse festina. vt ecclias. viij. c. vbi dicitur. nec tardes cõuerti ad dñm. et ne differas de die in diẽ. Et est festinandũ ad penitentiã propter multa. Primo propter hore mortis incertitudinẽ. luce. xij. c. vbi ait. Ueniet dñs serui illi9 i die q̃ nõ sperat ⁊ hora quã nescit. et diuidet eũ: partẽqꝫ eius cũ infidelibus ponet. vñ ⁊ ei q̇ multa congregauerat ⁊ se diuitẽ reputabat. dictũ est. Stulte hac nocte repetã aĩam a te: que aũt ꝯgregasti cuius erũt. Scd̃o ꝓpter pctoꝝ accumulationem. Apoc. xxij. qui in sordibus est sordescat adhuc. et Greg. pctm qd̃ p pniam nõ diluitur: mox põdere suo ad aliud trahit. Tertio ꝓpter pctoris erga gratiã dei spectantẽ ipsum ingratitudinem. ad roma. ij. c. an ignorans qd̃ benignitas dei ad pniam te adducit. tu aũt ſm duriciã tuã et cor impenitẽs thesaurizas tibi irã in die iudicij. Quarto propter dei a se elongationem. vñ illd̃. Dñe q̇ elongãt se a te peribũt. Quinto ꝓpter minorẽ ad puer

Utilitates q̃ sequuntur festinatiõe cõfessionis.

tendū abilitationē: vñ q̇ hodie act⁹ nō est cras min⁹ act⁹ erit: et illud principijs obsta: ꝛ illud sero medicina paraẗ: nā mala per lōgas ꝯualuere moras. Sexto ꝑpter finalē ꝑiculosam cōuersionē. Uix eni aut nunq̄ potest homo in egritudine ꝯteri: q̄ꝛ nec de pc̄tis cogitare pōt. vñ cū egritudine opprimeris: vix aliud potes cogitare q̄ꝫ sentis. ꝛ illic rapiẗ intētio mentis vbi est vis doloris. vñ augusti. Morb⁹ vrget: pena terret: filij quos illicite dilexit: vxor et mūd⁹ eū ad se vocāt. tene ergo certū ꝛ dimitte incertū. ꝛ age pniaꝫ dū san⁹ es nō differas vsq̄ꝫ ad īfirmitatē. vt in. c. null⁹ expectet. de peni. di. vij. Septimo ꝑpter dei obliuionē ꝛ clamoris nō exauditionē. Crisosto. ꝛ augusti. hac animaduersiones ꝑcutiẗ peccator: vt moriens obliuiscaẗ sui: q̇ dū viueret oblitus est dei. Esa. ait. xxxiij. c. Ue q̇ spernis: nā ipse sperneris. festina ergo ne tardaueris. noli dicere expecta sine modo: quia modicū hic ꝛ modicū ibi. ꝛ ẜm Augu. illō modicū nō hꝫ modicū: ẜm hosti. in suma. eo. ti. Itē dꝫ esse frequēs: q̄ꝛ ad multa valet: ꝛ q̄ꝛ frequenter homo cadit: necesse est q̄ꝫ ꝑ pniam resurgat frequēter. vñ si post pniam relabitur aliquis in pc̄m: iterū confiteri oportet. vt de suma tri. ʒ. j. ꝛ. c. pe. ẜm Jo. an. in. c. oīs. de pe. ꝛ remis.

❡ Quinta. q. est. Quot sunt partes pnie? Nūc dīīj: q̄ꝛ presens act⁹ vtitur circa materiā pnie. Sciēdū est q̄ꝫ tres sunt ꝑtes pnie integrales scḋm suū esse perfectū. s. cordis cōtritio. oris cōfessio. operis satisfactio. ẜm Archid. in. c. penitēcia. de peni. ꝛ remis. dis. iij. et est tex. in. c. perfecta. ea. dist. et iste tres partes ponunẗ in tex. isto. nā per hoc qḋ dicit tex. penitēti ponitur cōtricio: qui penitet penā. i. dolorē de pc̄tis cōmissis tenet. vt in. c. continuet de penitē. distin. iij. per hoc quod dicit textus. Confessio que fit sacerdoti: ponitur oris confessio. nam oris confessio est legitima corā sacerdote peccatorum declaratio. ẜm Archid. in. c. porro. supra ea. distin. per hoc quod dicit tex. qui pro delictis penitentiū peccator accedit: ponitur operis satisfactio. nam sacerdos pro satisfactione peccatorum debet adiuuare confitentē: orando et elemosinas et cetera bona pro eo faciendo. vt in. c. j. de peniten. distin. vj. de qualibet ergo parte istarū: aliqua que mihi magis vtilia videntur tractabo. Quinta. q. est qḋ sunt ꝑtes pnie. Quid ē cōfessio.

❡ Sexta questio est. Quid est contritio? Et dicendū est q̄ꝫ cōtricio a magistris sic diffinitur. Contritio est dolor voluntarie assumptus pro peccatis: cum proposito confitendi ꝛ satisfaciendi. Ad cuius intelligentiam est notandū q̄ꝫ sicut in materialibus durum dicitur qḋ nō cedit tactui. Frangi dicitur quod per aliquod fortius in partes magnas diuiditur. Conteri vero quando totaliter in minimas partes redigitur ꝛ annihilatur. ita cor hominis durum dicitur quādo diuine inspirationi quasi manui se tangenti non cedit: sed obuiat. scꝫ dum semper in affectu peccandi moratur. Frangi vero dicitur: quando a proposito peccādi resipiscere incipit: q̄uis non dum totaliter conuertatur. Conteri vero dicitur quando affect⁹ peccati ẜm omnē sui partem in eo totaliter destruitur, et fit quando volūtas Sexta. q. ē Quid ē cōtritio.

perfecte ab affectu peccati resilit. vñ talis resilitio cōtritio dicitur siue appellaṫ. τ qꝛ talis resilitio dolor quidā est. ideo per dolorē tanq̄ per genus essentialiter diffinitur. additur autē voluntarie assumptus pro peccatis tanq̄ differentia ad differētiā doloris naturalis τ doloris inuidie de bono alieno: qui nō est meritorius. τ hec cōueniunt cōtritioni prout est actꝰ virtutis: sed vt est pars sacramenti sic oportet ꝙ addatur aliquid in cōparatione ad alias partes. τ ideo additur: cū proposito confitendi τ satisfaciendi. ſm thomā et petrum. vt ponit archi. in. c. perfecta. j. di. iij.

Septima q. Qualis τ quāta cōtritio reqritur i penitē te.

¶ Circa septimum. scʒ qualis et quanta contritio: hoc est quantus dolor requiritur in penitēte ad delendū peccatum. sciendū est ꝙ quidam dicūt ꝙ homo ex rōne debet magis velle nunq̄ peccasse q̄ vnigenitum viuere. Alij dicunt ꝙ tanta contritio requiriṫ: ꝙ peccator debet velle potius oēm penā subire q̄ peccasse. tamē Innocē. τ Jo. andreas dicūt ꝙ sufficit si peccator doleat se peccasse si maiorē ꝯtritionē nō pōt hr̄e. τ hoc sufficit si ꝑpṫ hoc doleat: quia deum offendit. nam si doleret: nō de offensione dei: sed forte de infamia quā incurrit: vel quia ꝑpter hoc honorē suum amisit. talis penitētia seu cōtritio nō esset sufficiēs nec digna. vt in canone. vt cōstitueret. l. d. Et sup omnia requiritur ꝙ sit talis τ tanta contritio ꝙ habeat propositum vlterius nō peccandi. vt in. c. nemo potest bene agere penitentiā. supra eadē distin. τ in. c. pniam agere. τ. c. illi penitentiā. τ. c. penitētes. j. di. iij. ſcd̄m Jnno. et Jo. an. in. c. omnis. de penitē. τ remiſ.

Qualis et quāta oʒ eē cōtritio.

Octaua. q. Quis ē effectus contritionis.

¶ Octaua questio in ordine tabule est. s. Quis est effectus contritionis: sciendum est ꝙ quilibet peccator pro quolibet peccato mortale est dānatꝰ ad penam eternā gehenne sine vllo remedio: si de illo in hac vita nō est cōtritus. sed si de illo peccato mortali contritus est: τ cepit hic penitere pro illo per illam contritionē liberatur a pena eterna: et illa pena eterna mutatur in tēporalem: que temporalis si hic non fuerit impleta: implebitur in purgatorio: et hoc qꝛ mortale efficitur veniale per contritionē: vt habetur in tex. et glo. in. c. si quis sup hoc fundamentū. xxv. di. et in. c. nullus expectet. de penitē. di. vij. et expleta illa pena tēporalis: vel hic vel in purgatorio: taliter peccanti paradisus apertus est. ſcd̄m tho. in. iiij. sentētiaꝝ. di. xvij. ad fi. vbi dicit ꝙ peccāti mortaliter paradisus clausus est: et per cōtritionē votū confessionis importantē aperitur. Est ergo effectus confessionis iste. s. ꝙ delet peccatum quo ad culpā: id est quo ad penam eternam: τ aperit paradisum qui clausus erat peccanti mortaliter. τ hoc qđ dictū est est verū si confessio nō contēnitur cum adhiberi potest: alias contritꝰ non est qui confiteri contēpnit. vt notat glo. sūme que incipit. vtiq̄ʒ. τ glo. in. c. multiplex: supra ea. dist. τ clarius dicit glosa. in. c. sacrificiū deo cor contritum spiritus cōtribulatus. ea. di. in principio: et de hoc est tex. clarꝰ in. c. baptismi vicē. in fi. de conse. di. iiij. vbi tex. nec nullo modo dicenda est conuersio cordis ad deum: cum dei sacramentū contēnitur: et etiam tāta posset esse contricio: ꝙ per eam vel potius per eius penalitatē remitteretur

Qualiter pc̄m mortale efficiṫ veniale.

tota pena. vt in dicto. c. baptismi vic̃. de conse. di. iiij. et notat archi. in. c. si peccatũ. supra ea. di. et in. c. perfecta. j. di. iij.

¶ Nona questio est. An cõfessio sacerdotalis sit necessaria de necessitate p̃cepti: vel an sit necessaria de necessitate salutis. ⁊ circa primũ certũ est ꝙ oris cõfessio est necessaria de necessitate precepti. et hoc tenet archi. in pre dicto. c. porro. supra ea. distin. ⁊ in. §. econtra. infra ea. di. ⁊ in. c. perfecta. j. dist. iij. per illud Jacobi vlti. c. vbi dicit̃. Cõfitemini alterutrũ peccata vestra: qḋ est precepti. vt dicit tex. in. §. criminis. xxv. di. et tex. et glo. in. c. cõuertimini. supra ea. di. et hoc comuniter om̃es doctores tenent. ¶ Circa secundũ. s. an confessio sit necessaria de necessitate salutis: etiã tenetur firmiter ꝙ sic: quãdo haberi potest. ⁊ ita tenet arch. in. d. c. porro. ⁊ in. §. aliĳ ecõtra. sup̃ ea. dist. ⁊ in. §. ecõtra. ĩfra ea. di. vbi dr̃ ꝙ quãdo confessio haberi põt: sine ipsa nõ est saluus: et scd̃m sanctũ tho. ⁊ bonauẽ. In tantum est necessaria de necessitate salutis: in quantũ cooperatur ad remissionẽ culpe. Cooperat̃ aũt ad remissionẽ culpe hoc modo: q2 sine contritione importante secũ votũ verũ ⁊ ꝓpositũ efficax ꝯfessionis nõ datur remissio peccatoꝝ. ⁊ si q̇s (cũ põt) ꝓ loco ⁊ tp̃e nõ ꝯfitet̃: nõ h3 votũ verũ: nec propositũ efficax: scd̃m tho. et bonauẽ. ergo sine ꝯfessione q̃n h̃ri põt nõ datur remissio pc̃toꝝ. et hoc patet: q2 q̃rtum ad necessitatẽ salutis: statim post contritionem debet quis cõfiteri si potest: alias si nõ cõfitet̃ in periculo est. Ita ꝙ si ante confessionẽ subitanee moreretur: non saluaret̃. et quia aliqui dñi tenuerunt ⁊ tenent ꝯtrariũ. ⁊ dicunt ꝙ nõ tenet̃ statim q̇s cõfiteri: imo firmant ꝙ sine cõfessione oris liberat̃ ⁊ saluat̃ quilibet si h3 cõtritionẽ et h3 propositũ confitendi semel in ãno. s. in q̃dragesima. ⁊ si moriat̃ subitanee siue confessione ante illud tẽpus. ⁊ q2 hoc videt̃ mihi periculosissimũ. idcirco deo duce sub ꝓtestationib⁹ p̃libatis intẽdo probare et tenere cõtrariũ submittẽdo me in hoc articulo determinationi sacre scripture: ⁊ scõꝝ doctoꝝ ⁊ magistroꝝ sacre theologie meli⁹ sentientiũ. ⁊ dñi vt hoc meli⁹ videatur. primo videndũ est qualiter illi dñi probãt intentionẽ suaz. ⁊ illi dñi q̃ tenẽt illã partẽ cõtrariã. s. ꝙ nõ tenetur quis statim confiteri: imo qḋ cum illo proposito saluari põt: probant hoc istis rõnibus. Primo q2 p̃cepta negatiua obligant semper ⁊ ad semp. S3 p̃cepta affirmatiua lic3 obligent semp: nõ tñ ad semp: s3 ad aliqḋ tẽpus determinatũ: puta cũ locus et tẽp⁹ adest: qḋ tñ est indeterminatũ. s. ꝙ q̃n locus ⁊ tp̃s aderit. S3 q̃n rei indiffinite adĳcit̃ tp̃is declaratio: ante illud q̇s nõ tenet̃. Cũ ergo p̃ceptu3 de cõfitendo sit affirmatiuũ: ⁊ primo esset in eo tp̃us indeterminatũ: potuit ecc̃lia illud tẽpus determinare: cũ sit p̃ceptũ disciplinę: nõ nature. ⁊ cu3 ecclesia determinauerit ꝙ cõfessio debeat fieri semel in anno. vt in. c. omnis vtriusq3 sexus. de peni. ⁊ remissio. ergo videt̃ ꝙ nõ sit trãsgressor: siue omittat siue differat vsq3 ad annũ confiteri. preterea si statim tenetur quis cõfiteri ex precepto quãdo habet copiam sacerdotis: si nõ confitetur statim peccat mortaliter: ⁊ eadem rõne in alio tp̃e: ⁊ sic deinceps: ⁊ ita m̃lta pc̃ta

¶ Nona. q. An confessio sacerdotalis sit necessaria de necessitate p̃cepti: vel an sit necessaria de necessitate salutis.

mortalia incurrent pro vna penitentie dilatione: qḋ est inconueniens: er-
go ꝛc. ¶ Itē in predicto. c. om̄is. datur mandatū de cōicando sub eadem
pena sub qua datur mandatū de confitendo: sed cōstat ꝙ nō peccat omit-
tendo comunicare vsq̧ ad pascha: ergo eadem ratione non peccat omit-
tendo cōsitēs vsq̧ ad quadragesimā. ¶ Item sicut est licitum peccatori
querere sacerdotē discretū et expectare: pari ratione licitū est querere ꝛ ex-
pectare tēpus idoneū ad penitendū ꝛ satisfaciendū: sed hoc est tēpus qua-
dragesime: vt in. c. ecce nunc tempus. d̄. ea. distin. ergo videtur ꝙ sine pec-
cato posset quis expectare quadragesimā. ¶ Post ista argumēta isti do-
mini qui hoc tenent et etiā alij doctores cōiter dicunt: ꝙ in quatuor casi-
bus tenetur quis statim confiteri. Et hic intrat decima questio in ordine
tabule. s. in quibus casibus tenetur quis statim confiteri. Et dicendū est
ꝙ primus casus est. si homo ante pascha vult recipere corpus xp̄i: vel sa-
cros ordines: tunc quis confiteri debet: si scit se habere peccatum morta-
le: in quacunq̧ parte anni hoc fecerit. ¶ Secundus est ratione periculi
vtputa: si debet intrare bellum vel mare: vel verisimiliter timet sibi mor-
tale periculum iminere: vt quia est grauiter infirmus. ¶ Tertius est quā-
do verisimiliter timet: ꝙ circa festum pasche non poterit habere copiam
sacerdotis discreti: qui tunc possit ipsum absoluere. nam tenetur confite-
ri ante: si eius copiam habeat: vtputa quia presens est tunc aliquis ha-
bēs casus papales: qui recessurus est ante pascha: et peccator indiget ab-
solutione in aliquo casu papali: vel in similibus casibus.

Decima .q. est. s. in qb9 casibus te-netur quis statim con-fiteri.

Quattuor casus i qb9 tenetur qs statim con-fiteri.

¶ Quartus casus est si aliquis credit se omnino necessario obligatuȝ ad
hoc vt statim confiteatur: ꝛ de hoc habet formatam conscientiā: quia tūc
. s. alius nō teneret̄ ip̄e tamē tenetur satisfacere conscientie sue. vt in. c. per
tuas. ij. de simo. In alijs autem casibus dicunt sic esse distinguendum: ꝙ
aut loquimur de confessione que fit in corde ipsi deo. et ista obligat ad sta-
tim. ꝛ ita intelligunt. c. ille rex: de penitē. distin. iij. aut loquimur de confes-
sione facienda sacerdoti. et tunc dicunt ꝙ aut loquimur de ipsa confessio-
ne q̄ntum ad propositum interius. ꝛ tunc tenetur ꝑponere confiteri quā-
docunq̧ conterit̄: et quandocūq̧ cogitat culpam cōmissam et dei offen-
sam. ꝛ quandocunq̧ tēp9 se offert quo cogitare debeat: sicut in hora vel
periculo mortis. aut q̄ntum ad actū exterius: ꝛ tunc si loquimur de his q̄
non obligantur ex culpa: sed ex institutiōe ecclastica. ꝛ tales possunt dif-
ferre cōfessionē vsq̧ ad pascha in quo tenētur cōicare. Si vero loquimur
de his qui sunt obligati: non tantū ex institutione ecclesiastica: sed etiā ex
ꝓpria culpa: ꝛ tunc dicunt scđm bonauēturā: ꝙ si illo tēpore quo offert se
oportunitas: est timor ꝓbabilis ne vnq̄ se offerat: vt qn̄ aliquis grauiter
infirmat̄ vel intrat bellū vel mare ꝙ tunc teneatur cum offert se oportuni-
tas sine aliqua dilatione cōfiteri. si v̓o nō est talis timor: imo adhuc opor-
tunitas creditur se offerre. et tunc tenetur etiā quis statim confiteri aut
maior expectat̄. vel q̄tū ad tēpus; vel q̄tum ad sacerdotem; vt quia credit

se alio maiore meliꝰ ⁊ deuotius ꝯfiteri: vel discretiorẽ sacerdotẽ habere: et tunc dicũt ꝙ poterũt sine peccato differre. ⁊ plus dicũt ꝙ in hoc. s. vtrũ maior oportunitas sacerdotis et tẽporis expectetur vel non expectetur. credunt iudicandũ esse ipsum differentẽ scđm suam intentionẽ: in tantuȝ ꝙ si ipse differens probabiliter credat se habiturũ maiorẽ oportunitatẽ: excusetur: licet postea contrarium eueniat. et si credat se nõ habiturũ maiorẽ oportunitatẽ differẽdo peccat. licet post maior eueniat.

NUnc dñi: sub reuerẽtia ꝓdictoꝝ dñoꝝ: ego intẽdo ꝯtrariũ ostẽdere: ⁊ fundare disputatiue: ⁊ proposse nitar suis argumẽtis ⁊ oppositionibus cõtrariis rñdere: submittens me semꝑ iudicio reuerendoꝝ sacre theologie professoꝝ: et cuiuslibet alteriꝰ melius sentiẽtis. Et pᷣio intendo fundare ⁊ probare ꝯtrariũ per argumẽta ꝯtraria que doctores et etiã ipsi tenẽtes ꝯtrariũ faciunt. Deinde ego hanc partẽ intentionis mee aliis argumẽtis ⁊ fundationibus specialibus roborabo. ⁊ ꝙ quilibet teneatᷣ statim cõfiteri doctores probãt istis rationibꝰ. Primo qꝛ quãto hõ plus ꝑmanet in pcc̄o: tanto inabilior est ad curandũ: sed constat ꝙ quilibet tenetur cõfiteri qñ est abilior. si ergo est abilior ꝙcitius cõfiteᷣ: ergo ꝙcitius põt teneᷣ ꝯfiteri. Preterea hñs morbũ periculosuȝ peccare videᷣ si nõ requirit medicũ ipo existẽte pñti: vel cũ offert se oportunitas. sed peccatũ mortale est periculosius omni morbo: ergo habẽs copiã sacerdotis: q est medicꝰ pcc̄oꝝ: statim teneᷣ confiteri. Itẽ q est in grã teneᷣ nunꝙ cadere. ergo ab opposito q est in culpa: teneᷣ nunꝙ in culpa esse: ⁊ hoc nõ põt nisi resurgẽdo: ergo statim teneᷣ resurgere ex quo peccauit: sed cõfessio fit ad resurgendũ: ergo statim teneᷣ ꝯfiteri. Preterea nullus dȝ se cõmittere discrimine: sȝ hoc facit q differt cõfessionẽ: qꝛ subitanee põt mori: et nescit vtrũ tunc valeat hr̃e sacerdotẽ. ergo nullꝰ dȝ differre confessionẽ: sed quilibet dȝ statim cõfiteri. Preterea ꝑcepta affirmatiua obligant ꝓ loco ⁊ tẽpore. Sȝ ꝑcepta ꝯfessionis sunt affirmatiua: ⁊ loci ⁊ tpis cõgruitas ad cõfitẽdũ viđr esse qñ qs cognoscẽs pcc̄m: habeat copiã sacerdotis. ergo ꝙcito qs hȝ copiã cõfessoris teneᷣ ꝯfiteri. Preterea mortalꝰ pcc̄or teneᷣ statim recõciliare se deo ⁊ satisfacere de offensa: sed vtrũqȝ istorum debet facere mediãte confessione. igiᷣ statim teneᷣ ꝯfiteri. Preterea in eccl̄iastico đr. No tardes ꝯuerti ad deũ: ⁊ nõ differas de die in diẽ: ⁊ cđ sine termino debeᷣ: statim debeᷣ. ⁊ ita videᷣ ꝙ statim teneamur cõfiteri qñcunqȝ peccauerimus. Preterea dãnanᷣ pcc̄ores qui acqescũt ꝯsiliis diaboli: sȝ dyabolus semꝑ cõsulit homini ꝓcrastinationẽ ⁊ dilationẽ cõfessionis: igitur non est procrastinanda cõfessio quã dyabolus consulit differri.

¶ Nũc post ista argumẽta doctoꝝ ego probo istã partẽ aliis fundationibus ⁊ argumẽtis. ⁊ ad probandũ hoc: pᷣmo facio casum in. c. isto: ⁊ dico ꝙ lr̃a huiꝰ capli hoc ꝓbat. nã hic đr: sufficit penitenti ꝯfessio q fit primũ deo. deinde sacerdoti, ex q lr̃a pȝ ꝙ postꝙ qs est ꝯtritꝰ et ꝯfiteᷣ deo: statim post

debet cõfiteri sacerdoti.et hoc denotat illud aduerbiũ deinde: qḋ dꝫ exponi.i.statim post: et ꝙ ita debeat exponi probatur.nã in littera istius capituli met que ponitur in.c.ꝗuis.infra.ea.di.et ponitur per magr̃m sentẽ. In quarto.di xvij.dicitur tũc etiã sacerdoti: hoc est dicere: id est qñ fit ꝯfessio deo: tũc.i.statim post: dꝫ fieri sacerdoti. et sic videtur a cõtrario sensu littere sic exposite: ꝙ si cõfessio fit deo: et nõ fit statim sacerdoti si potest: nõ sufficit.id est nõ est sufficiens talis confessio.

Xi. qḋ est an anteꝗm eẽt.caplm. Oĩs vtriusqꝫ fuit preceptũ confiteri ore.

¶ Secũdo probo sic: anteꝗ̃ esset.c.oĩs vtriusqꝫ sexus: fuit p̃ceptũ ꝯfiteri ore.per illud Jaco.vlti.cõfitemini alterutrũ peccata vr̃a. Et hic intrat vndecima q̃stio in ordine tabule.s. An anteꝗ̃ esset.c.oĩs vtriusqꝫ sexus fuit p̃ceptum cõfiteri ore.et istud p̃ceptũ obligauit pro loco ꝛ tẽpore indeterminate: ergo pro p̃mo tẽpore obligauit: qḋ ꝓbatur: qꝛ dictũ de tp̃e indetermĩato intelligitur de primo tẽpore.vt in.l.eũ qui kalẽdis.ff.de verbo. obli.et qꝛ vbi dies nõ apponitur ꝙ debet dari: statim debetur.vt in dicta.l. eum qui kalendis.in.§.quotiẽs aũt.et qꝛ si illud preceptũ nõ obligasset ꝓ primo tẽpore: pro nullo tẽpore obligaret.nã qua ratione non obligaret in primo tempore eadẽ ratione nõ obligaret in alio: ergo necesse est ꝙ in primo tempore obligaret cũ aliud nõ esset determinatuꝫ. Sed per.c.omnis vtriusqꝫ.nõ fuit mutatũ nec determinatũ expresse.nã illud capitulũ nõ dicit expresse ꝙ ante illud tẽpus nõ teneatur quis confiteri: ergo ita est pro vt ante erat.s.ꝙ quilibet in primo tẽpore teneatur: qꝛ iure veteri nõ est recedendũ: nisi inquantũ inuenimus expressuꝫ.vt in.l.precipimus.C.de appella.et notat glo.ꝛ dñi in.c.anterioruꝫ.ij.q.vj.ergo anteꝗ̃ esset.c.omnis vtriusqꝫ.fuit preceptũ confiteri ore.ex quo illud Jacobi vlti.nõ fuit mutatũ per illud.c.omnis vtriusqꝫ sexus.

Xij.q. est qualr̃ intelligitur ꝙ p̃cepta affirmatiua obligãt ꝓ loco ꝛ tp̃e.

¶ Tertio probatur sic: ꝛ hic intrat.xij.q.que in ordine tabule erat.s. Qualiter intelligitur illud quod dicitur ꝙ precepta affirmatiua obligant pro loco et tẽpore.precepta affirmatiua obligare pro loco et tẽpore intelligitur sic. verbi gratia: p̃ceptum de honorando parentes obligat pro loco et tempore.s.quando illi potius indigent.vt dicit archi.de peni.di.v.in summa. ergo sic etiã preceptũ de ꝯfitendo obligat pro loco et tẽpore.s. quãdo anima necessario eget et sacerdos habetur.sed aĩa agens in pc̃o statim eget necessario elemosina confessionis.vt in.c.qui vult.de peni. dist.iij.vbi ꝗ vult ordinate elemosinã facere: a seipso debet incipere: ꝛ p̃mo eã anime sue facere.iuxta illud.miserere anime tue placẽs deo.ꝛ in.c.salub᷒.ea.di. ibi. filia babilonis misera ꝛc̃.ergo statim debet quilibet cõfiteri.

Xiij.q. est an in cõtritione necessariũ sit votum vl' propositũ confessionis.

¶ Quarto fundatur sic fundamẽtũ oĩm doctoꝝ est.hec est.xiij.q.s. an in cõtritione necessarium sit votũ vel propositũ confessionis vocalis. Et dicendum est ꝙ fundamentũ omniũ doctoruꝫ est ꝙ in contritione necessarium est votum vel propositum confessionis vocalis: alias non est cõtritio nec peccatum remittitur scḋm sc̃m tho.et magistrũ sententiarũ et bonauẽ. in quarto sententiaꝝ.distin.xvij.et scḋm Archid.in.c.penitentia.de peni-

ten. distinctione. iiij. Item fundamentū est ꝙ ante illud votum confessionis. paradisus clausus est peccanti mortaliter: scḋm sctm Tho. predicta distin. xvij. in fine. Sed illud votum vel propositum tale debet esse ꝙ ab executione nō retardetur ⁊ ꝙ efficaciter prosiliat in actū: nisi per impotentiam impediat: alias non est votum nec propositum verum nec plenū. scḋz predictos sanctū Tho. et bonauenturā. in predicta distinctio. et nisi conetur quis ponere in executione: nihil operatur illud votū: qḋ probatur per magistrum senteñ. in quarto sentent. ea. distin. vbi dicit ꝙ non est aliquis vere humilis: si non requirit studiose iudicium sacerdotis. et per verba Augustini in. c. quē penitet. vbi leprosi dum irent: mundati sunt: ergo si non prosilirent in actu nec conarentur ire: non mundarentur. vt ex texto ibi patet. et probatur etiam. nam tunc votū confessionis propere vecis reputatur cum deest facultas confessionis: alias non: vt est textus. in. §. his auctoritatibus. in. v̄. item votum. infra ea. distin. ergo si post contritionem votum vel propositū retardatur ab executiōe: et statim efficaciter nō prosilit in actum: cum adest tempus et copia sacerdotis: et nō deest facultas confessionis per tale votū non prestatur aliquo modo remissio peccatorū: sicut si nullum votum interuenisset: quia nihil et inutile equipollent. vt in. c. fraternitatis. de frigi. maxime quia habens propositum non confitendi vsqꝫ ad quadragesimā: per consequens habet propositū non confitendi etiam si tempus se offerat ante illud tempus quadragesime. ⁊ sic nunquam liberatur a peccato: si non confitetur cum potest. et paradisus qui clausus est huic peccanti per tale votum et propositum vacuū. et si insultet calcibus: non aperietur: imo velit nolit gehennam intrabit. vt dicit glosa in. c. si apostolus. de peni. di. iij.

¶ Quinto. sic omnes doctores concorditer tenent ꝙ quando aliquis cōtritus contemnit sacramentum confessionis: nō dicitur contritus: nec cōsequitur remissionem peccatorum. de quo est tex. in. c. baptismi vicē. et in c. non dubito. de conse. distin. iiij. et est glo. notabilis et approbata in summa supra. ita dicit glosa que incipit. vtiqꝫ. et glosa in. c. magna pietas. ⁊ in c. multiplex. supra ea. distinct. et hoc tenet Bonauent. in distin. predicta. qui dicit ꝙ nullus potest iustificari qui sacramenta contemnit. sed eo ipso ꝙ quis habet copiam sacerdotis: et non curat: vel negligit confiteri: contemnit sacramentum penitentie. vt notat Archidiaconus in. §. si ergo. xvij. q̄stione. j. et Henri. in. c. j. de eo qui mit. in posse. vbi dicunt ꝙ si aliquis habet voluntatem confitendi: et bene habet sacerdotem paratum: sed non curat confiteri: ista voluntas non prodest. quia iste videtur contēnere sacramentum. et est textus in dicto. c. non dubito. ibi cum dicit text⁹. ꝙ si baptizari noluisset contemptu sacramenti: reus fieret. Et dicit ibi glosa: quia contempnit accipere cum possit. et secundū quod dicit Hugo. si necessitas non est que pretendatur contemptus non excusat. ergo sequitur per qualēcunqꝫ vel q̄ntūcunqꝫ contritionē vl̄ꝑ qḋcunqꝫ ꝓpositū ꝯtēnē-

do sacr̄m vt est dictū: τ nō curādo statim ꝯfiteri cū pōt: nō dimittunt̄ pc̄ta

¶ Sexto ꝓbat̄ sic. pn̄ia duplex est. s. iterior τ exterior. exterior sacr̄m est. interior virtus mentis est. et vtraqꝫ iustificationis causa est et salutis. vt dicit magister sentē. in quarto. xiiij. di. c. j. cum ergo vtraqꝫ istarū penitentiarum coniunctim τ nō vna sine alia sit causa iustificationis: et cū confessio oris sit vna pars principalis pn̄ie exterioris: τ talis ꝙ in ipsa p̄cipue perficitur pn̄ia in q̄ꝝtum est sacramentuꝫ ꝑm tho. p̄dicta di. xvij. ergo sine ipsa cōfessione nō dat̄ iustificatio nec salus nec remissio pc̄toꝝ: per quodcūqꝫ votum vel ꝓpositū de confitendo in quadragesima.

¶ Septimo probat̄ sic: scd̄m ꝙ dicit sc̄s tho. p̄dicta di. xvij. arti. v. q. j. in sacramēto pn̄ie gr̄a infunditur ꝑ quā fit remissio pc̄toꝝ sicut in baptismo: τ iō scd̄m eū eo modo ꝯfessio ex vi absolutionis remittit culpā sicut et baptismus. τ scd̄m eum baptismus liberato morte peccati: nō solū scd̄m ꝙ actu suscipitur: sꝫ etiā scd̄m ꝙ in voto habetur. et si aliquis impedimentū nō prestaret ex ipsa collatione baptismi gratiā cōsequeretur remittentē pc̄ta si prius sibi remissa nō fuissent. Et dicit ꝙ sic dicendū est de ꝯfessione adiuncta absolutione. q2 scd̄m ꝙ in voto penitētis p̄cessit a culpa liberauit: postmodū aūt in actu ꝯfessionis τ absolutiōis gr̄a auget̄: et etiā remissio pc̄toꝝ daret̄: si p̄cedēs dolor de pc̄tis nō sufficiens ad cōtritionē fuisset: et ipse tūc obligationē gr̄e nō p̄beret. posito ergo ꝙ dolor de pc̄tis p̄cedens nō fuit sufficiēs ad ꝯtritionē qḋ semꝑ in dubio p̄sumendū est: et etiā tenēdum est cū difficile sit habere tantū dolorē q̄ꝝtū doctores requirūt ad contritionē. In ipsa cōfessiōe dat̄ remissio pc̄toꝝ q̄ ante data nō fuit. ergo ꝓpter hoc ipsa cōfessio semꝑ est necessaria ad salutē τ remissionē pc̄toꝝ: τ sic nunq̄ꝫ excusat̄ nec excusari debet dicta cōfessio per qḋcūqꝫ votū: vel per qḋcunqꝫ propositū de confitendo semel in quadragesima.

¶ Octauo sic ꝯclusio doctoꝝ ē ꝙ religiosus hita copia sacerdotꝭ: sine mora cōfiteri dꝫ. et hoc tenet bonauē. p̄dicta di. xvij. et ad hoc nō se obligat religiosus ex voto: sed oēs hoies tenent̄ ad ea q̄ religiosi tenent̄: preter illa ad que religiosi se ex voto obligauerunt: ꝑm tho. ea. di. ergo sicut religiosus. sic quilibet alius habita copia sacerdotis sine mora cōfiteri debet.

¶ Nono ꝓbat̄ sic hoc opat̄ cōtritio cū proposito cōfitēdi circa penitētes quo ad tollendū culpā qḋ opat̄ desideriū baptismi circa baptizādos: quia contritio cū voto cōfessionis qḋ hꝫ adiūctū eo mō liberant̄ a culpa penitētes: sicut desideriū baptismi baptizādos ꝑm scēꝫ tho. p̄dicta di. Sꝫ certū est ꝙ desideriū baptismi nō prodest alicui quo ad salutē τ remissionē pc̄torū: si pōt baptizari τ nō baptizat̄. vt est tex. i. c. baptismi vicē. in fine. τ in. c. nō dubito. de cōsecra. di. iiij. qḋ. c. loquit̄ de illo q̄ desiderabat baptizari. ꝑm glo. j. ibi. τ tn̄ si cū posset baptizari noluisset nō saluaret̄. ꝑ tex. ibi q̄ dicit ꝙ baptism⁹ sibi deest ad regnū celoꝝ capescendū. ergo eodē mō ꝓpositū ꝯfitendi qḋcunqꝫ cū cōtritione nihil prodest illi qui pōt confiteri et nō confitetur: nec per tale ꝓpositū remittuntur ei peccata nec saluaretur.

¶ Deci mo probatur sic: necesse est propositū esse efficax: vel hominem con
fiteri. et id eo licet dicamus ꝙ aliquis per contritionem et per propositū
confitendi sit iustificatus: necesse est ꝙ post illam iustificationem cōfitea-
tur: cum se offert tempus et locus: alias propositum desinit esse efficax. ꝛ
ideo cadit a iusticia: cum cadit a proposito confitendi efficaci: sine quo iu-
stificari non poterat. Nam si potest confiteri et non curat: sed ex contem-
ptu confiteri negligit: post iustificationē non perseuerat in iusticia: sed ca
dit ab ea quia cōfessio post iustificatiōē ē necessaria nisi excuset impossibi
litas. scd̄m bonauen. in predicta distin. xvij. ergo si non confiteatur tunc:
saluari non potest: quia a iusticia cecidit et adminus moritur in peccato
mortali: qd̄ contraxit tacendo et contēnendo confiteri. scd̄m glo. in. §. itē
taciturnitas. iuxta. c. quē penitet. de penitē. di. j.

¶ Undecimo. Ista est quartadecima questio. An sufficiat confessio cor xiiij. q̄stio.
dis sine confessione oris. Et est dicendum quod confessio cordis non suf-
ficit sine cōfessione oris. quod probatur per quattuor inuincibiles ratio-
nes: quas ponit Chrisostomus: et prima est talis. Radix confessionis fi-
des est cordis. Confessio autem fructus est fidei. Sicut ergo q̄diu radix
est viua in terra: necesse est ꝙ aut ramos producat aut folia. Si autē non
produxerit: sine dubio intelliges ꝙ radix eius in terra siccata est. Sic q̄-
diu fides cordis integra est: semper germinat confessionem in ore. Si au
tem confessio marcidata fuerit oris: intellige sine dubio ꝙ fides cordis
eius iam ante siccata est. Secunda talis est: si tibi prodest corde credere:
et coram hominibus non confiteri: ergo etiam infideli in ypocrisi confite
ri xp̄um prodest etiam si corde non credat. si autem ille nihil proficit sine fi
de confitens: nec tu proficis credendo sine confessione. Tertia talis est. si
sufficit christo quia conoscis eum: etiam si confessus eum non fueris corā
hominibus. ergo et tibi sufficiat ꝙ cognoscat te christus: etiam si confe-
ssus non fueris coram deo. Si autē tibi non sufficit cognitio eius: nec
illi sufficit fides tua. Quarta talis est. si sufficeret tibi fides cordis: cor tā- Attēde ad
tum deus tibi creasset: cum ergo et os tibi deus creauit: vt corde credas q̄d creauit
et ore confitearis: scd̄m euā. Joan. docto. ergo non sufficit corde credere: ni deus cor ꝛ
si ore confiteatur. cum isti duo sensus corporales a deo ad diuersa officia os hois.
sunt creati: scilicet cor ad credendū: et os ad confitendum et exprimendū
quod in corde concipitur: vt ait philosophus in secūdo lib. periarmenias.
vbi dicit: ꝙ voces sunt note earum passionū que sunt in anima. Hec Ja
cobus doctor.

¶ Duodecimo probatur sic. Canones sanctorum patrū fuerunt diuinitꝰ
inspirati. vt in. c. illud. xx. di. et in. c. si quis diaconꝰ. l. di. et maxime in hac
materia penitentie super omnia canonibus est standū: ita ꝙ illum dica-
mus penitentē vel impenitentē: qui per canones penitens vel impenitēs
iudicatur. et nemo alia quelibet contra auctoritaem apostolice sedis vel
contra statuta canonum abijciat: quia quicquid contra illorū diffiuitionē

in quibus spūm sanctū credimus locutū dictuz fuerit recipere nō solum temerarium: sed periculosum esse nō dubitatur. Ita scripsit papa ormisda omnibus episcopis per vniuersas ꝓuincias constitutis. in. c. si ille. l. dist. vbi supradicta ponuntur litteraliter. Sed Innocentius quartus in concilio generali statuit: ꝙ assissini et illi qui per assissinos proditorie homines occidunt: mortē procurāt nō solum corporū sed etiā animarū: nisi exuberans gratia diuina eos preuenerit: vt sint armis spūalibus premuniti: et ideo eos excōicat: et grauibus penis punit. vt est tex. in. c. pro humani. de homici. li. vj. et glo. ibi in parte premuniti dicit: ꝙ propter hoc canon dat consilium ꝙ nullus expectet in vltimis penitere. vt in. c. nullus expectet. de peni. distin. vij. et hoc statuit ibi Innocētius. salutē animarum procurando: vt dicit textus in dicto. c. pro humani. ergo quomōcunqꝫ ⁊ quocūqꝫ tpe moriaꝶ in pcto mortali: et cū quocūqꝫ ꝓposito: si non fuerit illis armis spūalibus premunitus. s. si nō fuerit cōfessus et penitēs: cū habet copiam sacerdotis: saluari nō pōt: vt ꝑ supradicta clare ꝓbatur.

¶ Ex supradictis ergo clare patet ꝓbatū esse ꝙ nō saluaꝶ qui statim cum se offert tēpus nō confiteꝶ: sed in peccato mortali sine confessione moriaꝶ: licet habeat propositū vacuum et inefficax: de cōfitendo semel in anno in quadragesima: qđ propositum quadragesimale appello.

¶ Et ideo vt habeant locū dicta omniū dñoꝝ: cōtrariā opinionē tenētiū. sub reuerentia et ꝓtestationibus prelibatis: ⁊ quocunqꝫ iudicio meliori saluo: mihi vr̄ circa hoc sic esse distinguendū: ꝙ aut querimus quantuz ad securitatē anime: aut q̄tum ad trāsgressionē precepti ecclesie. Si quātum ad securitatē anime: ⁊ liberationē a peccatis precedentibus firmiter tenendum est ꝙ quando quis habet bonā oportunitatem confitendi statim p̄sente tēpore confessionis vel statim post cū illo proposito sine confessione nō est quis securus q̄tū ad hoc ꝙ saluetur si moritur anteq̄ cōfiteatur. et hoc sentit scūs tho. p̄dicta dist. xvij. dū dicit ꝙ periculosum est differre confessionē: ⁊ ꝙ ꝑ decretalē nō excusaꝶ quis a culpa q̄tum ad forum cōscientie: sed solum excusatur a pena priuationis sepulture q̄tum ad forū ecclesie si morte preuentus fuerit ante tēpus id. et hoc etiā sentit bonauē. ea. dist. in q̄tum dicit ꝙ differre confessionē vsqꝫ ad pascha videꝶ sibi periculum in illis qui sunt obligati ad cōfessionē ex propria culpa. et cum dicit ꝙ non est vere contritus qui tan longo tempore vulnus peccati portat occultum: Et ita intelligitur id quod dicit bonauen. ꝙ nullus iustificatur qui sacramentum contemnit. s. quando habet sacramentū in promptu quando conteritur vel post statim. Si querimus q̄tum ad peccatum nouum transgressionis precepti illius decretalis. et tunc habeat locum opinio contraria: scꝫ ꝙ differens confessionē vsqꝫ ad quadragesimam nō peccet tanquaz transgressor illus decretalis. Omnis. sed potest dici ꝙ statim quando conteritur potest confiteri: vel si post offertur sibi copia sacerdotis: ⁊ nō confitetur ꝙ peccat: qꝛ contēnit vel negligit sacramentuz:

vel quia exponit se periculo et nō liberat animā suam a peccato et a morte ad quā quottidie ducit᷑. vt in. c. nō inferēda. xxiij. q. iij. et. c. tanta nequitia. lxxxvj. di. Nunc restat ad ↄtraria r̄ndere. et ad p̄dicta cōtraria respondet᷑ sic. Ad primū argumentū in quo dicitur ꝙ precepta affirmatiua nō obligant ad semper; sed ad aliquod tēpus determinatū: puta cum locus et tēpus adest qđ dicunt ꝙ est indeterminatum. s. quando locus vel tempus aderit; et ꝙ ecclesia determinauit id tēpus in determinando ꝙ cōfessio debeat fieri semel in año. per. c. Omnis vtriusqȝ sexus. et ideo dicunt ꝙ non est transgressor quis siue omittat siue differat confiteri vsqȝ ad annum. Respondeo et dico ꝙ id tempus est determinatum: quia est tempus primo oblatum ↄontrito quantū ad euitandum periculum; et ad securitatez anime; vt dictuȝ fuit. et dico ꝙ ecclesia nō determinauit id tēpus per id. c. omnis. sed solū apposuit penas cōtra negligētes scđm Inno. et Jo. anđ. in. d. c. omnis. vel solū ꝓpter percipiendā cōmutationē in pascha. illud statutum fuit scđm sanctū tho. predicta dist. qui dicit ibi ꝙ per illam decretalem ecclesia non indulget dilationē: sed prohibet negligentiam in maiori dilatione; et dicit ꝙ non est ex indulgentia ecclesie ꝙ aliquis nō teneatur ad statim confitendū; sed ex natura p̄cepti affirmatiui; et ꝙ ecclesia per illam decretalem nō determinauit tēpus; nec dedit licentiā alicui permanēdi in peccato; nec differendi cōfessionē vsqȝ ad illud tempus quadragesime ꝙ vltra ea que supradicta sunt. quia hic est maior vis hui⁹ puncti. adhuc probo istis rōnibus. Primo quia ecclesia q̄ statuit. c. oīs. statuit etiaȝ ꝙ peccās cōpellatur statim ad penitentiā. vt in. c. p̄dicandū. xxij. q. j. et in. c. ad audientiā. de spon. et sine dubio statim ante illud tēpus quilibet tenetur. et potest cōpelli ad penitentiā in peccatis manifestis: s̄m doctores in p̄dictis iuribus. et no. glo. in sūma. j. dist. v. et ita intelligit ibi glo. c. ille tex. j. di. iij. sȝ si illud. c. licentiā differēdi daret in manifestis daret: q₂ nedū in occultis; sed etiā in manifestis habet locum illa decretalis. s̄m Jo. an. ibi sup parte. sol⁹. et ꝓbat᷑ per tex. ibi. cū ibi dicat tex. oīa pctā. sed hoc non pōt esse per id qđ dictū est; ergo nō dat in aliquib⁹ licētiā differēdi. ¶ Secūdo; q₂ moriēs ante quadragesimā etiā cōtritus; et cū quocūqȝ ꝓposito si nō agit pniam vt ecclīa mādat: iudicat᷑ decedere in pctō mortali: vt est tex. cū glo. in. c. nec apđ altare. lxxxviij. di. ergo illa decre. nō dat licentiā differendi ↄfessionē. ¶ Tertio; q₂ ordinata ad vnū finē nō opant᷑ aliū; vt in. ca. cū dilect⁹. de ordi. cogni. in fine. sȝ illđ. c. oīs. fuit statutū ꝓpter negligētes vel propter percipiendā cōmunionē in pascha vt est dictū: ergo nō operatur designationē tēporis vel licentiam defferendi confessionē.

¶ Quarto probatur per ipsum decretalē omnis. et per id qđ ibi no. Jo. an. in verbo saltim semel. vbi dicit Jo. an. ꝙ hec sonant illa verba acsi dicat; quia sepius homo cadit; esset sepius confitendū. vt in. c. sepnes. j. dist. iij. et. c. sequētibus. sed adminus semel hoc faciat; ergo clare patet ꝙ non dat licentiam differendi confessionem.

¶ Quinto probat sic. decre. omnis. nõ loquitur in habẽtib⁹ peccata mortalia: et in hoc nihil disposuit: sed solum habet locum in his qui tantũ venialia peccata habent. fm Inno. et Jo. an. in dicto. c. omnis. in parte semel. Et q ita debet intelligi necessario probat. nam alias preciperet impossibile et inutile: quia nihil valet confessio de mortali sine contritione: et non est in potestate alicuius habere contritionẽ. item dum nõ potest deserere peccatũ: inutilis est penitentia. vt in. c. falsibus. j. di. iij. et totũ hoc f. contritio et desertio peccati habet venire ex gratia dei: que gratia nõ est in potestate alicuius: ergo necesse est q ita intelligatur. f. de habentibus tantum venialia. Nisi dicamus q propter hoc precipitur cõfessio: quia tẽpore confessionis conteruntur homines et non ante vt plurimum. Et ita quottidie accidit. et propter hec est magis necessariũ q confessio fiat frequenter. Et per ista est responsum ad illud argumentũ: et ad alia similia argumenta. Nam fateor q differens confessionẽ: nõ est transgressor quo ad peccatum et quo ad incurrendũ penas illius. c. sed propter hoc non sequitur q sit securus: ita q si interim moriatur: saluetur.

¶ Ad secundũ argumentũ in quo dicit. q si statim tenetur quis confiteri ex precepto quando habet copiam sacerdotis: si non cõfitetur statim: peccat mortaliter: et eadem ratione in alio tẽpore: et sic deinceps: et sic multa peccata mortalia incurreret pro vna dilatione: qđ est inconueniens. Dico q argumentũ nõ procedit: quia omnia illa tempora ponunt pro vno tempore: et ideo nõ esset nisi vnũ peccatũ. fm bonauen. et fm qđ notat glo. j. di stin. v. in sũma. Et dico vt dictũ est: q iste nõ peccat mortaliter vt transgressor. c. omnis. sed peccat quia contẽnit vel negligit sacramentũ: vel quia exponit se periculo moriendi in peccato.

¶ Ad tertium argumentum in quo dicitur q in. c. omnis. datur mandatum de cõmunicãdo: sub eadem pena: et q sicut nõ peccat obmittendo cõmunicare vsq ad pascha. eadem ratione nõ peccat obmittendo cõfiteri. Dico q nõ valet argumentũ: q2 magis est de necessitate salutis cõfiteri q cõmunicare. et dico q verũ est q nõ peccat obmittẽdo cõfiteri pctõ trãsgressionis illi⁹. c. s3 pctõ: q2 negligit sacrm et q2 exponit se piculo vt dictũ est.

¶ Ad quartũ argumentũ in quo dicitur: quia sicut licitum est peccatori querere sacerdotẽ discretum et expectare. pari ratione licitũ est querere et expectare tẽpus idoneum ad penitendum et satisfaciendũ: et quod istõ tempus idoneum ad penitendũ et satisfaciendũ. et q istud tẽpus idoneũ est tempus quadragesime. per. c. ecce nunc tempus acceptabile. et ideo cõcludit ex hoc q sine peccato possit quis expectare quadragesimam. Dico q expectare tempus idoneum. f. quousq habeat sacerdotem discretum et habentem claues: licitum est et etiam necessarium: sed habito tali sacerdote: non debet quis quadragesimã vel aliud tempus expectare: per illõ: in quacunq hora peccator conuersus fuerit: quia nõ est certus q ad quadragesimã accedet. immo in dubijs debet timere et presumere q non ac-

cedet.et licet de quadragesima dicatur ꝙ est tempus acceptabile: nõ propter hoc negatur quin aliud tẽpus ante quadragesimã sit etiam acceptabile.s. quandocũqꝫ hõ cõteritur ⁊ habet copiã sacerdotis.⁊ licet sine pctõ transgressionis illius.c.posset expectare quadragesimã nõ tñ potest expectare sine periculo anime vt est dictũ ⁊ probatuꝫ per supradicta. ¶ Ad responsiones factas per predictos tenentes cõtrarium ad argumẽta predicta doctorũ facta pro parte mea qui respõsiones cõmuniter cõcludũt ꝙ per contritioneꝫ cum illo proposito quadragesimali quilibet delet peccatum ⁊ liberatur a morbo ⁊ resurgit ⁊ euitat discrimẽ in tantũ ꝙ si interim ante illud tempus quadragesime subitanee moreretur saluaretur. Dico ꝙ salua reuerentia contrarium est dicendũ vt patet ex supradictis; scilicet ꝙ per solam contritionem vbi quis statim cum conteritur potest ore confiteri et non confitetur; nõ liberet̃ nec resurgit a peccato; nec euitat discrimen; quia non datur sibi remissio peccatorũ; nec dicit̃ habere contritionẽ: tum quia contẽnit sacramentũ presens; tũ quia nõ habet votũ confessionis verũ et plenũ et efficax qḋ est necessariũ; quia ex quo ꝯtẽnit sacr̃m presens nõ iustificat̃.ſm bõauẽ.et ideo nõ saluaret̃ nec iret securus si interim moreretur; qḋ vltra ea que dicta sunt probat̃ etiam per.c.qui egerit.et per c.baptizatus.j.di.vij.a cõtrario sensu.et per id qḋ dicunt Inno.et Jo.an. in p̃dicto.c.omnis.vbi dicunt ꝙ contritio sine confessiõe nõ prodest si peccator habet tempus et copiã confitendi. argumento de leprosis et de lazaro.et argumẽto.c.in quacũqꝫ hora.i.ea.di.ſm eos. Et probat̃ etiã quia regula est ꝙ homicidiũ casuale imputatur alicui quando culpa precessit casum.vt notat Dñicus in.c.eos.l.di. Cum ergo iste fuerit in culpa: non confitendo ore cum posset; imputari debet ei homicidiũ anime sue; quod secutum est casualiter ex quo moritur in peccato mortali; et sic non saluat̃. ¶ Et ad aliud qḋ respondetur ad illam auctoritatem. Accelera non tardes conuerti.et ad alias similes auctoritates cõtrarias; dicẽdo ꝙ loquũtur de confessione cordis interiori. Dico ꝙ ille intellectus habet locũ quando non habetur copia sacerdotis. Sed quando habetur sacerdos et potest fieri confessio sine ipsa non est salus.vt notat archid. in.c.porro. in.§. alij econtra.supra ea.di.et in.§.ecõtra.i.ea.di. vt supra dictum fuit.vel potest dici ꝙ ille intellectus haberet locum in illo tẽpore quãdo non erat facta institutio confessionis.vt dicit glo.in.§. petrus.supra ea. di. sed hodie ex quo institutio confessionis facta est; illud nõ habet locum. Vel ille intellectus procedit in peccatis sola volũtate ꝯmissis; que nõ tenet̃ quis cõfiteri ex precepto.vt in.c.j.de regu.iuris; ſm Laurentiũ et archi.in.c.predicandũ.allegato.xxij.q.j.et notat Huguicius.et glo.in.c.si quẽ.de peniten.di.j.et in.c.ij.j.q.i.vbi dicit glo.ꝙ peccata que sola volũtate cõmittuntur; sola volũtate delent̃.vt sup̃dicto.c.j.de reg.jur. Vel illud habet locum in habentibus tantũ venialia minora.vel id debet intelligi; ꝙ sufficit confiteri deo corde; intelligendo semper mediante sacerdote vel per sacerdotẽ

mediū Uel id habet locum in pctis iam confessis sacerdoti: nam illa suffi-cit cōfiteri deo corde. vt ponit archi. istos tres intellectus in. c. vlti. i. ca. di. ¶ Destructis ergo predictis contrarijs manet probatuz clare: q̄ c. Om-nis vtriusqꝫ sexus non dat alicui licentiā differendi confessionem. Sed est fa-ctum pro habentibus tantum venialia. vel propter cōmunionē in pascha vel negligētes punit. Et q̄ ille qui potest confiteri ꝛ differt confessionem cum illo proposito q̄ in quadragesima cōfitebitur. Si ante illud tempus subitanee moritur nō saluatur cum statim ex quo oportunitatem habeat debet confiteri si vult esse securus. ¶ Nam etiā scd̄m supradictos partē cō-trariā tenētes quādo aliquis timet periculū vt qꝛ debet intrare et bellum vel mare vel quia grauiter infirmatur ꝛ cito qn̄ offert se oportunitas con-fitendi ꝛ nō expectatur post maior oportunitas nec quantū ad tēpus nec quātum ad sacerdotē; tunc tenetur quis statim cōfiteri. ¶ Ex hoc ergo se-quitur q̄d semper in omni casu debet quis statim confiteri. nam quotidie tota etate nostra inter inuisibiles hostes ꝛ pericula in hoc mundo gradi-endum est: et ideo post baptismum confirmamur ad pugnam et ad ago-nes ꝛ prelia mundi huius. vt in. c. ij. i. de cōsecra. di. v. ꝛ sic cum diabolo cō-tinuum preliū habemꝰ ex quo prelio habemꝰ timere cotidie; necdū mortē spiritualē sed etiā corporalē si in peccato sumꝰ. vt in. c. epi. ꝛ. c. audi. xj. q. iij. ꝛ notat glo. in. c. qua fronte de appella. ꝛ in qualibet hora habemus time-re mortem. nam vt dicit Seneca Nihil sibi quisquaz de futuro debet pro-mittere. Id quoqꝫ q̄d tenet̄ per manꝰ extra fit ꝛ ipsam q̄ premiꝰ horam ca-sus incidit. Et ideo dicebat ad Lucilluz. Propera viuere et singulos dies singulas vitas puta. nam qui hoc modo se aptauit cui vita sua cotidie fu-it tota securus est. vt idē dicit li. ix. episto. centesima. ꝛ vt ipse dicit episto. xxx. Tunc trepidamꝰ cū prope mortē esse credimꝰ. qn̄ eniz prope nō est pa-rata oībus locis oībusqꝫ momētis. Ideo non mortē timemus: sed cogita-tionē mortis. ab ipsa eni semꝑ tantū dē absumus itaqꝫ si timēda est mors semꝑ timēda est. q̄d enim tēpus morti exceptū est: stat q̄dem terminus no-bis vbi illū inexorabilis factoꝝ necessitas fixit. Sꝫ nemo scit nostrū q̄ ꝓ-pe versē terminꝰ. sic itaqꝫ formemꝰ animū tanq̄ ad extremū ventū sit ni-hil differamꝰ quotidie cū vita paria faciamꝰ: ergo si qn̄cunqꝫ mors timet̄ statim confitendū est: cū semꝑ timeatur mors: semꝑ statim cōfitendū est. maxie qꝛ tp̄e sanitatis dꝫ quilibet cōfiteri: ꝛ nō dꝫ expectare tēpus mortis vel infirmitatis: qꝛ tūc nō exiret securꝰ. vt dicit Augꝰ. in. c. nullꝰ expectet. j. di. vij. ꝛ s̄m q̄d dicit Boet. li. iiij. metro. iiij. Si mortē petitis ꝓpinquat ipsa: nec volucres remorat̄ equos. et Seneca p̄ma tragedia. nemo tam di-ues habuit fauētes q̄ crastinū sibi possit polliceri. Et qn̄ q̄s hꝫ bonā opor-tunitatē ꝯfitēdi debet intelligere q̄ postea nō habebit maiorē oportunita-tē. nā regula est q̄ in his in q̄bus aīe periculū vertit̄ dubia: in deteriorem partē debemꝰ p̄sumere. vt notat glo. in. c. vnico. de scru. Et forte oportuni-tatē aliā nunq̄ ampliꝰ habebit: s̄m id q̄d dicit Ouidiꝰ in li. de fastis. Om-

Sunt hoīm tenui pendentia filo: et subito casu q̄ valuere ruunt. Ideo habita bona oportunitate: nō dȝ q̄s amplius expectare: ſȝ dȝ ad ꝯfessionē q̄ȝ citius poterit festinare. Ex p̄dictis ergo elicio duas p̄mas questiones.

Prima conclusio.

¶ Decretalis omnis vtriusq; sexus negligentes punit et nulli licentiam differendi confessionem concedit.

Secunda conclusio.

¶ Contritus nō valens confiteri: moriens saluatur: ꝙ valenti et differenti etiam cum quadragesimali tantuȝ proposito in mortali morienti negat̄.
¶ Et quamquā vltima pars huius secūde conclusionis tutior ⁊ securior anime videat̄: nimis tamē rigida est ⁊ sc̄dm q̄d dn̄s ac dn̄s me⁹ dōnus frater didacus de deça sacre theologie excellentissim⁹ et maximus professor dignissimus presul Salamantinus magister altissimi ⁊ serenissimi principis dōni Joannis primogeniti ⁊ vniuersalis successoris omniuȝ regnorum illustrissimorum ⁊ serenissimorū regum Ferdinandi ⁊ elisabeth christianissimorum ⁊ inuictissimorū confessor ⁊ presidens consiliari⁹ eiusdem principis viua voce asseruit dictā secundā partē secunde conclusionis esse cōtra cōmunē doctrinam theologorum: tu tamē tene ꝙ etiā ego teneo ꝙ approbat ⁊ tenet sacrasancta mater ecclesia cōcordis ⁊ cōis opinio omnium theologorū. ⁊ ita assero corrigo ⁊ emendo hāc sc̄dam partē conclusionis prout omnes theologi et sancti doctores tenent credunt ⁊ obseruant. Xv. q̄stio.
¶ Circa octauū quesitum. hic intrat quintadecima questio in ordine tabule. s. qui sunt effectus confessionis: circa q̄d aduertendum est ad effect⁹ eius confessionis quia sunt magni fructus. ¶ Et dico: ꝙ primus effectus cōfessionis est: ꝙ quis cōfitēdo pluribus sacerdotibus de cōgruo se disponit vt deus inclinet cor illius ad verā penitentiam vt sic gratiā obtineat remissionis: ⁊ ita potest exponi capitulū quē penitet. j. eo. et huic consonat ꝙ ibi dicitur: tanto facilius cōsequeretur gratiā remissiōis sc̄dm Richardum in quarto sententiarum. di. xviij. ¶ Secundus effectus cōfessionis est: ꝙ cōfessio adiūcta absolutioni sc̄dm quod est in voto penitētis liberat a culpa ⁊ pena eterna: ⁊ aperit paradisum sc̄dm sanctū Thomā in quarto sententiarū. di. xvij. ¶ Tertius effectus est. ꝙ in actu cōfessionis ⁊ absolutionis gratia augetur ⁊ remissio peccatorū datur: si precedens dolor non fuisset sufficiēs ad contritionē sc̄dm eundem sanctū Thomam eadem. di. ¶ Quartus effectus est: ꝙ cōfessio per vim clauium in tantum diminuit penam purgatorij: ꝙ remanet proporcionata viribus penitentis in hoc mundo viuentis: ita ꝙ satisfaciendo se in hac vita purgare potest secūduȝ eundem sanctū Thomam. ⁊ illam satisfactionem nō potest facere nisi de mādato sacerdotis: vt [illegible] c. multiplex. supra ea. di. ¶ Quintus effectus est ꝙ confessio habet tantam vim: ꝙ confessus et absolutus minus in pur-

Prim⁹ effectus cōfessionis.
Secūdus effectus.
Terti⁹ effectus.
Quartus effectus.
Quintus effectus.

Sextus effectus. Attende q̄ multū prodest pluries eadē peccata cōfiteri ad eternam gliaꝫ.

gatorio punietur q̄ contritus tantū. ſm eundē. ¶ Sextus effectus est q̄ confessio diminuit penā ex ipsa natura actus cōfitentis qui habet penam erubescentie annexā ꝛ ideo quanto aliquis pluribus et pluries de eisdem peccatis cōfitetur tanto magis pena diminuitur. Unde toties posset aliquis confiteri: q̄ ab omni pena liberaretur. scđm eundē scꝫm Tho. quarto sententiaꝝ. di. xvij. ꝛ hoc ideo est quia in secūda absolutione augmētum gratie confertur: ꝛ quāto maior gratia recipitur minus de impietate p̄cedentis peccati manet. et ideo minor pena purgatorij debetur. ſm eundeꝫ sequēti. di. xviij. Hoc tamē qđ dictū est intelligendū est hoc modo: q̄ tunc iterata receptio dicti sacramēti: illud operatur quādo seruatur reuerētia debita sacramēto: scilicet q̄ iteretur cōfessio adueniente nouo motu deuotiōis: vel noua erubescētia i penitēte respectu eiusdē peccati: ꝛ per hūc modum toties posset recipi q̄ remitteretur tota pena peccato debita: alias nisi predicta reuerentia obseruetur sacramētum penitētie respectu eiusdē peccati in numero pluries receptum non habet efficatiam ex vi clauium: secundum Richardum. prime distinctiōe. xviij. ¶ Et ex supradictis patet

Attende q̄ maximam vtilitatem anime affert q̄ pcta semel cōfessa quis pluries cōfiteatur.

quātum vtilis sit peccata semel confessa: iterum ꝛ pluries confiteri et ideo in dubio debet quis eadem peccata que confessus fuit iterato cōfiteri: nā licet hostien. in summa. titulo de peniten. ꝛ remissio. in. §. an peccata semel confessa necesse sit iterū confiteri: et tex. Jo. crisosto. in. c. Nō tibi dico. de peniten. distin. j. dicant q̄ non est necesse: q̄ semel sacerdoti fuerimus confessi denuo confiteamur: nisi in casibus qui ponuntur per Hostien. ibi et per glosam in dicto. cap̄. Non tibi dico. scilicet propter imperitiam sacerdotis. Ut in. cap̄. j. ꝛ in cap̄. Placuit. de peniten. dist. vj. ¶ Item propter contemptum satisfactionis vt in cap̄. Si apostolus. de peniten. disti. iij. ¶ Item propter enormitatem delicti si penitens remittitur ad superiorē vt in cap̄. Significauit de peniten. ꝛ remissione. Et in cap̄. Latorē. xxxiij. quest. ij. ¶ Item scđm quosdā propter diminutionē cōfessiōis: vt cū quis habet plura mortalia ꝛ vnū confitetur vt in cap̄. Sunt plures. de penitē. di. iij. Et hostiensis addit quintum casum generalem: scilicet in istis casibus in quibus secūdum quosdam peccata dicuntur redire que tantū non redeūt ex quo semel dimissa sunt: vt idem Hostiēsis notat ibi in. §. sequēti. Tamē vbicūqꝫ dubiū fuerit debet quis peccata semel confessa iterum confiteri: tū propter maiorem securitatē anime: tum propter supradictas vtilitates consequendas. ¶ Et ex supradictis patet: q̄ si aliquis propter obliuionē non fuit confessus aliquod peccatū: licet sacerdos absoluat ab oblitis: si postea recordatur illius peccati debet specifice confiteri: quia illud peccatum nunq̄ fuit specifice confessus ꝛ sic in illo non dicitur iterare sed nunc de nouo confiteri: ꝛ ideo absolutio sacerdotis prodest in oblitis quando nunq̄ amplius penitentes recordantur de ipsis: sed si recordantur nō habet effectū absolutio q̄ fundatur super ipsa obliuione: q2 confessiōe cessante cessat absolutio: vt est tex. in simili. in. c. [illegible]os de sen. exco. libro. vj.

Quia cessante causa cessat effectus vt in.cap. Cū cessante.de appella. Et idem est dicendum in absolutione generali que fit in missa vel in sermone per quam dimittuntur peccata mortalia oblita. vt notat hostiensis in ti. de peniten. et remissio.in summa sua in.§. de quibus peccatis. Et dixi in repetitione orationis vbi tractatur de missa et de cōfessione: que fit in introitu misse, quia illud habet locū quādo amplius nō recordaretur. Sed si recordatur postea de peccato oblito tenetur cōfiteri per supradicta. et maxime debet confiteri quādo recordatur peccati obliti: quia pro maiori parte hec obliuio peccati prouenit ex culpa penitentis: quia distulit confessionem et non curauit discutere et reducere ad memoriam peccata q̄ debuisset tenere in scriptis sicut scribit pecunias sibi debitas.argu.c. Qualis.in fine cum glo.fi.xxx.q.v. Et quia obliuio peccati prouenit ex culpa penitentis non prodest illa confessio generalis: vt notat hostien.in dicto.§. de quibus peccatis. Et ideo tunc necessaria est cōfessio specialis per supradicta Immo de hoc quod qui oblitus fuit peccata: debet confiteri postq̄ recordatur et debet dicere obliuionem. Est tex.cū glo. vlti.in.c.cum illorū de sen ten.exco.lib.vi. An confiteri obliuionem debet credi: et sic peccatum oblitū post recordationem quilibet confiteri debet: q̄ vltra supradicta probatur sic. Nam certum est q̄ sine contritione et confessione vel sine altero ipsorū non potest quis saluari. Tex.est in cap. Baptismi vince.ad fi.de consecratione.di.iiii. Sed de peccato oblito nunq̄ aliquis fuit contritus nec confessus si postq̄ recordatur non conteritur nec confitetur: immo si aliquis postq̄ recordatur non confitetur specifice peccatum oblitum contēnit sacramentū penitentie et ideo nō potest saluari. vt dicit tex.in predicto.cap. Baptismi vicem.in fine ex quo iam non per ignorantiam nec obliuionem sed ex voluntate sua non agit penitentiam de illo peccato contra notata ibi in tex.et in glosa. Nam tex.ibi dicit. Cum enim ex voluntate: alterum scilicet vel contritio vel confessio defuerit reatu hominē inuolui. et glo.ibi in parte ex voluntate dicit. Secus si ex ignorantia nam tunc excusaretur tam diu q̄ diu durat ignorātia et nō plus.i.q.i.cap.q̄ pro necessitate.

¶ Sunt talia effectus magni ipsius cōfessionis: nam valet confessio propter erubescentiam et propter fidem quam peccator exercet in confessione: quia per hoc ostendit se credere absoluendi et ligandi potestatem datam esse sacerdotibus. vt in cap. Quodcūq̄ ligaueris.xxxiii.q.i. Valet etiam propter humilitatem et obedientiam quam exhibet mādatis dei: dum flectēdo genua et iungēdo manus humiliat se peccator corā sacerdote. Valet etiam propter gratiam que ei cōfertur maxime per manus impositionem. vt xxiii.q.iii.notandum. Quia quasi impossibile est quin deus respiciat frequēter confitentem. Valet etiam propter interdictorum: et amissorum recuperationem. Quia sacerdos reconciliat gratie diuine et restituit peccatorem ad sacramentorum participationem: vt in cap. Multiplex. et in cap. Nonnulli.supra ea.di.scdm Joan.an.in predicto.cap. Omnis.

Attēde q̄ p confessio nē gñalem q̄ fit in introitu misse vl' in fine sermonis dimittuntur mortalia oblita.

Attende q̄ pcta oblita post recordationē debēt cōfiteri.

Attēde ad alios effectus confessionis.

xvj. q̄stio. ¶ Decima sexta questio est, an sit bonum facere elemosinam ad redimenda peccata confessa. Circa quod dicendum est: q̄ obseruatis alijs pluribꝰ que penitens debet obseruare de quibus latius. j. dicetur pro peccatis cōfessis redimēdis elemosinas faciat vt in. c. Medicina et in. c. Medicamentum. j. ca. di. ꝛ in. c. Sane cauēdum. de peniten. di. iij. ꝛ orationibus ꝛ ieiunijs insistat: nā nō sufficit cōfiteri ꝛ mores in meliꝰ cōmutare; et a preteritis malis recedere; nisi etiam de his q̄ facta sunt satisfaciat dn̄o per penitentie lamenta vel dolorem; vel per humilitatis gemitū: per contriti cordis sacrificiuz cooperantibus elemosinis ꝛ ieiunijs, vt in. c. Non sufficit. de penitē. di. iiij. Et tunc manet spiritus sanctus in eo quādo elemosinis orationibus ieiunijs ceterisq̧ fructibus spiritus insistere desiderat. vt in cap. querendum in fi. de penitē. di. ij. Ja. doctor. Ex quibus manifeste patet q̄ ad redimenda peccata cōfessa nimis prosunt lamēta dolor gemitus humilitatis contritio cordis elemosine orationes ꝛ ieiunia; que fiunt tempore penitentie ꝛ post in statu gratie. Jacobus doctor.

xvij. q̄stio ¶ Decima septima questio est. An sit bonū confiteri quolibet anno ꝛ recipere sacramētum eucharistie in pascha indubitatum est. Sed qualiter fiendū est. Circa quod dicendū est. Quod penitens quolibet anno tenetur confitere omnia sua peccata proprio sacerdoti. vt in. c. Omnis vtriusq̧ sexus de peni. ꝛ remissio. vel fratri p̄dicatorꝫ vel minoruz electo. Ja. doctor. Per suos ministros: priores: prouinciales ꝛ vicarios: ꝛ generales ꝛ prouinciales ministros ꝛ custodes: ꝛ ep̄is ꝛ diocesanis p̄sentato ad ꝯfessiōes audiendas dum tamen isti sic electi ꝛ presentati sint sufficientes idonei vita probati discreti modesti atq̧ periti scd̄m formā clementini. dudū. in. §. Statuimus. de sepultu. Jacobus doctor. Et in pascha reuerēter eucharistiā suscipiat: vt in dicto. c. Omnis. ꝛ hoc ad minus. nam si potuerit meliꝰ erit q̄ ter in anno cōmunicet. s. in pascha ꝛ penthecosten et natale dn̄i. vt in. c. et si nō frequētius. de consecra. di. ij. si mens in affectu pecandi nō sit. nam habentes volūtatē peccādi magis grauātur eucharistie pceptiōe q̄ purificātur vt in. c. quottidie ea. di. Et caueāt homines religiosi nec clericis vel laicis sacramentū eucharistie nō habita super hoc presbyteri parrochialis licencia speciali ministrare p̄sumāt: alias excōmunicationis sententiā ip̄o facto incurrūt dūtaxat per sedē apostolicā absoluēdi quos etiaz locorū ordinarij excōmunicatos debēt publice nūciare: donec de absolutione ipsorū eis fuerit facta fides nulla eisdē religiosis super hoc exceptiōe vł alio p̄uilegio suffragāte. vt est tex. in cle. Religiosi de priuile. ꝛ sufficit q̄ quādo datur licēcia religioso fiat specificatio de sacramēto licet nō exprimatur nomē parrochiani vel nomē religiosi q̄ndo datur licēcia parrochiano vt euitet p̄dicta pena. vt notat glo. in dicta cle. Religiosi. Ja. doctor. Et qꝛ supradictū est q̄ quilibet catholicus in quolibet anno in pascha tenetur recipere reuerēter sacramētum eucharistie ꝛ quia circa diem perceptiōis huiusmodi sacramēti an debeat fieri eadē die pasche vel resurrectio

nis dñice vel in septimana sancta vel in die iouis cene vł infra octauas resurrectionis est maxima altercatio textuū ꝛ glosarū ꝛ doctorū. Circa quā altercationē sedꝫ̄ ʒdā dictus reuerēdus doctoꝛ genitoꝛ meus posuit maximā ꝛ longā additionē auctoꝛitatibus iuribus ꝛ rationibꝰ fulcitā q̄ ꝛ omnia dicta per textꝰ ꝛ glosas ꝛ doctores: circa p̄dictū dubiuꝫ cū humilima reuerēria loquendo maxime dicti genitoꝛis mei credo esse sup̄flua: et hoc esse decisum per duo breuia Eugenij pape: tenoꝛis subsequentis.

¶ Copia cuiusdam breuis domini pape Eugenij quarti. missi episcopo Liciensi. super tempoꝛe cōmunionis fidelium.

Venerabilis frater: salutem et apostolicam benedictionem a fide dignis personis nobis relatum est. qđ in ciuitate Licij circa materiaꝫ generalis cōmunionis assumptionis videlicet eucharistie ꝛ coꝛpoꝛis dñi nostri Jesu chꝛisti per diuersos p̄dicatores varia populo denūciata sunt propterea in mētibus personarū vtriusqꝫ sexus varie opiniones suboꝛte sunt q̄ detrimētum atqꝫ periculum animarum eoꝛundem parere possent. ¶ Cū autē ad nos ꝑtineat saluti aīarū ꝓuidere vt om̄is pc̄ti atqꝫ scādali materia de medio tollatur. volumus ꝛ fraternitati tue harū serie precipimus ꝛ mādamus quatenus a dictis p̄dicatoꝛibus si in ciuitate Licij presentes fuerint: vel a dicta ciuitate paruꝫ remoti sunt aut ab alijs p̄dicatoꝛibus auctoꝛitate nostra certis diebꝰ ad hoc cōueniētibus per te eligēdis ꝛ deputādis eadē populo deuote declarare facias. vt iuxta romane ecclesie ꝛ cōmunionē chꝛistiani populi ritum atqꝫ cōsuetudinē fideles vtriusqꝫ sexus cum ad annos discretionis peruenerint confessione premissa in festo paschalis videlicet resurrectionis domini nostri Jesu chꝛisti cum debita reuerentia sumant eucharistie sacramētum idest coꝛpus domini nostri Jesu chꝛisti: de cōsilio tamen confessoꝛis siue sacerdotis eoꝛum ex rationabili causa emanante dicte persone cōmunioneꝫ huiusmodi preuenire aut differre possint. dūmodo parum tempoꝛis spacium preueniendo aut differēdo interueniat. Et insuper volumus vt in dictis predicationibꝰ hoc presens breue publice et solēniter populo predicto legi facias: vt predicationes huiusmodi maioꝛem auctoꝛitatem ꝛ efficaciam consequātur. Datum Rome apud sanctum Petrum sub annulo nostro secreto. Die septima Aprilis: pontificatus nostri anno. xv.

Copia primi breuis.

¶ Copia alterius breuis eiusdē Eugenij super dicta materia quod fuit datum post supradictum.

Eugenius papa quartus dilecto filio fratri Jacobo de prima dicijs de bononia oꝛdinis fratrum minoꝛum super fratres prefati oꝛdinis: qui de obseruantia nuncupantur in Jtalia vicario generali. Salutem et apostolicam benedictionem: fide digna relatione percepimus in ciuitate Licij nō paruam per hec tempoꝛa fuisse excitatam seditionem de die debite perceptionis sacratissimi coꝛpoꝛis domini nostri Jesu chꝛisti: et quod per aliquos religiosos sit affirmatum: non cōmunicantes actua

Copia sc̄di breuis.

liter in die resurrectionis dñice mortaliter peccare: etiã si in die iouis sancti et alijs quibuscunqꝫ diebus infra annum pluribus et frequentatis vicibus cõmunicassent: qđ pijs auribus audire est molestũ ꝛc. ¶ Recolim⁹ enim alias per quoddam nostrũ breue scripsisse venerabiũ fratri nr̃o epõ Licẽsi: qđ intelligebam⁹ satis factũ esse: mirati itaqꝫ sumus ꝙ postmodũ noua controuersia reuiuiscit: sꝫ inimicus hõ semꝑ supseminat zizaniam. ¶ Nos igitur cupiẽtes purgatũ triticũ in horreũ domini cõgregari: ꝛ inutilibus contentionibus finẽ dare: attendẽtes iuxta doctrinã beati augustini: ꝙ solent circũstantie scripturarũ illuminare substãtiã veritatis: ꝛ nõ solum adiacẽtia sed etiã precedentia et sequẽtia verba sunt attẽdenda prudenti. cum dicat canon ecclesie. Omnis vtriusqꝫ sexus: fidelis saltẽ: semel in anno cõfiteat̃: ꝛ infra. Suscipiẽs ad minus in pascha eucharistie sacramentũ. et sequit̃: nisi de ꝓprij sacerdotis consillo ob aliquã rationabilem causam ad tẽpus ab eius perceptione duxerit abstinendũ. Dicim⁹ exp̃sse nõ esse intẽtionis legislatoris: animas illaqueare fideliũ sub culpa mortali ad cõmunicandũ: p̃cise in die resurrectionis: sed terminuꝫ statuisse a pascha cũ dicit. Semel in anno: et infra. admin⁹ in pascha: nisi ꝛc. mens enĩ magis ꝙ̃ verboꝝ sonus est attedenda discretis. Intelligimus itaqꝫ optimo iure satisfactũ esse canoni: si in hebdomada sancta vel infra octauas pasche resurrectiõis dñice: scđm meliorẽ dispositionẽ conscientie: eucharistie pignus accipiũt: et cũ dño pascha celebrent ad salutẽ. Et huic sententie omnes volum⁹ aquiescere: quare deuotioni tue cõmittim⁹: vt predicta vbi oportere intelligas populis nota facias. Datũ rome ꝛc. Et sic manifeste patet oĩbus opinionib⁹ altercationibus doctoꝝ et glosarum qui in ista materia loquuntur nonobstantibus: dictum dubium et dictas altercationes ꝛ opiniones esse determinatũ et decisas quemlibet catholicum satisfacere iuribus et rationibus dicentib⁹ debere cõmunicare in pascha scilicet illum qui a die lune septimane sancte inclusiue vsqꝫ ad dominicam in albis etiã inclusiue: et in quolibet dictorũ dierũ in quibus potest cõmunicari dici cõmunicari in pascha: si cõmunicauerit in aliquo dictorum dierum. Jacobus doctor beneuntanus.

xviij q̃stio ¶ Decima octaua questio est. An sit bonum pro redimendis peccatis et penitentijs peccatorum recipere indulgencias. Circa quod dicenduꝫ est: ꝙ penitens postꝙ̃ obseruauerit obseruanda: de quibus dicetur in actib⁹ penitentium lucretur: ꝛ acquirat omnes indulgentias quas poterit acquirere ꝛ lucrari: implendo illa que impleri debent pro eis acquirendis ꝛ lucrandis. Et sic poterit acquiri et lucrari indulgencias concessas in cle. vna de reliquijs ꝛ vene. sancto. Jo. do. ꝛ indulgentias concessas per dictũ Eugenium quartum. Omnibus interessentibus horis canonicis ꝛ missis et alijs diuinis officijs in vigilia ꝛ festo ꝛ octauario corporis christi et omnibus celebrantibus vel assumentibus eucharistiam: et facientibus per alios celebrari in dicto festo ꝛ octauario ꝛ concomitantib⁹ cum lumi-

ne et sine lumine dictum corpus xpi in dicto festo et alias cum ducatur ad infirmos: de quibus in dicta bulla Eugenij quarti: que litteraliter posita est in volumine decretorum moralium super parte. corpus xpi. Et etiam in dulgentias concessas per clementē et per alios Romanos pontifices: signāter per sixtū. iiij. visitantibus lumina apostolorū petri et pauli: de vicesimo quinto in vicesimū quintū annū. et etiam alias indulgentias cruciate: et de pluribus alijs fiet quedam copilatio per se et imprimetur ad vtilitatem et profectum omnium catholicorum: vt omnes catholici discant qualiter possunt acquirere regnum dei: sicut sciunt et inquirunt plures modos acquirendi pecunias et alia bona temporalia aliquando forte in condēnationē animarum. Jacobus doctor. nam licet glo. dicte cle. vni. super parte confessionis dicat quis est vere penitēs ad lucrandum veras indulgentias et laudabimus. Tamē nō est dubiū qꝫ penitēs qui obseruauerit dicenda in actibus penitentiū vere penitēs est. et illas et alias similes indulgentias lucrari poterit. Nam precipue facit aliquē vere penitentē: scilicet preterita peccata plangere: et propositum nō cōmittendi alia pcta hre: et quod nō negligat satisfacere. vt notat glosa in dicto. §. sed verba. et textus in. §. sine autem. et in. c. inter hec. et in. c. iudas. cum capitulis sequētibus. et tex. cū glo. sup parte dissimu lat. in. c. penitētias quippe agere. de peniten. distin. iij. Debet ergo dictus penitens lucrari indulgentias quas poterit: vel ad releuationem iniuncte penitentie. vel absolutionem superhabundantis penitentie. Nam tanto tempore in purgatorio a pena releuabitur: in quanto tempore fuerit sibi facta indulgentia scdm ea que notant per glo. et Inno. et Jo. andre. et p alios doctores. in c. qd autē. de penitē. et remis. Ja. doctor.

¶ Decimanona questio est: que est penitentia publica. Circa quod dicendum est: qꝫ publica penitentia est cum alicui iniungitur peregrinatio cum baculo cubitali et cum pera benedictis. vt. xxx. q. j. in. c. si quis sacerdos: vel cum aliquo genere vestis. vt in. c. si quis virorum. xxx. distin. et in. c. per simoniam. xlj. distin. et in. c. si. xx. q. j. Et hanc penitentiā sacerdos potest iniungere: cum non sit ei prohibitum argumento. c. penitentes. l. distin. vbi hoc videtur expressum. et in. c. si quis presbyter. xxx. distin. vbi hoc etiā est expressum. et in. c. in capite. l. dist. et in principio: ibi dum dicit ter. susceperunt: et hec penitentia non imponit nisi pro graui crimine. vt in. c. sacerdos. de peniten. distin. vj. Et hanc penitentiam sedes apostolica nemini agendā indicit nisi in eo loco in quo curia Romana residet: et tūc solū pro homicidio et similibus enormibus criminibus penitētiarij dñi pape faciūt penitētes nudos triduo vel plus vel min' incedere p oēs ecclesias ciuitatis in qua est curia et nō alibi: quo facto remittūt eos tunc ad suos episcopos: vt consideratis debitis circūstātijs eis indicant penitentiā salutarem. xix. qstio.

¶ Vicesima qstio est: q est solennis penitentia. Circa quod dicendum est: qꝫ solennis penitētia est que fit in tēpore quadragesime cum solennitate q xx. qstio.

est in prealegato capitulo in capite.l.di.et hec pnia a solo epo imponit:vt ibi habet:et sic intelligitur.c.accedentibus.de excessi.prela.r.c.peruenit.et.c.sequens.vj.q.j.licet littera dicat ibi de publica:quia sepe in iure publica ponitur pro solenni et econuerso vt ibi notat.et in.c.si ille.l.di.r in.c.de penitentibus.de cose.di.iij.Et hec penitentia imponitur pro oppressione filiorum:vt in.c.quesitu.de penite.r remis.et breuiter imponitur pro omni vulgatissimo crimine totam vrbem vel villam cōmouente:vt in.c.vlti.xxvj.q.vj.quia notoria debent penitētes episcopo publice cōfiteri:vt in.c.in actione.et in.c.seque.r in.c.quem penitet.in fi.de penite.dist.j.¶Circa qd sciendu est φ omnis pnia solēnis est publica sed nō econtra.Sed circa hoc qrit.nunqd simplex pres byter pōt hāc penitētiā solēne indicere φuis dictā solēnitatē p se nequeat adhibere.et quidā dicūt φ sic argu.pdicto.c.in capite.l.di.Sz speculator tenet contrariū:et ista est veritas φ simplex presbyter nō pōt hāc penitētiā indicere:etiā si haberet ab epo speciale potestatē quo ad primā deiectionē eccle:et quo ad vltimā traductionem siue reconciliationē in ecclesia:cuz prima electio et vltima introductio sint ordinis epalis et iurisdictionis.vt in.c.vlti.in.§.j.et.ij.xxvj.q.vj.r in.c.cor epi.lxviij.di.sed si penitentia solēnis per aliquos ānos vel tēpus ē duratura medie deiectiones r introductiones solēnis penitētis:possunt fieri per simplices p̄sbyteros qui habeant sup hoc ptātem specialē ab epo.vt no.in dicto.c.de penitentibus.de cōse.di.iij.r in di.c.in capite.

Attēde an simplex sacerdos posit imponere pniam solemnem.

xxj.q̄stio.

¶Vicesimaprima q̄stio est:q̄ est penitētia priuata.et est dicendū φ priuata pnia est q̄ p occultis peccatis imponit:q̄ sunt p̄sbytero cōfitēda:r ab eo est pnia iniungēda:vt in.c.p̄sbyteri.xxvj.q.vj.r in.c.si peccauerit.ij.q.j.et fallit in casib⁹ superioribus reseruatis:de quibus inferius plenī⁹ in isto tractatu in actibus penitentiū r in actibus pfessorū habet.Jo.doctor.

xxij.q̄stio.

¶Vicesima secūda questio est que sunt pcta mortalia r que venialia.et quō peccatū veniale efficitur mortale.Circa quod dicendum est φ peccata quedā dicuntur mortalia:quedā dicunt venialia.¶Circa primū dico φ peccata mortalia quedam dicunt mortalia r capitalia.et quedam dicūtur mortalia tantum.et capitalia sunt vndecim.¶Primū est peccare in fide trinitatis.xxij.q.ij.c.j.et.xxxij.q.vj.quid in omnibus.¶Scd̄s est peccatum contra naturā.vt.xxxij.q.vij.Flagitia.¶Tertium est homicidiū quod est terribilius omni peccato.l.di.placuit.¶Quartū est crimen lese maiestatis.lxxix.dist.siquis.vj.q.j.Siqs cū militib⁹.et.iij.q.v.accusationibus.¶Quintū est crimen sacrilegij.s.cum aliquis fregerit ecclesias violenter.ij.q.j.in primis.xvij.q.iiij.siqs in atrio.et in.c.frater.et in.c.siquis suadente.¶Sextū est incestus.iij.q.iiij.cōsanguineoꝝ.xxxv.q.iiij.de incestis r ea causa.q.viij.opus salubriter.¶Septimū est conspiratio:vt in c.conspirationum.r in.c.qui clerici.r in.c.si qui clericoꝝ.xj.q.j.¶Octauū est adulteriū:qd̄ est detesta bile in vtroqꝫ testamento.vt.xxxij.q.vij.§.qd in omnibus.et ea causa.q.iiij.nemo.¶Nonum est falsum testimoniū:qd

lege diuina ⁊ canonica est prohibitũ. vt ꝓbatur.xxij.q.iiij. Non periura-
bis: quod est extractũ de leuitico.et.vj.q.j. Quicũq3. ⁊ de crimine falsi.c.j.
et.xj.q.iiij.c.quisquis. ¶ Ista sunt criminalia maiora accusatione ⁊ dãna
tione dignissima.lxxxj.di.c.j. ¶ Decimũ est crimen simonie: cui omnia cri
mina pro nihilo reputantur.vt in.c.tanta.de simo.⁊.j.q.vij.c.fi. Est enim
damnatũ crimen in vtroq3 testamento.vt.j.q.j.qui studet. ¶ Undecimũ
est crimen vsure: quod est detestabile in vtroq3 testamento.vnde in ezechi
ele. Usuram ⁊ oẽm superhabundantiam non accipietis. ⁊ Dauid querit.
Quis habitat in tabernaculo tuo: qui pecuniã non dedit ad vsurã. ad idẽ
de vsuris.quia in omnibus.et.xiiij.q.iij.plerique.

¶ Peccata vero mortalia q̃ nõ sunt criminalia vel capitalia sunt: supbia. — Tertia ps.
Superbi enim patiunt̃ istas qualitates.s.vitium elationis: inferiores de
spicientes: et supioribus vel paribus satagunt dñari. vnde in libro sapiẽ- — Attende q̃
tie. Intollerabilis est omnis superbus habitu superfluus: incessu põpo- — sunt pecca-
sus: ceruix erecta: facies vaga: truces oculi: de loco certat superiori. Sen- — ta mortalia
tentias suas et verba et facta iactat: et reuerentiã in obsequio non obser- — et q̃litates
uat.ideo contra superbũ scribitur Job.xx.c. Si ascenderit vsq3 ad celum — eorum.
superbia eius: et caput eius nubes tetigerit: quasi sterquilinium in fine — Prima.q.
perdetur. Ja.doctor.de quo ait propheta in psalmo. Noli emulari. vidi
impium superexaltatũ et eleuatum sicut cedrus libani et transiui: et ecce
non erat: et quesiui eum ⁊ nõ est inuentus locus eius. Jacobus doctor.

¶ Secundum peccatũ mortale est inuidia: et dic ꝙ inuidia est quedam ar-
bor: cuius radix maliuolentia: cuius frondes ira et odium: cuius flores ir — Scda.q.
risio ⁊ derisio: cuius fructus emulatio et detractio: cuius folia liuor ⁊ pa-
lor: et quem aspicit despicit: et quẽ despicit interficit ⁊ corrumpit.xix.dist.
scdm.xxiij.q.iiij.quam magnũ. ¶ Tertium peccatũ mortale est Ira.et an
ira sit mortale peccatũ. Circa qd dicendum est ꝙ quedã est ira perseuerãs: — Tertia.q.
et ista talis est peccatum mortale: vt dicit tex.in.§. Criminis appellatio.
et in.ṽ.alias ea demum.xxv.dist.tamen iracundia est proprium nomen — Attẽde q̃ñ
vicij siue criminis: ira vero est ipsum peccatum. Si vero ira non peruenit — ira ẽ pcm̃
ad consensum rationis: nec perseuerat sed transit absq3 eo qd ponatur in — mortale: et
opere: peccatum veniale est.vt infra dicetur. ¶ Quartum peccatum mor — q̃ñ veniale.
tale est gula. Circa quod queritur: an ebrietas sit peccatum mortale. Cir
ca quod dicendum est: ꝙ ebrietas quandoq3 non est peccatum: et quãdo- — Quarta.q.
q3 est peccatum veniale: et quandoq3 poterit esse peccatum mortale: scdm
diuersas considerationes. Unde potest ebrietas tripliciter considerari.
Quandoq3 dicitur ebrietas passio: quandoq3 actio. ¶ Quandoq3 dicitur
qualitas. Ebrietas que dicitur passio non est aliquod peccatum: sed est pe — Prima.q
na.s3 obliuio: que in ebrio cum iaceat semiuiuus et quasi sepultus: quia
ita afficiatur vt nihil sentiat: et in hac significatione accipitur.xv.q.j.sane.
Et potest intelligi quando homo sumit vinũ et nesciens potentiam vini — Q̃ñ ebrie-
tamẽ bibit in tanta q̃titate ꝙ inebriatur. nõ tamẽ putabat nec erat veri- — tas non est peccatum.

simile quantitatē vini esse imoderatā: isto casu nō est peccatū etiā veniale, et sic vino creditur processisse in Noe. xxxv. di. sexto die. et tenet ibi archi. Quandoq; ebrietas dicit actio: et tunc dicitur ipse actus inebriādi. s. quo quis se inebriat. et iste actus quādoq; est venialis: quādoq; est mortalis.

Scda. q. ¶ Venialis est cum quis ignorans vires vini parum bibendo inebriatur. ¶ Mortalis est cum imoderate bibendo inebriatur: et etiam cū parum bibendo inebriatur: si ex certa sciētia hoc faciat: puta sciens vires vini: et q modicū vinum inducit in eum ebrietatē: nihilominus ipse bibit; tunc etiam est mortale. quia talis vult ebrietatē incurrere potius q a vino abstinere: et talis proprie dr ebrius: qr scdm hoc sciēs et volēs priuat se sensu rationis: quo seruitutē operatur et in peccata declinat: et sic peccat mortaliter periculo se cōmittēs: scdm Hug. et archi. in dicto. c. sexto die. xxxv. dist.

Qūo ebrietas ē pctm veniale.

Tertia. q. Ebrietas vero qualitas: est habitudo mētis iniuste. i. mala qlitas animi. s. qua hō ita disponit: vt semp sit facilis et paratus ad inebriandū: hoc vitiū est mortale: et hoc dr assiduitas inebriādi: qr ex ea ita disponit quis vt assidue velit inebriari: et de hac pōt intelligi qd hic dr: q ebrietas est mortale si sit assidua. i. assiduus habitus inebriādi. et de ista etiā pōt intelligi textus in. c. eps. xxxv. di. vbi dr q ebrietati inseruiēs est deponendus. Et ita est dicendū de crapula et cibo et de alijs pertinētibus ad esum carnium: sicut dictū est de potu: quia crapula pertinet ad cibū: ebrietas ad potū: quia imoderate comedēs assidue et sciēter: vt sciat se pducere ad vomitū: peccat mortaliter. Si tamē ignorāter et nō assidue. et nō cum intentione se crapulādi: peccat venialiter. Differētiā aūt inter crapulā et ebrietatē: et de deriuatione et pprietate horū nominū ponit glo. vnica. in. c. a crapula et ebrietate. de vita et ho. cle. ¶ Quintū pctm est. s. accidia: et an accidia sit peccatuz mortale. dicendū est q accidia est quedā tristicia agrauans: que ita deprimit animū hominis: vt nihil ei agere liceat. Sicut ea que acida frigida sunt. ideo accidia importat quoddā tediū operandi.

Qūo ebrietas ē pctm mortale.

Attēde qn dr quis pprie ebrius.

Quinta. q. Attēde qd ē accidia.

De pctō accidie q hēt tres qōes.

Prima. q. ¶ Unde aut talis tristicia est ex eo q aliqs cogit eū bene agere et implere opera virtutis que facere nō tenet. et tūc nō est peccatū accidia: aut tristicia est circa illa que iminēt facienda ppter deū: et tūc pōt esse peccatū veniale. et potest esse mortale. ¶ Unde si quis habet tristiciā de bono spūali ad qd artat. et talis tristicia nō pertingit vsq; ad consensuz rōnis ppter iperfectionē actus est peccatū veniale: sicut in genere adulterij cōcupiscentia: que cōsistit in sola sensualitate est veniale peccatū. si tamē peruenitur vsq; ad consensum rōnis: est peccatū mortale. ita et motus accidie cū est in sola sensualitate: vt quādo est ppter repugnantiā sensualitatis ad spiritū: tūc est peccatū veniale. Quandocunq; vero pertingit vsq; ad rationē que consistit in fuga et horrore et detestatione boni diuini: carne oīno cōtra spūm preualēte: tūc manifestū est q accidia est peccatū mortale scdm tho. et archi. in. d. §. alias aūt. ¶ Sextū peccatū mortale est luxuria. circa qd querit an maritus cognoscēs vxorē peccet mortaliter vel nō. et est dicendū q si ma-

Scda. q.

Tertia. q.

Pctm mortale est luxuria.

ritus exact⁹ ab vxore eã cognoscit nullũ pctm est. vt in. c. Si dicat. xxxiij. q. v. Si vero marit⁹ cognoscat vxorẽ causa explende libidinis peccat mortaliter. vt in. c. Origo. xxxij. q. iiij. ¶ Auaricia est septimũ pctm mortale. Et sic siz expeditus. de pma qstione. s. q̃ sunt pcta mortalia pars. xxij qstionis. Scda est q̃ sunt pcta venialia: τ est dicẽdũ ꝙ pcta venialia sunt assiduus ociosus sermo: imoderat⁹ risus: vel pctm cure familiaris: similiter militia: mercatio: pcuratio: siue administratio aliq̃ q̃ vix sine pcto fiũt. vt de peni. di. v. Falsas. τ. c. Qualitas. dũ tamẽ nõ cõcurrãt circũstantie q̃ agrauant ista pcta: vt de venialib⁹ efficiant̃ mortalia. ¶ Itẽ nõ ieiunare ieiunia q̃ sunt cõsilij τ nõ pcepti. q̃ ieiunia cõsilij nõ ieiunare est veniale pctm Jo. doctor. vt est. iiij. feria. vt dicit tex. in. c. Jeiunia. de cõse. di. iiij. iuncta. glo. in. c. de esu carniũ. ea. di. Jacobu s doctor. Itẽ nõ ieiunare ieiunia persuasa est veniale pctm presertiz cũ pmo ad hoc cõsenserit. Itẽ si in collegio vel in loco aliquo particulari cõstitutũ est ieiuniũ: nõ ieiunare est veniale pctm. Jo. doctor. Dũ tamẽ tale ieiuniũ nõ sit de statutis eccłie vł de. vj. fer. vt in dicto. c. Jeiunia. iũcta dicta glo. τ i. c. Cõsiliũ. de obseruatiõe ieiuniorũ. Jacob⁹ do. ¶ Itẽ ira nõ pseuerãs sed trãsiens pctm veniale est. Itẽ si quis bibit de vino τ inebriat̃ nõ ex cõsuetudine nec assidue: ignorãs vires vini τ q̃litatẽ suã peccat venialiter. Itẽ accidia pctm veniale est: si nõ ptingit vsq3 ad cõsensuz ratiõis ppter impfectionẽ actus: est peccatũ veniale. Idem dicẽdũ est de cõcupiscẽtia q̃ si solũ cõsistit in sensualitate est pctm veniale: si vero peruenit̃ ad cõsensum ratiõis est mortale. Itẽ sermo supflu⁹ etiã si sit bon⁹ sermo veniale est. Itẽ maledicẽtes peccãt venialiter: q̃ndo inducũtur ad maledicẽdũ ex quadã facilitate vel temeritate. Si tamẽ maledicũt ex odio vel indignatiõe peccãt mortaliter. Itẽ si prestat̃ cõsiliũ alicui de vitãdo peccato veniali nõ obseruãs cõsiliũ peccat venialiter. Itẽ comedẽs die ieiunij ante meridie q̃ est hora debita nõ ex cõtẽptu vel inobediẽtia peccat venialiter. Jo. do. Itẽ ɔstitut⁹ in mortali pcto cõtrit⁹ τ cõfessus q̃ ad iniũctã penitẽtiã per sacerdotẽ incepit eã agere tale mortale efficitur veniale per cõtritionẽ. vt in. c. Si quis sup hoc fundamentũ iũcta glo. xxv. di. τ in. c. Nullus expectet. de peni. di. vij. Jacob⁹ doctor. Et de alijs plurib⁹ peccatis venialib⁹. vide in. §. criminis appellatio. τ in. §. alias aũt τ in. c. Qualis. xxv. di. τ ibi per archidia. huguiciũ τ dñicum τ alios doctores plenissime.

Sextis. q.
Septis. q.

Septimuz pctm mortale est auaricia.

Quarta ps est q̃ sũt pecata venialia.

nota hora co[...]
den [...]

¶ Tertia est quomodo venialia efficiuntur mortalia: vel mortalia efficiunt̃ venialia: istud clarũ est ꝙ oĩa venialia per cõtẽptuz: per cõsuetudinẽ: per vsum: τ assuefactiõez: τ perseuerãtiã ipsoꝝ efficiũtur mortalia. Mortalia vero per verã penitẽtiam τ satisfactionem τ alia q̃ in vera penitentia cõcurrere debẽt efficiunt̃ venialia scdm predictos doctores in predictis locis: nã certũ est ꝙ pcta venialia dicunt̃ tripliciter. ¶ Primo dicitur peccatũ veniale quasi cito veniẽs sine quo presens vita difficile ducitur. vt dicit text⁹ τ ibi docto. in. §. nomĩe aũt. xxv. di. ¶ Scdo modo dicit̃ veniale. i. aliquã causaz venie hñs vt pctm in prẽm τ in filiũ ex infirmitate

Prima ps est q̃ñ venialia efficiuntur mortalia. τ mortalia efficiũtur vẽialia.

Sexta ps xij. q̃sti. est.

vel ignorãtia: q2 tũc dicitur veniale ad differẽtiã peccati in spũm scẽm ꝙ ca
ret venia. Quãdoq3 ⁊ tertio dicitur veniale omne pcẽm mortale post cõtri
tionẽ. ⁊ dicit᷑ veniale: q2 est dignũ venia: ⁊ sic accipitur in.c.serpẽs.de pe
nitẽ.di.j. Et sic apparet soluta.iij. q̃stio qñ peccata venialia efficiunt᷑ mor

Qualit᷑ pñt tolli peccata venialia.

talia: vel mortalia efficiũtur venialia. ¶ Et ex hoc resultat alia q̃stio.⁊.iiij
qualiter possunt tolli pcc̃a venialia: ⁊ est dicẽdum ꝙ peccata venialia que
sunt in meris terminis venialiũ. Primo tollũtur per confessionẽ factã lai-
co vbi nõ sunt mortalia: licet copia sacerdotis possit haberi. Secũdo tol-
luntur peccata venialia per orationẽ dñicam. Tertio per epistolã. Quarto
per modicã ieiunationẽ. Quinto per aspersionẽ aque benedicte. secũdum
ꝙ dicit glo. notabilis in dicto.§.criminis in parte facile. Sexto per bene
dictionez prelati deuote sumptam. vt.j.q.j. dictũ.⁊.c.maledicã.⁊.c.seq̃nti.
Septimo per confessionem generalẽ. vt de peni.di.iij.c. de quottidianis.
Octauo per elemosinã. Nono per ieiuniũ de pe.di.iij sane cauẽdũ. X. per
eucharistiã deuote sumptã de cõse.di.ij.cum omñe. Xj.per extremã vnctio-
nem.vt in.c.vno de sacra vn. Xij.per deuotũ pectoris tunsionem. vt de pe.
di.j.tres sunt. Xiij.per baptismũ.vt in dicto.c.tres. Xiiij.per cordis cõtri-
tionẽ.vt in.c.fi.de peni.di.j.⁊ di.vij.c.fi.scd̃m hostiẽ.q̇ hoc notat de pe.⁊ re-
missio.c.ois.⁊ per archidia.in dicto.c.de quottidianis.predicta intelligũt᷑
vt sup̃dictũ est ꝙ istis modis tollũtur venialia vbi nõ sunt mortalia: mor-
tale enim sine veniale potest dimitti sed nõ econuerso: quia mortale expo-
nitur charitati ⁊ veniale feruori charitatis sublato priori tollitur posteri-
us sed non econuerso. Jacobus doctor.

Si tamen ex cõtẽptu omitatur confessio venialiũ mortalia efficiunt᷑. vt te
net Dñicus ⁊ Huguicius in.d.§.criminis. vbi dicunt ꝙ tutius est ꝙ ha-
bens copiam sacerdotis cõfiteatur omnia peccata venialia ⁊ mortalia sa-
cerdoti ⁊ istud est tenendũ. ¶ Et ex hijs etiã resultat alia questio quãdo

Scd̃a ps. xxij. q̃stionis est.

quis dicatur peccare in spũm sanctuz iuxta illud quia si quis in spiritum
sanctum blasphemiã dicit: nec in hoc seculo: nec in futuro remittetur: ꝙ in
telligendũ est isto modo qui peccat per impotẽtiam dicitur peccare in pa-

Quõ quis dicat᷑ peccare in spũm sanctum.

trem: quia patri attribuit᷑ potẽtia. xxiij. di. quia ep̃us. qui vero peccat per
ignorantiam dicitur peccare in filium: quia filio attribuitur sciẽtia. xxiij.
di. iuxta. sed qui peccat ex cõtemptu dicitur peccare in spũm sanctũ vt ille.
q̇ est obstinatus pcc̃o: ⁊ illud dicit᷑ irremissibile ⁊ nõ ita de facili remittitur
sicut precedẽtia. ita tenet glo. expresse in parte blasphemiam in.d.c. qualis
Et sic remanet expedita. xxij. questio i ordine tabule huiꝰ tractatꝰ q̃ sunt
pcc̃a mortalia ⁊ q̃ venialia: ⁊ quõ pecca tũ veniale efficitur mortale: ⁊ mor-
tale efficitur veniale. Jacobus doctor. ¶ Vicesima tertia q̃stio est in ordi

xxiij. q̃stio.

ne tabule qualiter cognoscetur peccatũ grauius vel leuius vel qualiter co
gnoscet cõfessor ꝙ vnũ peccatũ sit maius altero ad imponẽdã pñiam con
decentem pcc̃o. ¶ Circa ꝙ dicendum est ꝙ dãtur alique regule ad cogno
scendũ maioritatẽ vel minoritatem pcc̃i. ¶ Prima regula est ꝙ ex maio.

tate vel minoritate pene q̄ a iure imponit̃ pro pctō cognoscit̃ ꝙ pctm̄ est grauiꝰ altero. v. vt i. c. nō auferamꝰ. xxiiij. q. j. ¶ Scđa regła est ꝙ vbicūqꝫ aliqđ pctm̄ habet aliquā q̄litatē illa q̄litas aggrauat pctm̄: vt pctm̄ q̄lificatū dicat̃ maiꝰ altero. ista regła tradit̃ per abbatē in. c. at si clerici. in pn. ante. §. de adulterijs, de iudicijs dando intellectū ad. c. ad nō ab hoie. c. lj. ꝛ sic poterit cōsiderare cōfessor qualē ꝛ q̄ntā pn̄iam debet iponere penitenti ex cōmissiōe pcti grauioris vel leuioris ꝓm dictas regulas sic debet facere bonꝰ index: q2 ex impositiōe pene a iure inflicte vł ex q̄litate aggrauāte delictū vel crimē iponet index penā corpalē grauiorē vł leuiorē ꝓ crimine vt in dictꝫ iuribꝰ ꝛ in. l. aut facta. ff. de penis. ꝛ in. c. nouimꝰ de verbo. signi. ꝛ in. c. j. de homicidio. ꝛ in. c. pro hūani. de homicidio. li. vj. ꝛ i. c. mulier. xv. q. j. de muliere q̄ permisit se cognosci ab animali bruto. Jacobꝰ doctor.

¶ Vicesima q̄rta q̄stio est in ordie tabule q̄ est satisfactio pnie q̄ ꝓprie dr̄ opis satisfactio; ꝛ circa istā partē format̃ tm̄ vna q̄stio. s. vtrū possit fieri satisfactio pnie per opera q̄ fiūt in mortali pctō. ¶ Et primo arguit̃ ꝛ videt̃ ꝙ sic: q2 aliq̄ sūt opa q̄ nō sunt satisfactoria nisi in virtute meriti xp̄i: sed illa nō sunt opa facta in charitate: q2 etiā si filiꝰ dei nunq̄ fuisset incarnatus nec incarnādus tm̄ opa facta in charitate essent satisfactoria non in meriti christi virtute. ¶ Itē totū bonū opus est meritoriū in virtute bone intētionis p quā fuit inchoatū ergo similiter si hō inchoet satisfactiōez in charitate ꝛ peccet mortaliter ante ꝯplemētū in ꝟtute pncipij totū residuū erit satisfactoriū. Itē deꝰ ꝓnior est ad miserādū q̄ ad cōdēnādū. sꝫ nullū malū deus relinq̄t ipunitū: ergo nec aliqđ bonū irremūeratū: sꝫ opa facta in pcō mortali nō sunt meritoria vite eterne: g̃ ne sint irremūerata oportet ꝙ sint satisfactoria ꝓ pena đbita culpe. ¶ Sed in ꝯtrariū arguit̃ nā apłs. j. cori. xiij. c. dicit. Si distribuero in cibos paupuz oēs facultates meas: ꝛ si tradidero corpꝰ meū ita vt ardeā: charitatē aūt nō habuero nihil mihi prodest. Itē virtꝰ satisfactiōis est operire pctorū multitudinē: sꝫ hoc est ꝓpriū charitatꝭ. vt. j. petri. iiij. c. Charitas opit multitudinez pctoꝝ. ergo nullū opꝰ extra charitatē est satisfactoriū. ¶ Ad p̄dictā q̄stiōez dicēdū est ꝙ nō pōt fieri satisfactio per opa q̄ fiūt in mortali pcō. deꝰ eni cū bonoꝝ meoꝝ nō egeat opa hois nō acceptat tanq̄ remuneratione digna: nec tanq̄ satisfactoria: nisi acceptet opantē. vñ. Gen̄. iiij. c. priꝰ dr̄. Respexit dn̄s ad abel. ꝛ post subiūgit̃ ꝛ ad mūera eiꝰ. sꝫ nō acceptat hoiem existētē in pcō mortali; q2 in illo statu est inimicꝰ dei. vt dicit tex. i. c. sunt plures. de pe. di. iij. ibi dū dicit tex. scio deū inimicū criminoso. ꝛ ibi Host. cū dei est dū offēdit pseuerāter. ergo opa existētis in mortali pcō nō sunt deo accepta tāq̄ satisfactoria. sꝫ sine illa acceptatōi satisfactoria eē nō pn̄t. ¶ Ad p̄mū oppositū dicēdū est ꝙ opa facta ī charitate nō sunt satisfactoria nisi in ꝟtute meriti xp̄i: in q̄ntū ex eterna ordinatiōe diuia habere nō possumꝰ charitatē per quā remittunt̃ pcā sine ꝟtute meriti illiꝰ. ¶ Ad scđz dicēdū est ꝙ opꝰ inchoatū in bona intētiōe meritoriū in virtute illiꝰ: nisi interrūpat̃ per actū ꝯtrariū: ita vt

xxiiij. questio.

illud qđ sequiꝛ nõ cõtinueꝛ ad intẽtionẽ ꝑmã: nec ẽm actũ nec ẽm habitũ facta aũt tali interruptiõe illđ qđ sequereꝛ actũ cõtrariũ nõ esse meritoriũ in virtute ꝑme intẽtiõis. Satisfactio aũt inchoata in charitate per pcĩm mortale interrũpiꝛ. ita ꝙ illa opa q̃ sequunꝛ nõ ꝯtinuanꝛ ad primã radicẽ

¶ Ad tertiũ dicẽdũ ꝙ deꝰ nullũ bonũ relinq̃t irremuneratũ quin aliquo modo remuneret. vnde q̃uis opa facta ĩ mortali pcõ nõ remuneranꝛ q̃ntũ ad remissionẽ seu dimissionẽ pene debite pcõ ẽm iusticiã legis diuine. tñ remuneranꝛ: vlquo ad tẽporalia vel in q̃ntũ disponũt ad inclinãdũ aures diuine mĩe ad opantẽ. Hec tñ remuneratio nõ est ex debito ex liberalitate diuine mĩe ẽm Richar. in. iiij. sen. xv. di. Est sic Richar in cõclusiõe tenet ꝙ nõ põt fieri satisfactio ꝑ opa facta in pcõ mortali. idẽ etiã tenet scũs Tho. ea. di. xv. dicẽs ꝙ cum per satisfactionẽ tolli debeat offensa precedẽs: oportet ꝙ talis sit modꝰ satisfactiõis qui cõpetat ad tollẽdũ offensaꝫ. Offense autem ablatio est amicitie restitutio. et ideo si aliquid sit ꝙ amicitie restitutionem impediat etiam apud hominees satisfactio non potest esse. cum ergo quolibet peccatum amiciciam charitatis impediat que est hoĩs ad deũ: impossibile est ꝙ homo de vno pcõ satisfaciat alio pcõ retẽto: sicͭ nec hõ satisfaceret q̃ pro alapa sibi data se ei ꝓsterneret ⁊ aliã sibi daret. Hoc tñ addit idẽ. s. Tho. ea. di. ꝙ aliq̃ satisfactiões sunt ex q̃bꝰ manet aliq̃s effectꝰ satisfaciẽtibꝰ: etiã postq̃ actꝰ satisfactiõis trãsit: sic de ieiunio manet corꝑis debilitatio: ex elemosinis largitis diminutio substãtie: ⁊ sic de similibꝰ. Et tales satisfactiões in pcĩs facte nõ oportet ꝙ iterẽtur si satisfaciẽs iã penituit: q᷑ q̃ntũ ad id qđ de illis satisfactiõibꝰ manet per penitẽtiã deo accepte sunt. Satisfactiões aũt q̃ nõ reliquũt effectũ in satisfaciẽte postq̃ actꝰ trãsit: oportet ꝙ iterenꝛ sic est de oꝛone ⁊ similibꝰ. Actꝰ aũt interior q᷑ totaliter trãsit nullo modo viuificaꝛ ꝑ pñiam seq̃ntẽ: ꝫ oportet ꝙ itereꝛ. Et sic ẽm ꝑdictos doctores cõcludiꝛ ꝙ opa facta in pcõ mortali nõ sunt satisfactoria: ⁊ hoc ꝓbatur expresse per. c. in grauibꝰ. iij. q. vij. ⁊ clarius. per. c. sic aplus. j. q. j. ⁊ hoc tenet archi. secũdum Raymũdum ⁊ alios sup glo. fi. in fine. in. §. vltimo. de peni. di. iij. ꝙ verũ est si satisfaciẽs manet in pcõ: ⁊ etiã si peniteat si nullus effectꝰ manet in satisfaciẽte postq̃ actꝰ trãsit ẽm ꝑdictũ scĩm Tho. ⁊ sic qui vult securꝰ esse faciat satisfactionẽ pro pcĩs de quibus peniter existens in charitate ⁊ non in peccato nec in affectu peccandi. Et ex hĳs elicio tertiam conclusionem videlicet.

Tertia conclusio.

¶ Per opera in mortali facta non fit satisfactio de peccatis. Et sic per dei gratiam sum expeditus de prima parte huius tractatus que est de penitentia: ⁊ de partibus penitẽtie.

Sequitur secũda pars huius tractatus. s. de actibus penitentium.

¶ In qua secunda parte continentur questiones sequentes.

¶ Prima qualiter debet esse dispositus qui vult confiteri.

¶ Scda q̄stio ē q̄s act⁹ d̄bet facere q̇libet penitēs ad agēdū p̄fectā pniam

¶ Tertia q̄stio est q̇bus tenenẗ cōfiteri oēs volētes agere pniam cuiuscūq̧ stat⁹: grad⁹: cōditionis: qualitatis: p̄minētie ⁊ dignitatis fuerint.

¶ Quarta questio est quomodo debet agi penitentia vera.

¶ Quinta questio est quibus modis cōmittitur peccatū.

¶ Sexta questio est qualiter cognoscitur quis est vere penitens.

¶ Septima questio est de modo eligēdi confessorē ⁊ q̄uo debet esse dispositus penitēs tēpore q̇ eligit sacerdotē vel cōfessorem.

¶ Octaua q̄stio est qualis ⁊ quātus est ignis purgatorij vel inferni.

¶ Nona q̄stio est q̄liter se debz h̄re penitēs in vita sua post pactā pniam.

¶ Decia q̄o ē an votū mulierꝫ emissuz absq̧ cōsensu mariti sit adimplēdū

¶ Undecima q̄stio est quot sunt ieiunia legittima.

¶ Duodecima q̄stio est vsq̧ ad quā horā ieiunādū est in quadragesima.

¶ Xiij. q̄stio est quibus vicibus in anno sit cōmunicādum.

¶ Xiiij. q̄stio est q̇b⁹ dieb⁹ ante cōmunionē vł post sit abstinēdū ab vxore.

¶ Xv. q̄stio est a quo tēpore incipit ieiunū penitētis vel alteri⁹ in .iiij. vel vj. feria: vel in alijs diebus in quibus ieiunatur.

¶ Xvj. q̄stio est i quo tp̄e debz penitēs remissionē vł indulgētiaꝫ accipere

¶ Xvij. q̄stio est ad quid prodest scire canones penitētiales.

¶ Xviij. q̄stio est an canones dicētes maritū nō debere accedere ad vxorē diebus festiuis vel ieiunij loquātur de cōsilio.

Xix. q̄stio est an canones dicētes maritum nō debere accedere ad vxorem tribus diebus ante vel post cōmunionē loquātur de cōsilio.

¶ Xx. q̄stio est an canones dicētes cōicantem non debere comedere vsq̧ ad tertiam horam post cōmunionē loquātur de consilio.

¶ Prima q̄stio est in qua querebaẗ q̄liter debet esse disposit⁹ q̇ vult cōfiteri iuxta q̄ꝺ q̄ritur si volēs cōfiteri excōicat⁹ maiori vel minori excōicatione an excōicatiōe manēte possit absolui a pctis. Et ad istā q̄stionē breuiter dicendū q̄ꝺ siue iste excōicat⁹ sit iuste vel iniuste dū tamē teneat excōicatio: siue stet per eū q̄ꝺ nō est ab excōicatiōe absolut⁹ siue nō: nō potest a sacerdote absolui a pctis suis excōicatiōe manēte per .c. q̇cūq̧ .q. j. xxiiij. q. j. q̄ꝺ manifestū est de illo qui iuste est excoicat⁹ ⁊ stat per eū q̄ꝺ ab excōicatione nō absoluaẗ: q꞉ talis actus est in pcto mortali: de quo nō penitet q꞉ sniam ecclie cōtemnit. De illo aūt q̇ est excōicat⁹ iniuste: sed per eū nō stat ꝙ non absoluiẗ nō est ita clarū q꞉ predictū decretū. xxiiij. q. j. quicūq̧. loq̇tur de illis qui ab vnitate fidei vel societate petri semetip̄os segregauerīt: qui aūt iniuste excōicat⁹ est ⁊ facit posse suū vt absoluaẗ: semetip̄m nō segregat. tamen dicit Richard⁹. q̄ꝺ credit ꝙ tales a pctis nō possunt absolui ab hoie: quāuis absoluantur. si vero penitent in iudicio dei. ⁊ dicit ꝙ decre. ex consuetudie q̇ est optima legū interpres sic obseruat vt tales nō absoluanẗ: q꞉ Pria q̄st i.

presumēdū est vt in pluribꝰ qđ iuste excōicati fuerit: ꝛ ꝙ nisi p̄ eos staret ab
excōicatiōe absoluerent: nisi interduz teneant in excōicatiōe p̄ lōguz tp̄us
ad eiusꝰ puniēduz aliqđ grāde scelꝰ pro q̄ fuit excōicatꝰ. Cuz g̃ sacerdos ab
soluit in foro penitētiali aliquē. p̄mo debet ponere absolutionē ab excōica
tione ꝙ a pc̄tis. Cuz excōicatꝰ etiā minori excōicatiōe nō possit absolui a
pc̄tis illa excōicatiōe manēte qꝛ vt habet extra de cleri. excōica. nimis. si ce
lebrat talis pceptiōe sacramētoꝝ p̄uatꝰ est f̄m Richar. in. iiij. sen. di. xviij.
Scđa q̄stio. ¶ Scđa q̄stio est q̄s actꝰ debet facere q̄libet penitēs ad agēdā pfectā peni
tētiā q̄ diuiditur in duas ptes p̄ncipales. In p̄ma tractat q̄ debet ꝯsiderare
pc̄toꝛ in se q̄ inducāt euz ad veraz ꝯtritiōez. In scđa ꝯtinent. xij. actꝰ q̄s vt
Prima ps huius secunde q̄stionis. dixi debet agere q̄libet penitēs. ¶ Prima ps ꝙ pc̄toꝛ ꝯsideret illa q̄ indu-
cunt ꝯtritiōez ꝛ sunt ista. Primū est cogitatio cōmissoꝝ. ezech. xxxviij. Re
cogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee. Scđm est pudoꝛ
de pc̄tis cōmissis. Nauz. iij. reuelabo pudēda tua in facie tua. Tertiuz est
detestatio pc̄ti ꝑpter cuiꝰ vtilitatē pc̄toꝛ vtilis factꝰ ē ꝛ abiectꝰ: qꝛ q̄ peccat
nihil est: cuz pc̄tm ducat ad nō esse: nā pc̄tm nihil est. vt. j. di. ij. §. fi. Quar-
tuz est timoꝛ de die iudicij. vt sup̄. l. d. c. q̄d est hoc. Quintuz est timoꝛ gehē
ne pene. ad ro. vj. stipēdia pc̄ti mors. Sextuz est doloꝛ de amissiōe p̄rie cele
stis. apoca. iij. tene qđ habes ne aliꝰ coronā tuā accipiat. Septimuz est do
loꝛ de offensa creatoris. Octauū est triplex spes. s. venie q̄ pc̄tm remittit:
Primus actus. grē q̄ bene opatur: glīe q̄ remunerat. vt in. c. serpēs. ꝛ in. c. multiplex. sup̄ ea.
di. f̄m Host. in sum. iu eo. ti. ¶ Primꝰ actꝰ est: ꝙ penitēs post istas cōside
ratiōes disponat se ad grām cōtritionis faciēdo oīa bona opa q̄ poterit
vt deꝰ infundat sibi grāz ꝛ cōtritiōez ꝛ fidē ꝛ charitatē per q̄ veraz penitēti
am agat. nā hō quādiu est in hac vita pōt facere qđ in se est vt sibi detur a deo
vera penitētia ꝛ oīa faciēti in se est: deꝰ dat penitētiā verāz alr̄ enim nō pul-
saret hoīez vt faceret ꝙ in se ē. vt dr̄ apo. iij. ego sto ad hostiū ꝛ pulso. f̄m ri
char. in iiij. sen. di. xv. ꝛ etiā vt de cōgruo se disponat ad grām vt deꝰ incli-
net coꝛ eiꝰ ad verāz pniāz ꝛ obtineat grām remissiōis cōfiteat pluribꝰ sacer-
dotibꝰ. ꝛ ita se disponat f̄z eūdē richar. e. li. xviij. di. nā q̄nto aliq̄s plura bo-
na facit in pc̄to exn̄s tāto magꝭ ad grāz cōtritiōis disponitur: qꝛ inter alia bo
na q̄ faciūt opa facta in mortali pc̄to est istud. s. qđ disponunt ad grāz. f̄m
Secūdus actus. s. tho. p̄dicta. di. xv. ꝛ est tex. in. c. falsas in fi. j. di. v. ¶ Scđs actꝰ ē: ꝙ peni-
tēs oret ad deū ꝓ magna ꝯtritiōe habēda vt dicit Inno. c. oīs. sup̄ alr̄. ꝛ la
boret vt habeat cōtritionē maioꝛē quā hr̄e poterit dolēdo de pc̄tis cōmis-
sis q̄nto magꝭ poterit vel saltē dolēdo qꝛ tm̄ q̄ntuz debet nō pōt dolere: et
ex fide opante p̄ dilectiōez doleat vt in. c. si apl̄s. in fi. j. di. iij. et solū doleat
ꝑpter hoc ꝙ deuz offendit ꝛ sic ex charitate lz modica: qꝛ si plus hr̄e nō pt
illa sufficit ad vitā eternā habēdā. vt no. glo. in. §. h̄ q̄ de charitate. j. d. ij. p̄
tex. in. c. tal. j. di. iij. nā tādiu aliq̄s vere penitet: q̄diu ex charitate penitet.
f̄m. gl. sūme. sup̄ pte de pnia. j. di. iij. alr̄. si penitet solū vt euitet mala tp̄a
lia nō vere pēitet. vt no. gl. in. d. c. tal. ꝛ hēat votuz ꝛ ꝑpositūz ꝯfitēdi sacer

doti. nã sine isto voto ⁊ ꝓposito nõ est ꝯtritio ſm archi. in. c. ꝑfecta. j. di. iij cõiter orãs vt sup̄. ⁊ post sic cõtrit⁹ cũ isto dolore ⁊ ꝯtritiõe ipe se iudicet et dãnet ad aliquã penã quã exposcat sibi impõi vt in. c. iudicet. j. ea. di. ⁊ no. archi. in. c. porro. sup̄. ea. di. Et sup oĩa q̇ vult ꝟe penitere affectuʒ peccãdi deponat ⁊ a se totaliter abscidat: ita ꝙ ꝓponat vlteri⁹ nõ peccare. nã h̄ est ꝑncipaliter qđ facit verã penitẽtiã. vt no. gl. in. c. penitẽtiã. sup pre dissi. ⁊ ẽ tex. cũ gl. i. §. ſʒ ꝟba. j. di. iij. ⁊ istud ẽ ꝙ ꝑncipalit̃ reqrit̃ in ꝯtritiõe: ꝙ sit in ꝓposito vlteri⁹ nõ peccãdi. vt i. c. nõ pt. sup̄ ea. di. ⁊ i. c. pniaʒ. ⁊ i. c. ille pniaʒ ⁊. i. c. penitẽtes. cũ capl. seq̄. j. di. iij. ſm. Jo. an. in. d. c. oĩs. ¶ iij. act⁹ est: ꝙ penitẽs faciat se absolui añ oĩa a q̄cũqȝ excõicatiõe maiori ⁊ minori iuris vl' hominis ab illo q̇ põt absoluere cũ añ h̄ nõ possit absolui a pctĩs excõicatiõe manẽte vt dictũ est sup̄ in. v. q̄sito circa ꝯfessiõeʒ: ⁊ scrutet̃ casus in q̇o⁹ q̇s incurrit excõicatiõeʒ ipo iur̃. q̇s ponit ⁊ tãgit gl. in cle. j. đ sen. excõ. ⁊ vidat an sit ligat⁹ sñia excõicatiõis a iure vl' a statuto vl' ab hoie in aliq̇ casu ⁊ a q̄libet excõicatiõe faciat spãliter se absolui: ⁊ absoluat̃ etiã a pcõ ꝓ q̇ excõicat⁹ fuit ħita ꝯtritiõe ⁊ cõfessiõe de eo vt in. c. nemo ꝯtẽnat. xj. q. iij. ⁊ laboret penitẽs esse in vnitate ecclie. ita ꝙ nõ sit ꝑ aliquã culpã ab ecclia diuisus: q̄ nisi vnitas ecclie succurrat nisi ꝙ deest pctori sua opatiõe ꝯpleat̃ de manib⁹ inimici nõ eripiet̃ aĩa mortui. vt in. c. j. j. di. vj. ¶ Quart⁹ act⁹ ẽ. ꝙ penitẽs fcã p̄dicta absolutiõe ⁊ incorporatiõe ⁊ ħita ꝯtritiõe votũ ꝯfessiõis qđ habuit in corde ponat in opꝰ: ⁊ statiʒ studiose reqrat sacerdotẽ meliorẽ quẽ ħre poterit: ⁊ ab ecclia nõ diuisuʒ. vt in. d. c. i. j. di. vj. ver. ideoqȝ. ⁊ p̄cipue q̄rat sacerdotẽ habẽtẽ claues ptãtis ⁊ discretiõis ⁊ sciẽtie habẽtẽ vsuʒ clauiũ hoc est nõ hereticũ: nec scismaticũ: nec excõicatuʒ nec suspẽsum: nec fornicatorẽ notoriuʒ notorietate facti vt sup̄: ⁊ si sacerdotẽ ħre nõ põt ⁊ instat aliqđ ꝑiculũ ꝯfiteat̃ ꝓximo laico vt sit magis dign⁹ venia vt in. c. quẽ penitet. j. ea. di. ibi tãta itaqȝ. ⁊ si tale ꝑiculũ instat ꝙ tm̃ spaciũ non habet vt q̄ timet obmutescere: petat penitẽtiam ⁊ recõciliationeʒ ⁊ reqrat ꝙ vocet̃ ad hoc sacerdos: ⁊ si sacerdos veniẽs inueniat eũ iã nõ valẽtẽ ꝯfiteri poterit ei pniaʒ ⁊ recõciliatiõeʒ ⁊ cõionẽ dare si astãtes ꝑhibẽt testimoniũ de p̄dictĩs vt in. c. is q̇. ⁊ in. c. si q̇s. xxvj. q. vj. ¶ Quint⁹ act⁹ ẽ. ꝙ penitẽs ꝯfiteat̃ sacerdoti sic electo oĩa pcã sua stãs ħũiliat⁹ flexis genib⁹ ⁊ iũctĩs manib⁹ et capite iclinato ⁊ ore mõstrato corã sacerdote si mascul⁹ est vt dictũ fuit sup in effectib⁹ cõfessiõis ⁊ ꝑ. c. si achab. in fi. j. di. iij. ⁊ ꝑ. c. quẽ penitet. j. ea. di. ibi ora mõstrãte. ⁊ ponat se in iudicio sacerdotĩs parat⁹ facere ad mãdatũ ei⁹ imortal' futur⁹ q̇cq̇d faceret ꝓ differẽda morte moritur⁹. vt in. c. ꝯside. j. di. v. ⁊. sit pat⁹ suscipe ⁊ iplere magnã pniaʒ si sibi iposita fuerit vt ibi ⁊ in. c. iudicet. al'. q̄ de nullo pcõ siue ꝑuo siue magno põt plene sine pniã q̇s purgari. vt in. c. null⁹ đbite. sup̄. e. di. ⁊ recõmẽdet se in orõnib⁹ ipi⁹ sacerdotĩs: ⁊ petat ꝙ dispẽset cũ eo in aliq̇ q̄ntitate moderate claue discretiõis nõ errãte vt in. d. c. quẽ penitet. ⁊ dictũ fuit sup̄ in q̇nto circa cõfessionẽ. ¶ Sext⁹ act⁹ est: ꝙ penitẽs deuote suscipiat penitẽtiã sibi iniũctã ⁊ impleat eã antea

Tertius actus.

Quartus actus.

Quintus actus.

Sextus actus. ꝙ peccet vel habeat affectū peccādi mortaliter: q̄ꝛ vt sup̄ dictū fuit nō pōt
fieri satisfactio per opa facta in mortali pctō ⁊ impleat totā pniaz: q̄ꝛ per to
tuz tēp⁹ pnie ⁊ nō ante remittit̄ pctm̄ quo ad penā vt no. glo. i. § ecōtra in
fi. j. ca. di. vnū tn̄ est ꝙ per mortē vl' aliud ipedimētuz q̄s nō implet pniaz:
nullam penā ꝓpter hoc in alia vita patiet̄ s̄m pe. ⁊ archi. in. c. talis. j. di. iij.
Et si penitēs religiōez intrat: nulla pnia est ei inponēda ꝓ pctīs vt no. glo.
in. §. his auctoritatib⁹. j. ea. di. per. c. admonere. xxxiij. q. ij. Et sup oia resti
stituat penitēs oia aliena iniuste ablata alias nō verā s; simulataz pniam
ageret vt in. c. si res. xiiij. q. vj. ⁊ in. c. falsas. ⁊ in. c. frēs. di. v. ⁊ imposita ⁊ su
scepta pnia ⁊ nō ante fiat absolutio p sacerdotē vt no. glo. in cle. dudum de
sepul. sup parte audire. et dictū fuit sup̄ in septio q̄sito. in ver. si vero pctōr.
Septim⁹ actus. ¶ Septim⁹ act⁹ est ꝙ penitēs vt citi⁹ ipetret veniā ⁊ totaliter d'leat penā
tpalē debitā ꝓ pctīs plurib⁹ ⁊ pluries obseruata reuerētia debita sacramē
to. s. cū nouo motu deuotiōis ⁊ cū noua erubescētia respectu eiusdē pctī. vt
dictū est supra in. vj. effectu cōfessiōis: cōfiteat̄ pctā iā cōfessa. ⁊ per hoc to
ties posset cōfiteri ꝙ ab oīni pena liberaret̄ s̄m san. Tho. ⁊ Richar. vt ibi
Octauus actus. dictū fuit. ¶ Octau⁹ act⁹ est: ꝙ penitēs ꝯtinue teneat i memoria pctā iā cō
fessa ad cōtinue ea flēdū. vt in. c. nō tibi dico. in fi. ⁊ in. c. nūc aūt si recorde
ris. j. ea. di. q̄ꝛ recte penitēs quicq̄d sordis est purificationē ꝯtraxit: oꝫ ab
luere saltē lachrimis mētis: et etiā si poterit lachrymis corporis. naz satis
durus est cui⁹ mētis dolorē oculi carnis nequeūt declarare: et sciat se cul
pabiliter durū qui deflet dāna tpis mortē amici: ⁊ dolorē pctī nō ostendit
in lachrymis: vt dicit tex. in. c. sunt plures. in fi. j. di. iij. et ita cuz lachrimis
vl' cū dolore mētis h̄eat ꝯtinue memoriā delictoꝝ: q̄ꝛ nullū iuenit̄ delictorū
tale remediū sic̄ eoꝝ cōtinua memoria: vt in. c. iudas. in fi. di. iiij. ⁊ sepet se
a negotijs q̄ nō potest exercere sine pctō ⁊ q̄dcunq; odium ⁊ rancorem di
mittat ⁊ vigilijs ⁊ orationibus vacet vt in. c. falsas. et in. c. fratres. j. di. v.
⁊ in. cap. sunt qui arbitrantur supra ca. di.
Nonus actus. ¶ Non⁹ act⁹ est: ꝙ penitēs p̄dictis obseruatis pro peccatis cōfessis redi
mēdis elemosinas faciat vt in. c. medicina. ⁊. c. medicamētuz. j. ea. di. ⁊. c. sa
ne cauēduz. j. di. iij. ⁊ oratiōibus ⁊ ieiunijs insistat: nā nō sufficit cōfiteri ⁊
mores in meli⁹ cūmutare ⁊ a pctīs malis recedere nisi etiā de his q̄ facta
sunt satisfaciat dn̄o p pnie lamēta vl' dolorē vel p hūilitatis gemitū p ꝯtriti
cordis sacrificiū cooperātib⁹ elemosinis ⁊ ieiunijs. vt i. c. nō sufficit. j. ea. di.
⁊ tūc manet spūssctūs i eoq̄; elemosinis orōnib⁹ ieiunijs ceterisq; fructib⁹
Decimus actus. spūs insistere ꝯsiderat. vt. i. c. q̄rēduz. j. di. ij. in fi. ¶ X. act⁹ est: ꝙ penitēs q̄li
bet anno cōfiteat̄ oia pctā sua ꝓprio sacerdoti. vt in. c. oīs vtriusq; sex⁹ vel
frī p̄dicatoꝝ vl' minoꝝ electo s̄m formā cle. dudū. de sepul. ⁊ i pascha reuerē
ter eucharistie sacr̄m suscipiat vt i dicto. c. oīs. ⁊ hoc ad mīn⁹ nā si potuerit
meli⁹ erit ꝙ ter in an̄o cōicet. s. in pascha ⁊ pēthecostē ⁊ natale dn̄i vt in. c.
⁊ si nō freq̄nti⁹. de ꝯse. di. ij. si mēs i affectu peccādi nō sit: nā h̄ntes volūta
tē peccādi magis g̃uāt̄ eucharistie ꝑceptiōe q̄ purificāt̄ vt i. c. q̄tidie. ea. di.

¶ Xi. actus est ꝙ p̄dict⁹ penitēs postq̄ p̄dicta obſuauerit lucret̄ ⁊ acq̄rat oēs indulgētias quas poterit acq̄rere ⁊ lucrari implēdo illa q̄ impleri de-bēt pro eis acq̄rēdis ⁊ lucrādis ⁊ sic poterit acq̄rere ⁊ lucrari idulgētias cō cessas in cle. vnica. de reli. ⁊ vene. scō. ⁊ alias similes nā licet glo. dicte cle. super ꝑte cōcessiōis. dicat q̄s est vere penitēs ad lucrādū veras indulgēti-as ⁊ laudabim⁹. tñ nō est dubiū ꝙ penitēs q̄ obseruauit sup̄dicta vere pe-nitēs est ⁊ illas ⁊ alias similes, indulgētias lucrari poterit. nā hoc p̄cipue facit aliquē vere penitentē. s. p̄terita pcc̄a plāgere ⁊ ꝓpositū nō cōmittēdi alia pcc̄a habere ⁊ ꝙ nō negligat satisfacere. vt no. glo. in dicto. §. sed v̄ba ⁊ tex. i. §. siue āt. ⁊ i. c. iter hec ⁊ in. c. iudas. cū c. seq̄. ⁊ tex. cū gl. sup ꝑte dissi-mulat. in. c. pniāz quippe agere. i. di. iij. debet ergo dict⁹ penitēs lucrari in dulgētias q̄s poterit vel ad releuatiōez iniūcte pnie vel ad solutionē supabū dātis pnie. nā tāto tēpore in purgatorio a pena releuabit̄ in q̄nto tēpore fu erit sibi fcā idulgētia: s; ea q̄ norā. p gl. ⁊ inno. ⁊ io. an. i. c. ꝙ āt. de pe. ⁊ re. — Undecimus actus.

¶ Duodecim⁹ act⁹ est: ꝙ p̄dict⁹ penitēs sic purgat⁹ imaculatū se custodiat ne ad sordes redeat mūd⁹ vt in. c. q̄ admissa. i. di. iij. ⁊ ne sit canis reuersus ad vomitū: ⁊ sus lota in volutabro luti. vt in. c. sunt q̄ dicūt. ⁊ i. c. irrisor. ea. di. ⁊ p̄maxime hoc debet facere. s. se imaculatū custodire ⁊ inocētiā ⁊ mūdi ciā quā habet seruare: q: facili⁹ est alicui seruare inocētiā q̄ postea cōgruā agere pniāz. vt in. c. reperiunt̄. in fi. i. di. iij. ⁊ habeat in mēte illō eccliasti. v. Lauī pedes meos q̄uo inq̄nabo illos post sic mūdat⁹ ad vlteriora semp tēdat ne retro ad ea q̄ reliq̄t flectatur vt in. c. pnia. i. di. ij. q: magna est cō-tra pccm virt⁹ pnie. cū hoc tñ ꝙ penitēs in eadē pnia ꝑseueret vt in p̄dicto c. sunt q̄ dicūt. in fi. i. di. iij. ⁊ hoc opat̄ p̄dicta vera pnia ꝙ ad baptismū pu-ri conat̄ ducere penitētie vt in. c. sunt plures. in fi. di. iij. His obseruat: po-terit penitēs esse cert⁹ de remissione pcti certitudine probabilis cōiecture: tūc autē est ꝓbabilis cōiectura: q̄n hō fecit ꝙ in se est dolēdo cōfitēdo satis faciēdo ⁊ ꝓpositū cauēdi habēdo. ⁊ q: si p̄dicta obseruant̄ vera pnia est ⁊ nūq̄ caret pctoꝝ remissiōe vt in. c. adhuc instat. i. di. iij. ibi cū dicit tex. deus semꝑ p̄sto est pcc̄a destruere sed si vera pnia aliq̄n careret pcti remissiōe de-us nō esset semꝑ p̄sto pcc̄a destruere q: hō per verā pniāz q̄ntū in se est re-mouet a se oēm ꝙ resistit destructiōi pcti s̄m richar. in. iiij. sen. di. xiiij. ⁊ q̄ ita vt dictū est veraciter egerit pniāz ⁊ solut⁹ fuerit a ligamento q̄ erat ob-strict⁹ ⁊ a xp̄i corꝑe separat⁹ ⁊ bñ post pniam vixerit sic ante pniāz viuere debuit post recōciliationē q̄ncūq; defunct⁹ fuerit ad deū vadit ad regē va-dit regno dei nō p̄uabit̄ a ꝑp̄lo diaboli separabit̄: vt dicit augusti. c. ij. c. q̄ egerit. i. di. vij. Et ex p̄dictis elicio quartā cōclusionē videlicet. — Duodecimus actus

Quarta conclusio.

¶ Quāq̄ difficile reputet̄ verumpeniten tem inuenire: is tamen ex paucis cōfitetur ⁊ remissione viuens: ⁊ requie defunctus nō caret.

Expedit⁹ de p̄ma ⁊ scd̄a q̄stione secūde partis huius tractatus. s. qua liter debet esse disposit⁹ q̄ vult cōfiteri ⁊ q̄s act⁹ debet facere q̄liber

Tertia.q̄o. penitēs ad agendum perfectā penitētiam. ¶ Sequitur tertia questio p̄n-
cipalis.s.quib⁹ tenētur ꝯfiteri om̄es volētes agere penitētiā cuiuscūq₃ sta-
tus grad⁹:cōditiōis:q̄litatis:p̄eminētie:dignitatꝫ fuerint.⁊ de peccatꝫ isto-
rum omniū in qua tertia q̄stione cōtinētur.xxxj.q.
Prima q̄stio est:cui papa debet confiteri.
Secunda questio est cui debēt confiteri cardinales.
Tertia questio est:cui debēt cōfiteri capellani ⁊ curiales ⁊ familiares pape
⁊ vnde habuit ortum istud nomē capellanus.
Quarta questio est:cui debet cōfiteri patriarcha.
Quita q̄o ē:cui deb₃ ꝯfiteri archiep̄s ⁊ vtrū archiep̄s p̄t vna hora eē ī pcō.
Sexta q̄stio ē:cui deb₃ ꝯfiteri ep̄s ⁊ a q̇b⁹ ep̄i abstinere dibēt ⁊ de q̇b⁹ eos
oportet ꝯfiteri ⁊ q̄ sunt.xlvij.pcā ep̄oꝝ de q̇b⁹ tenētur agere penitētiā.
Septima q̄stio est:cui deb₃ ꝯfiteri abbas ⁊ de pct̄is abbatū q̄ sunt.xviij.
Octaua q̄stio est: cui debēt cōfiteri monachus ⁊ moniales ⁊ de pcīs mo-
nachoꝝ q̄ sunt duodecim ⁊ in aliq̇bus eorū peccāt moniales.
Nona questio est:cui debēt ꝯfiteri decani ⁊ de pcīs decanoruꝫ q̄ sunt tre-
decim ibi cū dicitur cui debet cōfiteri decanus.
X.q̄stio est:cui dīt ꝯfiteri archidiaconi ⁊ de pcīs archidiaconoꝝ q̄ sūt.ix.
Xj.q̄stio est:cui debet cōfiteri archipresbyter ⁊ de pcīs archi p̄sbyteroꝝ q̄
sunt.ix.in q̇bus peccare possunt archipresbyteri ciuitatis ⁊ sunt quinq₃
in q̇bus peccare possunt archipresbyteri rurales.
Xij.questio est:cui debet cōfiteri prepositus prior.
Xiij.q̄stio est:cui debet ꝯfiteri sacrista vel thesaurari⁹ ⁊ de pcīs sacriste et
thesaurarij ⁊ sunt.v.in q̇bus peccāt vel peccare possunt.
Xiiij.q̄o est:cui d₃ ꝯfiteri magr̄ scolarū ⁊ de pcīs magr̄i scolaꝝ.q̄ sunt.v.
Xv.q̄stio est:cui debēt ꝯfiteri scolares vel studētes.
Xvj.q̄stio est cui debet cōfiteri cātor ⁊ de pcīs cātoris q̄ sunt.iiij.
Xvij.q̄stio est:cui d₃ cōfiteri canonic⁹ ⁊ de pcīs canonicoꝝ q̄ sunt.vij.
Xviij.q̄stio est:cui debet cōfiteri doctor vel magister; ⁊ de pcīs doctorum
vel magistrorum q̄ sunt septem.
Xix.q̄stio est:cui debet cōfiteri aduocat⁹:⁊ de pcīs aduocatorum q̄ sunt.xj
⁊ qualiter de illis peccatis debent satisfacere.
Xx.questio est cui debent confiteri iuris consulti.
Xxj q̄stio est:cui debet cōfiteri presbyter parrochialis: ⁊ de pcīs presby-
teri parrochialis que sunt quatuordecim.
Xxij.q̄stio est:cui debet cōfiteri imp̄ator:⁊ de pcīs imp̄atoris q̄ sunt.ix.
Xxiij.q̄stio est:cui debet cōfiteri rex:⁊ de pcīs regis q̄ sunt.x.
Xxiiij.q̄stio est:cui debet cōfiteri dux:⁊ de pcīs ducis q̄ sunt tria.
Xxv.questio [illegible] fiteri marchio.
Xxvj.q̄o ē:cui d₃ ꝯfiteri simplex miles ⁊ de pcīs simplic̄ milit̄ q̄ sunt.vj.
Xxvij.q̄stio est cui debet ꝯfiteri mercator: ⁊ de pcīs mercatoꝝ q̄ sunt .ix.
Xxviij.q̄stio est:cui deb₃ ꝯfiteri rustic⁹ ⁊ de pcīs rusticoꝝ q̄ sunt.v.

Xxix. questio est: cui debet cõfiteri puer doli capax: ⁊ de peccatis puerorũ doli capacium que sunt quinqꝫ.

Xxx. questio est cui debent confiteri rustici alibi cõmorantes in hyeme vel estate cum pecoribus vel pecudibus suis.

Xxxi. q̃stio est: cui debẽt cõfiteri familiares archiepi̅ vel epi̅ vel aliorum.

¶ Et p̃mo fuit q̃situ̅ cui dꝫ ꝯfiteri papa nã supiorẽ nõ hꝫ imo i t̃ra tenet locũ dei viuẽtiũ. vt in. c. vnico. §. j. ver. porro. vt ecclesiastica bñficia. ⁊ i c. q̃nto de trãs. epoꝝ. nã papa peccare p̃t ⁊ g̃uiꝰ q̃ alij. vt i. c. si papa. xl. di. nã vt ibi dr̃ papa peccãs mltos p̃plos secũ trahit ad gehẽnã cũ diabolo apd̃ iferos flãmis ꝑpetuis cruciãdꝰ in eternũ ⁊ alioꝝ hoĩuꝫ causas deꝰ voluit per hoĩes terminari: sꝫ sedis istiꝰ presulẽ suo sine q̃stione reseruauit arbitrio solui beati petri ap̃li successores celo tm̃ debere innocẽtiã vt dicit tex. in. c. alioꝝ. ix q. iij. Et circa hoc dicas q̃ papa p̃õt sibi eligere cõfessorẽ q̃ntũcunqꝫ voluerit: nã. in cõtentiosa iurisdictiõe hoc receptũ est. vt. ff. de iuris. omĩ. iudi. l. est receptũ. ⁊. c. nos si incõpetenter. ij. q. vij. Et multo fortius in volũtaria iurisdictione se submittere debet cuilibet sacerdoti: q: q̃ntum ad hoc quilibet sacerdos catholicꝰ tenet locũ dei viuẽtis ⁊ loco dei potest absoluere penitẽtem. vt in. c. absit. xj. q. iij. Et sic etiã in foro penitẽtiali factus est papa minor ⁊ confessor maior. vt in predictis iuribus. Et hoc innuit Criso. xl. di. multi sacerdotes. ⁊. c. ne pro dilatiõe. de pe. ⁊ remissi. ẽm hostiẽsem. Prima questio.

¶ Scd̃o fuit q̃situ̅ cui debet confiteri cardinalis: nã isti si derelinq̃nt acriꝰ puniri debẽt cũ pape assistãt: nã q̃nto aliq̃s ẽ pape ⁊ deo ꝓximior tãto magis peccat vt de peni. di. v. c. cõsideret. ⁊ exẽplo luciferi. vt de penitẽ. di. ij. c. p̃ncipiũ. Et dicas q̃ cardinales ꝯfiteri debẽt pape ẽm q̃sdã. Sed dicẽduꝫ est: q̃ si cardinalis absens est causa legatiõis p̃õt eligere ꝯfessorẽ vt in p̃dicto. c. ne ꝓ dilatiõe. de peni. ⁊ remissi. Si p̃sens est: distinguẽdũ est inter pctm̃ publicũ: vt illud pape cõfiteaẽ. ⁊ inter occultũ vt illud sufficiat penitẽtiario pape cõfiteri. Alij dicũt q̃ in vtroqꝫ casu sufficiat penitẽtiario cõfiteri q̊ ad saluatiõeꝫ aĩe nõ quo ad dispẽsationẽ quã penitẽtiariꝰ facere nõ p̃õt nisi de speciali mãdato pape sicut curia tenet. ẽm hostiẽsem. Secunda questio.

¶ Tertio quesitum fuit cui debẽt confiteri capellani: ⁊ curiales ⁊ illi qui sunt de familia pape. Et dicẽdũ est: q̃ illi qui sunt cũ cardinalibus p̃nt de licẽtia dñi sui cõfiteri aliis: nã ip̃e dñs ip̃oꝝ curã haber de cõsuetudine curie. Sed dicẽdũ q̃ penitẽciario pape possunt oẽs sine aliqua licẽtia cõfiteri: vt dictũ est supra de carbinalibus. Tercia q̃o.

¶ Quarto fuit quesitũ cui debet cõfiteri patriarcha: breuiter dicẽduꝫ est q̃ epi̅ ⁊ superiores etiã nõ exẽpti: ⁊ inferiores epi̅s exempti in occultis peccatis ⁊ etiã in grauibus ⁊ publicis ⁊ leuibus regulariter possunt sibi eligere prouidũ ⁊ idoneum cõfessorem etiam sine superioris licẽtia vt in predicto. c. ne pro dilatiõe. licet aliqui illud capitulũ intelligãt in exemptis ⁊ remotis dicentes: q̃ illa dictio exẽptis determinat illud epi̅s ⁊ superiorbus sed istud non est de mente illorum verborum nec obstat illud q̃ dicitur in Quarta q̃.

principio decretalis:ne pro dilatiōe.ₓc. q: illa causa fuit impulsiua nō finalis sicut in.c.cum infirmitas. §.j.de peni.ₓ remissi. nā istud est speciale priuilegiū epōrū sicut illud de priuilegijs:ꝙ nōnullis. ₓ de senten. exco.quia periculosum.libro.vj.nā causa finalis est periculuꝫ animarū: ꝙ plerumqꝫ immo frequēter cuilibet epō imminet. nā vt euitenť multa pıcula pmittiť ipis epis ₓ superioribus ꝙ sibi possint eligere cōfessorē ₓ sic vnus alteruꝫ absoluere potest vt de sentē.exco.c.duobus. ₓ intelligas ꝙ talē debet sibi eligere cōfessorem ꝙ nō sit excomunicatus ₓ qui catholicus habeať: ₓ hoc seruato episcopis ₓ superioribus nō exemptis ₓ etiā inferioribus exēptis per speciale priuilegiū cōceditur eligere cōfessorem. scd̄m Hostiensem.

Attēde an habens potestatē eligendi cōfessorēꝫ possit eligere diuersos confessores.

¶ Sed nūquid potest epūs eligere diuersos cōfessores ₓ sepius variare. et certe nō immo consulo ꝙ hoc faciat qn̄ illius quē eligit non potest habere copiā: ₓ tunc potest alij in subsidiuꝫ cōfiteri scd̄m Hosti. Sed nunquid eo ipso ꝙ epūs cōfitetur videť illū in cōfessorē sibi eligere: ₓ non videť: nam in istis plus est standum intētioni mentis ꝙ̄ verbis.argu.ff.de legib⁹.vł de quib⁹.ₓ de maio.ₓ obedi.c.legebať. Et breuiter in oībus istis intentio cōsiderāda est.vt de p̄sby.nō bapti.c.j.ₓ.c.ij.de baptis.c.debitum scd̄m Hosti.

Attēde an archiepūs tenetur scire quis est cōfessor epi.ₓ si pōt cōpellere ipm vt cōfiteatur nō suspecto confessori.

¶ Sed nūquid archiepūs debet scire q̇s est cōfessor epi. Et dicēduꝫ est: ꝙ ipe potest cōpellere epm vt ꝯfiteať ꝯfessori nō suspecto: si suspectū habeat cōfessorē: q: ab ipo archiepō de aīa epi ratio exigeť.de officio ordina.c. pastoralis.ₓ.c.irrefragabili.nec illud prohibet p̄dicta decretalis ne pro dilatione quia ibi intendit occurrere periculis animarum.

Quīta q̄o. Attēde an archiepūs dbeat stare vna hora i peccato.

¶ Quinto fuit quesitum cui debet cōfiteri archiepūs: ₓ quidā dicunt: ꝙ debet cōfiteri patriarche suo si ipsum habet ₓ propinquus sit: aloquin debet cōfiteri pape si ipm in promptu habeat: q: nō debet stare in peccato vna hora diei.vt in.c.ille rex de penitē.di.iij. Sed qnādo papa remotus est: si crimen notoriū est patriarche cōfiteri debet ₓ ab illo castigari: ₓ idē si occultum sit ₓ enorme confitendum est pape etiam quando inferior nō posset dispensare.vt.xxj.di.c.inferior. Item si pertinet imediate ad papaꝫ debet pape confiteri intra italiā. Si vero vltra italiam ₓ est notorium peccatuꝫ vel enorme pape similiter cōfitendum est.ix.q.ij.c.si autem.tamē in vtroqꝫ casu si infirmus est potest cuilibet cōfiteri.xxvj.q.vj.c.si presbyter.ₓ c.sequēti.ₓ.c.qui credunt. Circa hoc tamē dicas vt dictum fuit supra in.§. cui patriarcha.in ver.breuiter dicas ꝙ epi ₓ scd̄m Hosti.

Sexta q̄o. Attende ꝙ quolibꝫ anno fieri debet cōciliuꝫ puīnciale.

¶ Sexto fuit q̄situꝫ cui cōfiteri debet epūs: et dicunt quidā ꝙ si est exemptus idē dicēduꝫ est qd̄ archiepō est dictum supra: alioq̄n debet cōfiteri archiepō saltē semel in anno.s.qn̄ venit ad cōsiliuꝫ puinciale: qd̄ quolibet anno fieri debet.xviij.di.c.quoniā quidē.de accusa.c.sicut olim.

Attēd: peccata epōrū q: quadra-

¶ Et vt epi sciant a quibus abstinere debent: et de quibus eos oporteat cōfiteri ₓ in q̇bus excedūt. est dicendū ꝙ primo peccāt et excedūt si sciēter celebrāt vel ordines faciūt vel subditos iudicāt: dū sciūt se esse in mortali pcto.vt.de cohabita.cleri.et mulie.c.si.et de.tēpo.ordi.c.quesitum.

Secūdo peccāt ⁊ excedūt si cōferūt bñficia ꝑsonis nō idoneis ad talia bñficia obtinēda vt in.c.vt nr̄m. Ut ecclesiastica bñficia.⁊.c. Graue de preben.
Tertio peccāt ⁊ excedūt si indoctū ⁊ nō idoneū sciēter ordināt: vel illum qui vnū pedem tenet in mundanis ⁊ alium in ecclesiasticis contra legem diuinam.xlix.di.c.si.
Quarto peccant ⁊ excedunt si rogant pro indignis scienter.
Quinto peccant ⁊ excedūt quia trahunt monachos ⁊ alios religiosos de monasterio ⁊ sine causa ⁊ contra voluntatem abbatis.xviij.q.scd̄a.ꝙ sit et.cap.Luminoso.
Sexto peccant ⁊ excedunt quia cōferunt ordines loco remuneratiōis cū nō habeāt aliud qd̄ cōferant cū tamē collatio ordinis debeat esse discreta ⁊ discreti iudicij: qꝛ rarū est omne qd̄ magnū est.lix.di.c.si officia.
Septimo peccāt ⁊ excedūt qꝛ ipsi indiscrete ex laicis promouētur.lix.di.c. Ordinatos.vel qꝛ principiū electionis sue fuit aliter viciosum vnde nō potest bono exitu peragi cū malo initio fuit inchoata eius electio.lxj.dist.c. Miramur.⁊.c.in sacerdotibus.⁊.c.miserum.
Octauo peccāt qꝛ promouēt clericos sine titulo qui postea mēdicare cogūtur.lxx.di.c.Neminē.⁊.c.sanctoꝝ.⁊ de preben.c.ep̄s.
Nono peccāt qꝛ indistincte sine litteris proprij prelati ordinant clericos alienos.vt.lxxj.di.c.Illud.⁊.c.si quis in quo casu ordinatus ⁊ ordinās deponi debēt.j.q.ij.quoniā diuersorū.⁊.c.placuit.
X.peccant quia negligunt proprios clericos ydoneos et relinquunt eos quasi oues errantes.lxxj.di.ep̄s.
Xj.peccāt qꝛ ꝓmouēt aliquos inuitos nulla causa hoc exigente nisi causa odij.vt.lxxiiij.di.c.ep̄s.⁊.c.gesta ⁊.c.honoratus.
Xij.peccāt quia nō seruāt tempora in ordinibus celebrandis.
Xiij.peccāt qꝛ nō seruant in tristicia.lxxvij.di.per totū.lviij.di.per totum.
Xiiij.peccāt qꝛ sustinent clericos in delicto suo nec corrigūt obtentu obsequij sibi ꝑstiti vel carnalis fauoris vel pecunie corruptionis.lxxxvij.di.c.si quis ep̄us.⁊.c.error.⁊.c.cōsentire.⁊ officio.ordi.c.irrefragabili.
Xv.peccāt q̄a obmittūt punire delicta vt populis placeāt ꝙ plebi sibi cōmissa perniciosuꝫ est ⁊ qꝛ magis vtūtur cōsilijs laicoꝝ ꝙ clericorū.lxxxiiij dist.peruenit.⁊.c.Nunciatum.
Xvj.peccāt qꝛ nihil volūt pauperib' errogare: vnde inuacuū nomē ep̄i portant.lxxxvj.di.c.fratrem nostrum.⁊.c.non satis.
Xvij.peccāt qꝛ negligēter defendūt viduas ⁊ orphanos ⁊ pauperes ⁊ alias ꝑsonas miserabiles ad defensionē eorū spectātes.lxxxvij.di.per totuꝫ.
Xviij.peccāt quia nimiā curā habent de rebus tēporalibus cum tamē scriptum sit ꝙ ep̄i nullā rei familiaris curā ad se reuocēt.sed lectioni ⁊ oratio ni ⁊ verbo predicationis tātumodo vacēt.lxxxviij.di.perlatū est.⁊ duobus capitulis sequētibus.⁊.c.te quidem.xj.q.j.
Xix.peccant; quia vni persone plura beneficia conferunt.contra aposto-

ginta et septē pcā̃ sūt in qb' ep̄i peccāt ⁊ excedunt.

lum τ gregorium.lxxxix.di.c.singula.

Xx.peccāt qꝛ nolūt habere yconomos sub quoꝝ testimonio res eccl'e gu
bernent cōtra iura.lxxxix.di.c.volum⁹.τ.c.qꝛ in q̇busdā τ.ix.q.iij.c.cū si-
m⁹ τ si habēt yconomos nolūt hr̄e nisi laicos.ꝯtra Gre.lxxxix.di.decēter.

Xxj.peccāt qꝛ appropriāt sibi oīa bona eccl'iastica:nā sol⁹ ipe icūbit bonis
sol⁹ ipe vēdicat sibi vniuersa:sol⁹ occidit vniuersos.vt.xciij.di.diaconi.

Xxij.peccāt qꝛ cōtemnūt presbyteros τ vbi ipi sunt nō permittūt eos offi-
ciū facere vel predicare:cū tamē ipi debēt cū presbyteris ecclesiam dei rege
re in cōmuni:vt.xcv.di.cap.olim.

Xxiij peccant:quia ordinant per pecuniam τ tales incurrunt lepram.j.q.j
cum ordinaretur,τ.c.cito turpem.

Xxiiij:peccant qꝛ multis aliis modis cōmittunt symoniam.

Xxv.peccāt qꝛ vtunt̄ cōsilio clericorū extraneoꝝ:τ suos qui melius scirent
cōsulere cōtemnūt.de his q̄ fiūt a prela.c.nouit.

Xxvj.peccāt qꝛ laici sciūt eorū cōsciētiaꝫ τ presbyteri ignorāt nec habēt se-
cum ydoneos cubicularios.ij.q.vij.c.cū pastoris.

Xxvij.peccāt qꝛ licet diu in clericatu fuerūt sunt tn̄ ydiote τ ꝑmittunt se in
ep̄os ꝓmoueri.xxiij.di.qꝛ ep̄i.ideo talib⁹ dicit dn̄s.Sciētiaꝫ repulisti a te
τ ego repellā te.j.q.vij.cōueniētibus.τ.j.q.j.vilissimus.

Xxviij.peccāt qꝛ postq̄ promoti sunt negligūt addiscere vel doceri;ctra
Grego.qui dicit.Stult⁹ est q̇ in eo se maiorē estimat vt bona q̄ videt addi
scere cōtemnat.xxij.di.de cōstātinopolitane,τ.xxiij.q.iij.si habes.

Xxix.peccāt qꝛ nolunt vel nesciunt canonib⁹ obedire q̄re debēt ab admini
stratiōe vsqꝫ ad cōgruā satisfactionē remoueri.x.di.sancta romana eccle-
sia.τ.xix.di.si romanorū.nam qui nescit obedire canonibus nō est dignus
altaribus ministrare.xxv.q.j.hec consona.

Xxx.peccāt qꝛ sunt nimis creduli in preiudiciū alioꝝ τ anteqū eis cōstet de
crimie suas sentētias fulmināt cōtra Gre.dicētez.Si q̇d de quocūqꝫ cleri-
co ad aures tuas ꝑuenerit nō facile credas.vt in.c.si q̇d vero.lxxxvj.di.

Xxxj.peccant qꝛ nolunt in eccl'ia columnas erigere quos nouerint melio-
res sed quos ipsi magis diligūt vel quoꝝ sunt obsequiis deliniti.viij.q.
j.Moyses.nam multi edificāt parietes τ ecclesie columnas subtrahunt.
xij.q.ij.c.gloria episcopi.

Xxxij.peccāt qꝛ paulatim ius parrochiale clericis subtrahendo sibi appro
priāt itaqꝫ canones offendunt.x.q.iij.quia cognouim⁹.

Xxxiij.peccāt qꝛ indiscrete nitunt̄ vlcisci sibi illatas iniurias ꝑsonales.j.q.
vij.c.si quis oēm traditionē.xlvj.d.sedicionarios.Et ideo indiscrete iniu-
riāt τ excōmunicāt.xxiij.q.iiij.inter q̄relas.Et ipi volūt esse auctores τ iu
dices:nā ep̄us auctor vł reus nō debet esse iudex.xj.q.j.si clericus.

Xxxiiij.peccant quia pro minimis culpis paratos corrigi excomunicant:
xj.q.iij.episcopi.τ.c.nemo.

Xxxv.peccāt qꝛ expellunt illos q̇ predecessoribus suis fideliter seruierūt:τ

quod deteriꝰ est remuneratiōe seruiciꝫ quā a p̄decessoꝛibꝰ receperāt spoliāt cō tra canones.xj.q.ij.c.hec huiꝰ placiti.ꝛ.xvj.q.vj.c.illud.

xxxvj.peccant quia aduocatis vel seruētibꝰ nolunt reddere qđ promiserunt nec volunt ipsos remunerare contra iura.xij.quest.ij.c.quicunqꝫ suffragio.ꝛ.c.ecclesiasticis.

xxxvij.peccant quia volunt quod eis credatur in preiudicium alioꝝ.contra iura.vj.q.ij.ep̄s.ꝛ.c.si tātum.ꝛ.c.placuit.

xxxviij.peccant quia volunt soli clericos deponere.de re. iudi.c.nō potest et.xv.questi.vij.c.Felix.

xxxix.peccant quia impugnant exemptos iniuste nec seruāt illorum priuilegia.xvj.q.j.frater noster.

xl.peccāt q2 ligāt ꝛabsoluūt sine cognitione et ideo diuersas penas pati debēt.vt.xxiij.q.iiij.c.de illicita.de sententia.exco.c.sacro.

xlj.peccāt quia in conuiuijs nō faciūt legi sacras lectiōes.xliiij.di. pro reuerentia:nam dum corpus diuersis ferculis reficiatur lingua in detractionibus relaxatur.xliiij.di.c.conuiuia.

xlij. peccant quia in ecclesia vel dum in publico prodeunt indumentis lineis vtuntur ꝛ pallia habent diffibulata contra cōcilium generale.de vita et honestate clericorum.c.clerici.

xliij . peccāt quia magis curāt de conuiuijs quod de diuinis officijs et inde procedit peccatum luxurie ꝛ inde multa alia mala prouenium. xliiij.di.§. j.ꝛ.c.sequenti et per totum.

xliiij.peccant quia cartas ꝛ instrumēta ecclesie nō custodiunt immo res ecclesie dilapidant male administrando contra canones.xvj.q.j. in canonibus.xxviij.di.de siracusane.

xlv.peccant quia res alienas vsurpant.xvj.q.j.placuit.ꝛ ip̄as reddere nolunt a p̄decessoꝛibꝰ occupatas cū tn̄ nihil intersit quo ad periculuꝫ anime iniuste detinere vel inuadere alienū.de restitu.spoli.sepe cōtingit.

xlvj. peccant quia non cognoscunt seipsos: cuius vite vel cuius generis sint sed in cathedris suis gloriantes presbyteros et clericos fratres suos despiciunt ꝛ contemnunt.

xlvij.peccant quia faciunt indiscretas ꝛ superfluas remissiones.

Sunt etiā multa alia in q̄bus ep̄i excedūt.vt habetur per Hosti. in sūma in diuersis titulis ꝛ specialiter de excessibus plato.§.q̄liter excedāt.

¶ Septimo fuit quesitū cui debet cōfiteri abbas ꝛ dicūt quidā distinguendum esse:vt si exemptus sit ꝛ remotus potest cōfiteri cui vult de occultis: sed si est propinquus soli pape vel eius penitētiario: ꝛ hoc quando nō habet sup se aliū maioꝛē. Nā si haberet p̄rem abbatē siue excep̄ꝰ esset siue nō ei cōfiteri debet.argu.de cōsuetu.cū dilectꝰ.ꝛ de ver.sig.c.abbate. Et breuiter idē dicūt de abbate exēpto:qđ dictū est de p̄triarcho nō exēpto.vt dictuꝫ est de archiepiscopo habēte p̄riarchā vel p̄rimatem. Sed si nō habet aliū abbatē super se nec est exemptus: p̄prio ep̄o debet cōfiteri q2 ille est iudex Septi.q.

suus.lxj.di.c.obitū.xij.di.c.fi.nisi forte ꝭm regulā per sedē aplicā approbatam possit sibi eligere cōfessorē.aliter aūt hoc facere nō posset sine licencia superioris.vt in.c.Ois vtriusqꝫ sexus.de peni.ꝛ remissi.

Attēde peccata abbatum q̄ sunt xviij.

¶De pctis aūt q̄ pro magna parte comitūtur per abbates breuiter dicēdum est. ꝙ in primis peccāt qꝛ hac specie ꝛ intentione specialiter ducti habitū reglarē assumūt vt abbates fiāt cōtra canones. xvj.q.vij.ꝑ laicos. et de electi.c.officij.in quo multi religiosi delinquūt pauptatē ꝛ laborē ꝛ esurient fugiētes vt diuites fiāt: ꝛ quiete ꝛ splēdide reficiātur; ꝛ de talibꝰ dicit Grego.ꝙ nō intēdūt sctm fugere sed mutare.liij.di.c.viij.

Scdo quia quādoqꝫ abbatiā emūt;et tales nisi renūcient saluari nō possunt.vt in.c.si quis nec.j.q.j.

Tertio qꝛ nullū recipiūt nisi intuitu pecunie vel alteriꝰ cōmodi tēporalis tacite vel expresse sup quo obtentu cōsuetudinis se satagūt excusare cōtra iura.de simonia.c.veniens.qui si accusentur deponēdi sunt.de simonia.c.dilectus filius.ꝛ.c.licet heli.ꝛ.c.per tuas.vel ad arbitrium iudicis puniuntur.de accusa.inquisitionis.

Quarto qꝛ ecclias in quibꝰ habent ius patronatꝰ sibi omnino appropiāt nec ponūt ibi vicarios perpetuos; ꝛ positos ita grauāt ꝙ nō possunt hospitalitatē tenere:nec epo in epalibꝰ respōdere.de prebēdis.c.de monachis ꝛ.c.auaricie.ꝛ de supplē.negli.prela.c.ij.q̄ oia sunt ab epis quibꝰ sub sunt nulla obstāte cōsuetudine corrigēda.de prebēdis.c.extirpande.

Quinto;qꝛ ad ecclias ad ipos pertinētes neminē sine pecunia presentāt ꝛ vt victū suū vtrūqꝫ palliēt plerūqꝫ ecclia vacāte mutuū recipiūt vsqꝫ ad aliquā certā sūmaꝫ pecunie ꝛ demū ipaꝫ sic obligatā cōferūt dicētes ꝙ q̄libet res trāsit cū onere suo.de pigno.c.ex litteris.ꝛ de decimis.c.pastoralis.sed ipos seducūt cū epis hoc nō liceat.sed ecclia vacāte fructos futuro successori sunt fideliter reseruādi: vel in vtilitates ecclie cōuertēdi.de officio.ordi.c.cū vos.ꝛ qui aliquid subtrahit inde etiā si episcopus sit tāqꝫ furti ꝛ latrocinij reus honore suo priuari debet.x.q.ij. c.finali.Tales enīꝫ exactiones sunt penitꝰ ꝓhibite. Et si q̄s eas receperit tenetˀ in duplū restituere ipas in vtilitatē ecclie cōuertēdas.de simo.c.Audiuimus.

Sexto qꝛ dāt possessiōes aliq̄s vel domū cōducūt alijs tali pacto ꝙ decimas illarū possessionū eis soluāt.vel apud eos sepulturas eligāt; q̄ pacta in preiudiciū ecclie parrochialis nō sunt seruāda, de pactis,c. pleriqꝫ etiā si iuramētū interueniat.c.j.de sepultu.libro sexto.

Septimo;qꝛ negligūt punire monachos fugitiuos.xiij.q.ij.abbates.et eos reuocare inquirere ꝛ recipere salua ordinis disciplina.de regula.c.fi.

Octauo;quia recipiunt monachos sine litteris cōmendaticijs.xviij.q.ij.c.abbates.in fine.ꝛ.c.quam sit.

Nono qꝛ indiscrete monachos suos ejciūt.dꝛ rescrip.c.cū.dilecta in quo mortis eorū rei sunt.argu.xvj.q.j.c.Placuit.

Decimo;qꝛ monachus sine causa litteras dimissorias cōcedunt ꝛ credunt

monachos per tales litteras ab obediētia soluere: qḋ verū nō est quousq̃ ab illo sint recepti. lxxiij. di. c. illud quoq̃. ⁊. vij. q. j. c. nō oportet. c. peruenit et. xxj. q. ij. ca. j. ⁊. ij. vbi dicit leo ꝙ nō debēt dari tales littere dimissorie nisi constet vbi sit receptus monachus: ne ouis errans et perdita inueniatur sine pastore. lxxij. di. cap̄. episcopus:

Undecimo: quia reuertentes vel alios fratres delinquentes sicut latrones cum aliter corrigi possint ponunt in vinculis. lxxiiij. di. c. quorundã: et per laicum faciunt capi vel verberari cum hoc per monachos vel per clericum fieri posset in quo casu excōmunicationis vinculum non euadunt de senten. excōmuni. c. vniuersitatis.

Duodecimo: q̄ꝛ si aliqui ex causa appellãt appellatiōi facte nō deferūt: sed appellãtes capiūt ⁊ verberãt vel excōicãt. de accu. c. sicut olim. ⁊ tales ad sedem apl̄icam sunt mittēdi. de app. c. de priore.

Tertiodecimo: quia quosdam monachos carnali amore exaltant: alios ex odio vel inuidia vel quia bene viuunt: ⁊ bene administrant: et bene faciunt opprimunt. xv. quest. vij. c. j.

Quartodecimo: q̄ꝛ sub specie pietatꝭ impietatē palliãtes occasiōe hospitalitatis mãducãt carnes extra refectoriū illos quos familiares habēt splēdide secū reficiētes. alios qui pōdus portãt diei ⁊ estus esuriētes dimitūt: cū tamē sine acceptiōe ꝑsonarū: nūc hi nūc illi essent ẜm regulã euocãdi. de statu. monacho. c. monasteriū. §. in refectorio.

Quintodecimo: q̄ꝛ de infirmis ⁊ debilibus vel medicina aliqua indigētibus nō curant quibus tamē in infirmatorio vel refectorio ad sustentationem nature debilis esset copetens sustētatio adhibēda in predicto. c. cū ad monasteriū. §. porro debiles. de statu monacho.

Decimosexto: quia permittūt aliquos monachos habere pecuniam contra auctoritates sanctorum patrum. de statu. monacho. c. monachi ⁊ predicto cap̄. cum ad monasterium

Decimo septimo q̄ꝛ ecclesias decimas ⁊ alia spiritualia respiciūt de manu laici ⁊ curã animarum cōmittunt monachis sine licētia epi: ⁊ sacerdotes habētes curam instituunt ⁊ destituunt per se pro libito voluntatis ⁊ aliis modis vsurpant iura episcopalia contra iura. xvj. q. j. peruenit. de priuilegiis. cum et plantare.

Decimo octauo q̄ꝛ monachis parcūt ꝓpter potētiã parētuꝫ cū tñ ex quo incorrigibiles sunt essent eiiciēdi de monasterio ne interficerent oues sanas. de statu monacho. c. ea. q̄. §. j. xlv. di. c. sed illud ⁊ in arctioribus monasteriis essent detrudēdi: ⁊ si resisterēt vsq̃ ad obediētiã essent excōmunicationis vinculo innodãdi. de regula. c. fi. §. fi.

¶ Octauo fuit quesitū cui debēt cōfiteri monachi: ⁊ dicēduꝫ est ꝙ debēt cōfiteri abbati qui ipsos monachos nō solū extrinsecꝰ sed etiã intrinsecus cognoscere debet. de tēpo. ordinando. c. ad aures: ⁊ quoniã suꝑ capita sua loco dei posuerunt. Ita nec velle nec nolle habeãt. xij. q. j. c. nō dicatis. et Octaua. q.

abbate presente vel etiaz absente de licentia eius vel de consuetudine vel scdm statuta regule priori confiteri debent. de statu monachorū.c.cuz ad monasteriū.§.prior. Et licet sint plurima vicia monachorū hec tamē sunt detestabilia ꝛ penitus condemnāda.

Primo caueāt ne cōtra abbatē ↄspirēt aliquādo: nō solū ad depositionez abbatis: sed ad mortē corporis sicut illi q̄ in mortē btī Bn̄dicti cōspirauerūt. xvij. q.j.§.quādo vero.ꝛ.xvij.q.ij.§.ecce ꝛ tales sunt infames: ꝛ ad testimoniū nō admittunt.xj.q.j.cōspiratio nū.ꝛ.c.cōmurmurationū.ꝛ de simo. c. per tuas.ꝛ.c.licet heli.ꝛ de sentē.ꝛ reiudi.c.cū.j.ꝛ.a.

Scdo q: incautam familiaritatē habent cū mulieribus quas sibi cōmatres faciunt contra iura.xviij.q.ij.c.perniciosam.

Tertio q: incautā cū monialib' ↄuersationē habēt cōtra iura.xviij.quest. ij.c.monasteria.ꝛ.c.diffinivim' vbi dicit q̄ nō licet monacho cōuersari cū monacha nec secū in monasterio manere: nec loqui etiā cū cōsanguinea: nisi per verba cōpendiosa: ita q̄ citoab ea recedat: ꝛ sub testimonio abbatisse. Et idē iuris est de abbate: q: nec cleric' debet ipsarū monasteria frequētare. de vita ꝛ honestate clericoꝝ.c.monasteria.

Quarto q: vagant extra monasteria sine licentia abbatis sui. xvj.q.j.c.legi epistolam. de officio ordi.c.quanto.

Quinto q: volūt esse ociosi cū tū arma hostis antiqui sint ociositas ꝛ voluptas ad miseras animas captiuādas de renūcia.nisi cū pridē.§.verū.

Sexto quia volunt comedere carnes etiam si nulla necessitas vigeat q̄ non licet de consecra.di.v. carnem. de statu monachorum.cum admonasterium.§.in refectorio.

Septimo q: gliant de nobilitate sua ꝛ potētia amicoꝝ ꝓpter q̄ volūt regi ad libitum ꝛ volunt alijs dominari qd̄ prohibet concilium generale. de statu.mona.ea.que.§.j.ꝛ gloriā mundanā ꝛ conuiuia cōmunia appetunt ꝛ sequunt contra ethimologiā nominis sui fm̄ quā monachus solus ꝛ tristis sedere debet: nec de mundo disputare quia mortuus est mundo. xvj. q.j.placuit.ꝛ.c.monachus.

Octauo q: volūt habere cellulas ab alijs separatas nec volūt abstinētiaz cōmunē facere.xx.q.iiij.c.monachi.ꝛ.c.sequēti.

Nono: q: propriū habēt cōtra iura.de statu.monach.cū ad monasterium.

Decimo q: sibi adinuicē inuident: ꝛ sic sunt spūales homicide detrahēdo sibi adinuicē.vj.q.j.deteriores.ꝛ de peni.di.j.homicidioꝝ.

Undecimo: q: aduocati sunt in palatijs clericoꝝ ꝛ laicorum contra iura de postulando.c.ex parte.

Duodecimo: q: physicā ꝛ ius ciuile audiūt: vnde ipso iure excōmunicati sunt ꝛ in multis alijs delinquūt vt patet inhis q̄ notātur per hostiē.in sūma. ne clerici vel monachi.§.penultimo ꝛ vltimo.

Nona q̄o. ¶ Nono fuit quesitū cui debet cōfiteri decan'. ꝛ dicēduz est q̄ episcopo suo confiteri debet cui subest: vel de licentia ipsius alij. c. omnis vtriusq̄

fecus. de penitē. ꝛ remissio. ꝛ decani cōfiteri debent de multis.
Primo: qꝛ suis ep̄is graues ꝛ superbi existūt. de appella. c. dilecti.
Scđo, qꝛ in episcopi sui contēptū abstinent a diuersis officiis. de officio. ordina. c. irrefragabili. §. ceterum.
Tertio: quia pro pc̄to alterius ecclesiam interdicunt; de his que fiunt a maio. parte capituli. quesiuit.
Quarto: qꝛ sigillo capl'i sine ꝯsensu ipsi⁹ capl'i sigillāt de ꝓba. tertio loco:
Quinto: qꝛ illud qđ est cōe sibi ꝛ capl'o sibi appropriāt de preben. c. ratio.
Sexto: quia nolunt ad sacerdotium promoueri cum ad hoc teneantur de etate ꝛ qualita. cap̄. primo.
Septimo: qꝛ ep̄is cōsentiunt in pc̄tis. de elect. c. per inquisitionem.
Octauo: quia nolunt surgere ad matutinas nec aliis horis canonicis: et volunt percipere prouētus ꝛ nolunt facere seruitium contra iura. de cleri. conin. c. diuersis fallaciis, vnde si admoniti per ep̄m nō satisfaciunt depo ni possunt a clero. xciii. di. cap̄. si.
Nono: quia se absentant sine licencia ep̄i. de cleri. non residē. c. ex parte. et de consecra. di. v. c. non oportet.
Decimo: qꝛ audiūt leges cōtra iura. ne clerici vł monachi. c. super specula.
Undecimo: qꝛ exercent aduocati officiū. de postulando. c. i. ꝛ. c. fi.
Xii. qꝛ sunt nimis superbi: illiteratos ꝛ simplices ꝯculcātes. ꝛ volunt eos subpeditare ꝛ in oībus dn̄ari qꝺ ep̄o nō licet. lxxxv. di. esto subiectus.
Xiii. qꝛ plura beneficia ꝛ plures dignitates tenēt sine dispensatione ꝛ si di spēsationē hn̄t ipam nō seruāt cū in dispēsatione semp cōsueuit apponi qꝺ cura animaꝝ vel ecclie obsequium nō negligatur.
¶ X. fuit q̄sitū cui dꝫ cōfiteri archidiacon⁹. ꝛ dicendū est qꝺ dꝫ cōfiteri ep̄o suo cui sub est. de offi. archi. c. i. xxv. di. c. ꝑlectis. vel de licēcia ep̄i debet cōfi teri aliꝗ vt dictuꝫ fuit supra. de decano. Et quāuis archidiaconi in multis delinquāt tamē hec sunt que frequentant. Decima q̄.
Primo qꝺ faciunt talias in presbyteros qđ eis nō licet. xxiiii. di. c. fi. de cen sibus. c. cum apostolus. §. inhibemus.
Scđo qꝛ volūt habere vaccā albā vel aliud tēporale certū pro inuestitura faciēda. de simo. c. cū in ecclesiis. ꝛ. c. in tantum.
Tertio qꝛ clericos i suis pc̄tis tollerāt ꝓ pecūia quā extorq̄nt de penis. c. lꝫ.
Quarto qꝛ excōicatos nolūt absoluere nisi p̄mo recipiāt certā pecunie quā titatē cōtra iura. i. q. i. null⁹ ep̄s. de simo. c. ad aures.
Quīto qꝛ vēdunt iurisdictionē ꝛ vices suas. ne p̄lati vices suas. c. i. ꝛ. ii.
Sexto: qꝛ nolunt ad diachonat⁹ ordinē promoueri. de etate. ꝛ qualita. c. i de elect. c. cum in cunctis. §. inferioria.
Septimo qꝛ opponūt se indebite cōtra ep̄os quorum oculi sunt. Vn̄ aliꝗ ep̄i vellēt perdidisse oculos suos. de officio archidi. c. ad hec. xciii. di. c. legi mus. Et propter hoc tales archidiaconi tāquā mēbruꝫ putriduꝫ ab ecclia remouendi essent. de exces. prela. c. grauem.

Octauo q2 in deformationē honestatis sue volūt cū aliquib9 mulieribus habitare.lxxxj.di.c.florentinum.
Nono q2 sunt circa suū officiū negligētes.de offi.archidi.c.ea que.
Xi.q̄stio. ¶ Undecimo fuit q̄situ cui dz ɔfiteri archipresbyter ⁊ dicēdū est φ dz ɔfiteri epo cui sub est.xxv.di.c.plectis.de offi.archipſ.c.j.ij.⁊.iij. Peccāt autē archipſbyteri q2 sunt negligētes circa suū officiū q̄d male fit ⁊ in q̄b9 versetur notat p host.de off.archipſ.§.q̄ ptinēt. Jo.doctor. Nouē tn̄ sunt in quib9 archipſbyter ciuitatis pōt peccare.⁊ ad q̄ tenetur.
Primo si nō prouidet de vita omnium presbyteroꝝ ⁊ etiā si nō est in ecclesia cathedrali temporibus cōgruis.
Secūdo si in absentia epi missam maiorē in ecclia non dicit.
Tertio q2 nō prouidet ministeriū sacerdotū eccliam regentiū.
Quarto q2 nō prouidet ne presbyteri aliquādo vagent.
Quinto q2 nō supplet in omnibus vicē epi exceptis prohibitis.
Sexto si in absentia presulis vice ei9 officiū ecclesiasticū in choro ⁊ benedictiones p̄sbyterales in ecclesia dare nō vult.
Septimo q2 nō ꝓuidet ne infirmi sine pnia vl' eucharistie sacro decedant
Octauo audire debet confessiones ciuitatēsium ⁊ eorum qui foris veniūt ex precepto episcopi.
Nono:q2 nō est pat9 ad babtizandū et succurrēdū in oibus sacerdotibus vt tradit plene in dicto.§.q̄ ptinēt.⁊ in his.ix.si negligētes sint pn̄t peccare archipſbyteri ciuitatis.Archipſbyter ruralis pōt peccare in sequētib9.
Primo qn̄ imperiti ⁊ vulgi et plebis sollicitudinē nō gerit.
Scd̄o quia curiosam affectionē materie prouidēdo nō habet.
Tertio quia nō prouidet de vita presbyterorū qui habitāt in ruribus seu ecclesijs extra ciuitatem.
Quarto quia continua vigilia circūquaq3 habita non custodit vitam dictorum presbyterorum ruralium.
Quinto q2 si aliq̄d viciū vel defectū in dictis clericis ruralibus inuenit nō nūciat epo.vt idē host.in dicto.ti.§.fi.ad fi.⁊ sic sunt.v.in q̄bus archipresbyteri rurales peccāt. Ja.doctor. Et q2 nō indicāt nec aliquid faciunt nisi pecunia mediāte qua subtracta statim subtrahūt iusticiā.xj.q.iij.q̄ recte.
Xij.q̄stio. ¶ Xij.fuit quesitum cui debet cōfiteri prepositus siue prior. nam prepositus dicitur qui quorūdā prioratus curam pre alijs gerit.de ver.sig.c.quāuis.Et est dicēdum φ si prepositus vel prior sit religiosus suo superiori cōfiteri debet a quo est castigandus. Si sit secularis debet confiteri episcopo vel penitētiario suo.de cleri.exco.ministra.cap̄.proposuit.§.j.vel alij q̄ curam eius habet.vel de licencia eius confiteatur alij.in.cap̄.omnis vtriusq3 sexus.de peniten.⁊ remissio.
Xiij.q̄stio. ¶ Xiij.fuit quesitū cui debet cōfiteri sacrista seu thesaurari9. Et dicēdum est φ debet cōfiteri epo suo:vel qui curā eius habet. vt dictū fuit sup̄ in preposito. Et isti sacriste:vel thesaurarij peccant in istis.

Primo quia negligentes sunt circa suum officium.
Secundo quia negligunt custodire vestimenta.
Tertio q2 sūt negligētes i custodiēdo vasa ecclīastica: q2 faciūt ea tractari per laicos vl̄ p iuniores clericos ꝯtra iura. xxiij. d. nō liceat. ꝛ. c. nō oportet
Quarto peccāt circa luminaria. de officio custo. c. j. ꝛ. ij.
Quinto peccant circa factionē hostiaꝝ et ꝑparationē incensi: ꝛ circa curaȝ baptisterij. xxv. di. c. perlectis.

¶ Xiiij. fuit quesituȝ cui debēt cōfiteri magister scholarū. Et dicēdum est ꝙ debet cōfiteri episcopo cui sub est, vt dictuȝ fuit supra in decano. Et isti magistri scholarum peccant in istis. Xiiij. q̄stio.
Primo quia vēdunt licentiam docēdi. de magistris. c. quāto.
Scdo q2 dignis licētiā denegāt de magi. c. prohibeas. qui si directe accusarent corā suo sup̄iori amoueri debent. j. q. vij. sancimus.
Tertio q2 cū idiote sint p̄mittūt se ad hoc officiuȝ sublimari. de eta. ꝛ quali. c. ad aures. lxj. di. c. miserū. de electio. cum in magistrum.
Quarto quia cōspirant contra episcopos. de calūniato. c. ij.
Quinto q2 magisteriū ambiunt. xxiij. di. c. quando ep̄s. ꝛ isti qui per ambitionem promouentur crudeliter a diabolo punientur. viij. q. j. illud inferendum. ꝛ. j. q. j. non est punctanda in fi.

¶ Quintodecimo fuit q̄situ cui debēt ꝯfiteri studētes: ꝛ dicēduȝ est ꝙ debēt cōfiteri p̄sbytero in cuius porrochia habitāt vt no. glo. in cle. religiosi de p̄uile. nec studētes studij salmātini debēt petere licētiaȝ nec potestatē a scholastico salmātino: q2 licet scholastic⁹ salmātin⁹ sit iudex ordinari⁹ studētiuȝ in cōtentiosis nō pōt se intromittere de penitēcialib⁹ ex q̄ sibi hoc exp̄sse cōmissuȝ nō fuit vt dictuȝ fuit sup̄ de officiali ep̄i de studētib⁹ per sex folia retro imediate ante illud. de papa cui debet cōfiteri: nec studētes salmātini sunt exempti vt aliqui dicunt: sed solū sunt priuilegiati vt nō possint corā alio ꝙ corā scolastico salmātino cōueniri vt. c. volētes de p̄uilegijs li. vj. nec etiā studētes in studio salmātino possunt absolui a scholastico salmātino ab excōicatiōib⁹ q̄s cōtraxerīt eijciēdo man⁹ violētas in clericū in casib⁹ pape reseruatꝭ: sed soluȝ in leuib⁹ ꝑcussionib⁹ ad ep̄m ꝑtinētib⁹ per quādā bullā pape bn̄dicti. Jo. doct. tenoris subsequētis. Bn̄dict⁹. ꝛc. Cōcedim⁹ scholastico salmantine eccl̄ie: q2 sepe cōtingit aliq̄s de vniuersitate salmāticeñ. in canonē si q̄s suadēte incidere. Et ꝓpterea ꝛ alias per sedis apostolice ꝛ legatoꝝ ei⁹ ac prouinciales ꝛ sinodales cōstitutiōes excōicationis ꝛ suspēsionis sentētias ac periurij ꝛ alias penas incurrere: ꝙ ipse scholastic⁹ auctoritate apostolica possit absoluere quoscunqȝ de vniuersitate predicta qui prefatas sentētias siue penas forsitā incurrerint ab huiusmodi sentētijs siue penis. preter ꝙ in casibus romanis pontificibus reseruatis iniunctis pro modo culpe penitētia salutari ꝛ alijs q̄ de iure fuerint iniungēda necnō interdictuȝ si illi premissoꝝ occasione studiuȝ predictum forsitā subiacere contingerit relaxādi, et nihilominus cuȝ illis qui

huiusmodi ligatis sententijs fuerunt sup irregularitateb' si qs ipos celebrando nō tā in cōtēptū clauiū incurrere cōtingerit dispēsandi tenore psentiū cōcedim' plenā z liberā facultatē nō obstātib' cōtrarijs.zc.nulli ergo.zc. si qs aūt.zc. Et nota q ista cōcessio fcā in fauorē pie cause durat ppetuo et post morte cōcedētis notāt gl.et doct.in.c.nemini.de offi.lega. et pbat per.c.si cui.de pben.li.vj.zc. Ja.doctor. Et ab excōicationib' qs incurūt per cōstitutiones studij salmātini:vel per litteras ipi' scholastici in oibus alijs ad epm salmātinū et ad vicarios suos ad hoc ab epo potestatē habētes recurrēdū est: q: ipse eps solus habet iurisdictionē in tota sua diocesi in foro anime.in.c.precipimus.xij.q.j. ¶ Peccata studētiū nota sunt et de ipsis non potest dici nisi q eorum excessus enarrare dificile est in cap. bene quidem.xcvj.di.

Xvj.qstio ¶ Xvj.fuit qsitū cui debet cōfiteri cātor:dicēdū est q debet pfiteri epo vt dictū fuit sup de decano. Peccat autē cātor in his.

Primo q: nihil scit de cātu nec de officio z pmittit se pmoueri in cātorē.

Secūdo peccat:dando portiones quottidianas absentibus ab officio:et officiantibus subtrahendo.

Tertio peccat recipiēdo indignos in choro et dignos eiciēdo.

Quarto peccat: statuta et consuetudines ecclesie contemnendo violando et vituperando.

Xvij.qstio. ¶ Xvij.fuit qsitum cui debent cōfiteri canonici:et dicendū est q debēt cōfiteri episcopo vel de licētia ei' alij vt dictū fuit supra de preposito et decano:et canonici peccant in istis.

Primo q: vtilitate vl' necessitate eccle exigēte nolūt ad ordines pmoueri lxxiiij.di.c.si qui clerici.et de etate et qlita.c.querēs.

Scdo:quia per ambitionē permittunt se detrudi in loco viuentis de cōcessio.pben.eccle.c.j.et.vij.q.j.c.non furem.

Tertio q: cōiuratiōes faciūt.xj.q.j.c.cōiurationū.z.c.cōspirationum.

Quarto q: sunt nimis delicati nec volūt ecclam frequētare.de cle.nō resi-de.c.penult.et si.vt dictū fuit sup de decano.§.octauo.

Quīto q: cumulāt pecuniā de pbēdis nec volūt aliqd paupib' elargiri.xij q.j.c.si.imo q pei' est: canonic' ex inope diues fact' z ex ignobili gloriosus incipit negociare de bonis ecclesiasticis:tā talis fm Hiero. qsi qdam pestis fugiēdus est.lxxxviij.di.c.negociatorē clericum.

Sexto q: male viuūt canonici cathedralis eccle luxurijs deuacātes.vnde pōt dici q tota ciuitas capite deorsū pēdet.xxxij.q.vj.c.si.nā tot' potestatis status per tales cōturbat maxime quādo nolūt epis obedire.xvij.di.§.hu ic etiā.laborēt ergo et studeāt circa opera charitatis.cū debeāt esse lumen boni et speculum ciuitatis.xij.q.iij.c.si.

Septimo q: discordāt in caplis et ptes sibi faciūt maxime circa electiōes in quib' iā qsi nihil de deo agitur sed sequunt carnalitatis officiū tā puati q plati.z nō iudiciū ratiōis.de his qsiūt a maiore pte capli.c.j.et de elec.

c.in causis.⁊.c.cū dilect⁹.⁊.c.cōgregatio.et.c.consideravim⁹. et de p̄ben.c. grave. Et circa hoc iunge illud qđ notaṫ per hostiē.de p̄ben.§.q̄liter.v.libere. vbi invenies exēpluz de asino.⁊ de his vicijs et alijs.illi qui in se aliq̄ vicia regnare senserint curent suo satisfacere creatori: qui euz expectat ad penitentiaz.xciij.di.c.diaconi ad finem.

¶ Xviij.fuit q̄situm cui debet cōfiteri doctor vel magister et est dicenduz q̄ debet cōfiteri illi presbytero in cuius parrochia moraṫ: nā alius ipsum nō potest absolvere vel ligare.ix.q.ij.c.j.ij.⁊.iij. Xviij.q̄stio

Peccāt aūt doctores vel magistri q2 licet indoctos ⁊ insufficiētes se sentiant: faciūt se p p̄ces ⁊ munuscula alijs doctorib⁹ data ad doctoratū vł magisteriū ꝓmoveri: et sibi licētiaz docēdi dari. vt dictum fuit sup̄ de mgistro scholaꝝ: naz vix erit bon⁹ magister qui nō fuit bon⁹ discipulus.de elect. c. cum in magistrū.⁊.lxj.di.c.q̄d ꝓderit. Sed antiq̄ magistri pro novis nō sunt deserēdi: valde eniz iniquū est et absurduz vt novi ⁊ rudes et imperiti p̄ferant mg̃ris antiquis ⁊ approbatj.lxj.di.c.statuim⁹. nisi forte novo aliq̄d sit meli⁹ revelatū.xcv.di.esto subiectus.

Scđo peccāt q2 despiciunt subditos cathedrarij: et propter viciū arrogātie ea q̄ sciunt recte docere nolunt.xlvj.di.habet hoc propriū. Et tales faciunt iniuriā cathedre.xl.di.multi sacerdotes.

Tertio peccāt q2 cōtemnunt simplices et quia magis volunt vitare vicia verborū q̄ vicia morum.xxxviij.di.c.sedulo.

Quarto peccāt q2 conanṫ dicere nō vtilia sed subtilia vt videanṫ ab oīb⁹ ⁊ vocenṫ rabi et sic cōfundūt auditores.xliij.di.c.fi.⁊.xlix.di.c.j.

Quīto peccāt q2 docēt falsa in cathedra cōtra cōsciētiā vt aliq̄b⁹ placeāt: ⁊ isti sunt falsi doctores.xxij.q.ij.c.j.⁊ capitale.⁊ isti sunt fontes sine aq̄ ⁊ nebule turbinib⁹ exagitate q̄b⁹ caligo tenebraꝝ reservaṫ.in.c.secuti sūt.ij.q.vij.⁊ mali sunt ⁊ ideo eoꝝ doctrina mala est.j.q.vij.cōvenietib⁹.

Sexto q2 tacēt veritatē ne vicijs quib⁹ vacāt ⁊ seipsos rep̄hēdere videanṫ.j.q.j.c.vilissimus.⁊.iij.q.vij.c.in gravibus.

Septimo peccāt in falsis cōsilijs q̄ dant ꝑ pecunia quāvis istud cōsiliuz vēdere possint.xj.q.iij.c.nō licet.illa ergo q̄ male extorserīt restituāt vł paupib⁹ erogēt.xiiij.q.v.si habetis.⁊.c.nō sane.et per verā pniam suo satisfaciat creatori alioquin cum diabolo perpetuis cruciatibus punieṫ de peniten.di.j.§.his auctoritatibus.

¶ Xix fuit q̄situm cui debēt cōfiteri advocati: et dicēdum est q̄ debent cōfiteri presbytero in cui⁹ parrochia morātur vt dictū fuit sup̄ in doctore vł magistro et advocati peccāt in multis. Xix.q̄stio

Primo q2 dolose fovēt causas prodēdo suū cliētulum ⁊ tales prevaricatores sunt ⁊ infames.ij.q.iij.§.notādum. Et notatur per hostien.de calumniatoribus.§.quis sit prevaricatur.

Secūdo peccant q2 causas desperatas fovēt cōtra cōsciētiā cuz scriptum est nō defendas improbū.xj.q.iij.si quis vero.et de hoc notaṫ per hosti. in

sūma de postulādo.§.qd ptinet.v͛. caueat.τ.§.q̄s postulare.v͛.τ illō nota.
Tertio peccāt q̄z dilationes supfluas nitunt̄ obtinere ad hoc tantū vt fugiāt τ negotiū protrahat̄. vt lite nō cōtesta.c.j.τ de dolo τ cōtuma.c.pro vt.τ.iij.q.vij.§.tria.v͛.p̄terea nō licet aduocato in quo casu pena duarum librarū auri aduocatus puniendus est per iudicem.C.de iudic.l.properandum.§.illo procul dubio.

Quarto peccāt pacificādo sup certa parte litis cū graui dāno litigatoris propter q̄ deberent̄ ab aduocatione remoueri.iij.q.vij.§.tria.v͛.arcent̄.

Quinto peccāt q̄z ignorātes iura cum nesciāt quid dicāt obprobrijs certāt iij.q.vij.v͛.si quis adeo procax fuerit.

Sexto peccāt quia vbi est aduocatorum copia vt alijs lucrum subtrahāt qui meliores sunt paruissimo salario sunt cōtenti tanq̄ viles τ abiecti.iij q.vij.§.tria.v͛.apud vrbem.

Septimo peccāt q̄z recipiūt salariū nimis magnū inspecta sua facūdia et labore quē subeunt τ inspecta quātitate cause τ fori cōsuetudine.vt.ff.de varijs τ extra ordina.cogni.l.j.§.in honorarijs.

Octauo peccāt q̄z faciūt positiones cauillosas vt aduersam partē decipiant τ inducūt clientulum ad degerādum ponēdo et respōdendo τ informādo falsos testes.τ ideo tanq̄ homicide tenētur τ infamia perpetua notantur.vt.xxiij.q.v.ille q̄ hominē.τ.c.si quis cōuictus.

Nono peccāt q̄z recepto salario nō curāt de causa nec studēt nec vigilant circa eam:et sic propter eorum negligētiā aliquoties amittit clientulus bonam causā in quo ipsi clietulis obligati sunt de etate τ qualitate.c.ad aures.τ ff.de loca.τ cōducto.l.sed adde.§.illud.

X.peccāt q̄z sciūt se esse idiotas τ insufficiētes et nihilominus salariū recipiunt τ propter insufficiētiā suā causā amittūt vn̄ in culpa sunt.ff.ad.l.aq̄liā.l.idē iuris.τ ff.de officio p̄sidis.l.illicitas.§.sic.τ insti.ad.l.aq̄liā.§.īpitia.

Xj.peccāt q̄z licet ipsi sint sufficiētes alijs insufficiētibus vices suas cōmittūt vn̄ et ipsi tenent̄ arg.ff.de p̄script.v͛bis.l.apud labeonē.§.fi.nisi forte clientulus sciēs cōtentus fuisset.q̄z inuicto nō pōt hoc alij cōmittere.arg.ff.de solu.l.inter artifices.τ si eo inscio hoc fecit.debuit suspicari ipsū hoc nō permissurū si sciret.arg.ff.de furt.q̄ re sibi cōmodata.j.respō.ad finē. Satisfaciāt igit̄ aduocati illis q̄s p̄dictis modis vel alijs leserūt et p̄ v͛bā penās suo satisfaciāt creatori si nolūt apō inferos ppetuo cruciari de penitē.di.vij. idcirco nec enim in die iudicij habebūt aduocati de allegatiōis victore.i.de eloquētia sua subsidiū.ix.q.iij.aliorū.τ hic iūge illud qō notat̄ per host.in sūma.titu.de postulādo.§.qd ptinet p totum.

Attēde q̄liter aduocati debent satisfacere de dictis peccatis.

Xx.q̄stio.

¶ Xx.fuit q̄situ cui dz cōfiteri iurisconsultus: et dz cōfiteri illi p̄sbytero in cuius parrochia morat̄.vt dictū ē sup̄ de doctore.τ dē iurisconsultus ille q̄ q̄stiōes sibi factas soluit et determinat p ius τ nō aduocat.sed si ppponat̄ sibi q̄stio de facto ipā soluit sic sibi videt̄.τ de iure rn̄det.et isti olim cōstituebant̄ a p̄ncipe insti.de iure naturali.§.respōsa prudētū.hodie aūt tales nō inue

niũtur sꝫ tñ illi q̄ ꝯsiliũ dãt cedẽdi vel litigãdi q̄ si rectũ cõsiliũ dãt cõpetẽs salariũ recipe pñt ſm augu. xi. q. iij. nõ licet. ⁊ de istis idẽ est dicẽdũ ꝙ dictũ fuit supra in doctorib⁹ et aduocatis.

¶ Xxj. fuit q̄situ cui debet cõfiteri p̄sbyter parrochialis et dicẽdum est q͛ debet cõfiteri ep̄o suo: vł illi cui subest sp̄ualiter ⁊ tẽpaliter. vł p̄sbyteri sibi adinuicẽ ꝯfiteri possunt de licẽtia p̄lati sui. q͛ tñ nõ multũ expedit ne conscij similiũ criminũ sibi adinuicẽ deferãt. arg. xvj. q. ij. c. visis. ibi hũani moris est illũ vereri cuius iudicio ⁊ volũtate nũc erigimur: nũc deprimimur. Et sic cõtingeret pniãꝫ euacuari ⁊ grossãꝫ fieri carnali fauore q͛ est vitandum. de simo. c. nemo. Et multũ ꝓudẽduꝫ est de pnia clericoꝝ ⁊ maxime sacerdotũ q̄ ſm ꝙ dic̃ criso. de penitẽ. di. j. q͛s aliq̃n vidit clericũ cito pniãꝫ agẽtẽꝫ. Et si dep̄hensus hũiliauerit se nõ dolet q̄ peccauit sed cõfunditur q̄ ꝑdidit gl̃iam suã. Et licet isti p̄sbyteri multa ⁊ grauia ꝯmittere nõ formidẽt: aliqua tñ ad memoriã reducamus. Xxj. q̄stio.

Primo peccãt q̄ permittũt se indignos ad ecclesiasticã militiã ꝓmoueri. xxiij. di. tales. ⁊ c. his igit̃. de eta. ⁊ q̃li. ⁊ c. cũ sit ars artiũ.

Sc͛do peccãt q̄ q̄nq3 ꝓmouẽt ꝑ simoniacã prauitatẽ: vñ celebrare nõ debẽt. de simo. c. tãta. ⁊ c. accusatũ. ⁊. j. q. j. q̄sq̄s per pecuniã. ⁊ c. reperiunt̃.

Tertio peccãt q̄ nimis incõtinẽter viuũt. xxviij. di. si diaconus. de cohabita. cleri. ⁊ muli. per totũ. de cleri. cõiuga. c. iij.

Quarto peccãt q̄ imiscẽt se spectaculis ⁊ põpis mulierũ: ⁊ cõuiuijs publicis: et vsuris: ⁊ lucris turpib⁹ ⁊ fraudib⁹ ⁊ negotijs sc̃larib⁹ ⁊ officijs se imiscẽt: et sunt dolosi et ꝯspiratores et sectãtes odiũ et emulatiões et inuidiam: et sunt vagi oculis ⁊ effreni ligua: v͛gies et viduas et alias mulierculas frequẽtãtes et inobediẽtes et sese iactãtes: et doctrinã et lectiões: et psalmos et hymnos et cãtica fugiẽtes ſm ꝙ hec oĩa tãgit Jsido. xxiij. di. his igitur.

Quĩto peccãt q̄ libẽti⁹ dãt ioculatori vł meretrici ꝙ paupi. lxxxvj. di. c. q̄ venatori. cũ caplis seq̄ñ. et multa alia vicia sc̃laria inhonesta eis interdicta. no. ꝑ hosti. in sũma. ti. ne clerici vł monachi. §. q̄ sunt secularia.

Sexto peccant: q̄ supiorib⁹ suis infideles sunt et inuident et detrahũt de eis. xxiij. quest. v. prodest.

Septimo peccãt q̄ vn⁹ subtrahit alij parrochianos suos tã viuos ꝙ mortuos in q̄ grauiter delinquũt et ad restitutionẽ tenent̃ oĩum perceptoruꝫ de parrochijs. c. ij. et. iij. et. ix. q. ij. per totũ. de penitẽ. di. vj. placuit. et de sepul. c. ex parte. et. c. sequẽti. et. c. in nostra.

Octauo peccãt q̄ multa vicia sub specie virtutis palliãt nã cum sint auari volũt videri boni dispẽsatores. cũ sint crudeles volũt videri iusticie zelatores: cum sint remissi volunt videri subditis compatiẽtes. xlj. di. sepe. ij. q. vij. his respondetur. vij. q. j. §. hoc ita.

Nono peccãt q̄ sibi adinuicẽ inuidẽt et detrahũt et ideo raptorib⁹ deteriores sunt. Et etiã homicide. de peni. di. j. c. homicidiorũ. vj. q. j. c. ex merito. et. c. deteriores. et. c. summa iniquitas.

X.peccāt q: fingūt se lōgius ire vt reuelēt odia et sunt fallaces et inconstā
tes: et multa verba inhonesta et illicita proferētes contra ius. xxij.q.ij. nec
artificioso. et c. omne genus. et c. his autem.

Xj.peccāt quia non vere penitenti testimoniū ferūt vel vere penitētem ac-
cusant corrupti munere et mūdiali fauore: quod eis prohibet. de simo. c. nemo.

Xij.peccant q: cum parrochiana propria quā ad cōfessionem admittunt
fornicantur in quo casu episcopus quindecim annis presbyter duodecim
penitere debet: et si in conscientia populi deuenerit deponi debet: et in
monasterium detrudi ad penitentiam peragendam. xxx.q.j. c. non opor-
tet. et c. si quis. et c. omnis.

Xiij.peccant in sacrificijs: dum hostiā fractā offerunt vinum sine aqua vel
econtra ponētes plus de aqua quam de vino priuatis domibus aut his in die
sine causa celebrātes vel sine lumine vel in ecclesia violata vel super altari
moto vel enormiter fracto vel in altari in quo eadem die celebrauit episco
pus sine licentia epi: et quia nō custodiūt crisma: nec custudiunt euchari-
stiam sicut debent: et non mundāt vel lauant vestimenta vel vasa ecclesia
stica sicut decet. vt hec probant de celebratio. missa. c. j. et c. cōsuluisti. et c.
ex parte. et c. sane. et c. te referēte. et c. perniciosus. et de cōsecra. ecclesie. c.
j. et c. lignis. et de custo. eucha. c. ij. et de cōsecra. di. j. et c. j. et c. sicut non alij. et
c. sufficit. et c. vestimēta. et c. vasa. vbi de istis omnibus inuenies plene.

Xiiij.peccāt q: subuertūt pplm in omi loco ponētes scādalū et isti vertunt
in laqueū tortuosuz. sm Hiero. xxiiij. q. iij. trāsferunt pncipes.

Xxij.q̄stio. ¶ Xxij. quesitum fuit cui debet cōfiteri imperator: et dicendum est: quod de-
bet cōfiteri pape et nō alij: q: pape imediate subiacet et ab eo cōfirmatur et
vngit et coronat. de elec. c. venerabilē. §. j. alij vero dicūt quod debet confiteri
epo leodiēsi. in cui⁹ diocesi est vbi coronat in regē ab archiepo coloniensi et
ibi est caput regni et ille locus est celebris et ibi cōsueuerūt cōsilia celebrari
xxvj. q. ij. c. fi. Tertij dicunt quod pōt cōfiteri cuicūque voluerit dum est san⁹: q:
legib⁹ nō est subditus: sed ipse est lex animata. xxiij. q. viij. cōuenior. x. di. c.
j. C. de legibus digna vox. si aūt infirmaret tunc cōfiteatur illi epo in cui⁹
diocesi iacet infirmus. sed sm hostien. est dicēdū: quod imperator et impera-
trix de consuetudine antiquissima cuius initij memoria nō stat habent cer
tos confessores prelatos qui sunt magistri capelle sue et sub ipsis tenent
alios capellanos quotidianos quib⁹ confitentur et qui habēt curam ani-
marum suarum de consuetudine nō reprobata per papam. et ideo illis de
bent cōfiteri. arg. c. cū cōtingat de foro cōpetē. et c. super quibusdā. §. preterea
de verbo. significa. tñ si papa vellet posset talē cōsuetudinē reprobare et in
hibere quod sine licētia sua nō eligeret cōfessorem et quod hactenus factum esset
mediocriter tolleraret. arg. de cōsecra. eccle vel altaris. c. aqua. ergo tuti-
or est quod tales pro se et familia sua impetrēta papa licētiā confessorez eligēdi
nisi alio priuilegio sint muniti: nā decretalis de penitē. et remissio. c. fi. non
videt nisi de clericis intelligēda esse nec est putandū quod papa per illam de-

cretalē intellexerit impatori licētiā dare vt patet ibi cū dicit ibi tex. p̄latis ōnis ratio q̄ reddit in p̄ncipio decretalis extēdat ad eum.

¶ Et impator peccat p̄mo q̄n nō facit iusticiā ꝑpter ꝙ venīūt tēpestates in pplm et flagitia. vt. xxiij. q. iiij. si q̄s violentos. ꝛ. q. v. c. regum. nā impator in nullo magis pōt placere deo ꝙ̄ si iusticiā faciat cōpescēdo illos q̄ in suā ꝛ alioꝝ perniciē deuacant. xxiij. q. v. c. quamuis.

Scdo peccat impator impugnādo scām ecclīam matrē suā quā tenet defendere et tueri vnde q̄nq3 deponit ꝑpter hoc. de electi. c. venerabilē.

Tertio peccat q2 distringit clericos ꝛ cogitat eos in foro suo placitare. xj. q. iij. continua. ꝛ. c. inolita. ꝛ. c. placuit.

Quarto peccat impator q2 īmiscet se electiōib⁹ p̄latoꝝ cōtra iura. lxiij. di. c. sacroꝝ. ꝛ. c. ego lodouic⁹. ꝛ de electi. c. sacroscā. ꝛ. c. q̄sq̄. nisi hoc habeat de p̄uilegio spāli dn̄i pape. ꝛ sic intellige de iure patro. c. nobis fuit. §. j.

Quinto peccat quia alios ex odio exheredat ꝛ eijcit ꝛ alios ex curia leuis opinionis sublimat. xv. q. vij. in actione.

Sexto peccat q2 sine causa pedagia cōcedit. vel monetā mittat de q̄ dicendū est vt notat per host. de cēsibus. §. ex q̄b⁹. v. ꝙ si moneta. et sequēti.

Septimo q2 impator vel principes relinquūt vxorē suā ꝑpria temeritate qui filij sunt legitti. per venerabilem.

Octauo q2 labitur in heresim. xj. q. iij. c. iulianus.

Nono q2 non reueret ep̄is: sed eos capit ꝛ mutillat ꝛ occidit, de maio, et obedien. c. solite. de electi. venerabilem.

¶ Xxiij. fuit q̄situ cui debet cōfiteri rex: ꝛ dicūt aliq̄ ꝙ debet cōfiteri pape si nō recognoscit superiorē. arg. q̄ filij sunt legitti. c. p venerabilē. §. videbatur. v. insup. alioq̄n debet cōfiteri metropolitano. arg. iij. q. vj. scitote. alij dicūt ꝙ si san⁹ est pōt cōfiteri cuicūq3 voluerit sicut dictū est de imperatore. sed scdm hosti. est dicēdū: ꝙ si habet domiciliū ꝑpriū ꝛ principale in aliqua ciuitate: illi ep̄o subest de iure cōi nisi secus obtineat de consuetudine cuius nō stet memoria vel de priuilegio speciali vt dictū fuit in impatore ꝛ ꝙ dictū est de cōsuetudine est dicēdū: ꝙ ipse rex posset eligere quēcunq3 vellet. hoc nō putat veꝝ hostiēsis q2 cōsuetudo hoc sibi cōcedere nō posset q2 esset ecclijs onerosa ꝛ exinde cōtingeret disrumpi neruuz ecclīastice discipline cōtra iura de cōsuetu. c. j. ꝛ. c. cum inter. in fine, et cōtingerit ip3 regem fieri acephalum. idest sine capite: qd irracionabile esset. xciij. di. nulla ratione. sed de peccatis cōmissis in diuersis locis videtur ꝙ possit cōfiteri cuilibet ep̄o in cuius diocesi peccaret: tn̄ hoc sic intelligendū est vt ꝑprio sacerdoti semel in anno oia cōfiteat vel alij de licētia sua in. c. ois vtriusq3 sexus. de penitē. ꝛ remissi. aliter nō esset pnīa integra.

Primo peccāt reges trahendo clericos ad forū suū: vnde deponēdi essent propria dignitate. xj. q. i. nullus: nam qui celestem militem pulsat ei⁹ forū sequi debet. xj. q. j. clericū. ꝛ. c. sequenti.

Secūdo peccant q2 a clericis ꝛ ecclijs ꝛ personis ecclesiasticis pensiones

Attende in quo multũ eccl'sia adiuuat r̃gnũ ⁊ ꝓcuratiões ⁊ bãna extorquẽt cõtra iura ⁊ ꝯtra ecclasticã libertatẽ ⁊ ido
tenent soluere penã q̃nq3 libraꝝ auri.xxv.q.ij.q̃cunq3 igit.in q̃ casu actio-
ne iniuriaꝝ tenent de iniurijs.c.olim.nã plus ecclia iuuat regnũ oꝛonib⁹
q̃ armigeri armis.vt.xxiij.q.v.c.prodest.⁊ de hoc plene notat ꝑ hosti.in
sũma.de imunita.ecclaꝝ.§.a q̃bus munerib⁹.
Tertio peccãt:q2 ducũt secũ sacerdotes ad exercituz ꝯtra iura.xxiij.q.viij.
q̃ ausu.⁊.c.si q̃s eps.⁊.c.rep̃hẽsibile.q intellige q̃n sacerdotes vadunt vt
pugnẽt sec⁹ si ad dãduz ꝯsiliũ vadunt in bello iusto.ut.c.ex multa de voto.
Quarto peccãt reges q2 nõ faciunt iusticiã vñ sunt deponẽdi.xv.q.vj.ali⁹.
Quinto peccãt q2 tallijs ⁊ exactiõib⁹ ppłm dei affligunt indebite ⁊ corpali
ter iniuriant de q̃bus tenent deo reddere rõnez.xxiij.q.iiij.c.si ecclia.in fi.
Sexto peccãt q2 occupãt alienas terras ⁊ nõ sunt cõtenti ꝓprijs finibus.
xxiiij.q.iij.trãsferunt p̃ncipes.⁊ tales nõ saluant etiã si bene administrẽt
nisi res alienas restituãt.scd̃m aug.xiiij.q.v.c.nec enim.
Septimo peccãt q2 cum vn⁹ rex vni mulieri vix sufficiat volunt tñ plures
habere ⁊ tenere ⁊ cognoscere:sicut equus emissarius et mulus q̃bus non
est intellect⁹ in periculum anime sue ⁊ scãdalum plurimoꝝ quare excõica
ri ⁊ deponi deberent tales si incorrigibiles essent secũdum Nicholaum ⁊
gregorium.xj.q.iij.precipue.
Octauo peccãt ⁊ crimẽ sacrilegij ⁊ crimẽ lese maiestatis cõmittunt.iudeis
sup xp̃ianos:sua officia cõcedẽdo.liiij.di.nulla.xvij.q.iiij.cõstituit.
Nono peccãt in decimis ⁊ p̃micijs q̃s nõ soluunt ad q̃s tñ soluẽdas tenẽ
tur.xvj.q.j.reuertimini.⁊.c.decime.de ꝯsecra.di.v.q̃dragesima.
X.peccãt in augurijs.q̃ aliqui sequunt ⁊ in ipis cõfidunt ⁊ in alijs sortib⁹
⁊ supstitiõib⁹ a vera fide deuiãtes.xvj.q.v.augurijs.⁊.c.epi.Et ideo sine
luce sunt tales q2 nihil meli⁹ splẽdet in capite p̃ncipis q̃ recta fides.C.de
sũma trinita.inter claras.xcvj.di.si impator.
Xxiiij. q̃o. ¶ Xxiiij.fuit quesitum cui debet cõfiteri dux:⁊ quidã dicunt:q debet con
fiteri metropolitano si ipsum habet in suo ducatu.sed q debet confiteri il
li epo in cuius diocesi habet domicilũ p̃ncipale.Et breuiter idẽ dicẽdum
est in duce quod dictum fuit in rege.
Primo peccãt duces in talijs ⁊ exactiõib⁹ indebitis.xiiij.q.v.nõ sane.
Scd̃o q2 faciũt cõstitutiões imo poti⁹ destitutiões suas cõtra ecclasticaz
libertatẽ de reb⁹ eccle.nõ alie.c.cũ laicis.ꝓpter q tã ipi q̃ scriptores ⁊ ser
uatores taliuz ꝯstitutionuz sunt excõicati ipo iure ⁊ feudis q̃ tenẽt ab eccle
sijs sunt p̃uandi.de sentẽ.excõ.c.nouerint.⁊.c.grauẽ.⁊ pñt feuda alijs po
tẽtiorib⁹ cõcedi q̃ ecclìaz defendãt ⁊ ꝓ ipsa recognoscãt.de feu.c.ij.
Tertio peccãt qd̃ est cõmune quasi omĩbus p̃ncipibus mundi q2 volunt
habere capellas suas ⁊ cappellanos sine auctoritate episcopali ⁊ volunt
q cappellani sui habeãt curã animaꝝ suaruz ⁊ vxorum ⁊ familie ⁊ q obla
tiones eis factas vbicũq3 missas audiant suas faciant ⁊ imbursent qd̃ est
contra iura nisi forsan sup his sint a sede apostolica p̃uilegiati specialiter

multa alia cõmittũt ꝛ quicq̃d de rege dictũ ꝛ notatũ est ꝛ imperatore duci
bus ꝛ comitibus ꝛ similibus poterit adaptari.
¶ Vigesimo quinto fuit q̃situ̇ cui debet cõfiteri marchio: ꝛ breuiter idẽ di Xxv.q̃stio.
cẽdum est qđ dictũ fuit in imꝑatore ꝛ ducib' ꝛ comitib'. ꝛ idẽ dicẽdũ est de
procere ꝛ varone ꝛ de alijs dñis tẽporalib', ꝙ debẽt cõfiteri sacerdoti in cu
ius parrochia propriũ ꝛ ṗncipale domiciliũ habẽt: vel de licẽcia ipius de
bẽt alij cõfiteri in.c.oĩs vtriusq; sexus.de penitẽ. ꝛ remissio. Et si in diuer Peccã mi-
sis castris habẽt domiciliũ ꝛ nõ apparet ꝙ sit ṗncipale videt ꝙ possit cõfi litũ sunt sex
teri cuilibet quãdiu infra parrochiam suam morat. ff. ad municipales. l.
assumptio.§.penulti.de parrochi.c.fi.de foro.ꝯpe.c. ex ꝑte. ꝛ sic habebũt
plurimos iudices spirituales in quo posset cõmitti fraus ꝛ ꝑiculuz. dicas
igitur ꝙ vel in hoc casu cõfiteant oĩbus cuilibet de licẽcia epi sui vl' eligat
sibi vnũ cõfessorẽ de licẽcia epi ne cõtingat diuidi cõfessionẽ ꝙ fieri non de
bet de penitẽ.di.iij.c.sicut plures. q̇d si castra vel domicilia sint in diuersis
episcopatibus: tũc dicendũ est ꝙ ab vtroq; epo est licentia impetranda.
de senten.excõ.cum illorum.§.si vero claustralis.
¶ Xxvj. fuit quesitũ; cui debet cõfiteri miles simplex: et planũ est ꝙ debet Xxvj.q̃stio
cõfiteri suo sacerdoti parrochiali vel alij de ei' licẽcia in predicto.c.oĩs vtri
usq; sexus. et isti milites ꝛ alij dñi tẽporales peccãt in cõcussiõib': ꝛ in rapi
nis; ꝛ in talijs iniustis: ꝛ in bellis ꝛ spolijs subditoꝝ: ꝛ q: nõ sunt cõtenti
milites suis stipẽdijs sed cõc utiũt subditos in diuersis grauaminib': cõ-
tra sentẽtiã Joãnis baptiste dicẽtis: neminẽ cõcutiatis nec calũniã facia-
tis. sed estote cõtenti stipẽdijs vr̃is. xxiij.q.j.c.militare.in fine.lxxxvj.di.c.
nõ satis in fine. ꝛ breuiter idẽ dicẽduz est in militibus ꝛ alijs dñis tẽpora-
libus; qđ dictũ fuit in imꝑatore ꝛ in ducib' ꝛ comitibus.
¶ Xxvij. fuit quesitũ cui debet cõfiteri mercator ꝛ certum est ꝙ debet con Xxvij q̃stio
fiteri suo presbytero parrochiali in cuius parrochia moratur vel de licen-
cia ipsius alij vt in predicto.c.omnis vtriusq; sexus. Peccant autẽ merca
tores ꝛ mercenarij in decimis principalibus quas nõ soluunt ꝛ quas sol
uere tenẽtur: ꝛ in predialibus decimis. xxxij.di.c. preter hec de decimis.c.
pastoralis. ꝛ.c.tua nos. ꝛ.xvj.q.j.c.decime.
Scđo peccãt mercatores q: sub specie liberalitatꝫ ꝛ pietatis vsurã palliãt
vẽdendo ad certũ terminũ vltra q̃ dñt. de vsu.c. ꝯsuluit. Et de hoc dicẽdũ
est. vt notat plene per hosti. in sũma. de vsu.§.q̃liter cõtractus.
Tertio peccãt mercatores in cõtractib' q: inter vẽdẽtes ꝛ emẽtes difficile
est nõ interuenire peccatũ. de penitẽ.di.v.q̃litas lucri.
Quarto peccãt vẽdendo peregrinis ꝛ transeuntibus carius q̃ vicinis. de
emptione ꝛ vendi.cap̄.j.
Quito peccãt in falsis põderib' ꝛ mensuris de empti. ꝛ vẽdi.c. vt mẽsure.
Sexto peccãt in mendacijs ꝛ periurijs infinitis q̃ cõmittunt q̃nq; ante-
q̃ vendant sex nũmatas mercimoniorum suoꝝ nam iurant et affirmant
ꝙ melior nõ reperietur et iurãt per deum nõ habebitis pro minori precio.

et etiā iurāt φ tantū sibi cōstitit: τ pro tāto cōparauit τ in tanta q̄ntitate in qua vendidit emit: τ in omnibus mētiunt. τ sic plerūq₃ accidit φ pro lucro vnius oboli cōmittunt tria vel q̄ttuor peccata mortalia magna. xxij. q. ij. c.j. τ. c. omne genus. τ. q. v. iurati.

Septimo peccāt nō seruādo fidē datā nec iuramētū p̄stitum in societatib⁹ vn̄ nec est eis fides seruāda. de iureiurā. c. iij. τ. c. sic̄ in fine.

Octauo peccāt nō soluēdo ad terminum sicut iurauerunt nisi iusta causa ipos excuset. de pigno. c. significante.

Nono peccāt trāsferēdo se ad regiōes remotas vbi cu₃ diuersis τ alienis vxorib⁹ adulteriū cōmittūt τ suas causa₃ adulterij p̄stāt. de spōsa. c. in p̄sentia. lxxx. di. c. amputat. Sūt τ alia infinita q̄ q̄libet diligens poterit per se notare. sed hoc notādū est ad terrorē mercator falsor φ in morte de toto labore suo nihil secum afferēt nisi sterc⁹ τ pctm vt dicit Crisosto. in palea eijciens τ in palea cōsequens. lxxxviij. di.

xxviij. q̄o. ¶ Xxviij. fuit q̄situ cui dn̄t ɔfiteri rustici. τ dicēdū est φ h̄nt cōfiteri suo p̄sbytero parrochiali vl̄ alij de ipi⁹ licētia: vt in p̄dicto. c. ois vtriusq₃ sex⁹.

Peccāt aūt rustici i decimis p̄dialib⁹ τ psonalib⁹ q̄s nō soluūt: τ si soluūt diminuūt deducēdo de fructib⁹ expēsas τ salaria colonor: τ alias fraudes faciēdo. de deci. c. cū hoīes. de hortona. τ. c. cū nō sit in homine.

Scd̄o peccāt rusticāi diuites nō subueniēdo paupib⁹ cu₃ cuilibet fame morienti debeat subueniri. lxxxvj. di. pasce. τ. c. nō satis.

Tertio peccāt subtrahēdo iura dn̄orum τ cū eis placitādo τ vexando eos laborib⁹ τ expēsis τ aliquoties alijs potētiorib⁹ dādo vt ipos cōtra veros dn̄os protegāt in quo casu debitū eis nō remittit̄ sed auget̄. de iureiuran. c. ea te. de decimis. tua nos.

Quarto peccāt in festis q̄ nō seruāt sed frāgunt τ violāt cu₃ in festis nullū mercatū nullū op⁹ seruile sit faciēdu₃. de ferijs. c. j. τ. c. si.

Quito peccāt in homicidijs τ piurijs τ falsis testimonijs τ fornicatiōib⁹ τ alijs pncipalib⁹ et cōib⁹ vicijs iniurijs τ dānis vicinis dat per ipos. de iniurijs. si rixati. τ. c. si leserit. τ. c. si egressus. τ. c. si culpa. Jo. doct. et qd̄ peius est pastores mētiētes peccudes et pecora mortua ex infirmitate vel lupor rapina: vl̄ alio casu ea furant̄ τ vēdūt: τ signa q̄ h̄nt subtrahūt τ suo signo signāt et in pprios vsus cōuertūt. Et qd̄ pessimū est cū aīalib⁹ cōtra naturā coeūt: q̄ oia cōfessor debet eis manifestare vt eos lucret̄. Ja. do.

xxix. q̄o. ¶ Xxix. fuit q̄situ cui debēt ɔfiteri pueri. Et dicēdū est φ debēt cōfiteri suo pprio sacerdoti: ex q̄ discretiōe₃ h̄nt. vt in p̄dicto. c. ois vtriusq₃ sexus.

Peccāt autē pueri in crimine sacrilegij et tunc sunt ab episcopo absoluendi. de senten. excōica. c. si.

Scd̄o peccāt nō recognoscēdo deo bona fortune gratie τ nature.

Tertio peccant calumniando.

Quarto peccant adulterando.

Quito fornicādo nā hec etas aliq̄ndo talia anticipat. de spō. impube. c. pu

heres. r.c. de illis. ⁊ hoc intelligendum est de dolicapace. Et intelligitur esse dolicapax quando proximus est pubertati. Jo. doctor. Et quādo dicit proximus pubertati quo ad matrimoniū cōtrahendū quādo femina distat a. vij. anno minus ꝙ per sex mēses. Et masculus a. xiiij. anno min⁹ ꝙ per sex menses. vt in. c. continebatur iuncta glo. de spō. impu. ⁊ quo ad delicta et alia dicitur proxim⁹ pubertati qui est maior decimo anno ⁊ dimidio: ita ꝙ appropinquat magis. xiiij. ꝙ septemio: ⁊ idem in. xij. anno in femina ꝙ appropinquat magis. xij. ꝙ septenio. vt in. c. j. de delictis puerorum. et ibi doctores. Jacobus doctor. Vel dicendum est ꝙ hoc per exteriora bonus vir estimabit. de presumptio. cap. ex studijs. Si vero non sunt dolicapaces tales non tenentur confiteri: et ideo non est curandum cui confiteatur. nam tales qui non sunt dolicapaces furiosis comparantur quia eorū etas nescit qd videat. C. de falsa moneta. l. j. ad finē ⁊ i. §. tria. iij. q. vij.

¶ Xxx. fuit q̄situm cui debent confiteri rustici in alienis parrochijs hiemantes vel estiuantes. vel illi qui se transferunt ad alias prouincias non animo remanendi ibi. sed forte se obsequio aliquorum magnatuū vel dominorum deputantes. Et certum ꝙ tales si laici sunt possunt se transferre quo volunt dum tamen sint liberi. Et si ibi se transferent animo remanēdi ibi perpetuo facti essent parrochiani illorum in quorum diocesibus vel parrochijs morantur. de parrochijs cap. finali. alias autem dicēdum est ꝙ si tales non intendunt relinquere domiciliū antiquum: debent confiteri antiquo sacerdoti seu presbytero vel de licencia ipsius alij ⁊ non aliter cōfiteri debet. Est ergo bonum consilium ꝙ talis a iudice suo spirituali licētiam obtineat vel saltem confiteatur sub spe quod prius sacerdos ratum habebit. Et si fuerint mercenarij vel seruientes aliquorum possunt confiteri illi presbytero in cuius parrochia habitant. vt notat glosa in clemē. religiosi. de priuilegijs. Xxx. q̄stio.

¶ Trigesimo primo fuit quesitum cui debent confiteri familiares episcopi vel archiepiscopi vel aliorum. Et dicendum est: ꝙ si isti familiares sunt de aliena diocesi: idem videtur dicendū ꝙ in familia alterius principis laici. Si vero sint de illa diocesi propria tunc confiteri debēt presbytero parrochiali in cuius parrochia habitant. Circa familiam episcopi vel archiepiscopi dicendum ꝙ si familiares episcopi vel archiepiscopi sunt coniugati ⁊ habitant separatim ab episcopo vel archiepiscopo in alijs parrochijs debet seruari. c. Omnis vtriusqꝫ sexus: ꝙ quilibet confiteatur suo sacerdoti in cuius parrochia moratur ⁊ ab eo recipiat sacramenta. Si vero familiares episcopi vel archiepiscopi morantur in domo episcopi vel archiepiscopi quia habent domum iuxta ecclesiam cathedralem debent confiteri illi qui habet vices episcopi vel archiepiscopi in illa parrochia ecclesie cathedralis quia de illa parrochia sunt. in. c. rogationes de cōsecra. dist. iij. ⁊ ab illo debent recipere ecclesiastica sacramenta. vt in predicto. cap. omnis vtriusqꝫ sexus. de peni. ⁊ remissio. Xxxi. q̄o.

Et quia questiones sequentes congruentius adaptantur ad istam secundam partez huius tractatus scꝫ de actibus penitentiū ideo eas hic insero: ꝛ prima est.

PRima: qualiter debet se abstinere penitens post cōfessionem et post assumptionē corporis christi: et quanto tēpore. Jo. doctor. Circa qđ dicēdū est ꝙ et ante ista a propria vxore. s. v. vl. iiij. vel. vj. vel. iij diebus. vt in cap. et si nō frequentius. ꝛ in. c. omnis homo. de pe. di. vij. Ja. doctor. Et sic qui assumpserit corpus christi nō debet statim alios cibos māducare: nam si mane dñica assumpserit corpus dñi vsqꝫ ad. vj. ieiunandum est. Si vero hora. iij. vel. iiij. assumpserit vsqꝫ ad vesperū ieiunabit. vt est tex. in. c. tribus gradib⁹. de cōse. di. ij. §. tanta in altario. et dicēdum est ꝙ hoc potius est de consilio ꝙ̄ de precepto vt in dicto. c. tribus gra.

An penitētes sint de foro ecclie.

Scđa. q. est: an penitētes sint de foro ecclie. et dicēdum est ꝙ penitētes sunt de foro ecclesie et sub ecclīastica regula debent viuere: et ita eis per cōfessorem declarari debet. xj. q. j. c. aliud.

Attende quot sūt genera mēdaciorum.

Tertia q̄stio est: ꝙ octo sunt genera mēdaciorꝫ et quantū peccat quis in quolibet genere illorū: ex quo etiā patet q̄ penitēcia pro quolibet mendacio imponenda est. xxij. q. ij. c. primum.

Attēde differētiā īter clericū ꝛ laicū ꝯcupiscētē mulierē.

Quarta. q. de differētia inter clericū ꝛ laicū cōcupiscentē mulierē. et q̄ et quāta culpa est clerico vel laico mulierē appetētem ad fornicādū: et per cōsequēs q̄ penitēcia imponatur. xxxij. q. v. c. qui viderit.

Attende ꝙ ista pctā. s. adul. forni. icest. pctm̄. ꝯtra natu. vnū sit grauius alio.

Quinta questio est qualiter pctm̄ adulterij est grauı⁹ fornicatione: ꝛ incestus est grauior adulterio. et pctm̄ cōtra naturam est grauius oībus supradictis. et ꝙ imponatur grauius penitētia pro fornicatiōe: grauior pro incestu: et grauior omnibus pro pctō contra naturā. xxxij. q. vij. c. adulterij malū. et specialiter de grauitate pcti contra naturaꝫ ꝛ de pena. ea. q. c. flagicia. ꝛ. c. vsus naturalis. Jo. doctor. ꝛ in. c. clerici. de exces. pla. ꝛ in auct. vt non luxurientur homines contra naturam. ꝛ in. j. ti. de sodomitis. foro legum. Jacobus doctor.

Attēde. an excusetur a peccato qui auctoritate iuris ciuilis īterficit vxorem.

Sexta questio est: an excusetur a peccato qui auctoritate iuris ciuilis interficit vxorem ꝛ que penitētia debet imponi interficienti propriā vxorē qđ habetur. xxxiij. q. ij. c. interfectores. ꝛ. c. inter hec. vbi est notabilis glo. ꝙ non excusatur a peccato qui auctoritate iuris ciuilis interficit nisi approbet a canone. vt est iudex iuste occidēs. in. c. q̄cūqꝫ. ꝛ. c. admonere. ea. q.

Attēde que sūt homicide.

Septima questio est qui sunt homicide. ꝛ dicēdū est ꝙ nō solū sunt homicide qui manibus hominem occidunt. sed etiam illi quorum consilio et fraude homines occiduntur. ꝛ ideo talibus vt homicidijs penitencia imponi debet. de peni. di. j. c. periculose: cū quinqꝫ capitulis sequētibus.

Attēde modi in agēdi penitentiā.

Octaua q̄stio est de modo agēdi pniam: ꝛ dicēdum est ꝙ penitēs debet volūtarie penā accipere ꝛ petere qđ sibi dura ꝛ aspa penitētia imponat. de peniten. di. j. c. porro, ꝛ ibi nota tar chidi.

¶ Nona.q.est.q̃d debet agere bonus penitẽs:et dicenduꝫ est ꝙ dꝫ se affligere ⁊ somno minꝰ indulgere q̃ꝫ natura postulat:et dꝫ interpellare gemitibus ⁊ interrũpere suspirijs ⁊ secrestari oꝛonibꝰ ⁊ ita viuere vt huic vitali vsui moriat.de peni.d.j.c.sunt q̃ arbitrant et ꝙ non sufficit penitẽti mores in meliꝰ cõmutare ⁊ a preteritis malis recedere nisi etiã de his q̃ facta sunt satisfaciat dño per penitẽtie lamẽta vel doloꝛẽ ⁊ per humilitatꝫ gemitum per cõtriti cordis sacrificiũ coopantibꝰ elemosinis ⁊ ieiunijs.ea.di.c. nõ sufficit mores. Et q̃liter penitẽs debet pcc̃a sua elemosinis redimere et iniquitates in misericordijs paupuꝫ vt deꝰ ignoscat delictis suis.ea.di.c. quam ob rem. Et ꝙ medicina misericordie tollit peccata magna:et ꝙ medicamentuꝫ fortiꝰ quod maxime operat in penitẽtia est elemosina.ea.di.c. medicina.et.c.medicamentum.

Attẽde q̃d debet agere bonꝰ penitens.

¶ X.q̃stio est de doloꝛe penitẽtꝫ.⁊ dicẽduꝫ est ꝙ in actiõe penitẽtie nõ taꝫ ꝯsiderãda est mẽsura tẽporis q̃ꝫ doloris.ea.di.c.in actiõe.et.c.mẽsuram.

Attẽde q̃d ꝓdest dolori penitẽte.

¶ Xj.q̃stio est de lachrimis penitẽtis:et dicẽduꝫ est ꝙ lachryme lauãt delictuꝫ:et ꝙ si penitẽs nũc recordat peccatorũ suoꝝ et freq̃uẽter illa in cõspectu dei pronunciet et pro eis clementiã eius deprecetur citius illa delebit. Sed si nũc obliuiscat peccatoꝝ suoꝝ:tunc eoruꝫ recordabit nolẽs q̃n in toto mũdo publicabunt et in cõspectu omniuꝫ amicorũ et inimicoꝝ suorum et sctoꝝ angelorũ celestiũq̃ꝫ virtutum ꝓferent et publicabunt.ea.di.c. lachrime.et.c.nunc autẽ si recorderis.

Attẽde q̃d ꝓsũt lachrime penitentis.

¶ Xij.q̃stio est optimũ cõsiliũ cuiuslibet penitẽtꝫ: et est rectũ et salubre ꝙ q̃libet penitẽs ꝯfiteat pluribꝰ et pluries pcc̃a sua q: q̃nto pluribꝰ et pluries ꝯfitebit in spe venie turpitudinẽ criminis tãto faciliꝰ ꝯseq̃tur veniã remissionis.ea.di.c.quẽ penitet.circa mediuꝫ:et q̃uo spũsscũs ad tẽpus manet ⁊ in penitẽtibꝰ ad tẽpus recedit.de peni.di.iij.c.querẽdum.

Attẽde ꝯsiliũ pẽitẽtꝫ.

¶ Xiij.q̃stio est q̃uo pcc̃m tribꝰ modis cõmittit.s.suggestione:delectatione:cõsensu.ea.di.c.tribus.et.c.sciẽdũ.et in ꝑ alle.c.sic tribꝰ.notat.archi.q̃d ista tria sunt pcc̃a mortalia.s.cõsensus:opꝰ exteriꝰ:et ꝯsuetudo illiꝰ opis: sed primus motus semꝑ est peccatuꝫ veniale:et etiã delectatio est veniale pcc̃m nisi quando diu perseuerat et est ad mortalem actum:nam tunc est mortale peccatum:et ex istis instruetur confessor ad cognoscendum predicta peccata ⁊ quã penitẽtiam pro eis imponat.

Attende q̃modo pcc̃m tribus modis committitur.

¶ Xiiij.q̃stio est q̃liter cognoscit quis est vere penitẽs:et dicendum est ꝙ vere penitẽs est qui preterita mala plãgit:et plãgenda iterũ nõ cõmittit.i. propositum nõ cõmittẽdi habet:et ideo peccator qui a malis sic mẽtem reuocat vt cõmissa plãgat:et propositum nõ cõmittẽdi de cetero habeat:nec satisfacere negligat vere penitet:licet postea forte casu vel infirmitate peccet non ex proposito.ea.di.§.sed verba cum glo.ij.ibi posita q̃d est valde notãdum ad cognoscẽdum quis est vere penitens pro declaratione indulgentiarum que cõcedunt solum vere penitẽtibus ⁊ cõfessis.vt in cle.si dñꝫ de reli.⁊ vene.scõ.in fi.cum glo.ibi posita.

Attende q̃liter cognoscitur q̃s ẽ vere penitẽs.

Attēde modū eligēdi cōfessorē ꝛ ꝙ penitēs sit in vnitate ecclesie.

¶ Xv. q̄stio est de modo eligēdi cōfessorē ꝛ ꝙ penitēs sit in vnitate eccl̄ie. ꝛ dicēdū est ꝙ ṗncipalis regula in hac materia est ꝙ q̄ vult cōfiteri pc̄ta sua vt inueniat graz:q̄rat bonū ꝯfessorē sciētez ligare ꝛ soluere: ꝛ sacerdoti meliori ꝙ pōt cōfiteaᷣ. Et sup oīa laboret penitēs in eccl̄ia esse ꝛ ad eccl̄ie vnitatē tēdere:nā nisi vnitas eccl̄ie succurrat nisi ꝙ deest pc̄tori sua oꝑatione cōpleat de manib⁹ inimici nō eripieᷣ aīa mortui:nā credēdū est ꝙ oēs elemosine toti⁹ eccl̄ie ꝛ orōnes et oꝑa iusticie et mīe succurrāt recognoscenti mortē suā ad cōuersionē:ideo null⁹ pōt penitere quē nō sustinet vnitas ecclesie:ꝛ ideo nō peccāt sacerdotes ꝑ aliquā culpā ab vnitate eccl̄ie diuisos vt in.c.j.de penitē.di.vj. Quilibet pc̄tor tēpore cōpetēti agat penitētiā nō expectet tēpus quādo peccare nō potest: nam oportet vt vera penitentia fructificet vt vitā mortuo impetret ꝙ ex charitate fiat. nam scriptum est neminem sine charitate saluum esse.

Attende q̄lis et quantus ē ignis purgatorij
Attēde optimū ꝯsiliū ꝓ penitētib⁹ qd̄ eis debēt dare cōfessores.

¶ Xvj. q̄stio est q̄lis ꝛ q̄nt⁹ est ignis purgatorij. et dicēduz est ꝙ ignis purgatorij licet etern⁹ nō sit:miro tn̄ modo grauis est: nā excellit oēm penaz quā nūꝙ aliq̄s passus est in hac vita: nūꝙ in carne tāta inuēta est pena licet mirabilia martyres passi sunt tormēta. et cū his debet cōfessor penitētes semꝑ terrere ꝛ per ista ip̄os ad agēdā verā pn̄iaz inclinare. vt in.c.nullus expectet.de penitē.di.vij.

Attende q̄liter dz se hr̄e penitēs i vita sua post pactā pn̄iā.

¶ Xvij.q.est.q̄liter dz se hr̄e penitēs in vita sua post pactā pn̄iaz. ꝛ dicēduz ꝙ q̄libet pc̄tor feruētissime laborare dz vt verā pn̄iam agat et post pn̄iam actā bene viuat:nā q̄ egerit veraciter pn̄iam ꝛ solut⁹ fuerit a ligamēto quo erat astrictus et a xp̄i corꝑe sepat⁹ ꝛ bene post pn̄iaz vixerit sicꝰ ante pn̄iaz viuere debuit post recōciliationē q̄ncunqꝫ defunct⁹ fuerit ad deū vadit ad reqēz vadit:regno dei nō ꝑuabiᷣ.vt in.c.q̄ egerit.de peni.di.vij.

Attēde an. votū mulieris absqꝫ assēsu mariti emissum sit adimplēdū

¶ Xviij.q.est an votū mulieris absqꝫ assensu mariti emissum sit adiplēduz et dicēdū est ꝙ nō pōt mulier ꝓpter agendaz pn̄iam cōtinētiā vouere: nec obſuare nec alia vota abstinētie emittere: nec implere sine ꝯsensu mariti sui.ꝛ q̄liter q̄libz mulier dz esse subiecta dn̄io viri sui.xxxiij.q.v.c.j. cū q̄nqꝫ caplis seq̄nᷣ.ꝛ.c.manifestū.cū.vij.caplis seq̄n.vsqꝫ ad fi.cause ꝛ q̄sti.

Attende ꝙ sunt ꝯiugia legitima.

¶ Xix.q.est q̄t sunt cōiugia legitima ꝛ h̄ hr̄tur.xxxvj.q.ij.c.tria legitīa.

Attende vsqꝫ ad quaz. horā ē ieiunādū in.xl.

¶ Xx.q.est vsqꝫ ad quā horā diei penitētes et alij ieiunare debēt in q̄dragesima qd̄ habeᷣ ea.di.s.de ꝯse.di.j.c.solent plures.

Attende q̄b⁹ vicib⁹ in āno est cōicandum.

¶ Xxj.q.est q̄bus vicib⁹ in anno sit cōicandum ꝛ dicēdum ꝙ sacerdos vł cōfessor dz dare cōsiliuz cuilibet penitēti ꝙ si pōt digne facere ter in anno cōmunicet.s.in pascha.pēthecoste.ꝛ natale dn̄i:ꝛ ꝙ ante sacram cōmunionez a propria vxore abstineat.vij.aut.v.aut.iiij.aut trib⁹ dieb⁹.ea.di.c.et si nō frequenti⁹. et.c.oīs hō.q̄ existēs in pc̄to mortali cōmunionez eucharistie accipit mortaliter peccat.i.c.q̄ scelerate.ꝛ in.c.timorē.ea.di. ꝛ iura q̄ dicunt maritū debere abstinere a propria vxore trib⁹ dieb⁹ ad min⁹ ante cōmunionē de ꝯsilio loquunᷣ nō de ꝑcepto.in.c.oīs hō iā alleg.de ꝯse.di.j.

¶ Xxij.q.est a q̄ tēpe incipit ieiunīū penitētj vel alteri⁹ in.iiij.et.vj.feria.ꝛ

dicẽduz est ꝙ ieiunãtes in.iiij.et.vj.feria et alijs ieiunijs a fine cene noctꝫ ꝓcedẽtis q̄ cena dꝫ fieri ante mediã noctẽ.per.c.deniqꝫ.iiij.di. vsqꝫ ad dilu‑culũ diei seq̄ntis ieiunare debẽt et ita dꝫ cõfessor mãdare;ꝛ cõtrariũ faciẽti‑bus pniam imponere vt habeť.ea.di.c.de esu carnium.

Attende a quo tꝑe incipit ieiunium.in.iiij.ꝛ.vj.feria.

¶ Xxiij.q.est in quo tꝑe penitẽs dꝫ indulgẽtiã vel remissionẽ accipe:ꝛ dicẽ‑dum est ꝙ in.v.feria vltime hebdomade q̄dragesime debẽt remissionẽ ac‑cipere.vt habeť in.c.de penitẽtib⁹.ea.di.

¶ Attende quo tꝑe penitẽs dꝫ indulgẽtiã accipere.

¶ Xxiiij.q.est:an canones dicẽtes maritũ debere abstinere ab vxore in die‑bus festiuis ꝛ dieb⁹ ieiunioꝝ:loquanť de cõsilio ꝛ dicẽdum est ꝙ loquunť de cõsilio nõ de ꝓcepto.in.c.xp̄iano.xxxiij.q.iiij.cuꝫ glosis sume. nã ꝯfessor dꝫ dare cõsiliũ cuilibet penitẽti ꝙ in die natalis dñi ꝛ in reliq̄s festiuitati‑bus ꝛ in dieb⁹ processiõis ꝛ in diebus ieiunioꝝ a propria vxore abstineat. xxxiij.q:iiij.c.j.cum quinqꝫ capitulis sequẽtib⁹.

Attẽde an canones dicentes maritũ debere abstiere ab vxore i diebus festiuis ꝛc. loquũť de consilio.

Sequitur tertia pars hui⁹ tractatus de

qua premissum est.s.de actib⁹ cõfessorũ.q̄ tertia pars diuiditur in duas partes. Nam in prima poniť exordiũ. In secunda ponitur casus paragraphi: cum aliquali materia et declaratione textus: in qua materia includuntur questioneꝫ sequentes

¶ Prima q̄lis debet esse sacerdos cui debet fieri cõfessio.

Scd̃a q̄stio: q̄b⁹ cõfessorib⁹ est da‑ta potestas ligãdi ꝛ soluẽdi.

Tertia.q.an q̄libet sacerdos habe‑at potestatẽ ligãdi ꝛ soluẽdi.

Quarta q̄d vel q̄ntũ dimittit sacer‑dos de pena peccatorum.

Quita. q̄ ꝑsone habeãt potestatem audiẽdi cõfessiones.

Sexta q̄ dicũtur hr̃e curaꝫ aiarum.

Septima.q̄stio est q̄d sit cura.

Octaua q̄stio.de religiosis ꝓdicato‑rib⁹ ꝛ minorib⁹ ꝛ an possit q̄s eis cõ‑fiteri sine licẽtia ꝓprij sacerdotis.

Nona: q̄ dicanť proprij ꝛ ordinarij confessores.

X.in q̄b⁹ casib⁹ põt q̄s audire ꝯfessi‑onẽ parrochiani alteri⁹ q̄ sunt.viij.

Xi. q̄s dicať ꝓpri⁹ sacerdos schola‑rium mercenariorum et stipendia‑riorum et similium.

Xij.q.est nũquid sacerdos parrochi‑alis extra territoriuꝫ parrochie sibi cõmisse possit audire cõfessiones.

Xiij.q.est q̄ruꝫ pctoꝝ absolutio est interdicta ꝑsbyteris ꝛ sacerdotib⁹.

Xiiij.q. sunt casus specialiter pape reseruati q̄ ad pniam ꝛ sunt.xvij.

Xv.an ep̄s vel alius sacerdos possit remittere vel mutare penitentiam iniunctam a papa.

Xvj.q̄ sunt casus ep̄o reseruati.

Xvij. an sacerdos põt iniungere pe‑nitẽtiam publicam.

Xviij.a q̄ sit iponẽda solẽnis pnia.

Xix.q̄b⁹ sũt ꝯfitẽda notoria crimia.

Xx. an simplex sacerdos põt impo‑nere penitẽtiã solẽnem.

Xxj. per quẽ est fiẽda ꝓma deiectio vel finalis introductio ꝛ medie solẽ‑niter penitentis.

Xxij. an istas deiectiões vel introdu‑ctiones solẽniter penitẽtis ep̄s pos‑sit cõmittere simplici sacerdoti.

Xxiij. ꝑ quẽ põt iponi publica pnia

Xxiiij. q̄ casus sp̄alr resuati sūt ep̄o.
Xxv. an sacerdos cui ep̄s cōmittit vices suas possit alteri committere quo ad cōfessiones audiēdas.
Xxvj. an presbyter parrochialis vel sacerdos cui ep̄s cōmiserit vices suas possit ab oib' pcc̄is absoluere vel teneat de necessitate de aliq̄bus peccatis ad ep̄um remittere.
Xxvij. an sacerdos de necessitate teneat sequi canones p̄niales vel an libere nō curādo de ip̄is possit imponere p̄niam arbitrariam.
Xxviij. q. an sacerdos possit facere grāz circa r̄stitutōez male acq̄sitorum.
Xxix. an sit necessarium scire canones penitētiales.
Xxx. quomodo sacerdos errat in facto vel iure diuino.
Xxxj. quomodo intelligit illa auctoritas q̄dcunq3 ligaueris. rc̄.
Xxxij. de plurib' cōsilijs exhortationib' auisationib' cōfessorum erga penitentes.
Xxxiij. de nouē actib' per ordinē fiēdis per quēlibet sacerdotem.

¶ Incipit prima pars huius tertie partis.

SOlertissimi p̄res et sagacissimi dn̄i: q2 de re magna r ardua non per particulas sed integre et perfecte tractādu3 est. q2 sicut anime hominum preciosiores sunt cunctis rebus vt dicit tex. in. c. precipim'. xij. q. j. sic penitēcia q̄ ipsas animas terreno pcc̄orum puluere sordidatas purgat et purgatas celorum gaudia eleuat: est preciosissima res r cū magno studio quo ad oēs sui partes diligētissime ptractanda: nam vt dicit augu. in li. de penitētia. Penitētia lāguores sanat: leprosos curat: mortuos suscitat: sanitatē auget: gratiā cōseruat: claudis gressum: aridis copiā: cecis restituit visum: vicia fugat: virtutes exornat mentē munit et roborat. Ideo de hoc summo ope mihi et cunct3 mortalibus a crimine studioso. s. de penitētia et absolutione pcc̄orum tractare summa cura hn̄da est: per q̄d anime fideliū ad suā patriā reducunt mortalia corpora beatificant: et terrestres hoīes vermiculi reputati: dij et angeli quodā miro et diuino inspiramie supra celu3 empyreū efferunt. Et q2 sic in iudicio corporum tractat: necdū de his q̄ partes litigātes sed etiā de his q̄ iudicij potestatē cōcernunt: sic etiā in iudicio animarū nec dū de his q̄ penitētes: sed etiā de his q̄ cōfessorū potestatem recipiunt diligētissime est tractādu3 cu3 sine cognitiōe ptātis ip̄orum cōfessorum tota ip̄ius penitētie materia frustraret. r q2 iā in alio tractatu p̄nie per me pri' ꝓposito de doctrina ip̄orum penitētium fuit dictū: r ex tūc semp cordi habui ea q̄ ad cōfessorum ptātē r arbitriu3 ptinēt expedire. Ideo quāuis hoc poti' in materia de penitētijs tractādu3 foret: tn̄ q2 in materia quā in anno p̄cedēti legi. tex. mihi se obtulit: in quo hec materia cōpetēti' quā alibi adaptetur: r q2 incertitudo vite mee ad expediēdū cito q̄ sunt animabus salubria d3 reddere cautiorē. Ideo hāc materiā de ptāte r arbitrio cōfessorum. i. §. de illis. r. c. de causis. ti. de offi. dele. āno p̄cedēti p me lecto d'liberaui ꝓ vt meli' potero applicare. Summi ergo dei et gloriosissime virginis Marie et omnium sanctorū et sanctarum dei auxilio inuocato r protestationibus solitis r debitis ante missis.

¶ Incipit secūda pars huius tertie partis.

SEquit̄.§.illis.ꝛ.§.iste pōt diuidi in duas partes scđm duo mēbra q̄ Hec ē secū-
cōtinet. Nā primuꝫ mēbruꝫ ponit de pena certa. Scđm membruꝫ po da pars hu-
nit de pena arbitraria. Primū membruꝫ ibi. Si tale fuerit negotiuꝫ. Se- ius tertie p̄
cundum membrum ibi alioquin ipsos. tis.

¶ In.§.isto quē ad ꝓpositū materie quā tractatur⁹ sum sic ponit̄ casus.
Quidā parrochialis sacerdos q̄siuit a romano pōtifice Alexādro per hūc
modū. Pater scte cuꝫ cura eccl'ie parrochialis mihi cōmissa sit: ꝛ parrochi
ani mihi cōfiteant̄ plura pc̄ta q̄ro quā penā vel pniam eis imponere debe
am. Et papa respōdit ei per distinctiōeꝫ dicēs: ꝙ si tale fuerit negociū vel
pc̄tm ꝙ certa exinde pena canonib⁹ exp̄matur: eandē infligat. alioq̄n.i. si
certa pena canonib⁹ nō sit expressa ip̄os peccātes pro delicti q̄litate ꝛ cau
se ſm suuꝫ arbitriū punire ꝓcuret. Littera illis ꝛ q̄ pro causis.ꝛc.§.iste q̄n
tuꝫ ad ꝓpositū p̄sens sic sūmari pōt: vbi pnia pc̄i in iure exp̄ssa est illa de-
bet imponi alias imponit̄ arbitraria.§.illis. ꝛ p̄mo notāduꝫ est ex littera
ibi cum dicit tex. pro causis tibi cōmissis iūctis glosis in p̄te certa. ꝛ in p̄te
arbitriū q̄ allegāt iura loq̄ntia in foro pniali. ꝙ cōfessor nō pōt imponere
penitēti penā certā nec arbitrariā nisi in causis vel casib⁹ sibi cōmissis ali-
as extra casus sibi cōmissos nullā pniaꝫ pōt alicui iniūgere: ꝛ hoc notabi-
le cōfirmat̄ p.c. placuit. de peni. di.vj. vbi tex. dicit. nulli liceat quā licet al-
teri cōmissuꝫ ad pniaꝫ suscip̄e. ꝛ p.c. ois. de peni. ꝛ remissi.§. si q̄s autē. vbi
tex. dicit ꝙ si q̄s alieno sacerdoti sua voluerit pc̄ta cōfiteri: licētiaꝫ pri⁹ po-
stulet ꝛ obtineat a ꝓprio sacerdote cū aliter ip̄e illū nō possit soluere vel li
gare: ꝛ facit. c. null⁹ de parro. ꝛ. c.j. ꝛ.ij. ꝛ.iij. ꝛ p totuꝫ.ix.q.ij. Nūc circa hoc
notabile vt videat̄ p̄tās cuiuslibet cōfessoris sequunt̄ iste q̄stiōes.

¶ Prima.q. est: q̄lis dꝫ esse sacerdos cui dꝫ fieri cōfessio: dico ꝙ dꝫ esse me Prima. q.
lior q̄ pōt inueniri. vt dicit tex. in.c.i.j.di.vj. ꝛ dꝫ esse talis q̄ hēat p̄tātem et
vsuꝫ clauiū ꝛ ꝙ sit ab eccl'ia tollerat⁹ ꝛ nō sit p̄cisus. et ꝓpter hoc scismati-
ci ꝛ heretici p̄cisi ꝛ excōicati ꝛ suspēsi ꝛ degradati: q2 nō hn̄t vsuꝫ clauiū nō
pn̄t absoluere aliquē ex defectu materie sibi subtracte. s. q2 subditi sunt ab
coꝝ iurisdictiōe p ordinationē eccl'ie subtrahunt̄. ꝛ q2 sunt p̄cisi ab eccl'ia.
hec ꝯclusio sc̄ti tho. et boū. in.iiij. sen. di. xix. ꝛ ꝙ dictuꝫ est de p̄dictꝪ ideꝫ di
cēduꝫ est de fornicatore notorio notorietate facti: ꝙ probat̄ sic. Ex q̄ aliq̄s
est fornicator notori⁹ notorietate facti nō est tollerat⁹ ſm dn̄icuꝫ in.c. ad h̄.
xxxij.di. ꝛ probat̄ p tex. in.c. vīa in fi. de cohabi. cle. ꝛ mlie. ibi quādiu ab ec
cl'ia tollerant̄. nec hn̄t op̄is euidētiā ꝛ p gl. in.c. sic. eo. ti. q̄ facit differētiā in
ter illos q̄ tollerant̄ ab eccl'ia ꝛ illos q̄ruꝫ fc̄tm est notoriū q̄ nō dn̄r tollera-
ti: si g̊ nō sunt tollerati nō pn̄t ab eis recipi aliq̄ sacramēta per tex. in dic. c.
vīa in fi. a ꝯtrario sensu. ꝛ ſm archi. ꝛ dn̄icū in dicto. c. ad h̄. sup gl. q̄ ē in p̄te
p man⁹. ꝛ ꝯclusio p̄dictoꝝ ꝛ pro maiori p̄te alioꝝ doctoꝝ est ꝙ oēs p̄dicti
sūt a iurisdictiōe suspēsi. nec ea vti pn̄t efficacit̄ q2 ei⁹ executiōe carēt ꝛ vbi
amittit̄ iurisdictio ꝛ executio clauiū amittit̄ in p̄dictꝪ. s. scismaticꝪ ꝛ hereticꝪ

p̄cisis et excōicatis ⁊ suspēsis et fornicatorib⁹ notorijs. ergo sequit̄ ꝙ p̄dicti nō possunt a pctis absoluere nec aliq̄s eis ꝯfiteri debet.

Scd̄a. q̄o. ¶ Scd̄a q̄o. est q̄b⁹ ꝯfessorib⁹ ē data ptās ligādi ⁊ soluēdi in foro pn̄iali. ⁊ est dicēduꝫ ꝙ oīb⁹ sacerdotib⁹ fuit data hec ptās a mediatore dei et hominuꝫ q̄ ip̄os eccl̄ie sue p̄posuit et ligādi ⁊ soluēdi ptātez eis tradidit. vt dicit tex. in. c. multiplex. de peni. di. j. vbi tex. dicit: ꝙ ib̄s xp̄s hāc ptātez p̄positis eccl̄ie tradidit: q: q̄ntū ad hoc q̄libet sacerdos catholic⁹ tenet locuꝫ dei viuentis et loco dei pōt absoluere penitentē. nā q̄ntuꝫ ad pn̄ias et ꝯfectiōem corp̄is xp̄i ⁊ p̄dicatiōez oēs p̄sbyteri tenēt locuꝫ apl̄oꝝ et h̄nt claues regni celoꝝ. vt est tex. in. c. absit. xj. q. iij. vbi dicit̄ apl̄ico gradui succedentes xp̄i corp⁹ sacro ore ꝯficiunt q̄ claues regni celoꝝ habentes ante diem iudicij iudicant. vt in. c. is vero. in fine. l. di.

Tertia. q̄o. ¶ Tertia q̄stio est: an q̄libet sacerdos habeat ptātez ligādi ⁊ absoluēdi: ⁊ circa hoc omissis alijs opinionib⁹. hosti. in sum. in titu. de peni. in. §. cui ꝯfiteduꝫ dicit. tu dic ꝙ sacerdos parrochialis ex q̄ sibi cura animaꝝ ꝯmissa est ab ep̄o sine alia licentia sp̄āli h̄et ptātez audiendi ꝯfessiones parrochianoꝝ suoꝝ ⁊ excōicādi ⁊ absoluendi exceptis casib⁹ ꝓhibitis: q: in istis ꝯsistit cura vt in. c. duduꝫ. ij. §. punul. sup̄ de elec. et in. c. j. ⁊. ij. sup̄ de offi. archip̄s. ⁊ in. c. iij. j. de offi. ordi. ⁊ ad hoc parrochie sunt distincte vt q̄libꝫ terminis suis sit cōtent⁹ et q̄libꝫ de plebe sibi ꝯmissa curaꝫ habere et taliter custodiat ꝙ ante tribunal eterni iudicis de omnibus sibi ꝯmissis idoneam rationem reddat vt in. c. j. xiij. q. j.

Quarta. q. ¶ Quarta. q. est. q̄d vl̄ q̄ntuꝫ dimittit sacerdos de pena pctoꝝ: sciendū est ꝙ restitutio male acq̄sitoꝝ ⁊ satisfactio damnoꝝ datoꝝ siue iniuriaꝝ irrogataꝝ. oīno faciēda est lesis si repiant̄: et de h̄ sacerdos gr̄aꝫ nō pōt facere q: nō dimittit̄ pctm̄. ⁊c̄. vt in. c. cuꝫ tu de vsuris. Jteꝫ sciendꝫ est ꝙ si sacerdos errat in facto vl̄ in iure diuino in pcto q: nō credit aliq̄s esse pctores q̄ sunt in iure diuino q: aliq̄d pctm̄ reputat modicū et leue q̄d tn̄ magnum et g̃ue est. tunc nō sufficit pn̄ia iniūcta et ita loquit̄. c. quē penitet. j. ea. di. j. ibi cuꝫ dicit tex. ꝙ de⁹ nō soluit vl̄ ligat illos q̄s sacerdos putat. sꝫ illos in q̄b⁹ op⁹ mie ⁊ iusticie exercet. Jtē si q̄s agit pn̄iaꝫ de vno pcto et nō de alio nō prodest nec est vtilis ei pn̄ia iniūcta. et ita loq̄tur. c. frēs. j. di. v. alias exceptis dictis casib⁹. Jn alijs arbitrari pōt sacerdos ꝯtritione ꝯsiderata quia plus valet apd̄ deuꝫ mensura doloris q̄ tp̄is et mortificatio vicioꝝ q̄ abstinentia ciboꝝ. vt in. c. mensura. j. ea. di. et sacerdos in pn̄ia imponēda dꝫ esse mi̇ficors et beniuolus. vt in. c. nō sufficit. et in. c. queꝫ penitet. j. ea. di. ⁊ debet exponere penitenti q̄ntuꝫ deliquit: et q̄nta pn̄ia debet agere et si dicat pctor ꝙ parat⁹ est eaꝫ facere; debet ip̄am ei iniungere remittēdo ei de gr̄a duos aut tres aut plures annos ꝯsiderata multitudine pctoꝝ et numeruꝫ annoꝝ iniungendoruꝫ. arg. xxvj. q. fi. alligant. si vero pctor non sit ita parat⁹ nihilominus imponat ei sacerdos saltez q̄ntumcunq̄ leuissimaꝫ pn̄iaꝫ et iniungat ꝙ om̄ia bona q̄ faciet et mala q̄ tollerabit propter deuꝫ

ſint ei pro pnia et proficient ad ſalutez. et ſic impſito penitentia abſoluat
ip̄m in q̄ntum debet et poteſt et non ſimpliciter ſicut q̇dam ſimplices faci-
unt ne indiſtricte abſoluendo ſeip̄m obliget pro eodē. Quātum autē poſ-
ſit ſacerdos dimittere non eſt multuz q̄renduz: ſ; firmiter credenduz eſt ꝙ
deus q̇ facit oīa in numero pondere et mēſura in multis ſequit̃ arbitriuz
ſacerdotū. nā Hiero. in expoſitione ſimboli dicit. In remiſſiōe pctoꝝ ſuffi-
cere debꝫ ſola credulitas. q̇s eni cauſas aut ratiō es req̇rat vbi indulgētia
p̄ncipis eſt cuz ergo terreni p̄ncipis liberalitas diſcuſſioni non ſit obnoxia
cur ab humana fragilitate diſcutit̃ diuina largitio: et tenenduz ꝙ illud ꝙ
moderate ſacerdos remittit. dn̄s ratuz habet ſ̄m inno. et io. an. in p̄dicto
c. oīs. cuz q̇bus concordat ſcťs tho. in. iiij. ſen. di. xviij. vbi dicit ꝙ in abſo-
lutiōe ſacerdotū alicui plus de pena dimittit̃ vi clauiuz ſ; qd̄ penitēs plus
ſe ad grāz diſpoſuit: ⁊ pōt eſſe tāta diſpoſitio ꝙ ex vi ꝯtritionis totā penaz
tollat ⁊ ideo nō eſt inconueniēs ſi p̄ freq̄ntez cōfeſſiōez etiā tota pcťa tollāt̃
vt pcťm omnino remaneat impunitū pro q̇ pena xp̄i ſatiſfecit. ſ̄m eū. ibi.

¶ Quīta. q. eſt q̄ p̄ſone hēant ptātez audiēdi ꝯfeſſiōes: circa hoc ſciēdū eſt
ꝙ hoſt. in. c. cū nō ignores. j. de p̄bē. dicit ꝙ tres p̄ſone ſunt q̇b⁹ oēs ſubſunt
de iure imediate et inſolidū. ſ. papa ep̄s ⁊ curat⁹ vt ſup̄. de offi. archip̄ſ. c. fi. — Quinta.q.

¶ Sexta. q. ē. q̇ dn̄r hr̄e curaz aīaruz. et dicit inno. ibi ꝙ ſi eſt ꝯſuetudo ꝙ
capl̄m ꝯmittat curaz aīaꝝ q̇b⁹ vult ⁊ ꝙ eos mutet qn̄ vult nō dicunt̃ iſti ſa-
cerdotes hr̄e curā aīaꝝ ſi aūt p̄petue darent̃ a capl̄o vl̄ a q̇cunq; alio vl̄ ⁊ ſ̄
ip̄m de ꝯſuetudine eſt ꝙ q̇cūq; ſacerdos eſt ꝙ hēat curā propaz illi⁹ eccl̄ie
nec pōt ab ea remoueri ſine cauſa videt̃ ꝙ iſte ſacerdos cenſend⁹ eſt iure ſa-
cerdotū hn̄tis curā ſiue ſit vt propri⁹ ſacerdos ſiue vt vicarius. vt in. c. ꝯſti-
tut⁹ ſup̄ de filijs p̄ſby. ſ̄m inno. in dicto. c. nō ignores. — Sexta.q̄o.

¶ Septima. q. eſt: q̇d ſit cura. et hoſti. in. c. oīs vtriuſq; ſe. de peni. et remiſ-
ſi. diſcribit curaz dicēs. ꝙ cura eſt vigil onerosa ⁊ ſolicita cuſtodia aīaꝝ cō-
miſſa alicui vt curet ne pereāt ſ; ſaluent̃ q̄ cōpetit ex lege vl̄ ꝯmiſſione aut
p̄poſitione vl̄ cōſuetudine ſeu p̄ſcriptione per ſedē ap̄licā non improbata
dicit ꝙ cōpetit ex lege ſcripta ſiue ex iure cōi. ſic patet in ep̄is. j. de off. ordi.
c. cōquerēte ⁊ in p̄latis q̇ creant̃ per electionē et etiā in rectorib⁹ parrochia-
liū eccl̄iaꝝ ex q̇ ſunt auctoritate ſui iudicis inſtituti vt patet in eo qd̄ nota.
in. c. fi. ſup̄ de cleri. peregri. ⁊ in. c. cuz ſatis ſup̄ de offici. archi. et in. c. ſi ſacer-
dos. ⁊. c. cum ab eccl̄iarum. et. c. ad rep̄mendaz. j. de offi. ordi. et dicit ꝙ cō-
petit cōmiſſione canonica ab ep̄o generaliter vel ſpecialiter facta ſicut pa-
tet in archidiacono vt ſup̄ de offi. archi. c. j. et in archipreſbytero ſupra de
offi. archip̄ſby. c. fi. per totum. et in officiali ep̄i vt in. c. ij. j. de in ſtitu. et in
c. romana. in p̄ncipio de appella. li. vj. et in vicarijs eccl̄iaꝝ perpetuis. vt in
c. ad hec. ſup̄ de offi. vica. et etiā ex cauſa ad tēp⁹ cōſtitutū. vt i. c. peruenit.
de appela. et in. c. cum vos. j. de offi. ordi. vel commiſſione facta a papa per
priuilegium generale vel ſpeciale. vt patet in. c. j. xxxj. di. ⁊ in. c. j. et. capitu-
lis ſeq. xxv. q. ij. et in eo qd̄ no. in. c. ij. §. ſed nec. ver. p̄ſerti. ſup̄ de trāſla. ep̄i

Et est notãduz q̈ licẽtia ꝛ ptãs ꝯcessa alicui ad audiendũ ꝯfessiões: ꝛ etiã
ptãs absoluẽdi aliquẽ a culpa ꝛ pena ꝑ papã ꝯcessa durãt post morte͂ cõce
dentꝭ. notãt. Jo. de imo. ꝛ alij doc. in cle. dudũ. de sepul. ꝛ no. ꝑ doct. in cle.
abusionib⁹. de peni. ꝛ remis. Et eode͂ mõ q̈cũq͂ grã ꝯcessa ẽ in fauore͂ pie cau
se durat semꝑ post mortem ꝯcedentꝭ durãte causa pia notãt gl. ꝛ doc. in c.
nota nemini dubiũ. de offi. lega. Et eode͂ mõ licẽtia cõcessa alicui ꝑ epm̃ suũ ad
recipiendũ ordines ab alijs epis durat post morte͂ ꝯcedentꝭ. notãt paul⁹ ꝛ
doc. in cle. vltima. de elec. Et eode͂ mõ licentia ꝯcessa alicui h̃nti bñficiũ cu
ratũ ad existendũ in studio ꝑ septẽniũ durat post morte͂ ꝯcedẽtꝭ. notãt doc.
in. c. cum ex eo. de elec. li. vj. ꝛ no. bñ ħ dicta singularia. et dicit host. q̈ cura
etiã cõpetit ex cõpositiõe. s. ex certa sciã ꝑ papã ꝯfirmata. vt in. c. veniens. §
fi. de trãsacti. j. Et dicit q̈ cõpetit cõsuetudine seu ꝓscriptiõe. nã metropo-
litani in sua ꝛ etiã in aliena ꝓuincia ꝛ epi in alienis diocesib⁹ ꝛ etiã abba-
tes ꝛ archidiaconi ꝛ capellani ꝛ siles iura epalia ꝛ parrochialez curã et ad
hec ꝑtinẽtia in q̃ntuz ista possunt in eos cadere ꝑ cõsuetudinez ꝛ ꝑ prescri-
ptionez acq̇rũt sic de consuetudine ꝓbaẗ in eo q̈ legiẗ. ꝛ nota in. c. duduz.
ij. §. tãde͂. sup̃. de electꝭ. ꝛ in. c. q̃nto. ꝛ. c. duo simul. ꝛ. c. irrefragabili. §. exces-
sus. j. de offi. ordi. ꝛ in. c. cuz ꝯtingat. de foro cõpe. Et de ꝓscriptione ꝓbaẗ
hoc in eo q̃d legiẗ ꝛ notaẗ. in. c. ex trãsmissa. ꝛ. c. auditꝭ. et. c. cuz olim. ꝛ. c. ve-
niẽs. de ꝓscriptione. ꝛ in. c. ꝯstitut⁹. et. c. venerabilis. ꝛ. c. cuz dilect⁹ de reli-
gi. domi. Et dicit ꝑ sede͂ apl̃icam nõ iꝓbata q꞉ ꝯsuetudo nõ proficit nisi
sit rõnabilis ꝛ ꝓscripta. in. c. fi. de ꝯsuetu. ꝛ iudicaẗ rõnabilis ꝑ sedez a pli-
cam si ex ea limites ꝯfundanẗ. vt in. c. cuz sint homines. in fi. j. de decimis.
Uel si exinde alij graue ꝓiudiciũ pareẗ. arg. in eo q̈ legiẗ et notaẗ in. c. sug
gestuz. de deci. ꝛ in. c. cũ olim. de ꝯsuet. Et hec habe͂t locuz q̃ntũ ad aliquã
dignitate͂ q̃ ex cõsuetudine vl̃ ꝓscriptione põt curã animaꝝ acq̇rere. Sed
q̃ntũ ad ꝑsonã ꝓuatã reprobaẗ ꝯsuetudo ita vt nec curã acq̇rat ex cõsuetu-
dine nec vt sibi eligat cofessore͂ vt notaẗ ꝑ ho. in sũma. ti. de peni. §. cui ꝯfi-
tenduz sit. in ver. cui impator. ꝛ. rñ. Et in ꝓscriptione taliũ bona fides et iu
stus titulus req̇runẗ. alioquin exꝓsse ꝑ sede͂ apl̃icaz reprobaẗ. vt legiẗ ꝛ no
taẗ. in. c. ondum. de deci. ꝛ in. c. si diligẽti. de ꝓscripti. ꝭm hosti.

Octaua ¶ Octaua q̃stio est de religiosis ꝓdicatorib⁹ ꝛ minorib⁹ ꝛ an possit q̇s eis
ꝯfiteri sine licentia proprij sacerdotꝭ. Et dicendũ est q̈ isti h̃nt etiã ptãtem
audiẽdi ꝯfessiões ꝛ absoluẽdi a pctis electi ꝭm formã. cle. dudũ. de sepul. q̈
cẽsenẗ esse curati ꝛ habenẗ loco proprij sacerdotꝭ in illa diocesi in q̃ deputa
ti sunt q̃ntũ ad hoc q̈ q̇libet põt ipsis ꝯfiteri sine licentia proprij sacerdo-
tis ꝛ q̃ntuz ad hoc q̈ semel in anno ꝯfessus illis non teneẗ iterato ꝯfiteri
proprio sacerdoti. ꝭm glo. ꝛ pau. ꝛ guill. ꝛ. io. de imo. in dict. cle. dudũ. Ite͂
hz ptãtem audiendi ꝯfessiones cuiuslibet parrochiani ꝛ absoluẽdi religio-
sus vel ali⁹ ꝓsbyter cui sacerdos propri⁹ parrochialis cõmittit vices suas
ad audienduz ꝯfessiones parrochianoꝝ suoꝝ. vt notat pau. ꝛ io. de imo.
in cle. religiosi. de priuil. q꞉ sacerdos curat⁹ potest alteri cõmittere vices

suas in certis casib⁹ vel ad tēp⁹ p notata.per hostiē. in. c. clericos de offi. vica.scdm pau. ꝛ io. de imo. in dicta cle. religiosi. Et circa hoc abbas in. c. ois vtriusq sex⁹. eo. ti. dicit ꝙ qn simpliciter daē parrochiano licētia eligē di sibi cōfessorē nō pōt parrochian⁹ cōfiteri sacerdoti nō hñti curā animarum ꝛ dicit ꝙ hoc voluit glo. in cle. j. de priuil. Sed si propri⁹ sacerdos cōmitteret alicui ꝙ audiat cōfessiones sui parrochiani tūc non reqritur ꝙ ille habeat curam animarum: qꝛ tunc audit vt delegatus et non vt ordinarius. et dicit ꝙ ita volunt paulus. et doctores et bene. in dicta cle. j. ꝙ dicit ipē esse notandū pro consuetudine generali: ꝙ si sacerdos habet parrochiam amplam potest in suum auxilium aduocare aliū sacerdotem etiā non habentem curam in actu. fm abba. ibi.

¶ Nona qstio est ꝗ dicunt ꝓprij ꝛ ordinarij cōfessores: ꝛ est dicendu3 fm pau. ꝛ io. de imo. in pdicta cle. dudū. ꝙ sunt isti. papa. epus ꝓpri⁹. legat⁹ si est in prouincia sibi cōmissa. archipsbyter ecclie cathedralis. psbyter parrochialis. ꝛ alij vicarij. per nota. de offi. archipsb. c. j. et sic ex pdictis cōcludendū est ꝙ daē regla ꝙ libet parrochian⁹ debz pfiteri sacerdoti q habet ptātē ꝛ curā ei⁹ ꝛ nō alij qꝛ ali⁹ non possz eū absoluere vt in. c. nup. §. inferio. in si. de sen. excōica. ꝛ in. c. ois. §. si qs aūt. de penitē. ꝛ remissi. ix. questio.

¶ X. qstio est. in qb⁹ casib⁹ pōt qs audire pfessiones parrochiani alteri⁹ q sunt octo. Prim⁹ qn propri⁹ sacerdos indiscret⁹ est vt in. c. placuit de penitē. di. vj. nā fm aug. q vult pfiteri dz qrere sacerdotē q sciat soluere ꝛ ligare vt in. c. q vult. de peni. di. vj. sed hoc nō debet fieri sine licentia ꝓprij sacerdot. vt in. c. ois vtriusq sex⁹. de penitē. ꝛ remissio. nō tamen expedit semp licentiā dare imo denegāda est si sacerdos propri⁹ se sufficientem reputet: nam presumere potest ꝙ ideo parrochianus licentia3 petat vt penam erubescentie euitet q est magna pars satisfactionis. vt in. c. quem penitet. de penitē. di. j. cōsiliu3 tñ est ꝙ non cōfidat nec psumat de se multum ꝛ ideo licentiam non deneget nisi forte verisimiliter se contēptum presumat tunc posset denegare scdm hostien. X. questio.

Secundus casus est quando alienus parrochianus transtulit domicilium suum fm raymū. sed tunc iam non est alienus sed proprius parrochianus vt in. c. fi. j. de parrochijs.

Terti⁹ casus est qn qs est vagabūdus. vt in. l. heres absens. ff. de iudici.

Quartus casus est quādo quis querit domicilū quo se colocet relinquēs proprium: iter faciendo vel nauigando qꝛ iste sine domicilio est vt in. l. labeo. in principio. ff. ad munici.

Quint⁹ casus est qn extrane⁹ parrochianus cōmittit delictum infra propriā parrochiā. vt. j. de rap. c. j. ꝛ. c. placuit. vj. q. iij.

Sext⁹ casus est ratione studij nā scholaris qui de licētia plati sui vadit ad studium parrochian⁹ efficiē illius in cui⁹ parrochia in studio moraē scdm hosti. in sum. j. titu. de parro. §. qs intelligaē. v. qd de scholarib⁹. ꝛ fm io. an. in cle. religiosi. de priuile. in glo. sup pte parrochialis. vbi dicit ꝙ quo

ad scolares mercenarios et similes intelligit p̄sbyterū parrochialē illū in cuiꝰ parrochia habitant per notata in.c.placuit.de penitē.di.vj.
Septimꝰ casus est tp̄e necessitatis vt in.c.si presbyter.xxvj.q.vij. naꝫ tempore necessitatis in articulo mortis potest q̄libet confiteri; etiam laico vel mulieri si alium habere non potest. vt in.c. queꝫ peniter. de peniten. di.j. et in.c.sanctum est.de consecra.di.iiij.

Octauꝰ casus. ¶ Octauꝰ casus est si ponat spem suā in sacerdote ꝓprio ꝙ ratū habebit. argu.ix.q.ij.lugdunēsis:et dicit host. ꝙ in q̄cūq; casu aliq̄s alienū parrochianū sine licentia proprij sacerdotis audierit iniungat ei ꝙ q̄ cito poterit se corā sacerdote proprio rep̄sentet ⁊ ꝙ actū est significet arg.c.de cetero.et.c.de his.in fi.de sen.excōi.ſm host.in p̄alle.§.cui cōfitenduꝫ. si v̄o sacerdos nullā curaꝫ habeat sibi cōmissaꝫ tunc dicit host. ibi ꝙ est distinguēduꝫ vtruꝫ necessitas imineat;et tūc pōt quēlibet audire et soluere prout supra notatuꝫ fuit. si vero nulla necessitas imineat et tūc nō pōt audire ſm ray. vn̄ religiosi vel reclusi nō h̄nt ptātē absoluēdi vl' ligādi nec baptizandi nec p̄dicādi vl' alia q̄ ad curaꝫ aiaꝝ ꝑtinēt exercēdi: nisi fuerint electi a pp̄lo vel ab ep̄o cum cōsensu abbatis vel sup̄ioris sui instituti vt in.c.alia ⁊ in.c.ꝑuenit.⁊.§.ecce.⁊.§.hoc idē.xvj.q.j.vel nisi penitēs habeat licentiā proprij sacerdotis.dicit tn̄ host.in hoc referre:vtrū his q̄ ꝯfitet̄ h̄eat licētiā sacerdotis sp̄aliter ꝙ tali possit ꝯfiteri.vel h̄eat licentiam in genere vel simpliciter ꝙ alij possit ꝯfiteri. nam in istis duobꝰ casibꝰ est dicēduꝫ vt sup̄dictuꝫ fuit ꝙ ex cōmissione sp̄ali religiosus vel reclusus audire poterit cōfessioneꝫ parrochiani alieni alias nō. Nō obstat ad p̄dicta ꝙ dicūt goffre.⁊ ray.q̄ non cōsentiūt ꝙ religiosi cōfessiones audiāt vt sup̄ dictū fuit:nā iura q̄ ad hoc dicūt intelligenda sunt de religiosis q̄ volūt vsurpare parrochias sine licētia sup̄ioris sui ⁊ sine auctoritate ep̄i vt ip̄a iura bene innuūt. vel q̄n volūt audire aliquē sine licētia iudicis ip̄ius p̄ctoris vel q̄ndo hoc faciūt sine licētia ip̄iꝰ abbatis nulla alia necessitate instāte. vt innuit̄ in.c.placuit cōi.xvj.q.j.ibi.cuꝫ dicit tex.nephādissimo ausu presumat.ſm hosti. in dicto.§.cui cōfitendum. Circa p̄dicta notādum est ꝙ abbas ⁊ canonici ecc̄liaꝝ cathedralium ⁊ alij rectores q̄ imediate sub sunt ep̄o debent recurrere ad ipsum ep̄m in confessionibus ⁊ ab alijs non possunt absolui. vt notat hostien. et abbas in.c.conquerente.de officio ordi.

Xj.questio ¶ Xj.q̄stio est q̄s dicat̄ propriꝰ sacerdos scolariū et stipēdiarioꝝ ⁊ similiū et dicēduꝫ est ꝙ licet aliq̄ docto.perq̄rant in hoc licētiaꝫ p̄lati sui tn̄ abbas in dicto.c.oīs.dicit:ꝙ illa opinio hosti.in sūma.tit.de parrochijs.§.q̄s intelligat̄.ver.q̄d de scolaribꝰ.et etiā opinio.io.an.in.cle.religiosi.de p̄uile.in glo.sup̄ parte parrochial̄.sibi placeret et videt̄ magis cōmunis videlicet ꝙ ille dicat̄ propriꝰ sacerdos scolariuꝫ mercenarioꝝ et stipendiarioꝝ ⁊ similium in cuius parrochia isti habitant de p̄senti nec possunt adire commode proprium sacerdotem. arg.c.fi.de parrochi.⁊ remittit ad glo.predicte cle.religiosi de priuilegijs.

¶ Xij.q.est:nunq̄d sacerdos parrochialis extra territoriū parrochie sibi cōmisse possit audire cōfessiones. τ circa hoc io.de imo.in dicta cle.dudum in gl.sup pte auditure.ponit pau.τ guil.τ gen. dicit ꝙ ꝯfessor extrane⁹ vt est religiosus deputat⁹ ſm formā illi⁹ cle.nō pōt audire ꝯfessiōes nec absoluere extra territoriū sibi ꝯmissuz nā demū intra territoriū in q̊ illi religiosi deputanť pn̄t audire cōfessiōes de pctis vbicūq₃ cōmissis etiā extra territoriū q₂ illa q̄ in foro aie exercenť sunt volūtarie iurisdic.ſ₃ extra illud territoriū sibi ꝯmissuz nō poteŕt absoluere de ꝯmissis etiā intra territoriū vt in dicta cle. rō est q₂ iurisdic.data intra certū territoriū nō pōt exerceri extra illud vt in.c.sua de offi.vica.ſ₃ si est ꝯfessor ordinari⁹ tēporalis vl' ꝑpetu⁹ vt est ꝓpri⁹ ꝑlat⁹ tūc dicit ꝙ ille a q̊cūq₃ pcto cui⁹ absolutio expectat ad ip̄m siue sit ꝯmissuz intra territoriū siue extra absoluere pōt etiā extra territorium. Ratio est ſm eū q₂ in his q̄ sunt fori penitētialis q̄ executenť sub silentio nulli⁹ territoriuz lediť facit qđ notať in.c.penul.τ.c.fi.j.de offi.leg.ſm eundē.io.de imo.τ pau.in dicta cle.dudum. xij.q̄stio.

¶ Xiij.q.est q̊ruz pctoꝝ absolutio est iterdicta ꝑsbyterꝭ τ sacerdotib⁹ τ sciendū est ꝙ q̇dā casus sunt sp̄aliter reſuati pape.q̇dā casus sunt sp̄alit' reseruati ep̄o:de q̇b⁹ inferiores sine sp̄ali licētia vl' ꝯmissiōe se intromittere nō pn̄t τ licet multa sunt pape sp̄aliter reſuata q̄ ponunť ꝑ gl. et doc.in.c.ꝙ trāslatiōez.de offi.lega.τ ꝑ spec.in titu.de lega.in.§.nūc ostendendū tn̄ q̄ ad ꝓpositū nr̄m circa pn̄ias pctoꝝ isti casus sunt q̇ pape sp̄aliter reſuanť. Xiij.q̄stio.

¶ Xiiij.q.ē:q̄ sunt casus sp̄aliter pape reſuati q̄ ad pn̄iaz:τ sunt.xvij. Primus est:ꝙ sol⁹ papa dispēsat cū simoniaco.vt i.c.si.q₂ simoniacꝭ.j.q.j. Qđ ē intelligēdū in istis casib⁹.s.qn̄ simonia ꝯmissa fuit in ordine et sciēter.v.i.c. pn̄ tiū.j.q.v.τ qn̄ simonia ꝯmissa in ordine est publica. Itē qn̄ simonia fuit ꝯmissa in bn̄ficio vl' dignitate inferiori ep̄atu sciēter q̄ntū ad hoc vt ad eandem dignitatē vl' bn̄ficiū possit reassumi nec tūc de facili papa dispēsat vt patet in.c.post trāslationez.sup̄ de renūcia.τ idē est si fuit ꝯmissa simonia ignorāter in dignitate ep̄ali.q̄ntū ad hoc vt reassumať ad eādē dignitatez ep̄alē q₂ tūc sol⁹ papa dispēsat τ nō ď facili:vt in dicto.c.post trāsla. Et idē est in dignitate inferiori ep̄atu si simoniac⁹ nō libere resignat.ſ₃ super hoc in iudicio cōtenderet τ electio sua ꝓpter hoc reprobata esset quia simoniace fuerat adept⁹ etiam eo ignorante:nam tunc illa vice τ in illa vacatione non potest ali⁹ inferior papa dispensare.vt in.c.si alicui⁹ supra de ellect. secūdum anto.in dicto.c.post trāslationem. Xiiij.q̄stio.

Secūdus casus est.ꝙ q̄ndo dubitať vtrū iuramētuz sit licitū τ seruādum vel nō ad papā ꝑtinet diffinere.vt in.c.venerabilē.§.penul.sup̄ de elect.et in.c.verū.τ in.c.q̄nto.τ in.c.intellecto.j.de iure iuran.

Terti⁹ casus est:ꝙ papa tantuz vel ip̄e cui papa specialiter cōmiserit:pōt absoluere excōicatuz a se q₂ ei⁹ est soluere cuius est ligare.vt in.c.inferior. xxj.di.et in.c.cum inferior.j.de maio.τ obedi.

Quart⁹ casus est ꝙ nullus diminuit penitentiam a papa iniunctam nisi

papa vł ille cui ipe cõmiserit. vt in. c. accedẽs. l. di. ꝛ in. c. latorez. xxxiij. q. ij. ꝛ in autẽti. interdicim⁹. C. de epis. ꝛ cle. facit ꝙ notaꝛ de sortile. c. ij. in glo. ij. ꝛ de accusa. c. cũ. p. in vltima glo.

Quint⁹ casus est: sol⁹ papa absoluit clericũ sciẽter ꝛ spõte pticipãtez in diuinis cũ excoĩcato ab ipõ papa: vt in. c. significauit. de. sen. excõi.

Sextus casus est ꝙ vbicũqȝ absolutio est reseruata pape null⁹ ali⁹ põt absoluere alias si nõ reseruaꝛ absolutio pape ordinarijs inferiorib⁹ est cõcessa. vt in. c. nuper de sentẽ. excõica. ꝛ idẽ est intelligendũ de cõstitutionibus legatoꝝ suorum ex quo ligatio est finita et aliqs nõ succedit legato cuz in talibus nullus sit superior nisi papa.

Septim⁹ casus est: quãdo aliqs suspendiꝛ pro eis ꝙ hereticꝫ ecclĩastica sacramenta ministrat nõ põt absolui circa sedez apostolicã vt in. c. excõmunicamus. §. sane clerici. j. de hereticis.

Octau⁹ casus est ꝙ sol⁹ papa absoluit incendiarios ecclĩaꝝ postq̃ sint denunciati. vt in. c. tua. et in. c. cõquesti. j. de sen. excõica.

Nonus casus est ꝙ sol⁹ papa absoluit occisores vel pcussores clericorum enormi pcussione: vt in. c. si quis suadẽte. xvij. q. iiij. et vt notaꝛ in. c. peruenit. j. de senten. excõica. et in extrauaganti. io. xxij. quã fecit sup dicto. c. peruenit. que incipit perlectis.

X. casus est ꝙ sol⁹ papa dispensat cũ illo q̇ irregularitatez incurrit vt in. c. si quis eps̃ dãnat⁹. xj. q. iij. ꝛ in. c. cuz illoꝝ. j. de sen. excõica. et in. c. cuz eterni. de re iudicata. et in. c. cuz medicinalis. de sen. excõica. li. vj.

Xj. casus est: ꝙ papa solus dispensat cuz suspẽso vł interdicto ab homine vel excõicato celebrãte. vt in. c. clerici. j. de cleri. excõi. minist.

Xij. casus est ꝙ solus papa dispẽsat cuz illo q̇ sciẽter excõicat⁹ ordinẽ recepit. vt in. c. cũ illoꝝ. infra de sen. excõi. ꝛ hoc siue sciat ius siue ignoret ꝛ ꝙ plus est etiã si nõ recordabaꝛ de facto propꝛ qð excõicat⁹ erat. ꝫ inno. ibi.

Xiij. casus est ꝙ papa solus absoluit a voto cõtinẽtie ꝛ a voto pro terra scã emisso: vt in. c. cũ ad monasteriũ. j. de statu mona. ꝛ in. c. ad liberãdã. j. de iudeis. et ꝙ ibi notaꝛ p host. hoc intellige in voto emisso pro succursu terre scẽ. sec⁹ si aliqs vouet soluz ire ad terrã scãm hierosolomitanã. nã tunc eps̃ põt dispẽsare ꝛ remittere. no. glo. iij. in. c. ex multa. de voto. et abbas. ibi. et in. c. ꝙ sup his. eo. ti. ¶ Alij casus multi sunt reseruati pape: tñ isti sunt qui magis pertinent ꝛ magis occurrunt in foro pniali ipis cõfessoribus: qui casus sunt illiciti ex casib⁹ sedis aplice reseruatis positis p speculatorẽ in ti. deleg. in. §. nunc ostendẽduz. Et vltra istos ipe specialiter posuit alios in repertorio suo in ti. de penitẽ. ꝛ remissi. in. §. seqtur videre. in xv. itẽ habens ab ep̃o. vbi posuit alium casum.

Xiiij. casus. s. in falsatore litterarũ dñi pape. vt in. c. dura. ꝛ in. c. ad falsariorum. j. de crimine falsi. et in. c. in memoriam. xix. di.

Xv. casus est in excõicato a delegato pape. vt in. c. pastoralis. §. preterea j. de officio. ordina.

Xvj. casus est in participante in osculo ꝛ alijs excõicato a papa cum parti cipibus qui ab eo q̄ tulit sententiam est absoluendus. vt in. c. ꝙ in dubijs j. de senten. excõmuni.

Xvij. casus est in presbytero secũdas nuptias bn̄dicẽte q̄ est suspensus ab officio ꝛ bn̄ficio ꝛ ad sedē ap̄licam est mittẽd⁹. vt in. c. capellanũ. j. de scd̄is nup. de quo est dicẽdũ hodie vt in extrauagãti bonifa. viij. q̄ incipit cõcertationi. Jo. doctoꝝ. cuius tenoꝛ sequitˀ et est talis.

❡ Joannes papa. xxij. Concertationi antique finem imponere cupiẽtes presenti declaramus edicto ꝙ licet vir vl̄ mulier ad secũdas nuptias transiens bn̄dici nõ debeat cũ alias fuit bn̄dictus cõtrahens tamē secũ benedici debebit ꝙ forsan alter eoꝝ vel ambo etiã ad scd̄as nuptias trãseuntes in primis bn̄dicti nõ fuerint dãda erit bn̄dictio in scd̄is. Sane volẽtes antiquũ tẽperare rigorē statuim⁹ vt p̄sbyteri q̄ scd̄as nuptias sciẽter bn̄dixerint ad sedē ap̄licam ex hoc venire minime teneantˀ: sed a pena suspẽsionis hoc casu a iure inducta per suos possint diocesonos absolui. Si qui vero iuxta opinionē quorũdã doctoꝝ ex hoc hacten⁹ nõ reputãtes se suspẽsos ordines vel bn̄ficia receperũt diocesani ipsoꝝ a penis suspẽsionis supradictis ip̄os absoluere ac sup̄ executione ordinũ ꝛ retentione bn̄ficiorum huiusmodi cũ eis libere valeãt dispensare. Datũ. ꝛc̄. Jaco. doctoꝛ. Et posuit in fine casum generalem. s. in quolibet casu sedi ap̄lice reseruato: qui casus reseruati pape notantar. in. c. sicut de excessi. prelato. et in cap̄. ꝙ translationem. infra de offici. delega.

❡ Xv. q̄stio est an ep̄us vel ali⁹ sacerdos possit remittere vel mutare penitentiã iniunctã a papa. et Dn̄ic⁹ in. c. accedẽs. j. l. di. circa finē distinguit ꝙ aut subest necessitas mutãdi ꝛ tunc potest eã mutare qꝛ necessitas legem nõ habet. de reg. iu. ꝙ nõ est licitũ: aut nõ subest necessitas et tũc aut papa penitẽteꝫ remisit ad ep̄m et tunc ep̄s poterit mutare et dicit ꝙ sic proprie loquitur tex. in p̄dicto. c. accedens. aut papa nõ remisit cõmutatiõeꝫ penitẽtie ep̄o et tunc penitẽtia impositã per papa ep̄s mutare nõ poterit qꝛ inferioꝛ nõ potest mutare penitentiã sup̄ioꝛis secũdũ eundē dn̄icuꝫ. ibi. Et generaliter quis habet potestatē relaxandi ꝛ remittẽdi vel cõmutandi penitẽtiaꝫ. io. de imo. post pau. in cle. abusionib⁹. de peni. et remis. dicit ꝙ talis relaxatio remissio vel comutatio in foꝛo penitẽtie fieri debet ab illo cui facta est cõfessio vel a superioꝛe suo. Et per hoc dicit ꝙ penitẽtiam impositam per ep̄m sacerdos relaxare vel cõmutare nõ potest: sed impositaꝫ per sacerdotē bene pōt ep̄s mutare vel relaxare. xxj. di. c. inferioꝛ. ꝛ talis relaxatio vel cõmutatio debet fieri ex causa s̄m guil. ꝑ vt notat archi. eo. ti. c. vlti. in. vj. s̄m. lapum. ꝛ p̄dictos pau. ꝛ io. de imol Xv. q̄stio.

❡ Xvj. q̄stio est qui sunt casus ep̄o reseruati specialiter ꝓ quib⁹ penitens est ad ep̄m remittendus: ꝛ circa hoc obmissis alijs ambagib⁹ glosatorum est dicẽdum ꝙ alia est penitentia publica. alia solẽnis. alia p̄uata. Que est penitẽtia publica: ꝛ penitẽtia publica est q̄n alicui iniungitˀ peregrinatio Xvj.]

cũ baculo cubitali ꝛ cum pera bñdictis.vt.xxx.q.j.in.c.si quis sacerdos. vł cum aliquo genere vestis.vt in.c.si q̇s virorum.xxx.di.ꝛ in.c.per simon iaz xlj.di.et in.c.si.xx.q.j.

Xvij. ¶ Xvij.q̄stio est an sacerdos pōt iniungere pniam publicā. Et hāc pniam sacerdos pōt iniungere cuz nō sit ei prohibitū.argu.c.penitētes.l.di.vbi hoc videꝛ expressuz.ꝛ.xxx.di.si q̇s p̄sbyter vbi etiā est exp̄ssuz.ꝛ.in.c.in capite.l.di.in p̄nci.ibi susceperunt. Et hec pnia nō imponiꝛ nisi pro graui crimine.vt in.c.sacerdos.de peni.di.vj.

Xviij. ¶ Xviij.q.est a q̄ sit imponēda solēnis pnia. Solēnis pnia est q̄ fit in tpe xl.cū solēnitate q̄ est in p̄alꝛ.c.in capite.l.di.ꝛ in.c.precepti.

Xix. ¶ Xix.q̄stio est q̇bus sunt cōfitēda notoria crimina.ꝛ dic ꝙ notoria crimina debēt penitētes ep̄o publice cōfiteri.vt in.c.in actione.ꝛ in.c.sequēti.et in.c.quē penitet.in si.de peni.di.j.hoc.tē. Et pnia hec a solo ep̄o imponiꝛ: vt ibi habeꝛ:et sic intelligiꝛ.c.accedentib⁹.j.de excessi.p̄lato.et.c.peruenit.et.c.se.vj.q.j.licet littera dicat ibi de publica.qꝛ sepe in iure publica poniꝛ pro solēni.ꝛ ecōuerso.vt ibi notatur.ꝛ in.c.si ille.l.di.et in.c.de penitētib⁹.de cōsecra.di.iij.nūc autem est sciēduz circa hoc ꝙ oīs penitētia solēnis est publica sed non econtra:——

Xx. ¶ Xx.q̄stio est an simplex sacerdos pōt imponere pniaz solēnē. Sed circa hoc q̄ritur nunq̇d simplex sacerdos pōt hāc pniaz solēnē indicere q̄uis dictā solēnitatē p se nequeat adhibere. Et quidā dicūt ꝙ sic.ar.p̄.c.in capite l.di. Sz specu.tenet ꝯtratiū ꝙ simplex p̄sbyter nō pōt hāc pniaz indicere: nisi hr̄et ab ep̄o spālez ptātez qꝛ in his criminib⁹ in q̇b⁹ seu ꝓ q̇b⁹ illa pnia solēnis imponiꝛ est penitēs ad ep̄m remitēd⁹.vt sup̄dictum est.

Xxj. ¶ Xxj.q.est p quē est fiēda p̄ma deiectio ꝛ finalis ītroductio ꝛ medie solēniter penitētis. Hoc aūt verū est ꝙ vbi solēnis pnia alicui iniūcta p plures annos durat licet p̄ma deiectio ab ecclīa et finalis introductio in ecclīa p quā q̇s simpliciter sacramētꝫ ecclīe restituiꝛ possunt solū p ep̄m fieri.tm̄ medie deiectiōes ꝛ introductiōes et q̄ fiūt singulis annis infra tēp⁹ indicte penitētie p simplices p̄sbyteros fieri possunt. vt notaꝛ in.c.de penitētib⁹ de cōse.di.iij.ꝛ in prealꝛ.c.in capite.

Xxij. ¶ Xxij.est an istas deiectiōes vel introductiōes solēniter penitentis ep̄s possit cōmittere simplici sacerdoti. Sed iuxta hoc q̄riꝛ nunq̇d ep̄s pōt cōmittere simplici sacerdoti solēnitatē p̄me deiectiōis ꝛ finalis introductionis seu recōciliatiōis.ꝛ est argu.ꝙ sic in.c.p̄sbyter.xxvj.q.vj.ꝛ.c.aurelius a cōtra. sensu.ꝛ in.c.penitētes.l.di. Sz specu.tenet cōtrariū cū ista sint ordinis nō iurisdictiōis.vt.xxvj.q.vj.c.vlti.ꝛ.§.j.ꝛ.ij.ꝛ.lxviij.di.cor ep̄i. Et hec pnīe sunt sacramētales.in p̄alle.c.in capite.ꝛ ideo nō pōt cōmittere alicui inferiori ep̄o.vt in.c.aqua.j.de cōse.ecclīe vel altaris. licet ꝯtra de facto fiat:s̄m eū qui dicit ꝙ audiuit quēdā viruz magne auctoritatis coram dn̄o papa.cle.iiij.cōtrariū asserētem.

Xxiij. ¶ Xxiij.q.est per quē pōt imponi publica pnia. Sz aliud est publica pnia

nā illā pōt eps cui vult cōmittere cū sit dignitatis nō ordinis: nā illā p̄sbyteri per se imponūt vt sup̄dictū fuit. Et solēnis pnia cū sit sacramētalis vt est dictū nō est reiterabilis. vt in. c. q̄uis. l. di. Priuata autē pnia est q̄ pro occultis pctis imponit̄ q̄ sunt p̄sbytero cōfitēda τ ab eo est pnia iniungēda. vt in. c. p̄sbyteri. xxvj. q. vj. τ in. c. si peccauerit. ij. q. j. — Attende q̄ dē priuata penitentia.

¶ Xxiij. q. est q̄ sunt casus specialiter reseruati epō. Sz hoc fallit in casib' epō reseruat̄ in q̄b' simplex p̄sbyter nō pōt iniūgere pniam. Sz cōfitētes sunt ad epm̄ remitēdi q̄ casus epō reseruati sunt isti s̄m hostien. — Xxiij.

¶ Prim' casus est in solēni pnia imponēda vt supradictū fuit.

¶ Scōs casus est in excōicatiōibus pertinētib' ad epm̄.

¶ Terti' casus est in quacūq̄ irregularitate cōtracta.

¶ Quart' casus in incēdario. in. c. si q̄s mēbroꝝ. τ. c. pessimū. xxiij. q. vlti.

¶ Quint' casus est in crimine publico. sicut in blasphemāte: vt in. c. statuimus. de maledic.

¶ Sext' casus est in voto. in. c. j. de voto.

¶ Septimus casus. si ipse eps audiuit confessionem de aliquo peccato. in. c. inferior. xxj. di.

¶ Octauus casus est: si sit consuetudo in aliquo episcopatu q̄ episcopus certa crimina audiat vel q̄ sibi retineat certos casus. Sicut de penitentibus qui filios opprimūt. De homicidijs. de sacrilegijs. de falsarijs de violatorib' ecclesiaꝝ τ imunitatis τ libertatis ecclesiastice. de sortilegijs de vicio cōtra naturā τ maxime cū brutis. de incestu de corruptione scīmonialiuꝫ. de ablatoꝝ vel illicite acq̄sitoꝝ restitutiōe. de piurijs. de clādestine cōtrahētib'; τ de alijs enormib' q̄ cōsuetudo generalis τ specialis epis reseruatis. In q̄bus etiā ep̄ali q̄ties mittūt pctores ad sedē aplicā ꝓpter enormitatē ipsoꝝ criminū. τ aliq̄ties ad terrorē. τ glo. in. c. si episcop'. eo. titu. li. vj. posuit. quindecim casus episcopo reseruatos. Spec. in repertorio isto titu. posuit istos casus sequentes. Coiens cum moniali consacrata virgine vel corrupta. Vel mulier coiens cum religioso. Verberans patrem vel matrem. Deflorator virginis vi oppresse vel seducte. Vir vel mulier que mortem coniugis machinatur. Abutens crismate seu eucharistia vel re sacra. Aut furtum in ecclesia faciēs et etiā clericus cuius negligētia hoc cōtingit. Baptizās propriuum filiū sine necessitate vel ad baptismum vel cōfirmationē cum tenens. Fractor voti τ cōtrahens post votum castitatis. Cōtrahēs vel cōtinēs vel religionē intrans inuita vxore post copulā subsecutā. Malefic' cōfessus se credidisse hereticam prauitatē. Simoniacus quocunq̄ genere. Celebrans excōicatus solēniter in ecclia. Promot' vel ordinat' ab alieno epō. sine licētia ꝓprij epi. Homicida facto v̄bo vl̄ cōsensu nisi se defendendo: vel nisi in furtum faciēte occiso. In ecclesia maxime cōsecrata luxuriā cōmittēs. Coiens cū iudea. Cōcipiēs filiū a nō viro quē vir credens filium in preiudicium aliorum heredum heredem instituit. vt in. c. officij. j. de pe. τ remissi. Procurās abortū vel sterilitatē in se vl̄ in alia

Attende q̄ epi ēt i aliq̄b' casibus reseruatis. mittūt pcōres ad sedē aplicā. s. in seq̄ntib'

Contrahẽs matrimoniũ post spõsalia cũ alio iuramẽto interposito cõtra cta. Excõicat⁹ a iudice nolẽs exire ecclesiã ⁊ diuinũ officiũ turbans. Sciẽ ter celebrãs in ecclesia interdicta. Sortileg⁹ diuin⁹. Demones inuocans pro furtis: vel pro mulierib⁹: vel quocunq̃ modo. Sciẽter corp⁹ excõicati in cimiterio sepeliẽs. Excõicat⁹ a canone in casibus in quib⁹ absoluere po test: iuxta notata in. c. peruenit. j. de sentẽ. excõ. Clãdestine cõtrahẽs. Pu blic⁹ criminosus ⁊ blasphemator. Itẽ nisi ip̃e ep̃s audiuit cõfessionẽ de ali quo pctõ. vt in. c. inferior. xxj. di. Itẽ pro oppressiõe filiorũ studiose vel ne gligẽter. Pro sacrilegio et incendio. Pro crimine falsi siue in litteris siue in testimonio cõmisso. Pro violatiõe eccliaꝝ ⁊ imunitate ⁊ libertatis ipsa rum. Pro quolibet vicio cõtra naturã ⁊ maxime in brutis. Pro quolibet incestu. Existens in sacris et idem de alijs scd̃m alios. Coiẽs cũ ea quam baptizauit vel cui⁹ cõfessionẽ audiuit. Excõicat⁹ ab ip̃o ep̃o vsurari⁹. Ce lebrans in altari nõ cõsecrato vel sine sacratis indumẽtis vel ornamẽtis Celebrãs nõ ieiun⁹. Itẽ pro ablatoꝝ vel subtractoꝝ vel alias illicite acq̃ sitoꝝ restitutione. Itẽ vbicũq̃ solẽnis penitẽtia est iniungenda vt sup̃. ve rũtamẽ dicit ipse speculus ꝙ tot casus ponere nihil aliud est quã potesta tem sacerdotũ restringere q̃ in his est sibi plenarie attributa vt sup̃ in pñci pio dictũ fuit. Ideo breuiter dicẽdum est scd̃m spec. sacerdotes oĩa posse in occultis quo ad forũ penitẽtiale q̃ specialiter nõ sunt in iure ep̃is reserua ta vel q̃ nõ sunt ipsis sacerdotib⁹ directe vel per aliquã cõsequẽtiã interdi cta. vt in. c. at si clerici. de iudi. ⁊ in. c. nuper. de senten. excõ. et in. c. inter cor poralia. de trãslatio. ep̃i: vel electi. Hoc aũt tenẽdum est scd̃m spec. ꝙ vbi cunq̃ fuerit graue vel enorme delictũ: tunc iudiciũ sup̃ioris est requiren dum. vt in. c. cum illorũ de sentẽ. excõ. vt patet in multis casibus de predi ctis. Et vbicũq̃ difficultas vel ambiguitas inciderit propter impericiã sa cerdotis vel ꝓpter casus grauitatẽ. vt in. c. per venerabilẽ. Qui filij sunt le git. ⁊ in. c. summopere. xj. q. iij. et in. c. cũ eterni. de re iudicata. libro. vj. Ei demq̃ꝺ dictũ est de p̃dictis casib⁹. idẽ et dicẽdũ est de oĩbus casibus in q̃b⁹ sic est in q̃libet eccl̃ia fieri cõsuetũ. vt in. c. i his. xj. di. ⁊ i. c. sup eo. de cogna. spũa. Et idẽ est vbicunq̃ dispẽsatio ep̃o spãliter reseruat̃. Unũ tñ est ꝙ in articulo necessitatis etiã in p̃dictis casib⁹ ⁊ alijs etiã sibi nõ cõcessis põt q̃li bet p sacerdotẽ absolui. vt. xxvj. q. vj. c. vlti. ⁊ de sepul. c. vlti. Itẽ etiã hoc no tãdũ est ꝙ hñs ab ep̃o plenariã ptãtem in his q̃ ad forũ aĩe ptinẽt eãdẽ po testatẽ hꝫ etiã in illis casib⁹ qui superiori pape reseruant̃. vt in. c. nuper. j. de sentẽ excõ. de quib⁹ casib⁹ pape reseruatis sup̃ dictuꝫ fuit. Et vltra hoc etiã notãdum est ꝙ in casibus in quib⁹ episcopus habet potestatẽ etiã ille cui ip̃e ep̃s vices suas cõmiserit põt suã iurisdictionẽ exercere preterq̃ in quinq̃ casibus. Prim⁹ est vbicũq̃ solẽnis penitẽtia imponẽda est vt supra dictũ fuit. Scd̃s est q2 ille habẽs talẽ ptãtem ab ep̃o nõ põt absoluere ab excõicatione a qua ep̃s põt absoluere nisi specialiter hoc sibi cõmittat. vt in. c. peruenit. j. de sen. excõ. Terti⁹ est vbicũq̃ inuenit irregularitatẽ con

Attende ꝙ cõmissarius epi cui ipse episcop⁹ cõ misit vices suas in casi bus sibi re seruatis nõ potest iuris dictionẽ ex ercere i q̃n q̃ casibus sequẽtibus quãuis sint epi.

tractã:nam tũc debet penitentem ad ep̃m remittere vt ip̃e dispenset cum
eo si potest:vel cum litteris suis illum remittat ad papã. Quartꝰ est in in
cendiarijs secũdum quosdã.vt in.c.si quis mẽbrorũ.et.c.pessimã.xxiij.q.
vlti. Quintꝰ est quando est de consuetudine alicuius diocesis ꝙ certa cri-
mina ad episcopum remitantur.

¶ xxv.q.est:an sacerdos cui ep̃s ꝯmiserit vices suas possit alteri cõmit- xxv.q̃stio
tere quo ad ꝯfessiones audiẽdas. Et ad hoc respondetꝛ ꝙ nõ põt subdele-
gare.vt in.c.si.§.ceterum.ĩ.isto ti.et in.l.a iudice.C.de iudi.

¶ xxvj.q.est an presbyter parrochialis cui ep̃s cõmiserit vices suas pos- xxvj.q̃o.
sit ab oĩbus pc̃tis absoluere vel teneatꝛ de necessitate de aliq̃bus pc̃tis ad
ep̃m remittere Redeundo ergo ad p̃ncipale pc̃tm.s.Utrũ parrochialis sa-
cerdos vel alius cui ep̃s dedit potestatẽ audiẽdi cõfessiones potest impo-
nere penitẽtiã de omni crimine subditis. Uel an teneatꝛ de necessario ali-
quos ad ep̃m remittere. Et breuiter hãc q̃stionẽ posuit archidia.in rosa-
rio in.c.placuit.de peni.di.vj.Et posuit eã guil.de mõ.landi.in sacramẽ
tali in ti.de baptismo:in lectura.c.maiores eo.ti.Et archi.in dicto.c.placu
it.dat regulam ꝙ regulariter sacerdos parrochialis vel cõmissarius epi
potest imponere subditis pẽnitẽtiam de omni crimine nisi in casibus epi-
scopo reseruatis de quibꝰ supradictũ fuit. In quibꝰ casibꝰ et in alijs enor-
mibus criminibus dicit ꝙ aliq̃ndo aliqui mittuntꝛ ab ep̃is ad sedẽ aposto
licam propter enormitatem criminũ ⁊ ad terrorem.ſm raymundũ in sum
ma.titu.de penitẽ.§.debet quilibet.cum duobus paragraphis sequẽtibꝰ.
Et guil.vbi supra dicit circa hoc esse distinguẽdum sic. Nam aut inest ar-
ticulus mortis et necessitatis:et tunc quilibet sacerdos rite ordinatus po
test in omni casu absoluere.vt in.c.pastoralis.ĩ.de offi.ordina.aut nõ immi
net articulus mortis et necessitas: et tunc dicit ꝙ eo ipso ꝙ cura aĩarũ ali
cui cõmissa est omnia videntur ei comissa sine quibꝰ illã curã bene exercere
non potest.vt in.c.preterea.ĩ.isto ti.et dicit ꝙ hoc sit pro regula. Sed di-
cit ꝙ hoc fallit in casibus per papã sibi a iure retentis vt quãdo retinet si-
bi absolutionẽ ab excõicatione vel suspensione:nam q̃ndo nõ retinet intel
ligitur ep̃is cõmisisse.vt in.c.nuper.ĩ.de sentẽ.excõ. Itẽ fallit illa regula
in casibus reseruatis per statuta legatorꝫ.archiep̃orꝫ.ep̃orꝫ ⁊ aliorꝫ superi
orum facta in concilio vel in sinodo.itaq̃ dat regulam generalẽ ꝙ si sacer-
dos recte ordinatꝰ sit et nulla censura ecc̃liastica ligatus ⁊ canonice insti-
tutus in omni casu exceptis predictis iuribus ⁊ statutis hodie in nõ retẽ-
tis expresse ꝑ superiores vi potestatis caracteris presbyteralis ⁊ clauis cõ Attẽde q̃ ẽ
missionis cure a q̃cunq̃ pc̃to subditũ suũ idoneũ absoluere potest alias causa qua-
in p̃dictis casibus exceptis subditũ suũ pro absolutiõe obtinẽda ad superi re papa vel
orem debet remittere.vt in.c.multiplex.de peni.di.j.Et si queratur causa aliꝰ superi-
quare supiores sibi retinent aliq̃s casus vel papa in iure vel alij in statutis ores retinant
suis.dicit ip̃e ꝙ hoc sit ꝓpter duas ratiões.Una ratio est ꝓpter imperitiã sibi absolu-
inferiorũ rectorꝫ ꝓpter quã in arduis casibꝰ volũt merito ad ipsos haberi tiõẽ aliq̃rũ peccatorũ.

recursum. vt in. c. omis vtriusq. de peni. et remiss. Alia ratio est quia volũt scire superiores ptritiones penitẽtiũ et ideo volũt in ppria persona audire cõfessiones eorũ vt magis agrauẽtur. Et si qratur q auctoritate possunt superiores inferioribus presbyteris ptãtem restringere cum olim idẽ esset presbyter q et eps: et ecõtra. vt in. c. olim. xcv. di. Et cũ tante virtutis sit caracter simplicis presbyteri sicut epi. vt in. §. ecce. xvj. q. j. Et cum nullam ptãtem habeat papa sup caractere assumpto p sacramẽta impresso dicit ipse guill. q licet sup caracterẽ p̃sbyteri nõ habeant potestatez nec eius officium restringere possunt. tamẽ possunt in certis casibus subtrahere et sibi retinere populũ ipsis presbyteris cõmissum. Et sic presbyteri nõ habẽtes materiam in qua exerceant suuz mysteriũ habent necessario cessare sicut faber habet necessario cessare si nõ habet materiam seu ferrũ in quo exerceat artem suam. Et certũ est q solaz ptãtem cõmittẽdi populũ et subtrahẽdi cõmissum deus cõmisit soli pape. vt in. c. in nono. xxj. di. et Petrus seu eius successores pro vt volunt ipm inferioribus prelatis cõmittunt. vt in. c. ad honorem. de vsu. pall. et in. c. mãdata. de presum. Et predictam opinionez q etiam simplices presbyteri imponere penitẽtiam superenormibus. et sic super omni crimine tenent. Jo. an. et anto. sup tex. iũcta superscr iptione. et in c. deus qui. eo. ti. ibi cũ dicitur. in tex. pro fornicatione. adulterio. homicidio. et in supscriptione cuz dicit liuioniẽ. epo et eis qui cum ipso sunt fratribus. nam homicidium est de enormibus. vt in. c. si. de tẽpo. ordina. Et idem etiam tenet fran. in preall. c. deus qui. in. iij. notabili. vbi dicit q licet simplex sacerdos possit imponere penitẽtiam super enormibus vt probatur per supradicta: tamẽ epi solent sibi reseruare penitentiaz publicorũ et enormiuz criminũ. vt homicidij et similium vt notat in glo. in. c. ij. eo. ti li. vj. Et sic concludite q si non sit facta resaruatio a iure vel a consuetudine vel ab homine quilibet p̃sbyter simplex super q̃cunq crimine etiaz magno et enormi potest imponere penitentiam et absoluere penitentẽ et non est necessarium super aliquo crimine remittere penitentem ad episcopum vel ad papam. Ex istis elicitur prima conclusio. scz.

Prima conclusio.

De omni crimine licet enormi reseruatione non facta potest sacerdos simplex absq remissione necessaria pape vel episcopi: penitentiam iniungere vel absoluere penitentem.

¶ Et licet supradictus fuit q officialis episcopi habet curã animarũ ut dicit hostien. non puto q in penitentijs iniungendis officialis epi ptãtem habeat: sed solum potestatẽ habet in contẽtiosis tantũ et in illis cõtentiosis vnũ et idez cõsistorium est epi et officialis. et ideo in istis contẽtiosis ab vno ad alterũ nõ põt appellari. vt in. c. romana. j. rñ. de appella. et in. c. nõ putam. de cõsue. li. vj. et hoc est verũ nisi appareat q eps hoc sibi cõmittere voluit. s. q hoc expressit sm hosti. in ti. de peni. et remiss.

¶ Xxvij. q. est an sacerdos de necessario teneť sequi canones penitentia- Xxvij. qo.
les. vľ an libere nõ curando de ipsis poterit imponere penitentiã arbitra-
riã. Et circa hoc in no. io. an. ⁊ anto. ⁊ alij doctores in prealľ. c. ois vtriusq̃.
dicũt ꝙ licet satisfactio sit imponẽda arbitrio sacerdotis. vt in. c. significa
uit eo. ti. tñ restitutio male acq̃sitoꝝ facienda est lesis si reperiantur.

¶ Xxviij. q. est an sacerdos possit facere grãm circa restitutiõem male ac- Xxviij. qo.
quisitoꝝ. et dicũt ꝙ circa hanc restitutionẽ sace[illegible] grãm facere non põt
q2 nõ dimittiť pcťm nisi restituať ablatum. vt in. c. [illegible]am tu. de vsu. In alijs
aũt excepta restitutione dicũt ꝙ sacerdos arbitrari põt ꝯsiderata cõditio-
ne penitentis. vt in. c. mensuram. de peni. di. j.

¶ Xxix. q. est: an sit necessariuz scire canones penitẽtiales et est dicẽdum Xxix. q̃stio
ꝙ q2 sacerdos ante oĩa debet exponere penitẽti q̃ntum deliquit et q̃ntaz
penitentiã agere debet de iure ideo de necessario habet scire canones pe-
nitẽtiales: ⁊ si penitens dicat ꝙ paratꝰ est illã pniam facere debet ei illam
iniungere remittẽdo ei de grã duos aut tres vel plures annos cõsiderata
multitudine pcťoꝝ et numero annorum iniungendoꝝ. vt notať in. c. alli-
gant. xxvj. q. vltima. Si vero penitens nõ sit ita paratꝰ tunc sacerdos põt
imponere sibi pniam arbitrariã etiã leuissimaz ⁊ debet ei iniungere ꝙ oia
bona q̃ faciet ⁊ mala q̃ tollerabit propter deum sint ei pro penitẽtia et pro
ficiant sibi ad salutez ⁊ sic absoluat eũ in quãtum põt et debet: nõ aũt sim-
pliciter sicut quidã simplices indiscrete faciũt ne indiscrete absoluendo se
ipsum obliget: nec est multuz querẽdum q̃ntuz põt sacerdos dimittere de
penitentia pcťoꝝ: sed firmiter credenduz est ꝙ deus in multis sequiť arbi
trium sacerdotis. Sed cõtra predicta opponiť. de. c. quẽ penitet. de pe. di.
j. ⁊ de. c. fratres. ⁊ de. c. falsas. de pe. di. v. Solutio. dicendũ est: ꝙ nõ obstat
ad predicta. c. quem penitet. de peni. di. j. vbi dicit tex. ꝙ deus non soluit
q̃s putat sacerdos soluere sed in quos opus misericordie et iusticie exerce
mꝰ. q2 ibi loquiť de illis qui errant in facto vel in iure diuino.

¶ Xxx. q. est: q̃uo sacerdos errat in facto vel in iure diuino. Et dicẽdũ est Xxx. q̃stio.
ꝙ in facto errat quia non credit aliquos esse peccatores qui sunt. In iure
diuino errat quia aliquod peccatum reputat modicuz ⁊ leue quod est ma-
gnum et graue: tunc enim non sufficit penitentia imposita per. c. manet.
xxiij. q. j. Illud aũt ꝙ sacerdos moderate et discrete remittit deꝰ ratũ ha
bet. nec obstat etiã ꝓdict. c. fratres. de peni. di. v. vbi dicit tex. fratres nr̃os
episcopos et presbyteros admonemꝰ ne falsis penitentijs laicorum ani-
mas decipi et in infernum protrahi patiaň: quia ibi loquitur de illis qui
agunt penitentiaz de vno peccato et non de alio sicut in. c. ꝙ quidaz. j. de
penitentia ⁊ remissione. et per. c. sunt plures. de peni. di. iij. nec obstat etiã
c. falsas. de peni. di. v. vbi dicit Grego. falsas penitentias dicimꝰ q̃ non fm
auctoritatẽ scťoꝝ patrum pro q̃litate criminis imponunť: q2 loquiť de
illis qui nõ restituunt alienuz vt ibi sequitur fm Innocen. ⁊ Anto. ꝙ pro
batur per. c. si res aliena. xiiij. q. vj.

Xxxi.q̃stio ¶ Xxxi. questio est: quomodo intelligit͛ illa auctoritas q̄dcunq̃ ligaueris super terrã erit ligatũ in celo: et q̄dcunq̃ solueris erit solutũ in celo. Et dico q̄d debet intelligi cõcurrentibus istis ex parte penitentis ꝙ si talis ꝙ mereatur solui. s. q: perfecte agit penitẽtiã de omnib⁹ pctis et non detinet aliena: ex parte cõfessoris ꝙ adhibeat clauẽ discretionis et sentẽtia ei⁹ errore careat tũc solut⁹ per eum erit. solut⁹ in celo alias nõ. ƺm glo. et archi. in. c. manet. z. c. quẽ peniteт al͛. et in. c. remittunt͛. xxiij. q. v. Si ergo penitens talis est et taliter contritus z taliter disposit⁹ ꝙ meretur absolui: et sacerdos discrete agit q: non errat in facto nec in iure: et ita non errans ƺ discrete agens iuste arbitratur circa impositionẽ penitẽtie et circa absolutionẽ tunc penitens tutus erit cum penitẽtia arbitrio sacerdotis imposita: alias si sacerdos imperitus est et indiscrete agit errans in facto vel in iure vt est dictũ: z penitẽs scit vel credit eum imperitũ tunc penitẽs cuƺ tali penitẽtia arbitraria non est tutus vt notat glo. in. c. mẽsuram de penitẽ. di. j. Et ex his elicitur secũda conclusio.

Secunda conclusio.

Arbitraria penitẽtia sacerdotis iuste arbitrãtis et non errantis penitens qui meretur absolui tut⁹ est: alias sine his nõ est tutus.

Et intelligitur ꝙ nõ est tutus: q: nõ obstante illa penitentia insufficienti talis penitens in purgatorio punietur: q: vt dicit iacob⁹ de voragine in legenda sanctoꝝ in cõmemoratione oĩum fideliũ defunctoꝝ in fine scđe colũ. secũdi. qui in purgatoriũ descẽdunt sunt illi q̃ satisfactioneƺ sibi iniunctam cõpleuerũt: sed tamẽ illa penitentia sibi iniũcta vel ignorãtia vel negligentia sacerdotis sufficiens nõ fuit isti enim nisi magnitudine cõtritionis defectũ penitẽtie suppleant totũ in purgatorio cõplebunt. quia minus q̃ꝫ debebant in hac vita fecerunt: nam deus qui modos z mẽsuras peccatoꝝ z penarũ nouit addit penã sufficiẽtem: ne aliq̄d peccatuƺ impunitũ remaneat. vnde dicit ipse ꝙ penitẽtia iniũcta aut maior est aut eq̃lis: aut minor. Si est maior tunc illud q̄d plus fecerit cedit ei in augmẽtum glorie. si est eq̃lis tunc sufficit ad diminutionẽ ipsius culpe. Si est minor: tunc illud quod restat suppletur ex virtute diuine iusticie secundum predictum iacobum vbi supra.

Xxxij. q̃o. ¶ Trigesima secũda q̃stio est de pluribus consilijs exhortatiõibus auisationibus cõfessorum erga penitẽtes. Et dico ꝙ pro informatione cõfessoris qualiter debeat instruere penitenteƺ quomodo debet ieiunare. tex. est in. c. deniq̃. in. iiij. di. Itẽ confessor debet exhortare penitẽtem: ꝙ omnes sanctiones sedis apostolice recipiat ita sicut si ipsius beati Petri diuina voce firmate fuissent. tex. in. c. sic omnes. xix. di. Item debet cõfessor exhortare penitentẽ ꝙ sit tam fortis z tam vigilans in celestibus sicut in rebus terrenis. et qualiter debet a cupiditate q̃ radix omnium malorum est separari. xlvij. di. c. omnes huius seculi delectores. z. c. virum. et. c. bonoꝝ. z. c.

ſicut hi qui per inſaniam. Jtē debet exhortare ꝙ nō peccet vt hominibus placeat. tex. eſt. ea. di. c. vltimo. in fine. Jtem alia optima exhortatio quam confeſſoꝛ debet facere clericis penitentibus in diuerſis vicijs conſtitutis qualiter comparant cecis: claudis: gibboſis et leproſis. ꝛ ꝙ dūꝫ vicijs ſunt ſubiecti panes deo offerre prohibentur: nec aliena delicta diluere valent illi quos propria delicta deuaſtāt. xlix. di. c. hinc etenim. ꝛ. c. vlti. Jtem debet cōfeſſoꝛ exhortare clericos penitentes ꝙ tunc miniſtrādo deo placere poterunt cum per penitētiam ab omni ſoꝛde peccatoꝛum fuerint purgati. l. di. c. et purgabit. et. c. ferrum. et. c. cum exaudiero. Jtem alia exhortatio ſiue inſtructio pro cōfeſſoꝛibus: ꝙ nō audeāt indiſcrete cōcedere remiſſionem peccatoꝛum penitētibus quia nihil agunt. l. di. c. abſit. ꝛ. c. ſi quis prepoſtera. Jtem alia et optima exhoꝛtatio cōtra prelatos et cōfeſſoꝛes qui palpant crimina cōfitentium: et adulantur eis pro modica penitentia remittendo eis magna peccata ꝙ nō poſſunt: ſed magis nocent ipſis penitentibus: et ipſi penitētes cōquerentur coꝛam deo de ipſis prelatis et confeſſoꝛibus qui eos deceperunt ꝛ in peccatis permanere permiſerūt. l. di. c. ſi quis prepoſtera. et. c. ſi quis diaconus. in fine. Jtem alia optima informatio pro cōfeſſoꝛibus: ꝙ qui cōfitetur peccata coꝛam angelis dei confitetur. Et ꝙ ſi peccatoꝛ per ieiunia et elemoſinas et vigilias ꝛ ſacras orationes ſe a peccatis purgauerit: tūc ei ſpes venie de miſericoꝛdia dei promittēda eſt. l. di. c. de his vero. ad finē. Jtē cōſiliū cōfeſſoꝛis bonū erga penitētem. ſ. ꝙ mandet penitēti ꝙ mutet ſe ad aliū locum ſi vult agere penitentiam: quia congruum eſt inde coꝛpoꝛaliter euelli vbi quiſqꝫ illecebris deſeruiuit. lxxxi. di. c. valet. Jtem pulchra exhortatio quaꝫ cōfeſſoꝛ debet facere penitēti. ꝙ diebus quibus ieiunat nō debet ſaltus et ſiluas venandocū canibus perluſtrare: nec rhetia ad piſcandū diſponere: nec ſeruos ſecum trahere qui ad eccleſiā vellent ire in quo reus eſt: nō ſolum de ſuo delicto: ſed de perditione ſeruoꝝ. Sed debꝫ p̄mo diluculo ad ecclīā vigilare et bonoꝛum martyꝛuꝫ ſacra loca perquirere. lxxxvi. di. c. amputatis. Jteꝫ fructuoſa informatio quam cōfeſſoꝛ debet facere penitenti qualiter ſe debet habere et quid debꝫ obſeruare in elemoſina faciēda. lxxxvi. di. c. nō ſatis. Jtem bona perſuaſio quam confeſſoꝛ debet facere penitenti ſeu peccatis dedito ꝙ quanto moꝛti vicinioꝛ efficitur tanto ſolicitioꝛ ꝛ ſtudioſioꝛ eſſe debet. lxxxvi. di. c. tanta nequitia. Jtem alia perſuaſio quam cōfeſſoꝛ debet facere penitenti: ꝙ viduis: pupillis ꝛ oꝛphanis et alijs perſonis miſerabilibus auxilium prebeat. lxxxvij. di. c. j. ij. iij. et. iiij. Jtem alia exhortatio quam debet confeſſoꝛ facere contra penitentes qui pacem non habent cum proximis. xc. di. nec ad caym. Jtem optima exhortatio quam cōfeſſoꝛ penitentibus oīnibus et maxime in peccatis induratis facere debet ꝙ moderatio ꝛ pietas dei ſolum noſtrum redditum requirit: atqꝫ nos cupit ſua longa bonitate ſaluari: ſed ſi non cōuertimur ſi duri colli ſimus ſi in peccatis vſqꝫ ad moꝛtē illicite produramus: aſſidue peccantiū nō miſeretur

deus.xxiij.di.c.diaconi.in magno. in fine. Jtē alia exhortatio quā debet facere confessor epis ⁊ alijs prelatis: φ debent pascere gregē sibi cōmissā; nō vt dominātes in clero: sed forma facti gregis ex animo: vt cū apparuerit princeps pastoꝝ percipiāt imarcessibilem coronam glorie: ⁊ φ non dedignētur audire subditos.xcv.di.c.esto subiectus. Jtē confessor debet refrenare epos a vana glīa.exemplo gregorij: qui nolebat prosperare verbis sed moribus.xcij.di.c. ecce in prefatione. ⁊ dicens φ nihil in epali ceruice splendidius fulget φ̄ humilitas.ea.di.c.contra morē.ij.ad finē. Jtē alia exhortatio confessoris ad ostendendū penitentibus φ̄ graue ⁊ capitale crimen ⁊ heresis simoniaca sit spiritussancti donū precio comparare: ⁊ φ̄ detestabiliter vtrūqȝ testamēto vindicatū sit per multa exēpla.j.q.j.c. qui studet donū dei. Jtē alia exhortatio cōfessoris ad detestationē simonie ⁊ auaritie φ omnes cupidi ⁊ oēs auari giezi spūalem leprā cū diuitijs suis possident: ⁊ male quesita mercede nō tam patrimonij facultatē φ̄ thesaurum criminū cōgregarunt eterno supplicio ⁊ breui fructu.j.q.j.c. cito turpem.in fi. Jtem alia exhortatio contra simoniam ⁊ cōtra simoniacos sacerdotes.j.q.j.c.eos.⁊.c.iudices.⁊.c.nō est putanda.⁊ φ maior metuenda est locis illis calamitas vbi intercessores simoniaci ad locum regiminis adducunt.ea.q.c.frater in fi. Et alie multe exhortationes notāde contra simoniacos ponunt.ea.q.c.odit deus.⁊.c.manifestū.⁊.c.maledicā.⁊.c.omnia.⁊.c.prophetauit.⁊.c.per esayam. Jtem exhortatio contra simoniacos φ nō intrant per ostiū.i.per christum: sed fures sunt ⁊ latrones.ea. causa ⁊.q̄sti.c.ordinationes. Et doctrina de modis quibus cōmittitur simonia ea.q.c.sunt nōnulli. Postrema et principalis exhortatio ⁊ increpatio aspera quam debet facere confessor cōtra penitentes simoniacos qui sacerdotiū vel episcopales seu sacerdotalem dignitatem iniusto cordis amore vel sordidis precibus oris vel comitatu vel manuali seruicio siue fraudulento munusculo aquisierint φ si in vita sua sacerdotiū ⁊ dignitatē sic simoniace acquisitam nō sponte relinquerint. ⁊ si tales simoniacos mores in aspera penitentia non inuenerint tales proculdubio in eternū peribunt.j.q.j.c. si quis. nec scis pollens moribus. Jtem verba consolatoria q̄ confessor debet dicere penitenti qui temptationib' affligitur.habent.ij.q.v.c.habet hoc.in prin.⁊.v.q.v.nō omis qui parcit. Jtem exhortatio quā debet facere confessor epō qui ꝑpter infestationes maloꝝ vult ingredi religionē: et vult deserere gregē sibi cōmissū; suadēdo φ hoc facere nō debet: q: hoc reprehēsibile est valde ocio ⁊ quieti se tradere ⁊ se solūmodo saluare: et filios orphanos relinquere. vij.q.j.c.suggestū est.⁊.c.suscitatis.⁊.c.aduersitas. cum.§.sequenti.⁊ capitulis sequentibus vsqȝ ad finē.q.⁊.viij.q.j.c.in scripturis.⁊.c.qui episcopatū. Jtem dura reprehēsio quam debet cōfessor facere cōtra epos desides ⁊ negligentes sub quibus populus patitur famē ⁊ sitim audiendi verbū dei qui mercenarij sunt: ⁊ cōtra epos fugientes de dignitate epali: cum propter hoc magis timidi debeant esse: q: potētes

potenter tormēta patiētur: q2 ipsi cum sint peiores laicis vehemēter ecclesiam dei destruunt. viij. q. j. c. audacter. ꝛ. c. sequēti. ꝛ. c. illud. ꝛ. c. qualis. cuꝫ tribus capl'is sequētibus. Item debet confessor declarare penitētibus ꝙ viuant sub ecclesiastica regula. xj. q. j. c. aliud. Item alia exhortatio cōfessoris cōtra excōicatos. s. ꝙ debet exhortare penitētē ne in excōicationem incidat ne ꝓpter hoc rapido ore demonū decerptaꝛ. xj. q. iij. c. absit. ꝛ ne i pcc'm mortale cadat q2 propter hoc. deus tradit ipsum sathane et refugit a cogitationibus malis eius ꝛ relinquit domū cordis ei' vacuā. xj. q. iij. c. audi deniqꝫ. ꝛ q̄ntum debet formidare in excōicatione cadere ꝛ propter hoc ab eccl'a ꝛ corpe christi separari. ea. q. c. omnis xp̄ian'. ꝛ. c. nihil. Item cōfortatio cōfessoris ad penitētē. s. ꝙ si ex cō sciētia sua iustificat' est aliorū maledicta nō timeat. xj. q. iij. c. in cunctis cū tribus capl'is sequentib'. Itē exhortatio cōfessoris cōtra iratos. ea. q. c. illa. et. c. ira. Item alia exhortatio cōfessoris contra iudices qualiter debēt sentētias cum multa maturitate ꝛ sine aliqua venalitate proferre. xj. q. iij. c. sūmopere. ꝛ cum duobus capitulis sequētibus. ꝛ. c. quattuor modis. cū tribus capl'is sequentibus. Itē alia contra negātes xp̄m multis modis. ea. causa. c. abijt. ꝛ. c. estimāt. cū duob' capitulis sequētib'. Iteꝫ alia pulchra exhortatio quā cōfessor debet facere penitētibus ne in malis et factis atrocib' obediāt dn̄is vel platis suis ea. cā. c. si quis ep̄s aut abbas. ꝛ. c. nō enim semp. ꝛ. c. si dn̄s. cū. viij capl'is sequētibus. Itē exhortatio cōfessoris ad penitētem ꝙ nō soluꝫ debet curare de bona vita ꝛ cōsciētia: sed etiā de bona fama: nā cōscientia est necessaria sibi; fama proximo suo: q2 qui cō fidens consciētie negligit famā suam crudelis est. Itē alia exhortatio quā ad ep̄os cōfessor debet facere. s. ꝙ nō est ep̄o ꝛuꝫ seruare aurū et a se reuocare mēdicātis manuꝫ. Nā dicebat aug. tā multi petunt: tā multi gemūt tā multi inopes nos interpellāt vt plures tristes relinq̄mus: q2 ꝙ dare oibus vellem' nō habem'. xij. q. j. c. nolo. Itē alia exhortatio confessoris cōtra ypocritas qui simulant se non habere propriū ꝛ occulte habēt q2 malū est cadere a ꝓposito sed pei' est simulare propositū. nā si nō seruat aliq̄s foris sc̄itateꝫ. dimidius cecidit: si intus habeat simulationē tot' cecidit. xij. q. j. c. certe. Iteꝫ principalis exhortatio cōfessoris ad penitētes. ꝙ multo magis debēt curare de animabus q̄ꝫ de omnib' alijs cum anime hominuū preciosiores sunt omnib' rebus. xij. q. j. c. precipimus. et maius damnū est in perditione vnius anime quam in perditione innumerabilium corporū. xxiij. q. iij. c. si habes. ad fi. Item exhortatio confessoris ad penitentes ꝙ non reddant mala pro malis; nec reddant mala pro bonis sed reddant bona pro bonis. xxiij. quest. iij. cap̄. sex differentie. Item alia exhortatio confessoris ad penitentem: ꝙ non societur malis: nec malum cum eis committat nec committētibus faueat sed corrigat et castigat et puniat delinquentes si potestatem habet et ad minus si aliud facere non potest; nec faciat malum nec approbet factum. xxiij. q. iiij. c. ita plane. Item instructio pro confessore ꝙ ea

que sunt cōmissa cōtra deū non potest sine penitētia relaxare.xxiij.q.iiij.c.si is qui prelatus est. Item doctrinā confessoris ad penitentem qualiter debet diligere proximum sicut se ipsum hoc modo vt proximum suum vel beneficij consolatione. vel doctrine informatione vel discipline correptiōe adducat ad colendum deū.xxiij.q.iiij.c.vlti. Item doctina notabilis.s.ꝙ si quattuor homines vel quinqꝫ vel plures contra vnū rixati fuerint ⁊ ab his vulneratꝰ mortuus fuerit quicūqꝫ eorꝫ plagā ei imposuit ſm statuta canonū vt homicida iudicet.reliqui aūt qui eum impugnabāt nolētes euꝫ interficere similiter peniteant qui nec auxilio eū impugnabāt nec vulnerabant nec consilio nec auxilio cooperatores fuerūt sed tantū affuerūt extra notā sunt et ex his debet confessor instrui qualiter p̄dictis imponat penitentiam.xxiij.q.viij.c. vlti. Item q̄liter potestatem ligandi et absoluendi ecclesia in persona petri accepit xxiiij.q.j.c. qōcūqꝫ ligaueris. Itē notabilissima auisatio quā cōfessor in principio cōfessionis debet facere penitēti ꝙ videat et perscrutet bene si est ligatus aliqua excōicatione maiori vel si habet aliquā heresim occultā vel per scisma vel per aliam causam ab ecclesia est diuisus ꝙ nisi prius absolvatur ab illa excōicatione ⁊ aliis p̄dictis nō pōt a vinculis pctor absolui nec ianuā regni celestis ingredi.xxiiij.q.j c. cūqꝫ ab vnitate. Itē ꝙ cōfessor erga penitētes potius debet esse misericors q̄ seuerus.xxvj.q.vij.c.alligāt. Itē optima informatio cōfessoris ad arbitrādum circa penitētias imponēdas: cōsiderāda facta dicta consiliascripta:pro quibꝰ debet imponere pniaꝫ septē modis.s.ſm causas. psonas loca:⁊ tēpora:q̄ntitatē:q̄litatem:euentū.habetur de penitētijs.di.j.aut facta q̄ est lex.aut facta.ff.de penis. Item exhortatio cōfessoris pro habenda cōtritione ꝙ pctor semper doleat ⁊ de dolore gaudeat ⁊ nō sit satis ꝙ doleat sed ex fide doleat ⁊ nō semper doluisse doleat.de peniten.di.iij.c.si apostolus.⁊ pro oībus partibꝰ penitētie:ꝙ in corde sit cōtritio.in ore confessio.in opere tota humilitas: et hec est fructifera pnia. ea.di.c. perfecta. vbi ponit archi. causas ꝓpter q̄s gaudēdūꝫ est in tribulatiōibꝰ ꝓpter q̄s de tribulatiōe ⁊ dolore debet gaudere penitēs. Itē exhortatio aspera cō fessoris cōtra penitētes q̄ post pniam frequēter redeunt ad pcta. ⁊ ꝙ tales sunt irrisores ⁊ nō penitētes.ea.di.c.penitētes.⁊.c.irrisor.cū.vij.caplis sequētibꝰ. Itē q̄ fructuosus est psalmꝰ.l. Miserere mei deus:ad delendūꝫ pcta cuiuslibet penitētis ⁊ q̄uo pctor per penitētiaꝫ mutat feditatē vulneris in sanitatis decorē.habet.ea.di.c.totam pniam pctoris ideo satisfactio q̄ debet fieri per orationes iniungi debet penitenti in dicendo psalmos penitētiales: ⁊ maxime dicendo hunc psalmū. Miserere mei deus. se disciplinando vel fortiter percutiendo in pectore:q̄n do dicit. Tibi soli peccaui ⁊a.do. Itē exhortatio salubris cōfessoris ad penitētem ꝙ hoc est magnū vt peccator pcta sua cognoscat et memoriam eorū perseueranter retineat qꝛ nullū inuenitur tale remedeū delictorꝫ sicut eorū continua memoria.vt ea.di.c.iudas. Item increpatio aspera confessoris contra penitentes qui

Attende ꝙ penitētia q̄ iniūgēda est penitēti vt ꝓ penitentia orēt debꝫ fieri per psalmos penitentiales.

putant se agere bonā penitentiā penitendo de quibusdam peccatis et de aliis nō. Itē specialis instructio pro cōfessore ꝙ debet talē pniam imponere penitēti ꝙ statim per eum anteꝗ̄ peccet possit impleri ꝛ ita debet semꝑ dicere penitēti ꝙ statim in statu gr̄e satisfactionē pnie impleat qꝛ postea fructuosa nō est: nā de⁹ est inimic⁹ criminoso. nullo ergo modo q̄ aliqđ crimen reseruat: de alio recipiat veniā nā nūꝗ̄ q̇s sine amore dei cōsequit̄ veniā. Et qꝛ perseruās in aliq̊ crimine hostis dei est duꝫ perseuerāter deuꝫ offendit ideo remissionē habere nō pōt. ea. di. c. sunt plures. Itē alia ꝛ pn̄cipalis exhortatio cōfessoris ad penitētem est: ꝙ penitēs laboret vt sit in charitate: qꝛ alias nō pōt aliquā pniaꝫ fructuosam agere: nā si q̇s nō hn̄s charitatē patit̄ tribulationes: angustias: famē: nuditatē: sitim: ꝑsecutiōeꝫ pericula: carceres: vincula: tormēta: gladiū vel flāmas ne xp̄m neget timore gehēne ꝛ ignis eterni nihil prodest ad regnū celoꝝ obtinēdū. ea. di. c. si quis aūt nō hn̄s charitatē. Itē p̄ncipalis informatio est: ꝙ penitēs dicat ꝛ cōfessor interroget a penitēte q̄litatē criminis in loco: in t̄pe: in ꝑseuerantia: in varietate ꝑsone: ꝛ q̄li hoc fecerit temptatione ꝛ ipsius ocii multiplici executione ꝛ qualiter turpitudinē suam peregit: si in loco sacrato aut cui debuerit excellētiam fidei ꝛ quantum ꝑseuerauerit: ꝛ quāta impugnatione victus fuit. Et declaret̄ ꝛ sciat̄ cuius etatis fuerit peccans cuius sapiētie ꝛ ordinis ꝛ imoret̄ in singulis istis vt hec ꝛ alias latius ponunt̄ de penitē. di. v. c. consideret. Item debet confessor exhortare penitētē: ꝙ si vult esse bon⁹ penitēs debet a se abiicere negotiatiōes ꝛ mādare illi ꝙ nō redeat ad militiā secularē: ꝛ suꝑ oia cōfessor penitēti mādet ꝙ oia q̄ habet male ablata statim restituat si potest ꝛ odium in corde nō gerat qꝛ alias non potest veram pniam agere: per quā ad eternam vitaꝫ valeat ꝑuenire: nisi negotia relinquat: officiū deserat: ꝛ odium ex corde dimittat: ꝛ bona q̄ iniuste abstulit restituat. vt habet̄ de penitē. di. v. c. qualitas. ꝛ. c. cōtrariū. c. falsas pnias. c. fratres nr̄os. Iteꝫ confessor semꝑ exhortetur peccatori ꝙ studeat sic in hac vita delicta sua corrigere vt post mortē non oporteat eū penam tollerare: nā qui in aliud seculum distulit fructū conuersionis pu⁹ purgandus est igne purgationis. Itē cōfessor debet dare consilium penitenti ꝙ anteꝗ̄ accedat ad cōionem eucharistie abstineat ab accessu vxoris: ꝛ ꝙ in die natalis dn̄i ꝛ reliquis festiuitatib⁹ ꝛ in diebus p̄cessiōis ꝛ dieb⁹ ieiunioꝝ a ꝓpria vxore abstineat. xxxiii. q. iiii. c. i. cū quinqꝫ caplis seq̄ntib⁹. Itē cōsiliū pro sacerdotib⁹ ꝙ nō iniūgant penitētiam cōiugatis per quā alteri cōiugū p̄iudiciū fiat nisi ex cōsensu ipoꝝ. xxxiii. q. iiii. c. apostolus. ꝛ. c. penitētiā. Itē ꝙ cōfessor exhortet̄ penitēti ꝙ nō seruet superstitiones de nō lauando vel non pectinando aut similia faciendo die dominico vel alia die. habetur. iiii. di. c. peruenit. ꝛ ibi per archidia. Item alia exhortatio quā debet cōfessor facere penitētibus qualiter debent in quadragesima ieiunare ostendendo eis rationes quare in quadragesima. xl. diebus ieiunari debet: ꝛ qualiter debēt quottidie ieiunare. ꝛ quot modis

Attende ꝙ sunt superstitiones de nō lauādo: vł nō pectinādo certa die vel similibus.

viciũ gule oẽs tẽptat ⁊ q̃liter discrete ieiunãdum est ne aliquis subtrahat corpori necessaria: ⁊ ꝙ ieiuniũ magnũ et generale ⁊ magis fructuosuꝫ est abstinere ab iniquitatibus ⁊ ab illicitis voluptatibus seculi. habeť de consecra. di. v. c. quadragesima. cum no. iẽ caplis sequẽtib⁹ vsq; ad. c. ieiuniuꝫ autẽ magnũ inclusiue. Itẽ exhortatio quã cõfessor debet facere penitẽtibus q̃liter debẽt in cibis tẽperantiaꝫ obseruare ⁊ ostẽdere q̃ bona ex tẽperantia ⁊ q̃ mala ex intemperantia ⁊ repletione ciboꝝ consequunť. habeť. ea. di. c. nihil sic iocundũ. ⁊. c. nec alcs. ⁊. c. legimus. Itẽ alia exhortatio quaꝫ confessor debet facere penitẽtib⁹ ꝙ die sabbati ieiunẽt ⁊ a carnib⁹ abstineant ⁊ per cõsequens cõtra faciẽtib⁹ pniam imponãt vt mortaliter peccãtib⁹ nisi per cõsuetudinẽ patrie excusenť. habeť in. c. sabbato de ꝯsecra. di. iij. ⁊ in. c. q: dies. de ꝯse. di. v. iũcto. c. illa. ad fi. xij. di. Itẽ exhortatio quã cõfessor debet facere monachis ꝙ carnes nõ comedãt ⁊ ꝙ bonas occupationes semꝑ habeãt: vt ociositatẽ euitẽt. habeť de ꝯse. di. v. c. carnẽ. ⁊. c. nunq̃. Item exhortatio ꝯfessoris ad penitẽteꝫ ꝙ cõcupiscẽtiam a se abijciat q: ex ea oĩa mala oriunť. vt suꝑ de ꝯsti. c. nã cõcupiscentiã. Itẽ exhortatio cõfessoris ad penitentem epm dignũ ad regẽdum epatũ qui causa religiõis vult deserere ꝑsulatũ qđ nõ debet deserere allegando rationẽs. vt habeť in. c. nisi cũ pridem. suꝑ de renũ. Itẽ ꝙ mãdet religioso penitẽti qui vult ad superiores ordines promoueri: ꝙ poti⁹ sequať ꝑceptũ supioris sui q̃ suã voluntatẽ ⁊ ita debet illi iniungere. vt suꝑ de tẽpo. ordi. c. ad aures. Itẽ ꝙ cõfessor debet mouere sacerdotes ⁊ clericos ⁊ alios qui per reatum adulterij ⁊ periurij. homicidij vel falsi testimonij bonum recte conscientie perdiderunt si non penitent de predictis et etiam sub interminatione iudicij diuini eos ostentare vt in testimonium damnationis sue in susceptis ordinibus nõ ministrẽt. vt suꝑ. eo. tit. c. vlti. Itẽ auisatio cõfessoris circa executiones testamẽtoꝝ. s. ꝙ religiosis vel clericis deputatis ad executioneꝫ cuiuslibet vltime volũtatis per cõfessorẽ iniũgi debet ꝙ de officio illi⁹ executionis ordinarijs locoꝝ debitã rationẽ reddãt: ⁊ ordinarijs debꝫ etiã iniũgere qđ illã rationẽ exigant. alias vt grauiter peccãtib⁹ contra ꝑceptũ iuris pnia iponi debet. vt de testa. cle. vnica. Itẽ informatio singularis ꝓ ꝯfessorib⁹ circa excõicatiões. s. ꝙ ꝯfessor debꝫ scire oẽs canones per quos ꝓmulgať excõicatio ipso iure q̃ ponunť per glosaꝫ. suꝑ parte excõicatiõis sententia. in cle. j. de sen. excõica. ⁊ per docto. ibi. ⁊ per extrauagãtes. nam oẽs illi canones sunt ꝑncipales ꝑncipaliter ꝓpter ꝙ excõicat⁹ ante absolutionẽ excõicationis nõ põt absolui a pctis vt dictũ fuit suꝑ in tractatu de penitẽtijs. ⁊ q: in quocũq; casu est aliq̃s excõicat⁹ ipso iure a canone peccat mortaliter ⁊ anteq̃ absoluať pnia pro illo mortali pcc̃o sibi imponi debet. vt in. c. nemo epoꝝ. xj. q. iij. ⁊ ideo ad predictos duos fines est necessarium cuilibet cõfessori scire illos canones excõicãtes ipso iure qui sunt. c. xv. per preall. glo. cle. ⁊ alij plures per extrauagantẽ. ⁊ alij per bullas papales vt est excõicatio q̃ fuit promulgata per bñdictũ. xiij. cõtra oẽs tradẽtes iu-

deis ad fabricādū cruces ⁊ calices ⁊ ornamēta ecclesiastica ⁊ cōtra dātes iu
deis ad ligandū libros in quib⁹ fuerit scriptū nomē iesu christi vel nomen
virginis marie. ⁊ vt est excōicatio q̄ fuit ꝓmulgata per eugeniū. iiij. cōtra
q̄ susceperit medicinas cōfectas de manu iudei vel parātes eis cibos in fe
stiuitatib⁹ vł comedētes aut bibētes cū eis vel arrēdātes eis fructos bñfi
cioꝝ ecclesiasticoꝝ vel habētes cū eis societatē in arrendamentis.

¶ Trigesima tertia questio est: de nouem actibus per ordinē fiendis per quemlibet sacerdotem seu confessorem. Xxxiij. q̄o.

¶ Primus act⁹ confessoris est: ꝙ ante omnia cōfessor videat ⁊ inq̄rat vtrū Primu⁹ ac
penitēs sit parrochianus suus vel talis ꝙ ⁊ ipse habeat potestatē audiēdi tu⁹ cōfessor
⁊ absoluendi cū tunc audiat ipm̄: vel an sit extrane⁹ vel talis quē ipse audi
re nō potest: ⁊ tunc ipsum remittat ad suum cōfessorem de quo quis sit cō
fessor cōpetens cuiuslibet: dictū fuit sup̄ de ꝑncipio vsq̄ ad cōclusionē ꝑmā
⁊ ponit͂ late per hostien. in summa. titu. de peniten. in. §. cui confitendum
sit vsq̄ ad. §. quando confitēdum est.

¶ Secūd⁹ act⁹ ꝯfessoris est: ꝙ ꝯfessor dicat penitēti ꝙ humiliet se ⁊ ponat
se ad pedes ipsi⁹. ⁊ si sit femina instruat ipsam ꝙ semp̄ sedeat ex transcurso Scd̄s act⁹
nec faciē ipsi⁹ respiciat: q2 sicut dicit abacuc. Facies mulieris vētus vrēs. ⁊
fm̄ doctrinā q̄ tradit͂ host. iij. auferat fornicationes a facie sua ⁊ adulteria
de medio verboꝝ suoꝝ vt no. host. in sum. in titu. de peni. ꝟ. dicat etiā ei.

¶ Terti⁹ actus cōfessoris est ꝙ cōfessor inducat penitētē ad verā penitē Terti⁹ act⁹
tiā faciendā. Primo faciēdo seu inducēdo ipsum dulci ⁊ suaui eloquio: ad
cōpunctionē proponēdo ei bñficia q̄ cōtulit sibi deus creando ⁊ recreando
ipsum ⁊ proponēdo anime eternitatē: vite breuitatē: mūdi mutabilitatem
fallatiam ⁊ deceptionē: ⁊ christi pietatē: q̄ nō venit propter iustos sed pro
pter peccatores. vt notat host. in dicto. §. qualiter sacerdos. ꝟ. inde mone
at ipsum. Et inducendo ipm̄ ad cōtritionē. Primo per cōmissoꝝ cogita Attēde p q̄
tiouem. vnde ezechias. Recogitabo tibi oēs annos meos: in amaritudi penitēs de
ne anime mee. Secundo per pudorē de peccatis cōmissis. Naum. iij. Re bꝫ iduci ad
uelabo pudenda tua in facie tua. Et treno. iiij. c. degnirata est super car cōtritionē
bones facies eorum. Tertio per detestationē peccati: propter cuius vilita per cōfesso
tem ipse peccator vilis factus est ⁊ abiectus. ij. petri. ij. ꝙ vilis facta est ite rem q̄ sunt
rans vias tuas. Job. viij. qui facit peccatū seruus est peccati. Quarto per octo.
timorem de die iudicij. vnde Hieronymus. Quoties diem illum conside
ro totus corpore cōtremisco. Et idem dicit: siue comedo siue bibo siue ali
quod aliud facio semper videtur illa tuba terribilis insonare auribus me
is. Surgite mortui venite ad iudicium. Itē gregori⁹. Quid faciet virga
deserti vbi cōcutietur cedrus paradisi. ⁊. j. Petri. iiij. Si iustus vix saluabi
tur: impi⁹ vbi apparebit. Quinto per timorē pene gehēnis. apocal. xix. ap
prehēsa est bestia ⁊ illa ⁊ qui acceperūt caracterē bestie ⁊ qui adorāt imagi
nem ei⁹ missi sunt in stagnū ignis. Itē apocal. timidis ⁊ incredulis ⁊ exe
cratis: et homicidis: ⁊ fornicatoribus. ⁊ veneficis: ⁊ idolatris: ⁊ omnibus

mēdacib⁹ pars illoꝝ stagno ardēti igne et sulphare. Sexto per dolorem amissionis patrie celestis. apoc. iij. tene qd̄ habes vt coronā tuā nemo accipiat. Septimo per multiplicē offensam creatoris. Octauo per triplicem spem venie: vt notat latius hosti. in sūma. eo. ti. §. quib⁹ et quot dictis. ver. q̄ inducūt. et in. §. q̄ inducunt hominem.

Quartus actus. ¶ Quartus act⁹ est ꝙ cōfessor instruat penitētez circa formā ꝯfessionis et cōsideret ⁊ q̄rat vnde est penitēs ⁊ vbi fuit nutrit⁹ ⁊ vbi fuit cōuersat⁹. ⁊ si videt eū simplicē: vel ideotū doceat eū Pater nr̄. ⁊ aue maria ⁊ credo in deum: vel moneat vt addiscat ⁊ doceat ipm̄ quot ⁊ q̄ sunt articuli fidei et dicat ei vide si in his aliq̄n errasti vel dubitasti. dicat etiā ei q̄ sunt mandata legis et dicat ei ꝙ videat si illa seruauit vel in eis aliquādo offendit: ⁊ postea descēdat ad septē pcc̄a mortalia vt notat hosti. in dicto. §. qualiter sacerdos in ꝑncipio vsq̄ ad versum. dicat etiam ei.

Quintus actus. ¶ Quint⁹ act⁹ est ꝙ ꝯfessor interroget penitētez si scit se esse in aliq̄ excōicatiōe maiori vel minori ⁊ dicat ei ꝙ petat absolutiōez illi⁹ excōicatiōis et illo petēte absolutiōez ipe ꝯfessor absoluat eū ab illa minori excōicatiōe: si habet ptātem quā ipe debet petere ab epō si ad eū ptinet absolutio: vel remittat eū ad papā: si ad papā pertinet absolutio. vel ad aliū iudicem si per litteras alteri⁹ iudicis est excōicat⁹: et absoluatur satisfacto parti ad cuius petitionē excōicatus fuit: q2 nisi excōicat⁹ prius absoluatur ab excōicatiōe maiori et minori nō pōt absolui a pcc̄is. vt in. c. quicunq̄. xxiiij. q. j. ⁊ in. c. alma mater. de sen. excō. li. vj. ⁊ in. c. si celebrat. de cleri. excō. ministrā. ⁊ positū fuit in repetitione penitētium. q̄ incipit gaudioꝝ. in quinto quesito in fine scd̄m Richar. in. iiij. sen. di. xviij.

Sext⁹ act⁹ ¶ Sextus act⁹ est ꝙ cōfessor circa pcc̄a faciat interrogationes penitēti q̄ autē interrogationes fieri debēt vel possunt a cōfessore sunt oppi. nam aliqui dicunt ⁊ sic vtunt̄ multi religiosi ꝙ nulle interrogationes fieri debēt. Sed dicunt ꝙ cōfessor simpliciter debet audire ea q̄ pcc̄or cōfiteri voluerit: ⁊ postea secūdum audita ⁊ cōfessa pn̄iam iniūgere. et ad hoc videt̄ facere illud cōe. de penit. di. j. c. nō tibi dico vt te prodas. sed statim sequit̄ arg. cōtra. ibi cū dicit in publicū ergo a cōtrario tibi dico vt te prodas in occulto. ⁊ sine dubio hec opinio periculosa est q2 multi sunt simplices q̄ si instruantur vere cōfitebunt̄: ⁊ si non instruant̄ semꝑ in fecib⁹ remanebūt vt patet in notatis in actu supra proximo. Est etiā falsa hec opinio nā in hoc foro sacerdos est iudex. vt in. c. verbuz dei. de peni. di. j. et iudicātem oportet cūcta rimari. vt in. c. iudicātez. xxx. q. v. Et si hoc tpalis iudex ⁊ medic⁹ corporalis debēt facere: multo forti⁹ hoc debēt facere iudices sp̄ūales: q2 vbi mai⁹ periculum imminet cauti⁹ est agēdum. vt in. c. quiescamus. xlij. di. Et breuiter hoc aperte determinatū est in cōcilio generali. s. in. c. omnis vtriusq̄ sexus. j. de penit. vbi dicit tex. Sacerdos autez sit discretus ⁊ cautus vt more experti medici super infundat vinum ⁊ oleum vulnerib⁹ sauciati diligenter inquirentes ⁊ pcc̄oris circumstantias ⁊ pcc̄i quibus prudenter

inteligat quale debeat illi prebere cōsilium ⁊ cuius remediū adhibere diuersis experimentis vtendo ad sanandum egrotum. Et nota ꝙ dicit discretus ⁊ cautus: nam discretus debet esse. ⁊ ideo necessario est ꝙ nō solū potestatē sed etiam scientiā habeat ⁊ qd̄ canones penitētiales de quibus in actu proximo. ī. dicetur non ignoret. sicut dicit in simili. in. c. j. de cōsangui. ⁊ affi. debet esse caut⁹ vt sapienter et astute interroget a pctore: extrahat ꝙ forte ignorat. sȝ in hoc caut⁹ sit vt nec plares iterrogatiōes faciat ꝙ̄ expediat qd̄ specialiter in interrogationibus modi peccādi et maxime in pctō fornicationis ⁊ gule cauendū est ne forte sibi modū quē nunꝙ̄ audiuit aperiat: et sic ad peccatū qd̄ nūꝙ̄ fecit quodamodo instruat ⁊ inducat: vt aūt sacerdos ad interrogationes faciēdas meli⁹ instruat scire debet ꝙ interrogationes iste cōsistunt circa personas: circa pctā: circa circumstantias personarum et peccatorū vt patet in prealle. c. omnis vtriusꝙ. et in. c. deus qui. j. eo. ti. ⁊ de peniten. di. v. c. j. Et de omnibus istis latius vide vt pleniꝰ ponitur per hostien. in summa. eo. ti. §. que interrogationes vsꝙ ad. §. quis sit effectus.

¶ Septimus actus confessoris est ꝙ cōfessor bene penset peccata sibi cōfessa per penitentem ⁊ imponat ei penitetiam habita informatione ad bene arbitrādum quā penitētiam imponere debet. Et vt sacerdos in dispēsando circa penitētiā imponēdaȝ caut⁹ arbitretur debet scire canones penitētiales quos de iure scire tenet. habēs sacerdotis nomē vix in eo cōstabit. vt in. c. q̄ ipsis. xxxviij. di. qui aūt. ⁊ quot sint isti canones penitētiales est sciēdum ꝙ hostien. in summa isto ti. de peni. §. q̄ pena pro peccatis singulis. ver. vt aūt sacer. posuit. xlvj. canones penitētiales. specu. in reportorio suo. eo. ti. §. sciēduȝ est. posuit. xlv. canones penitētiales. Jo brocardo. in. xvij. et. xviij. et. xix libris posuit etiaȝ. xliiij. canones penitētiales. Ego vero inter oēs professores iuris canonici minim⁹ diuino adiutorio fulcitus discurrēdo per omnia volumina iuris canonici inueni in volumine decretoꝝ. ccccvj. canones. et in volumine decretaliū. cxxj. canones penitētiales. et in volumine. vj. li. xxxv. canones et in volumine cle. x. canones penitētiales et sic sunt oēs predicti canones penitētiales in dictis voluminibus inuēti ⁊ cōtēti. ccccclxxij. canones q̄ per ordinē subsequunt ⁊ ponent. — Septimus actus.

¶ Octau⁹ actus cōfessoris est ꝙ audita cōfessione penitētis. et imposita sibi iuste ⁊ recte penitētia cōpetēti absoluat ipsuȝ penitētez. nō aūt peruertat ordinē vt multi cōfessores faciūt ꝙ pri⁹ absoluat ⁊ post penitētiā imponat. nam pro ordine predicto tex. est in cle. dudū de sepul. in. iiij. colū. §. statuimus vbi dicit tex. ꝙ debet peti ab epō vt fratres qui ad hoc electi fuerit in eorum diocesibus cōfessiones subditorū suorū sibi cōfiteri volētiū audire valeāt et penitētias imponāt et bñficiū absolutionis impēdant de licētia eorūdem: et hoc notat ibi. glo. in parte audire. q̄ dicit nō hunc ordinem vt in p̄mo audiat confessio. scd̄o imponat penitētia. tertio fiat absolutio: ⁊ nō p̄cedat absolutio impositionē penitētie, vt sic absolutionem p̄cedat — Octauus actus. — Attende ordinem tenēdū in audiēd penitentia ⁊ absolutiōe faciēda

contritio cordis. oris cōfessio. operis satisfactio saltē affectu. Et qꝛ vt supradictū fuit penitens non pōt absolui a pctis nisi pri⁹ absoluat a q̄cunq3 excōicatione maiori presupposita pu⁹ ptāte absoluēdi ab excōicatiōe maiori: et precedente petitione absolutionis ab excōicatiōibus per penitētē3 et iniuncto penitenti ꝙ du3 absoluit dicat pater noster. ⁊ aue maria: ⁊ obseruato ꝙ flexis genib⁹ ⁊ iunctis manib⁹ ⁊ humiliato corde ⁊ corpore absolutionē recipiat. tunc cōfessor ipsi penitēti man⁹ super caput imponat qꝛ reconciliatio per man⁹ impositione3 fieri debet vt dicit tex. in. c. notandū est. xxiiij. q. iij. ⁊ no. io. an. in. c. oīs vtriusq3. de peni. ⁊ remissi.

Non⁹ act⁹ ¶ Non⁹ actus et vltim⁹ cōfessoris est ꝙ cōfessor pctm penitētis abscōdat ⁊ secretū teneat: ita ꝙ nec propinquis nec extraneis aliq̄ modo reuelet vt dicit de peni. di. vj. c. si sacerdos. ⁊ j. eo. ti. de pe. ⁊ remissi. c. omnis vtriusq3 sexus. §. caueat. Item ꝙ pro penitente oret ⁊ elemosinas impēdat: ⁊ alia bona faciat. vt dicit in. c. qui vult. de peni. di. vj. circa finem vbi dicit tex. adiuuet cōfitentem orando elemosinas ⁊ cetera bona pro eo faciēdo: et sepe debet ipsum penitente3 visitare vt sciat quō penitentiā cōtinuat ⁊ ipm cōfortet ⁊ informet ibi cum dicit tex. semper adiuuet leniēdo cōsolando ⁊ spē promittēdo. ⁊ sequit doceat pseuerantiā caueat ne corruat. Itē tertio debet cōfessor recipere id qđ liberaliter ⁊ gratanter fuerit oblatu3 a penitēte recipere enim debet sacerdos ⁊ etiam eps elemosinā sibi oblatā quātumcunq3 modicā ⁊ ipa3 cū fratre suo paupe partiat. vt dž in. c. nō satis. lxxxvj. di. ad fi. Caueat tñ cōfessor ne ea intētione pniam audiat vel iniungat vt aliq̄d a penitētib⁹ recipiat. nā si hoc facit apud districtū iudicē q̄ nouit oīa grauiter se astrigint vt in. c. tua nos. ad fi. j. de simo. ⁊ in. c. sunt nōnulli. j. q. j. Caueat igit neq̄ pctor venit ad eū causa cōfitēdi in pncipio medio vł in fine ad bursam respiciat: nec excusat etiā si intēdat paupib⁹ errogare vt in. c. nō est putāda. j. q. j. ⁊ i. c. nec. n. xiiij. q. v. Ad alia etiā tenet ꝯfessor q̄ ponunt lati⁹ p host. in sūma. eo. ti. §. in q̄ tenet sacerdos. ⁊. §. ⁊ q̄ntum tenet.

Sequitur quarta pars hui⁹ tractatus de qua premissum est. in qua quarta parte continētur oēs canones imponentes penitentiā quibuscūq3 psonis pro q̄buscūq3 pctis: qui explanant per q̄stiones sequētes.

¶ Prima. q. est: q̄ pnia est imponenda pro oppressione filiorum.

Scđa q̄ pnia debet imponi trāseunti per agrum alienum.

Tertia de pnia imponēda comedēti spicas pira vel vuas alterius.

Quarta de pnia imponēda nō restituenti depositū vel cōmodatū.

Quinta de pnia imponēda impedienti legatum pncipis.

Sexta de pnia imponēda rapienti aliq̄d in bello iniquo.

Septima de pnia imponēda faciēti aliq̄d cōtra legem maiorꝫ.

Octaua de pnia imponēda facienti aliq̄d ꝯtra ꝯstitutiōe3 regꝫ vł ipato.

Nona de pnia imponēda faciēti cōtra legē secularē vel ecclīasticam.

X. de pnia imponenda facienti contra legē superioris.

Xj. an mulier intrans ecclesiam statim post partum peccat τ q̄ penitentia ei imponi debet.

Xij. de penitētia imponēda cognoscenti mulierem tpe mēstruoꝝ.

Xiij. de penitētia imponenda polluto nocturna pollutione.

Xiiij. q̄ penitētia dꝫ imponi heretico ꝓpter bona q̄ possidet.

Xv. de peni. imponēda obedientibꝰ ptātibus secularibus cōtra deum.

Xvj. de peni. imponēda fuanti vel introducēti malā ɔsuetudinem.

Xvij. q̄ peni. imponēda nō obediēntibus legibus imperatoris.

Xviij. de peni. imponēda nō obediēti doctori ecclesie.

Xix. de pe. imponēda facienti cōtra euāgeliū vel cōtra regulas aplicas.

Xx. de pe. imponēda seruāti legē imperatoris contra legem diuinam.

Xxj. de pe. imponēda nō seruāti cōsuetudines ecclasticas.

Xxij. de peni. imponēda nō obediēti preceptis aplicis.

Xxiij. de peni. imponēda nō seruāti ieiunia ꝺm cōsuetudinē ecclie.

Xxiiij. de pnia deuiantis a consuetudine ecclesie metropolitane in diuinis officijs.

Xxv. de peni. nō eligentis de duobꝰ malis minus malum.

Xxvj. de penitētia peccātis vt alter euitet maius peccatum.

Xxvij. de penitē. approbātis libros per eccliam reprobatos.

Xxviij. de penitētia vsurpātis cōcessa romane ecclesie.

Xxix. de peni. nō seruantis locum sibi debitū in sedendo τ in alijs.

Xxx. de peni. imponēda nō approbāti approbata et nō reprobāti reprobata per sedem aplicam.

Xxxj. de penitentia heretici.

Xxxij. de pe. nō preferentis scripturas eo modo q̊ preferende sunt.

Xxxiij. de pe. recedētis a bt̄o petro.

Xxxiiij. de pe. ordinati ab hereticis

Xxxv. de pe. preponētis scripturas alioꝝ scripturis pape.

Xxxvj. de penitētia nō hn̄tis vel nō seruātis decreta pape.

Xxxvij. de pnia nō facientis pertinētia ad officium suum.

Xxxviij. de penitē. inferioris maledicens superiori.

Xxxix. de penitentia auferentis priuilegium pape.

Xl. de pe. nō seruātis ordinē debitū in reuerētia exhibendi.

Xlj. de pe. nō seruantis formā iuris in electione sūmi pontificis.

Xlij. de pe. imponēda epo qui electꝰ ad episcopatuꝫ nō habet nec credit habēda τ credēda a iure.

Xliij. de pe. clericorū nō seruātiuꝫ q̄ habētur in. c. his igit. xxiij. di.

Xliiij. de pe. sacerdotum nō tractantium digne sacramēta ecclie.

Xlv. de pe. promotorū ad ordines sacros nō seruātiū. c. ꝙꝙ. xxiij. di.

Xlvj. de pe. sacerdotis qui tpe quo celebrat vel accipit corpꝰ xp̄i nō hꝫ ornamēta cū q̊bus fuit ordinatus.

Xlvij. de pe. ordinati τ ordinātis q̊ tēpore ordinatiōis ep̄s manū imponit τ alius oratiōem dicit.

Xlviij. de penitētia clerici nō faciētis q̄ pertinēt ad officium suum.

Xlix. de penitētia clericoꝝ comam nutriētiuꝫ et tōsuram nō radiētiuꝫ.

L. de penitentia monialis tangen-

7-8

C iij. de ieiunijs q̃tuor tẽporum.
C iiij. de ieiunio omni tẽpore.
C v. de protusiõe clerici depositi.
C vj. de clerico adulterante vel alia peccata. cõmittente.
C vij. si q̃s nõ pascit fame morientez.
C viij. q. est de exponẽte ante eccl̃iaz paruulũ recenter natum.
C ix. de clerico negociatore.
C x. de dimittẽte presbyterũ tutorẽ.
C xj. de ep̃o cõmittente res ecclesiasticas consanguineis.
C xij. cõtra murmurantes et rixas amantes.
C xiij. d̃ clerico nõ iteressente matutinis.
C xiiij. cõtra cãtores.
C xv. de clerico nõ veniẽte ad matutinas vel vesperas.
C xvj. de impediẽte legatũ pape.
C xvij. de penitẽtia symoniacoꝝ.
C xviij. ꝯtra sacerdotes simoniacos.
C xix. penitentia episcopi non corrigentis simoniacos.
C xx. pnia clerici bñficiati vel in sacris non recitantis.
C xxj. contra prelatos ⁊ clericos simoniacos.
C xxij. pene simoniacorum.
C xxiij. contra parentes infantes in lecto suffocantes.
C xxiiij. de inientibus duellum.
C xxv. de accusante sacerdotem.
C xxvj. de accusante episcopum.
C xxvij. de spoliante alium.
C xxviij. de ꝑsequẽtibꝰ sacerdotes.
C xxix. de sacerdote existẽte in pc̃o mortali imponẽte penitentiam anteqũ conteratur.
C xxx. de ponẽtibꝰ famosos libellos
C xxxj. de clericis falsum testimonium dicentibus.
C xxxij. de non probante crimen q̃ alteri intulit.
C xxxiij. de accusante alium.
C xxxiiij. de dicente falsum.
C xxxv. de fatigãte eccl̃az vl̃ clericũ.
C xxxvj. de detractoribus.
C xxxvij. de periurãte se scienter.
C xxxviij. de peccante scienter: vel ignoranter.
C xxxix. de clerico qui diebus solennibus ab ecclesia deest.
C xl. de acq̃rẽte eccl̃iam per munera
C xlj. de promoto ad dignitatem alterius viuentis.
C xlij. de sacerdotibꝰ q̃ auctoritate sua de vna eccl̃ia ad aliã migrãt.
C xliij. ꝯtra clericos ab alieno ep̃o sine licẽtia sui ep̃i ordinatos.
C xliiij. de laicꝭ accipiẽtes oblatiões
C xlv. cõtra clericũ accusantẽ alium clericũ corã iudice seculari.
C xlvj. de clericꝭ ꝯiuratiões faciẽtes
C xlvij. cõtra clericos excõicatos vl̃ suspẽsos celebrãtes.
C xlviij. de ep̃is q̃ inocẽtes excõicãt
C xlix. cõtra nõ obediẽtes ep̃is.
C l. cõtra cõicantes cũ excõicatꝭ excõicatione maiori.
C lj. cõtra illos qui cum excõicatis sciẽter cõmunicãt.
C lij. d̃ pena ꝯtra excõicãtes iniuste.
C liij. de pnia ꝑncipis q̃ per irã facit homines interfici.
C liiij. cõtra violatores eccl̃iarum.
C lv. ꝯtra p̃sbyteros q̃ excõicati ministeriũ sacrũ tãgunt.
C lvj. de ꝑticipãte cũ excõicatis.
C lvij. cõtra rapiẽtes res eccl̃ie.
C lviij. est pnia filioꝝ furantiũ parẽtibus aliquid.
C lix. de alienantibꝰ res ecclesie male retinentium ea tempore quo alienande sunt.

℄cxliij. de pnia clerici erigētis altare vel fingētis altare cōsecratū ꝙ nō est consecratum.
℄cxliiij. de penitentia imponēda p̄sbyteris q̄ sup monumētis eucharistiaȝ dāt: ⁊ de xp̄ianis qui victualia deferunt ad sepulchra.
℄cxlv. de penitentia celebrantiū in oratoriis domoꝝ.
℄cxlvj. de pe. trāsferētium corpora scōꝝ de vno loco ad aliū.
℄cxlvij. de penitētia presbyteri qui mortuū inuoluit in palla altaris et nō lauit vela altaris.
℄cxlviij. de peni. ꝓphanarū personarū tractātiū sacra vasa: ⁊ de acōmodantibus ornamēta ecclesie ad ornatum nuptiarum.
℄cxlix. qua penitentia sit puniendus presbyter q̄ vna die plures missas celebrat.
℄cl. de penitētia epī p̄sbyteri ⁊ diaconi intrātis ad altare cū baculo vl' capite velato assistēte.
℄clj. de pnia epī vel p̄sbyteri q̄ incipit missam ⁊ nō finit.
℄clij. de pe. imponēda viuētib⁹ ad missaȝ q̄ missa nō perfecta nec euāgelio nec epl'a auditis recedūt.
℄cliij. de penitentia imponēda exeūtibus ab ecclesia dum sacerdos vel alius predicat.
℄cliiij. de pe. nō audiētiū totas missas p̄ncipales die dn̄ico.
℄clv. de penitentia imponenda ei qui in die solenni missa dimissa vadit ad spectacula.
℄clvj. de pe. imponēda sacerdoti q̄ in missa cōmittit errores.
℄clvij. de pe. sacerdotis q̄ in qualibet missa non sumit corpus et sanguinem domini.
℄clviij. de pe. presbyteri q̄ ab assumptione calicis abstinet.
℄clix. de penitētia existētis in pctō mortali. ⁊ cōicantis.
℄clx. de pe. sacerdotis q̄ per negligentiā dimisit distilare aliq̄d de sanguine in terrā vel super altare.
℄clxj. de penitētia coꝝ qui eucharistiam euomitant.
℄clxij. de penitētia p̄sbyteri non custodientis bene sacrificiū.
℄clxiij. de pe. coꝝ q̄ triduo in dieb⁹ rogationū ante ascēsionē nō vtuntur cibis q̄dragesimalibus.
℄clxiiij. de his qui certis dieb⁹ nō se pectinant vel nō radunt barbam vel alia similia.
℄clxv. de penitētia illoꝝ qui bis baptizantur scienter.
℄clxvj. de penitētia presbyterorum in a duersariis se inebriantiū vl' alia turpia cōmittentiū.
℄clxvij. de penitētia mulierū turpiter se ornantium.
℄clxviij. de pe. imponēda nō custodientium canones.
℄clxix. de pe. imponēda faciēti contra ꝓhibitiōes legis vel canonis.
℄clxx. de pe. imponēda veniēti contra legē per se edictam.
℄clxxj. de pe. imponēda faciēti statuta cōtra ecclesias.
℄clxxij. de pe. imponēda nō soluēti insignia ⁊ salaria doctoribus.
℄clxxiij. de pe. diminuētiuȝ numeꝝ p̄bendarū ⁊ cappellaniarum.
℄clxxiiij. de pnia clericoꝝ qui per litteras falsas vel surrepticias bn̄ficia habuerunt.
℄clxxv. de pe. litigantiū q̄ per multas fallacias alios fatigant.
℄clxxvj. de pnia clericorū conferen

Ccclvij. peni. falsant[z] lr̄as regis.
Ccclviij. pe. falsant[z] lr̄as apl̄icas.
Ccclix. peni. sortilegiorum.
Ccclx. penitentia puero[rum].
Ccclxj. peni. clerico[rum] venato[rum].
Ccclxij. peni. blasphemātium.
Ccclxiij. peni. clerico[rum] excōicatorum vel suspēsorum celebrantium.
Ccclxiiij. peni. clerici recipiētis ordines furtiue.
Ccclxv. peni. sodomitico[rum].
Ccclxvj. pe. violātiū interdictū.
Ccclxvij. peni. eorum qui diuersimode alios damnant.
Ccclxviij. peni. faciētiū plures mortes vel destructiones.
Ccclxix. de mlīere supponētis ptum
Ccclxx peni. reuelant[z] cōfessionem.
Ccclxxj. peni. excōicantis iniuste.
Ccclxxij. peni. falsarij.
Ccclxxiij. peni. recipient[z] bñficium curatū et se nō promouentis.
Ccclxxiiij. peni. occupant[z] bona ecclesiarū vacātibus eccl̄ijs.
Ccclxxv. peni. cessant[z] iniuste ab officijs diuinis.
Ccclxxvj. peni. nō recitantium.
Ccclxxvij. peni. eo[rum] q̇ ad grauationem cessationis imagines in terram prosternunt.
Ccclxxviij. peni. eo[rum] q̄ ꝓpter culpā suam sunt priuati bonis que tenent ab ecclesia.
Ccclxxix. pe. iudicū corrupto[rum].
Ccclxxx. peni. bñficiato[rum] q̇ percipiunt distributiones et non intersunt diuinis officijs.
Ccclxxxj. peni. clerico[rum] et religioso[rum] q̇ inducunt alios ad eligēdum sepulturas in eo[rum] ecclesijs.
Ccclxxxij. peni. iurātis religionem laxiorē cū pri⁹ strictiorē vouerat.
Ccclxxxiij. peni. trāsgrediētis votū ordinis vel religionis.
Ccclxxxiiij. peni. fratrū retrahētium alios suis propositionib⁹ a solutione decimarum.
Ccclxxxv. peni. monialiū non existētium in claustro et eorum qui ad eam ingrediuntur.
Ccclxxxvj. peni. visitato[rum] recipientium munera.
Ccclxxxvij. peni. exigentiū pedagia et tributa ab eccl̄ijs et clericis.
Ccclxxxviij. peni. impediētis iurisdictionē eccl̄iasticam.
Ccclxxxix. penitentia turbantiū ecclesias et officia diuina.
Cccxc. peni. dñō[rum] temporalium grauantium clericos.
Cccxcj. peni. religiosi dimittētis habitum vel euntis ad studium.
Cccxcij. pe. cōtrahent[z] spōsalia primo cū vna et scd̄o cū consanguinea.
Cccxciij. pe. filio[rum] cōtrahentiū cum cōsanguineis spōsarū cum q̇bus cōtraxerūt parentes pro filijs.
Cccxciiij. peni. ꝯtrahent[z] matrimonia cum cognatis spiritualibus.
Cccxcv. peni. sepeliētiū hereticos.
Cccxcvj. peni. disputantium de fide catholica.
Cccxcvij. peni. habentium bñficia ad preces hereticorum.
Cccxcviij. pe. heretico[rum] redeuntium et petētium sacramēta ecclesie.
Cccxcix. peni. interficiētis christianum per assissiuos.
Cccc. penitē. vsurarij et locantis domum vsurario.
Ccccj. peni. cōcedentiū represarios contra clericos.
Ccccij. pe. ꝑsequētium vel capientium vel occidentium cardinales.

Ccccij. de peni. eoꝝ q̄ ꝓpter excōi-onem in eos ꝓlatā grauāt partes vel iudices proferentes.

Cccciij. penitentia occupātiuz fructos secrestatos.

Cccc.v. peni. clericoꝝ vl' religiosoꝝ vtentium tabardo.

Cccc vj. peni. sepeliētiū excōicatos vl' vsurarios vl' alios tpe interdicti.

Cccc vij. peni. religiosoꝝ auferētiū decimas ecclesijs.

Cccc viij. peni. negligētiū gubernare cenodochia vel hospitalia.

Cccc ix. peni. religiosoꝝ in multis excedentibus.

Cccc x. de peni. religiosoꝝ q̄ in predicationib' alios a solutione decimarum retrahunt.

Prima.q̄o ¶ Prima.q. est q̄ penitētia est imponēda pro oppressiōe filioꝝ. Et dicēdū est q̄ opprimētib' filios deb3 iponi penitētia solēnis. vt in.c. q̄situ. j. de pe. ⁊ remissi. q̄ penitētia est. s. q̄ veniāt āte fores eccl'ie ⁊ se p̄sentēt ep̄o ciuitat3 sacco induti: ⁊ nudis pedib' ⁊ vultib' in terrā dimissis reos se esse habitu ip̄o ⁊ vultu ꝓtestantes: ⁊ ibi adesse debēt decani. i. archipresbyteri parrochiarū ⁊ presbyteri penitētiū3 qui eoru3 cōuersatione3 diligenter inspicere debent: ⁊ s'm modū culpe per p̄fatos gradus penitentia3 iniungere. vt habetur late in.c. in capite. l. di. ⁊ ibi forma recōciliatiōis: ⁊ breuiter etiam imponit' hec penitentia pro om̄i vulgatissimo crimine totā ciuitatē cōmouente vel vrbē. vt in.c. vlti. xxvj. q. vj.

Secūd.q̄o ¶ Sc̄da.q. est q̄ peni. d3 imponi trāseūti p agrū alienū. ⁊ dicas q̄ si aliq̄s per agrū alienū trāsit ⁊ trāsit' noxi' est: nisi in casu necessitatis peccat mortaliter: ⁊ illi tanq̄ peccāti mortaliter pnia imponi d3. vt in.c. oēs leges. cu3 glo. in pte fas est. j. di. Si aliq̄s mittit falcē in messe3 alienā peccat mortaliter vt pro mortali sibi penitētia imponi d3. vt in.c. vj. q. iiij. c. scriptū est.

Tertia.q̄o. ¶ Tertia.q. est. q̄ pnia d3 imponi comedēti spicas pira vel vuas alteri' et dicēdū est q̄ si aliq̄s fame coact' alteri' spicas comedit vl' pira vel vuas vl' similia: nō peccat: alias si sine necessitate accipit peccat ⁊ dānū soluere deb3 ⁊ talis pnia sibi iniūgi d3. vt de ꝯse. di. v. c. discipl'os. a ꝯtrario sensu. cū glo.

Quarta.q. ¶ Quarta.q. est de peni. imponēda nō restituēti depositū vel cōmodatū. ⁊ dicas q̄ nō restituēs rē sibi cōmodatā vel deposita3 peccat mortaliter: ⁊ talis pnia ei imponi d3. vt in.c. ius naturale. ad fi. j. di.

Quinta.q. ¶ Quinta.q. est de pnia imponēda impediēti legatū p̄ncipis. ⁊ dicēdū est q̄ impediēs legatū p̄ncipis vel ei iniuriā faciēs peccat mortaliter: ⁊ talis pnia ei imponi d3. vt. j. di. c. ius gētiu3. ad fi.

Sexta.q̄o. ¶ Sexta.q. est de pnia imponēda rapiēti aliq̄d in bello iniq̄. Et dico q̄ si aliq̄s in bello iusto de manu p̄ncipis per iustā diuisionē p̄dam accipit non peccat: alias nō cōcurrētib' sup̄dictis peccat: ⁊ restituere tenet'. j. di. ius militare. in fi. a ꝯtrario sensu: ⁊ talis pnia sibi imponi debet.

Septīa.q̄o ¶ Septima.q. est de pnia faciēte aliq̄d cōtra legē maioꝝ. ⁊ dicēdū est q̄ q̄ cōtra legē iustā factā per maiores natu cu3 plebib' facit peccat mortaliter ⁊ talis penitētia sibi imponi d3. vt. ij. di. c. lex est.

Octaua.q. ¶ Octaua.q. est de pnia imponēda faciēti aliq̄d cōtra cōstitutiōe3 regis vl'

impatorũ. ⁊ dicas ꝙ q̄ ꝯtra cõstitutiões vł edictũ iustũ regũ vł impatorũ fa-
cit: peccat mortaliter: ⁊ talis pnia ei imponi dꝫ. vt in. c. ꝯstitutio. ij. di.

¶ Nona. q. est de pnia imponẽda faciẽti aliq̄d ꝯtra legẽ sclarez vł ecclíasti- Nona. q̄o.
cam. Et dico ꝙ faciẽs cõtra legez sclarez vel ecclíasticã p̄cipientez fieri q̄d
necessariũ est vł ꝓhibentez ꝙ maluz est peccat mortaliter: ⁊ talis pnia sibi
imponi dꝫ. iiij. di. §. officiũ. Qui cõtra legez honestã iustã possibilẽ ⁊ loco et
tpe cõuenientez ⁊ necessariã ⁊ vtilez ⁊ clarã ⁊ nullo p̄uato cõmodo: sed pro
cõmuni vtilitate cõscriptã facit peccat mortaliter alias nõ: ⁊ talis pnia si-
bi imponi debet. iiij. di. c. erit autem.

¶ X. q. est de peni. imponẽda facienti cõtra legez supioris. ⁊ dico ꝙ faciẽs Decima. q.
ꝯtra legẽ supioris postq̄ fuerit recepta ⁊ morib⁹ vtentiũ approbata peccat
mortaliter: alias nõ: ⁊ taliter sibi imponi debet pnia. vt. iiij. di. §. leges.

¶ Xj. q. est: an mulier intrãs ecclesiaz statim post partuz peccat ⁊ q̄ penitẽ- Xj. q̄stio.
tia ei imponi debet. Et dicendum est ꝙ si mulier hora qua parit intrat ec-
clesiam ad agendum gratias deo: non peccat: nec propter hoc est sibi peni
tentia imponenda. vt. c. cum enixa. v. di.

¶ Xij. q. est de peni. imponẽda cognoscẽti mulierez tpe menstruoꝝ. Et di- Xij. q̄stio.
co ꝙ pro informatiõe pnie imponẽde viro q̄ ad ꝯcubitũ vxoris accedit tpe
part⁹ q̄usq; tẽpus purgatiõis trãseat ⁊ tpe menstruoꝝ. in. c. ad ei⁹ vero. vs-
q; ad. §. q̄ tñ. v. di. vbi dicit tex. ꝙ licet alique mulieres ex praua cõsuetudi-
ne adinuenerint. s. statim cum nascũtur filij dare eos ad nutriendũ alijs
mulierib⁹: ⁊ hoc solũ causa incontinẽtie. tñ he nõ debẽt ad viros suos acce
dere nec eis cõmisceri donec tempus purgationis trãseat: et etiam nisi pri
us tempus menstruorum transeat.

¶ Xiij. q. est de peni. imponenda polluto nocturna pollutiõe. Et ꝓ infor-
matiõe pnie imponende illi q̄ nocturna pollutiõe polluit̄. est tex. in. c. testa Xiij. q̄stio.
mẽto. cũ. c. seq̄. vj. di. vbi dicit tex. de illo q̄ peccat cogitatiõe vel delectatiõe
vel cõsensu: ⁊ si peccat aliquis per cõsensum in pctõ si nõ processit ad actuz
exteriorez tale pctm̄ sola cõtritione deletur. nota archidia. in. c. primum.
xxij. q. j. per. c. j. de regu. iuris.

¶ Xiiij. q. est de pnia imponẽda heretico ꝓpter bona q̄ possidet. Et dicas
ꝙ heretici q̄ ab ecclía sunt diuisi nõ p̄nt aliq̄d noie ecclie possidere: ⁊ ideo il Xiiij. q̄o.
lud debẽt dimittere: ⁊ ita sibi in pnia iniungi dꝫ. viij. di. c. quo iure.

¶ Xv. questio est de penitentia imponenda obedientibus potestatibus se- Xv. q̄stio.
cularibus contra deum. Et dico ꝙ ille q̄ vt obediat temporalibus pote-
statib⁹ nõ obedit deo peccat mortaliter: ⁊ talis penitentia vt peccãti mor-
taliter sibi imponi dꝫ. viij. di. c. q̄ contra mores. in fi.

¶ Xvj. q. est de pnia seruãtis vel introducẽtis malaz ꝯsuetudinẽ. Et dicas Xvj. q̄stio
ꝙ qui malã cõsuetudinẽ introducit vel seruat peccat mortaliter: ⁊ talis pe
nitentia sibi imponi debet. viij. di. c. mala consuetudo. vbi dicit tex. ꝙ talis
consuetudo tanq̄ perniciosa corruptela vitãda est ⁊ abijcienda. Nam qui
rationi ⁊ veritati preponit consuetudinez peccat mortaliter: et talis pnia

ſibi imponi debet.viij.di.c.veritate. cū.v.capl'is ſequentibus.vbi ponūtur plures auctoritates ſanctoꝝ.circa hoc.

Xvij.q̄ſtio. ¶ Xvij.q. eſt de pnīa imponenda nō obediētibus legib⁹ imperatoris. Et dico ꝙ pro informatiōe q̄ñ peccat vel nō: ⁊ per conſequēs q̄ñ debet penitē-tiam agere vel nō ille qui legibus imperatoꝝ nō obedit.eſt tex.ix.di.c.j. vbi dicit tex.ꝙ quicūqꝫ legib⁹ imperatoꝝ q̄ pro dei veritate ferunť nō ob-temperauerit mereť maximū ſuppliciū vel grāde.⁊ quicunqꝫ legib⁹ impe-ratorum q̄ contra dei voluntatē feruntur non vult obtemperare acquirit grande premiuꝫ.⁊ tex.in.c.quis autē leges.x.di.vbi dicit tex.quis audebit leges principum contemnere.

Xviij.q̄ſtio ¶ Xviij.q. eſt de pnīa imponēda nō obediēti doctori eccl'ie.⁊ dico ꝙ q̄ do-ctori eccl'ie dicēti ea q̄ per alios auctores vel canonicas vel ꝓbabiles ratio-nes nō ꝓbanť:nō credit nō peccat. alias ſic et ſibi pnīa de hoc imponi de-bet.ix.di.c.ego ſol⁹.in fine. ille q̄ diuino adiutorio vel ab aliis illuſtratus reprehēdit vl' reprobat ꝙ ab aliq̄ doctore diciť aliter q̄ꝫ veritas ſe habet nō peccat nec de hoc penitere debet.ix.di.c.nec quorūlibet.

Xix.q̄ſtio. ¶ Xix.q. eſt de pnīa imponēda faciēti cōtra euāgeliuꝫ vel contra regulas apl'icas. Et dico ꝙ impator ⁊ q̄cunqꝫ faciēs cōtra diuina mādata vel cōtra euāgeliū vel cōtra ꝓphetas vel cōtra regulas apl'icas peccat mortaliter ⁊ talis pnīa ei imponi dꝫ.x.di.c.nō licet.

Xx.q̄ſtio. ¶ Xx.q. eſt de penitētia imponēda ſeruāti legē impatoris cōtra legē diui-nam. Et dicas ꝙ q̄ ſeruat leges imperatoris contra leges eccleſiaſticas ⁊ diuinas peccat mortaliter:⁊ talis penitētia ei imponi debet.x.di.c.certum cum tribus capitulis ſequentibus.

Xxj.q̄ſtio. ¶ Xxj.q. eſt de pnīa impouēda nō ſeruāti cōſuetudines eccl'iaſticas.⁊ dico ꝙ q̄ eccl'iaſticas ꝯſuetudines ꝑ totū orbē ſeruatas nō credit eſſe autēticas, ⁊ eas nō ſeruat peccat mortaliter.⁊ ſibi pnīa imponi dꝫ.xj.di.c.eccl'iaſtica-ruꝫ.cuꝫ ſex capl'is ſequētib⁹.trāſgreſſores cōſuetudinū eccl'iaſticaꝝ penite-re debēt.ſicut p̄uaricatores leguꝫ diuinaꝝ.xj.di.c.in his.

Xxij.q̄ſtio. ¶ Xxij.q. eſt de pnīa imponēda nō obediēti p̄ceptis apl'icis.⁊ dico ꝙ qui p̄ceptis apl'icis nō obedit:ſꝫ ſupbe reſiſtit peccat mortaliter:⁊ talis pnīa ei imponi debet.xij.di.c.p̄ceptis.⁊ q̄ cōſuetudines eccl'iaſticas q̄ fidei nō cō-trarianť nō obſeruat vt peccās mortaliter penitere debet.xij.di.c.ſcit ſan-cta.cum tribus capitulis ſequētibus.

Xxiij.q̄ſtio ¶ Xxiij.q. eſt de pnīa imponēda nō ſeruanti ieiunia ſc'dm cōſuetudinē ec-cleſie.et dico ꝙ in ieiuniis diei ſabbati ⁊ aliorum dieruꝫ cōſuetudo cuiuſli-bet eccleſie ſeruāda eſt ⁊ faciēs ſc'dm cōſuetudinem non peccat: alias faci-ens contra conſuetudinem peccat;⁊ ſibi penitentia imponi debet.xij.di.c.illa.in fine a contrario ſenſu.

Xxiiij.q̄o. ¶ Xxiiij.q.eſt de pnīa imponēda deuiāti a ꝯſuetudine eccl'ie metropolita-ne in diuinis officiis.⁊ dicas ꝙ deuiās ex cōtēptu in dicēdis diuinis offi-ciis a ꝯſuetudine eccl'ie metropolitane;dꝫ p̄uari a cōīone ꝑ ſex mēſes ⁊ ſub

pnie censura corrigi.xij.di.c.de his.τ est iste canon.xxix.scd̄m hostien̄.
¶ xxv.q.est de pnia nō eligentis de duob⁹ malis minus maluȝ.Et dico q̄ xxv.q̄stio.
q̄ de duob⁹ malis inter q̄ perplex⁹ est nō eligit minus maluȝ; peccat τ sibi
pnia imponi dȝ.xiij.di.c.duo mala.τ.c.verum.
¶ xxvj.q.est de penitentia peccantis vt alter euitet mai⁹ pcc̄m peccat τ si xxvj.q̄stio
bi de hoc pnia imponi dȝ.xuij.di.c.qd̄ ait.q̄ quattuor cōcilia.s.nicenū con-
stātinopolitanū.ephesinū. calcidonen̄. nō obseruat peccat τ sibi penitētia
debet imponi.xv.di.sicut sancti.
¶ xxvij.q. est de pnia approbātis vel reprobantis libros per eccl̄iaȝ appro xxvij.qo.
batos vl̄ reprobatos.Et dico q̄ ille q̄ libros approbatos ab eccl̄ia τ cano
nes q̄ dicunt aplo℞ reprobat peccat:τ ei pnia imponi dȝ.xv.di.c. scā roma
na.τ.xvj.di.c,canones.τ q̄ scā octo cōcilia nō seruat.de q̄bus in.c. scā octo
cōcilia.xvj.di.peccat τ ei pnia imponi dȝ.vt ibi.τ q̄ sardicēse cōciliū τ decre
ta scto℞ patrū nō recipit peccat τ penitere dȝ.ea.di.c.q̄ dicitis.
¶ xxviij.q.est de pnia vsurpātis cōcessa romane eccl̄ie.Et dico q̄ ille q̄ ea xxviij.qo.
q̄ sunt cōcessa romane eccl̄ie vsurpat:vt indign⁹ honore eccl̄iastico τ vt con
tēptor puniēd⁹ ē.xvij.di.c.huic sedi.Et q̄ absq̄ auctoritate sedis aplice cō-
gregat cōciliū generale peccat grauiter τ sibi penitētiā poni dȝ. xvij. di.c.
nec licuit cū duob⁹ caplis sequētibus.
¶ xxix. q. est de pnia nō seruātis locū sibi debitū in sedēdo τ in alijs . Et xix. q̄stio.
dicas q̄ q̄ in sedēdo τ subscribēdo. cū alijs locū sibi debitū s̄m tēp⁹ ordina-
tiōis sue nō seruat sȝ excedit peccat τ ei pnia dȝ imponi.ea.di.c.epos.τ epi
q̄ cū vocant ad cōciliū p̄uinciale τ possunt ire τ nō vadūt peccāt:τ eis pnia
imponi dȝ.xviij.di.c.nō oportet.Metropolitan⁹ q̄ ab epo veniēte ad cō-
ciliū iumētuȝ vl̄ aliā spēm expetit q̄druplū restituere dȝ.ea.di.c. qm̄ quidē.
Epi q̄ vocati ad cōciliū prouinciale nec veniūt nec impedimētū legitimū
ostēdūt cōione sue eccl̄ie debēt esse cōtēti τ vsq̄ ad aliā proximā sinodum
charitate fratrū τ eccl̄ie cōione priuent̄.xviij.di.c.placuit.τ.c.si eps̄ metro
politan⁹.τ.c.si q̄s epo℞.Eps̄ q̄ post cōciliū prouinciale infra sex mēses nō
facit sinodum conuocando omnes clericos sue diocesis τ non reserat eis
que in concilio acta sunt: duobus mensibus in excommunicatione persi-
stat.xviij.di.c.decernimus.
¶ xxx.q. est de pnia imponenda nō approbāti approbata τ nō reprobāti xxx.q̄stio.
reprobata per sedē aplicā.Et dicēdū est q̄ q̄ nō approbat approbata τ nō
reprobat reprobata per sedem aplicā q̄ peccat grauiter τ sibi pnia debet
imponi.xix.di.c.si romanorum.
¶ xxxj.q.est de pnia heretici.Et dico q̄ heretic⁹ est τ vt heretic⁹ penitere xxxj.q̄stio
dȝ q̄ p̄cepta τ stat uta sedis aplice nō obseruat credēdo romanā eccl̄iaȝ nō
habere ptātem cōdendi.ea.di.c.nulli fas.
¶ xxxij.q. est de pnia nō p̄ferētis scripturas eodē mō q̄ p̄ferēde sūt.τ dico xxxij.qo.
q̄ in scripturis canonicis q̄ illas scripturas ab oib⁹ recipiūt̄ nō p̄ponit alijs
scripturis q̄s aliq̄ nō recipiūt peccat τ sibi pnia iponi dȝ.ea.d.c.in canonicis.

Xxxiij. q̄o. ¶ Xxxiij.q. ē de pnia recedētis a bt̄o petro. et dico ꝙ q̄ a soliditate bt̄i petri recedit temptando eiꝰ potestatē infringere. separari dꝫ ab ecclesia ⁊ diuinis misterijs. ea. di. c. ita dn̄s.

Xxxiiij. q̄o. ¶ Xxxiiij. q. est de penitētia ordinati ab hereticis. Dico ꝙ q̄ ordinant̄ ab hereticis iam dānatis peccāt ⁊ grauiter penitere debēt. ea. di. c. ƥm.

Xxxv. q̄o. ¶ Xxxv. q. est de pnia preponētis scripturas alioꝝ scripturis pape. Et dico ꝙ peccāt ⁊ peniteri debēt q̄ scripturas alioꝝ decretis romanoꝝ pontificū preponunt. xx. di. c. de libellis.

Xxxvj. q̄o. ¶ Xxxvj. q. est de pnia nō hn̄tis vel nō seruātis decreta pape. Et dico ꝙ nō hn̄ti decreta romanoꝝ pōtificuꝫ de negligētia penitētia imponi debet: et habēti ⁊ nō seruāti de temeritate pnia imponēda est. xx. di. c. si decreta.

Xxxvij. q̄o. ¶ Xxxvij. q. ē de pe. nō facientis ptinētia ad suū officiū. Et dicas ꝙ ep̄s et oēs clerici ⁊ officiales eccl'ie vsqꝫ ad hostiariuꝫ inclusiue peccāt ⁊ penitere debēt si nō faciūt ea q̄ ptinēt ad officiū suū. vt habet̄. xxi. di. c. cleros. q̄ tēt. ponit ea q̄ q̄sqꝫ hn̄tiū officia in eccl'ijs tenet̄ agere vsqꝫ ad hostiarium.

Xxxviij. q. ¶ Xxxviij. q. est de pe. inferioris maledicentis supiori. Et dico ꝙ spnēs ep̄os peccat ⁊ penitere dꝫ vt q̄ spnit deū. ea. di. c. in nono. ⁊ inferior iudicās supiorē. vl' ei maledicēs peccat ⁊ de hoc penitere dꝫ. ea. di. c. inferior. cū. v. c. seqn.

Xxxix. q̄o. ¶ Xxxix. q. est de penitētia auferentis puilegiū pape. Et dico ꝙ hereticus iudicat̄. ⁊ penitere debet qui ratione ecclesie priuilegium a deo concessum auferre conatur. xxij. di. c. j.

Xl. questio ¶ Xl. q. est de peni. nō seruātis ordinē debitū in reuerētia exhibenda. ⁊ dico ꝙ peccat ⁊ penitere debet q̄ nō exhibet reuerētiā. pmo romano pōtifici deinde patriarche cōstantinopolitano. deinde alexādrino. deinde antiocheno. deinde hierosolomitano. ea. di. c. vltimo. nota

Xlj. q̄stio ¶ Xlj. q. est de peni. nō seruantis formā iuris in electiōe sūmi pōtificis. Et dico ꝙ grauissime pene ⁊ penitētie imponunt̄ veniēti vl' faciēti cōtra illud decretū. xxiij. di. c. in noīe dn̄i. vbi ponit̄ forma q̄ dꝫ suari in electiōe romani pōtificis. ⁊ si cōtra illā formā aliq̄s se intrudit in ep̄atu grauissimis penis ⁊ penitētijs astringit̄ ⁊ multis maledictiōibꝰ cōdēnat̄ de q̄bus ibi dr̄. s. ꝙ q̄ cōtra huiꝰ capli formā electꝰ vl' ordinatꝰ per seditiōeꝫ vl' presumptiōeꝫ fuerit: auctoritate diuina petri ⁊ pauli aploꝝ perpetua anatemate cū suis factoribꝰ auctoribꝰ ⁊ seq̄cibus a liminibꝰ sc'te dei eccl'ie separatꝰ abijciat̄ sic antixp̄s ⁊ inuasor ⁊ destructor totiꝰ xp̄ianitatis: nec sup hoc aliq̄ audiētia aliq̄n reseruet̄ ei: ꝫ ab omi eccl'iastico gradu q̄cūqꝫ fuerat priꝰ sine retractatione deponat̄ cui etiā quisqꝫ adheserit aut tanq̄ pōtifici q̄lemcūqꝫ reuerentiam exhibuerit aut in aliquo illū defendere presumpserit pari sentētia sit mācipatꝰ. Et q̄ cōtra formā huius capituli venerit vel temerator extiterit volēs romanā ecclesiaꝫ cōfundere sua presumptiōe cōtra hoc statutū temptauerit perpetuo anatemate atqꝫ excōicatione damnet̄ ⁊ cuꝫ impijs q̄ non resurgentiū iudicio deputet̄ omnipotētis cōtra se irā sentiat: et sc'toꝝ apostolorū Petri ⁊ Pauli quoꝝ eccl'iam presumit cōfundere in hac vita: ⁊ in

futura furorem sentiat. fiat habitatio eius deserta: ⁊ in tabernaculis eorũ
non sit qui inhabitet: fiant filij eius orphani. ⁊ vxor eius vidua. cõmotus
amoueat ipẽ atq3 filij ei⁹ ⁊ mẽdicent ⁊ eiciant de habitationib⁹ suis: scru-
tetur fenerator omnẽ substãtiam suã ⁊ diripiãt alieni oẽs labores ei⁹: orbis
terrarũ pugnet cõtra eũ: ⁊ cuncta elemẽta sint ei cõtraria: ⁊ omniũ sancto
rum quiescentiũ merita eum cõfundant: ⁊ in hac vita super eum aptã vin-
dicta ostẽdant. vt in psalmo. Deus laudẽ meam.

¶ Xlij. questio est de pñia imponẽda epõ qui elect⁹ ad episcopatum nõ ha Xlij. qstio
bet nec credit habenda ⁊ credenda a iure. Et dico ꝙ peccant ⁊ penitere de
bent electi ad episcopatũ si non habẽt ⁊ credunt ea que cõtineneur. xxiij.
di. c. eps ordinãdus. s. ꝙ asserat verbis simplicib⁹ patrẽ ⁊ filiũ ⁊ spũm san
ctũ vnũ deuz esse cõfirmãs totã trinitatꝭ deitatez ⁊ cõsubstãtialẽ ⁊ coessen-
tialem ⁊ coeternalẽ ⁊ coomnipotentẽ: ⁊ alia plura de quib⁹ ibi late.

¶ Xliij. q. est de penitẽtia clericorũ non seruãtium q̃ habent in. c. his igit. Xliij. qstio:
xxiij. di. Et dico ꝙ peccãt ⁊ penitere debent omnes clerici si nõ seruãt ea q̃
habentur in dicto. c. s. ꝙ a vulgari vita seclusi a mũdi voluptatibus se ab-
stineãt: nõ spectaculis nõ põpis intersint cõuiuia publica fugiãt: priuata
nõ tñ pudica sed sobria colãt. vsuris nequaq̃ incumbãt: nec turpiũ occu-
pationibus ludorꝝ: nõ fraudib⁹ cuiuscũq3 studiũ appetant: amorez pecunie
quasi matrẽ cunctorꝝ malorꝝ criminũ fugiãt. secularia officia abnuãt: ⁊ ne-
gotia. honoris gradũ per ambitionẽ nõ accipiãt: dolos ⁊ cõiurationes ca
ueant. odiũ. eumulatiões. obtrectationẽ atq3 inuidiã fugiant: nõ vagi ocu
lis. nõ effreni lingua aut petulãtia fluidoq3 gestu nõ incedãt: viduarum ⁊
virginum frequentationem fugiãt. contubernia extranearuz feminarum
nullaten⁹ appetant ⁊ alia q̃plurima q̃ in preall'. c. his igit. ponunt, a qui-
bus abstinere debent. et etiam q̃ facere debent clerici.

¶ Xliiij. q. est de pñia sacerdotũ nõ tractãtiuz digne sacramẽta eccl'ie. Et Xliiij. qstio
dico ꝙ peccãt ⁊ penitere debent q̃ digne sacramẽta eccl'ie tractare nõ pos-
sunt: ⁊ ad diuinũ ministeriũ eligũtur. xxiij. di. c. tales.

¶ Xlv. q. est de penitẽtia promotorum ad ordines sacros nõ seruãtium. c. Xlv. qstio.
q̃q̃. xxiij. di. Et dicas ꝙ peccãt ⁊ penitere debent qui promouent ad ordi
nes sacros si nõ promittũt et seruãt ea que habentur in prealle. c. q̃q̃. s. ꝙ
promittant ⁊ seruent qui debent promoueri ad ecclesiasticos gradus an-
teq̃ honoris consecrationẽ accipiant placiti sui annotatione. s. promitãt
vt fidem catholicam sincera cordis deuotione custodiens iuste ⁊ pie viue-
re debeat ⁊ in nullis operib⁹ suis regulis canonicis cõtradicat atq3 vt de-
bitũ per omnia honorẽ atq3 obsequij reuerẽtiam preminenti sibi vnusq̃sq3
depẽdat iuxta illud pape leonis edictũ: q̃ se scit aliq̃b⁹ esse ꝑpositũ nõ mo-
leste ferat aliquẽ sibi prelatũ sed obediẽtiaz quã exigit ⁊ ipẽ depẽdat: ⁊ pe-
na tamen transgressoribus imponenda secundum consuetudinez ecclesia
sticam ⁊ placitis talium inferenda.

¶ Xlvj. qstio est de penitẽtia imponẽda sacerdoti qui tẽpore quo celebrat Xlvj. qstio.

vel accipit corpus christi nō habet ornamēta cum quibus fuit ordinatus. Et dico ꝙ sacerdos qui tēpore quo celebrat vel accipit corp⁹ christi nō habet orariū ꝛ alia ornamēta q̄ in ordinatione accepit peccat ꝛ excōicationi subiacet ꝛ penitere debet.ea.di.c.ecclesiastica.

xlvij.q̄stio ¶ xlvij.q.est de penitētia ordinati ꝛ ordinātis q̄ tp̄e ordinatiōis ep̄s manū imponit ꝛ ali⁹ orōnem dicit. Et dico ꝙ ordinās ꝛ ordinat⁹ penā dānatiōis subeūt ꝛ penitere debēt si tēpore ordinatiōis ep̄s solū manū imponit et alius orationē dicit.ea.di.c.quorundam.

xlviij.q̄o. ¶ xlviij.q.est de pn̄ia clerici nō faciētis q̄ pertinēt ad officiū suū. Et dico ꝙ diacon⁹ subdiacon⁹.ꝛ acolit⁹.et exorcista.lector.hostiarius.ꝛ psalmista peccāt ꝛ penitere debent si nō faciūt q̄ pertinēt ad officiū suū.pro vt habetur ea.di.c.subdiacon⁹.cū.v.capl'is sequētib⁹.vbi ponunt ea q̄ quisq̄ tenet facere in officio suo.s.ꝙ subdiacon⁹ accipiat patenā de manu ep̄i vacuā et calicē vacuū.ꝛ de manu vero archidiaconi accipiat vrceolū vacuū ad suggerendum vinū ꝛ eucharistiam.ꝛc̄.sicut latius ponit in predictis capitulis cuiuslibet officij.

xlix.q̄stio. ¶ xlix.q.est de pn̄ia clericoꝝ comā nutriētiū ꝛ tōsurā nō radentiū. Et dicas ꝙ peccāt ꝛ penitere debēt clerici comā nutriētes ꝛ coronā nō radētes sine iusta causa. ea.di.c.ꝓhibite.ꝛ.c.sequēti.vbi dicit ꝙ clerici comā nutriētes ab archidiacono et si noluerint esse inuiti detondant:ꝛ ꝙ nō liceat eis hr̄e vestimēta vel calciamēta nisi q̄ religionē deceāt. Itē ꝙ incurrūt excōicationē ip̄o iure tales clerici.tex.in.c.si quis ex clericis.ea.di.

l.questio. ¶ L.q.est de pn̄ia monialis tāgentis vasa sacra. Et ideo ꝙ moniales etiā sacra tangētes vasa sacra vel incēsuꝫ ad altare deferunt peccant.e.di.c.sacratas.ꝛ de hoc penitere debent.

lj.questio. ¶ Lj.q.est de pn̄ia mulieris ꝛ laici predicātis. Et dico ꝙ peccat ꝛ penitere dꝫ mulier etiam docta et sancta que in congregatione virorum predicat.ꝛ etiam peccant ꝛ penitere debent laici qui predicāt coram clericis nisi ip̄is rogantibus.ea.di.c.mulier.

lij.questio. ¶ Lij.est de pn̄ia ministri nō sacrati tāgentis sacrata. Et dico ꝙ peccant ꝛ penitere dn̄t ministri eccl'ie nō sacrati ingrediētes sacrariū ꝛ tāgētes vasa sacra.ea.di.c.nō oportet.ꝛ peccant ꝛ penitere debēt q̄ vasa sacra ꝛ mysteria tangūt nisi sint subdiaconi ꝛ acoliti:ꝛ peccat ꝛ penitere debet cleric⁹ comā nutriens ꝛ ministrans nō detōso capite: nec patētib⁹ auribus:ꝛ tallarē vestem ꝛ habitū honestū nō habens.ea.di.c.non liceat.

liij.questio ¶ Liij.q.est de pn̄ia examinātiū indebite alios ad ordīes. Et dico ꝙ viri electi ad examinādū ordinādos si fauoris grā vel muneris cupiditate electi aliquē indignū ad sacros ordines accipiēdos ep̄i manib⁹ applicāt:velut corā deo ꝯdēnati ecclīastica dignitate carebunt ꝛ ordinat⁹ ab altari remouebit ꝛ grauissima pn̄ia eis iniūgi debet.xxiiij.di.c.qūo ep̄s.ad finem.

liiij. q̄stio. ¶ Liiij.q.est de pn̄ia ordinati sine examinatiōe. Et dico ꝙ p̄sbyter vel diacon⁹ vel ali⁹ cleric⁹ qui sine examinatione ordinat ꝛ post pc̄ta sua confite

tur debet penitere.s.ꝙ eijciatur ex clero.vt in.c.vltimo.ea.di.

¶ Lv.q.est de pnia ministroꝝ eccłie nõ faciẽtiũ officia sua.ꝛ dico ꝙ peccãt lv. questio.
ꝛ penitere debent omnes ministri ecclesie.hostiari⁹.exorcista.acolit⁹.psal-
mista.lector.subdiacon⁹.diacon⁹.presbyter.eṗs.archidiacon⁹.archipresby
ter premicerius.tesaurarius.non facientes ea que expectant ad officia sua
xxv.distin.c.Perlectis.

¶ Lvi.q.est de pnia diaconi q̃ post ordinationẽ cõtraxit mr̃imoniũ.ꝛ dico lvi.questio
ꝙ diacon⁹ q̃ post ordinationẽ mr̃imoniũ cõtrahit alien⁹ debet esse a mini
sterio ꝛ vacet clero.xxviij.di.c.diaconus.

¶ Lvij.q.est de pnia frãgentis simplex votũ virginitatis.ꝛ dico ꝙ si aliq̃s sim- lvij. q̃stio.
plex votũ virginitatis violauerit mr̃imoniũ ꝯtrahẽdo trib⁹ annis penitere
debet.xxvij.di.c.si vir.ꝛ est iste.v.canon s̃m hostieñ.

¶ Lviij.q.est de pnia presbyteri vxorẽ ducentis vł fornicãtis.ꝛ dico ꝙ si pres- lviij. q̃stio.
byter vxorẽ duxerit ab ordine deponi debet ꝛ si fornicat⁹ fuerit vel adulte-
rium cõmiserit extra ecclesiam abijci ꝛ inter laicos ad penitẽtiã redigi de-
bet.xxviij.di.c.presbyter. Itẽ presupposito ꝙ quodlibet pctm̃ propter qḋ
excõicatio profertur est mortale vt in.c.nemo epoꝝ.xi.q.iij.ꝙ pro quolibet
mortali pcc̃o debet imponi pnia.vij.annoꝝ.vt in.c.hoc ipm̃.xxxiij.q.ij.cũ
§.sequẽti.infertur ꝙ oẽs peccãtes in pctis cotẽtis in caplis statim sequẽtib⁹
peccãt mortaliter ꝛ per.vij.annos penitere debẽt.s.in istis.

¶ Lix.q.est de pnia filij deserentis parẽtes causa religiõis. Et dicas ꝙ q̇cũ lix. questio
q3 fili⁹ parẽtes maxie fideles dserueꝛit causa intrãdi religiõez ꝛ nõ poti⁹ de
bitũ honorẽ parẽtib⁹ reddiderit peniteat.vt sup̃ dictũ est.vt in.c.j.xxx.di.

¶ Lx.q.ẽ de pnia mulieris amputãti sibi comã.ꝛ dicas ꝙ q̇cũq3 mlier religi lx. questio.
oni iudicãs ꝯuenire comã sibi amputauerit quã de⁹ ad velamẽ ei⁹ ꝛ ad me-
moriã subiectiõis illi dedit peccat ꝛ p.nitere dz vt dictũ est.vt in.c.ij.ea.di.

¶ Lxi.q.est de pnia mulieris cõdẽnantis nuptias.ꝛ dico ꝙ peccat ꝛ penite lxi .questio
re dz vt dictũ est:mulier q̃ derelicto viro discessit soluto vinculo coniugali
nuptias cõdẽnando.vt in.c.si qua mulier.ea.di.

¶ Lxij.q.est de pnia religiosi mr̃imoniũ detestantis.Et dico ꝙ religiosus lxij.questio
qui mr̃imoniũ detestatur peccat ꝛ penitere debet eodẽ modo. tex. est in.c. si
quis propter deũ virginitatẽ.ea.di.

¶ Lxiij.q.est de pnia alioꝝ detestãtiũ mr̃imoniũ.ꝛ dico ꝙ cõfitẽs castita lxiij. q̃stio.
tẽ nõ ex eo ꝙ illã putet bona:s3 in detestatione mr̃imonij peccat ꝛ penite-
re debet etiã eodẽ modo.tex.est.in.c.si quis vel virginitatẽ.ea.di.

¶ Lxiiij.q.est de pnia mulieris ambulãtis in habitu viri. Et dicas ꝙ mu lxiiij.q̃stio.
lier q̃ vt liberi⁹ meretricetur vtitur veste virili peccat ꝛ eodem modo debet pe
nitere.vt in.c.si qua mulier.ij.ea.di.

¶ Lxv.q.est de ieiunãte die dñico. ꝛ dicas ꝙ ieiunãs die dñico in cõtẽptũ lxv.questio
ipi⁹ diei eodẽ modo peccat ꝛ penitere debet.vt in.c.si q̇s tanq̃.ea.di.

¶ Lxvi.q.est de ꝯtẽnente ieiunia ab eccłia indicta.ꝛ dicas ꝙ ꝯtẽnens ista
ieiunia peccat ꝛ penitere debet vt sup̃ dictũ est.vt in.c.si quis eoꝝ.ea.di. lxvi. q̃stio.

Xxvij. q̄o. ¶ X.xvij.q̄stio est de spernēte basilicas vel solēnitates sanctoꝝ. ⁊ dico ꝙ q̄ basilicas vel solēnitates sanctoꝝ vel oblationes q̄ in eis fiunt spernit se ex hoc iustum estimans peccat ⁊ penitere debet. vt sup̄ radicti. vt in. c. si quis per superbiam. ea. distin.

Xxviij. q̄o. ¶ X.xviij. questio est de docente spernere ecclesias. ⁊ dicas q̄ docet spernere ecclesias et congregationes que fiunt in eis peccat ⁊ penitere debet vt supradicti in. c. si quis docet ea. di.

Xxix. q̄stio ¶ X.xix. questio est de faciēti congregatiōes priuatas. et dico ꝙ eodē modo peccat et penitere debet faciens congregationes priuatas sine consensu superioris extra vnitatem ecclesie dicens apud se esse ecclesiam. vt in. c. si quis extra ecclesiam. ea. di.

Xxx. q̄stio. ¶ X.xx. q. est de dānante matrimoniū. ⁊ dico ꝙ dānans m̄rimoniū vł coniunctiones ipsoꝝ cōtrahētiū dicēdo ꝯiugatos nō posse regnū dei ingredi peccant ⁊ vt sup̄ penitere debent. vt in. c. si quis nuptias. ea. di.

Xxxj. q̄stio ¶ X.xxj. q. est de dānante mādücantem carnē nō imolatā idolis. ⁊ dico ꝙ etiam peccat ⁊ penitere debet vt supradicti qui dānat fidelē mādücantem carnē nō imolatā idolis nec suffocatā: vel comedētem sanguinē animaliū q̄ tanq̄ infidelis dānatᷓ. vt in. c. si quis carnē. ea. di.

Xxxij. q̄o. ¶ X.xxij. q. est de parentibꝰ denegātibꝰ alere filios. ⁊ dico ꝙ parētes qui filios alere denegauerit proprios putās hoc licituz peccat ⁊ penitere debet vt sup̄ dictū est. vt in. c. si q̄s dereliquerit. ea. di.

Xxxiij. q̄o. ¶ X.xxiij. questio est de dicente hominez non saluari ex vsu vestiuz grossarum sed preciosarum. ⁊ dico ꝙ dicens tale. s. homines nō posse saluari ex vsu vestium grossarū sed ex vsu preciosarum. peccat ⁊ similiter penitere debet. vt in. c. si quis virorum ea. di.

Xxxiiij. q̄o ¶ X.xxiiij. questio est; de inducentibꝰ noua precepta cōtra canones. et dic ꝙ suscipientes habitū religiosum vt alijs bonis detrahant et inducentes noua precepta contra canones peccant; ⁊ similiter penitere debent vt in. c. hec autem scripsimus. ea. dist.

Xxxv. q̄stio ¶ X.xxv. questio est; de recusante comedere carnes tempore paschali et in diebus dn̄icis ⁊ dic ꝙ presbyter vel diaconus ieiunans die dn̄ico tanq̄ illo die debeat ex debito ieiunare; ⁊ recusans tēpore paschali comedere car carnes tanq̄ illas escas abhorreat nolēs saltem pregustare carnes vel olera cum carnibus cocta peccat ⁊ eodē modo penitere debet. vt in. c. vltimo. ea. di. Ita oēs peccantes in predictis. xvij. casibus supra cōtentis peccant mortaliter et septem annos penitere debet quilibet in quocunq̄ illorum casuum peccans per predicta capitula.

Xxxvj. q̄o. ¶ X.xxvj. questio est de habētibus canes vel accipitres ad venanduz. ⁊ dico ꝙ si ep̄s presbyter vel diaconꝰ canes ad venandū: vel accipitres aut huiusmodi res habuerit ⁊ in hac voluntate sepius inuentꝰ fuerit tribus mensibus a cōmunione suspendatᷓ. xxxiiij. di. c. ep̄m.

Xxxvij. q̄o. ¶ X.xxvij. q. est de penitētia cōcubine clerici. Et dic ꝙ cōcubina clerici qui

ex clerico filios habuerit debet monasteriū intrare et ibi perpetuo cōtinē-
tiam obseruare vt in.c.fraternitatis.in fine.xxxiiij.di.

¶ L.xxviij.q.est pnīa p̄sbyteri aleatoris vł ebrij.⁊ dicēdū est ꝙ ep̄s vel pres- lxxviij.q̄o.
byter vł diacon⁹ alee ⁊ ebriati deseruiens dāna͛.⁊ sic peccat mortaliter ⁊ p
septēniū penitere debet.xxxv.di.c.j.iuncto.c.hoc ip̄m.xxxiij.q.ij.

¶ L.xxix.q.est.de p̄latis delicijs deditis: et dico ꝙ pro admonitiōe fiēda p̄la lxxix.q̄stio.
tis ne delicijs affluant ne propter hoc grauiter puniantur.xxxv.disti.c.ec
clesie p̄ncipes.vbi dicit text⁹.ꝙ isti p̄lati dediti delitijs sunt eijciēdi de spa
ciosis domibus.lautisq̄ȝ cōuiuijs ⁊ multo labore epulis cōquisitis ⁊ vt le-
git͛ in euāgelio ,pp̄ter malas cogitatiōes suas ⁊ opa sunt eijciēdi in tene-
bras .s. exteriores vbi erit fletus et stridor dentiuȝ.⁊ late poni͛ in textu.

¶ L.xxx.q.est de clerico ebrio reperto. Et dico ꝙ cleric⁹ qui ebri⁹ repertus lxxx.q̄stio.
fuerit.xxx.dieb⁹ a cōmunione cesset.xxxv.di.c.vltimo.

¶ L.xxxj.q.est de prelatis ⁊ clericis delectantes se in libris poetarū. ⁊ dico lxxxj.q̄stio.
ꝙ pro admonitiōe fiēda p̄latis ⁊ sacerdotib⁹ ne delectent͛ in libris poetaꝝ
⁊ gētiliū:obmissis sacris scripturis.est tex.in.c.j.ij.iij.iiij.v.⁊ per totū.xxxvij.
di.q̄ iura om̄ino prohibēt clericis p̄latis legere tales libros: ⁊ pnīa flagel-
loruȝ imponi͛ illi qui libros gētilium legit.vt in.c.legim⁹.j.ea.di.

¶ L.xxxij.q.est de pnīa imponēda ſm q̄litates ꝑsonarū.et dico ꝙ ꝯsiderā- lxxxij.q̄stio
da magnitudine pcti ⁊ imponenda pnīa ſm q̄litates et dignitates perso-
narum est.tex.xlj.di.c.j.ij.iij.et.iiij.

¶ L.xxxiij.q.ē de despiciēte ꝯfrēs. et dicas ꝙ q̄ despicit ꝯfrēs q̄ ꝯuiuia pau lxxxiij.q̄o.
perib⁹ exhibēt ⁊ nō volūt cōicare hmōi ꝯgregatiōib⁹ ꝯtemnēdo act⁹ ipoꝝ
excōicant͛ ⁊ vt peccātib⁹ mortaliter sibi pnīa imponi͛.xlj.di.c.j.

¶ L.xxxiiij.q.est de clericis intrātibus tabernas. ⁊ dico ꝙ clerici intrātes lxxxiiij.q̄o.
tabernas nisi in casu necessitatis:faciūt cōtra p̄ceptū ⁊ ,p̄hibitionē iuris et
peccāt mortaliter.vt in.c.clerici.xliiij.di.

¶ L.xxxv.de sacerdotib⁹ se inebriātib⁹. ⁊ dico ꝙ sacerdos se inebriās vel ci lxxxv.q̄stio
bis se ingurgitās vł in cōuiuijs risus aut turpia ioca fieri ꝑmittēs facit cō
tra prohibitiōeȝ iuris ⁊ peccat mortaliter.in.c.nullus.ea.di.

¶ L.xxxvj.ꝙ clerici nō bn̄dicētes mēsaȝ ante prandiuȝ: ⁊ nō reddētes post lxxxvj.q̄o.
prandiuȝ grās peccāt mortaliter.⁊ dic ꝙ om̄es clerici anteq̄ȝ cōmedant de
bent benedicere mensam et in fine gratias deo reddere alias tanq̄ȝ facien
tes ꝯtra p̄ceptum peccāt mortaliter. in.c.qm̄ aūt.⁊.c.nō liceat.ea.di.et ibi
not.dn̄icus per eandē rationē ⁊ ideo isti taliter peccantes per septēnium
peniteant.vt in.c.hoc ip̄m.xxxiij.q.ij. et cleric⁹ pro delicto si incorrigibilis
est ex cōicatione tridui puni͛.xlv.di.c.neminem.

¶ L.xxxvij.ep̄s clericos minores ,p leuib⁹ culpis v̄berāte.⁊ dic ꝙ si ep̄s ,p lxxxvij.q̄o.
leuib⁹ culpis clericos minores v̄berauerit excōicet͛ q: peccat mortał͛ ⁊ p
septēniū pēiteat.xlv.d.c.cū b̄t͛s.iūcto.c.nemo.xj.q.iij. ⁊.c.h ip̄ȝ.xxxiij.q.ij.

¶ L.xxxviij.q.est de clericis ioculatorib⁹ adulatorib⁹ maledicis vel vsurarijs
Et dico ꝙ cleric⁹ adulationib⁹ ⁊ proditionib⁹ vacās vel accusator fratruȝ lxxxviij.q̄o

vel maledictus vel scurrilis τ verbis turpibus ioculator vel seditionarius vel vsurarius vel iniuriarum suarum vltor: degradatur τ ab officio τ cōione suspenditur τ nūquam ordinatur vt in.c.cleric⁹ q̄ adulatiōibus.cū.iiij.capitlis sequētibus.xlvj.di.τ sic tales peccāt mortaliter τ p septēniū penitere debent: vt in pal leg.c.nemo epor.xj.q.iij.iuncto.c.hoc ipm.xxxiij.q.ij.

xxxix. qo. ¶ Lxxxix.q.est de pnia vsurariorum. Et dico q̄ eps aut p̄sbyter aut diacon⁹ vsuras exigēs deponitur.xlvij.di.c.j.τ.ij.τ sic peccat mortaliter: τ per septēniū penitere dz per supradicta. Itē si aliquis clericorum vsuras recepit dz degradari τ vt peccās mortaliter penitere dz: τ quousque peniteat a sacramētis abstinere dz.xxviij.di.c.si quis clericorum.iūcta glo.vlti.ibi posita.

Xc.questio ¶ Xc.q.est de nō idoneis gradū honoris assumētib⁹ τ dico q̄ q̄ nō est idoneus τ ante tēpus assumit gradū honoris: et q̄ viciosus est et assumit regimē aliorum peccat τ penitere dz.xlviij.di.c.vlti.τ.xlix.di.c.j.q̄ iura dicūt q̄ talis tāquam neofit⁹ est habēd⁹: et neofit⁹ est q̄ est eruditiōe plātat⁹ in vicio scīe fidei.s.q̄ ppositū sacre religiōis nouiter assumit: τ iste talis si nō idoneus vel ante tēp⁹ assumit gradū honoris sic neofit⁹ dz degradari τ ppetuo eijci a clero.tex.in.c.qm multa.xlviij.di.

Xcj. q̄stio. ¶ Xcj.de pnia clerici homicide. Et dico q̄ clerico hōicide imponitur pnia q̄ etiā cū dispēsatiōe epo in suo ordine nō administret.l.di.c.miror.τ est iste canō.xj.s̄m ho.clerico etiā q̄ p defensiōe euitabili paganū etiā interficit imponitur pnia q̄ ab ecclesiastico officio abstineat.l.di.c.de his clericis.τ.c.clericum.

Xcij. q̄stio. ¶ Xcij.q.est de pnia clerici q̄ capitale crimē cōmiserit vel cartā falsauerit vel falsum testimoniū dixerit. Et dico q̄ si eps vel p̄sbyter aut diacon⁹ p̄dicta crimina cōmiserit deponitur τ in monasterio ad agēdā pniam detruditur: τ ibi quamdiu vixerit laicā tm̄ cōionē accipiat.l.di.si eps vel p̄sbyter.

Xciij. q̄stio ¶ Xciij.q.ē de pnia clerici bigami vel homicide. Et dic q̄ cleric⁹ ordinat⁹ bigam⁹ vel homicidiū facto: p̄cepto cōsilio vel defensiōe cōmittēs deponitur: τ tātumodo in fine vite sue cōionē accipiat.l.di.c.si quis viduā.

Xciiij. qo. ¶ Xciiij.q.est de pnia clerici in pcō carnis lapsi. τ dico q̄ clerico in pcō carnis lapso post sacros ordines iponitur pnia q̄ ad altaris ministeriū nō accedat.l.di.c.puenit.τ clerici in sacris etiā religiosi pp̄ter lapsum carnis ab officio deponuntur: τ si postea celebrat cōione sacrorum vsque ad finē vite sue p̄uantur τ viaticū tm̄ in fine vite accipiēt.l.di.c.accedēs. Itē si cleric⁹ post ordinatiōnē suā in lapsū carnis ceciderit oīmodo p̄hibēd⁹ est cū manib⁹ loculētis et polutis mysteria sacra tāgere vel tractare.l.di.c.si post ordinatiōem.

Xcv. q̄stio. ¶ Xcv.q.est de p̄dicāte vel celebrāte in pcō mortali. Et dico q̄ p̄dicās vel celebrās existēs in pcō mortali peccat mortaliter.vt no.archi.τ dn̄ic⁹ in.c.cū exaudiero.l.di.p illū tex.τ est tex.exp̄ssius de hoc in.c.de hoīe.§.cū ergo.de celebra.missa.τ ideo sibi vt peccāti mortaliter penitentia imponi debet.

Xcvj. q̄stio ¶ Xcvj.q.est de p̄sbytero q̄ vēdit vasa sacra. Dicēdum q̄ p̄sbyter vel diacon⁹ vēdēs vasa sacra ipsi⁹ ecclie cōmittit sacrilegiū: τ deponēdus est: τ ideo per septēniū penitere dz.l.di.c.si quis p̄sbyter.iūcto.c.hoc ipm.xxxiij.q.ij.

¶ Xcvij.q.est de pnia clerici q̄ a sanguine etiā hostiū nō abstinet. Et dico Xcvij. q̄o.
ꝙ clerici q̄ a sanguine etiā hostiū nō abstinēt officio ꝛ cōione corporis dñi
duob⁹ annis ꝑuanł: et illis duob⁹ annis vigilijs: ieiunijs et orōnib⁹ ꝛ ele-
mosinis pro virib⁹ suis expienł. l. di. c. de clericis.

¶ Xcviij.q.est de clerico q̄ iactando lapidez pueruz interficit. Et dic ꝙ cle- Xcviij. q̄o.
ricus qui eijciēdo lapidē casualiter pueꝝ interfecit si debitā diligētiā non
adhibuit semper in timore et in penitētia permaneat et remanet in suo of-
ficio ex miscdia. l. di. c. clerico.

¶ Xcix.q.est de pnia clericoꝝ vel laicoꝝ homicidaꝝ. Et dico ꝙ clerico seu
presbytero homicide imponił pnia q̄ ponił in. c. studeat. l. di. q̄ tex. dicit ꝙ Xcix. q̄stio.
ꝑsbyter q̄ iracūdia ꝯmot⁹ lꝫ extra animū aliquē interfecit ꝑpetuo carere
dꝫ officio. si aliās ꝛ nō iracūdia tūc ad arbitriū penitere dꝫ. tex. in. c. alł. pres
byter aūt q̄ nō volūtate sed casu homicidiū fecerit ſm ꝑorē reglaꝫ per. vij.
annos ſm posteriorē ꝛ humanoꝝ diffinitiōem ꝑ tēpus q̄nquennij penitere
dꝫ. ea. di. c. eos vero q̄. Si tm̄ casualiter iudeū vel paganū occiderit. xl. dies
in pane ꝛ aq̄ peniteat. ea. di. c. q̄ nō odij. Qui homicidiū facit si eps est. xv.
annis peniteat et deponał: ꝛ cūctos dies vite peregrinādo finiat. ꝑsbyter
xij. annis peniteat: tres ex his in pane et aq̄. Cleric⁹ ꝛ laic⁹. viij. aīnis peni-
teat: tres ī pane ꝛ aq̄: ꝛ ad gradū cuiuslibet sacerdotij accedere nō ꝑsumāt
ea. di. c. si q̄s homicidiū. Qui aūt volūtate ancillā suā interfecit. vij. annis
q̄ aūt ex casu. v. a cōione abstinere dꝫ: nisi interim infirm⁹ fuerit. ea. di. c. si
qua femina. Et voluntari⁹ homicida vsqꝫ ad finē vite cōione ꝑuał. casua-
lis q̄nquēnio tm̄. ea. di. c. si q̄s volūtate. Occidēs aūt per infamiā nō dꝫ pe
nitere. iij. q. ix. c. iudicas. et. xv. q. j. c. aliq̄s. et. c. illa.

¶ C.q.est de eo q̄ amputauit sibi virilia. Et dico ꝙ q̄ amptauerit sibi viri C. questio.
lia homicida sui est: ꝛ dei ordinatione inimic⁹: ideo ei tanq̄ꝫ homicide pnīa
imponi debet. lv. di. c. si quis absciderit.

¶ Cj.q.est de clericco qui alteri clerico oculum euertit. Et dico ꝙ cleric⁹ q̄ Cj. questio
alteri clerico oculū euertit ab officio ꝑsbyterij remouēd⁹ est; ꝛ in aliq̄ mo-
nasterio est ad agēdā pniam detrudēdus. lv. di. c. si euāgelica.

¶ Cij.q.est. de epo ordināte clericū inuitū. Et dic ꝙ eps ordinās clericuz Cij. q̄stio.
inuitū sine iusta causa: per annū dꝫ suspēdi. lxxiiij. di. c. j.

¶ Ciij.q.ē de ieiunijs q̄tuor tēpoꝝ. Et dicēdū est ꝙ q̄liter ꝛ q̄ b⁹ tēporibus Ciij. q̄stio.
ꝛ q̄bus rationib⁹ ieiunia. iiij. tempoꝝ obseruari debēt: ex q̄ etiā patet q̄ pe
nitentia frāgentib⁹ hec ieiunia imponi dꝫ habeł. lxxvj. di. c. j. ij. iij. iiij. v. et
vj. vbi dicił ꝙ sicut ann⁹ per q̄tuor voluił tempa: ita et nos q̄ternuz solēne
debem⁹ agere ieiuniuz per. iiij. tempora anni: ꝛ ita mandatur in. c. ij. alł. ꝙ
oēs hoies obſuenł hec. iiij. tpa anni. s. martio hebdā ꝑma: in iunio scdā: in
septēbri tertia: in decēbri q̄rta: Sed hāc certitudinē debes hr̄e in istis. iiij.
tēporib⁹: ꝙ si kl̄s mar. in. iiij feria siue ante euenerint eadē hebdā ieiuniū nota regula
celebreł. Si aūt in. v. feria kl̄s. vel in. vj. vel in sabbato descēdunł in sequē-
ti hebdā ieiunium differatur: et hoc de alijs mensibus ponił in. iij. ca. alł.

Hoc tñ sciẽdū est ꝙ si ieiuniū mẽsis iunij in vigilia pẽthecostes ſm regu-
lā positā in ipo mẽse venerit nō erit celebrādū ibi:ſ; ipa hebdõa solẽni pen-
thecostes q̄ vigilia simł̃ ⁊ ieiuniū simł̃ celebrare nō dꝫ: ⁊ tūc propť solẽnita
tē scīspūs diacones dalmatic; induanť ⁊ alľa cãteť:⁊ flectam⁹ genua nō di
cať.de hoc est tex.in pall̃.c.iij.⁊ hec ieiunia hoc mō debēt celebrari.ſ. ꝙ pri
mū ieiuniū celebreť in initio. xl. secūdū in hebdõa pẽthecoste. tertiū vero ⁊
q̄rtū in septẽbri ⁊ decẽbri more solito fiat.de hoc est tex.in.c.iij.alleg.
Ciiij. q̄stio ¶ Liiij.q. est de ieiunio om̃i tp̃e. Ad qđ dico ꝙ lꝫ a pascha resurrectionis
vsq; ad pẽthecostẽ nō sit aliqđ ieiuniū necessariū:tñ q̄ voluerit ex deuotio
ne hoc tp̃e et om̃i tp̃e excepta die dñica ieiunare pōt:nec propter hoc pec-
cat nec sibi pnīa imponi dꝫ.lxxvj.di.post pascha.et.c.vtinam.
¶ Lv.q.est de prouisiōe clerici depositi. Et dico ꝙ cuilibꝫ clerico vel sacer
Lv. q̄stio. doti ab ordine deposito epī prouidẽtia dꝫ locū pnīe deputare vbi pcā luge
at et vlteri⁹ nō ꝯmittat.lxxxj.di.c.sacerdos. Itē ꝙ presbyteri canonice de
gradati ad agẽdā pnīaꝫ in monasteriū vł̃ canonicā regularē mitti debēt:⁊
sic hoc fieri nō poterit vbicūq; sint pnīam agere nō desistāt; ⁊ si pnīaꝫ age
re neglexerint a cõione ecclꝭe sepentur.lxxxj.di.c.dictum.
¶ Lvj.est de clerico adulterante vel alia pcc̃a cõmittẽte. ⁊ dico ꝙ si aliq̄s
Lvj. q̄stio. cleric⁹ adulterasse confessus vel conuict⁹ fuerit in monasterio ad agẽdam
penitẽtiam toto tempe vite sue detrudi debet. lxxxj.di.c.si q̄s cleric⁹.⁊.c.
roman⁹ p̄sbyter aut diacon⁹ q̄ in fornicatiōeꝫ aut periurio aut homicidio
aut furto capt⁹ fuerit deponiť.ea.di.c.p̄sbyter aut diacon⁹.⁊ sic cõpellitur
agere pnīaꝫ.vt dictū fuit ꝑ.c.sacerdos.⁊.c.dictū.ea.di.si auteꝫ epꝭ aut p̄sby
ter aut diacon⁹ fuerit fornicat⁹ aut meretricat⁹ debet deponi et ab ecclꝭia
proiectus inter laicos agat penitentiaꝫ.ea.di.c.si quis epꝭ. Si diaconus
aut presbyter crimen capitale cõmiserit ab officio et cõione repellať ⁊ pro
reatu suo ab altaris cõione sub penitẽtis professione submouetur.ea.di.c.
si diacon⁹. Si presbyter fornicationẽ fecerit.x.annis penitere dꝫ ſm formā
traditā in.c.presbyter.lxxxij.di.et est iste ꝑmus canō penitentialis ſm ho-
stien Epī presbyteri et diaconi si ab vxoribus non abstinent ab ecclesiasti
co officio remouenť.lxxxiij.di.c.cum de quorūdam.
¶ Lvij.q. est si q̄s nō pascit fame moriẽtẽ. Et dico ꝙ si q̄s nō pascit fame
Lvij. q̄stio moriẽtẽ cū pōt:ip̄e occidit:⁊ pnīa homicidij dꝫ ei imponi.lxxxvj.di.c.pasce
¶ Lviij. q. est de exponẽte ante ecclesiā paruulū recẽter natū. Et dico ꝙ
Lviij. q̄stio q̄ exponit ante ecclesiā:vel alibi paruulū recẽter natum, si moriť; pnīa ho-
micidij ei imponi debet.lxxxvij.di.c.vlti.
Lix. q̄stio. ¶ Lix.q. est de clerico negociatore. Et dico ꝙ cleric⁹ negociator et inho-
nestis ⁊ turpibus lucris se immiscens a clericalibus officijs abstinere de
bet.lxxxviij.di.c.consequens.
Lx. q̄stio. ¶ Lx.q. est de dimittente presbyterum tutorẽ. Et dic grauiter peccare et
tanq̃ pro graui pcc̃o penitere debet q̄ p̄sbyterū dimittit tutorẽ; ⁊ per hoc
illū a diuinis officijs deuiat.lxxxviij.di.c.vlti.

¶ Lxi.q. est de epõ cõmittẽte res ecclasticas cõsanguineis. Et dico ꝙ si epũ s sanguine cõiunctis: vel propinquis ratione persone res ecclesiasticas gubernãdas cõmiserit ⁊ aliqua ab eo fuerint ablata ab eo q̃ tulit: debent in duplum restitui.lxxxix.di.c.decenter. Lxi. q̃stio.

¶ Lxij.q. est cõtra murmurãtes ⁊ rixas amantes. Et dico ꝙ murmurantes ⁊ rixas amantes ⁊ cõtentiones penitere debent ad arbitrium sacerdotis.xc.di.c.alienus.⁊.c.si quis monachus. Lxij. q̃stio.

¶ Lxiij.q .est de clerico nõ interessente matutinis. Et dico ꝙ cleric⁹ q̃ absq̃ corpusculi sui infirmitate matutinis deest stipẽdio p̃uat ⁊ excõicat: ⁊ sic peccat mortaliter: ⁊ vt peccãti mortaliter penitẽtia imponi debet.xcj.di.c. cleric⁹ victũ.⁊.c.clerici vero.iũcto.c.nemo epoꝝ.xj.q.iij. Lxiij. q̃stio

¶ Lxiiij.q.est cõtra cãtores. Et dico: ꝙ cãtores q̃ ad vanã gloriã cantant in ecclia deũ morib⁹ famulãt cũ populũ vocib⁹ delectãt ⁊ vt grauiter peccãtes penitere debẽt.xcij.di.c.cãtantes.⁊.c.in sancta. Lxiiij. q̃o.

¶ Lxv.q. est de clerico nõ veniente ad matutinas vel vesperas. ⁊ dico ꝙ si quis presbyter aut diacon⁹ vel q̃libet cleric⁹ ecclesie deputat⁹ si in quolibet loco in quo ecclesia fuerit matutinis vel vespertinis horis post monitionẽ epi ad ecclesiam non conuenerit deponitur a clero ⁊ sic vt grauiter peccãs penitere debet.xcij.di.c.vltimo. Lxv. q̃stio.

¶ Lxvj.q.est de impediẽte legatũ pape. Et dico ꝙ si aliq̃s legatũ pape impedit q: dei cãz impedit ⁊ statutũ ecclie cõturbat a liminib⁹ ecclie arceat ⁊ vsq̃ ad satisfactiõez nõ est in cõione fideliũ recipiẽdus.xciiij.di.c.j. Lxvj. q̃stio

¶ Lxvij.q.est de pnia simoniacoꝝ. Et dico ꝙ in monasterio sub perhẽni pnia trudi dz q̃ per pecuniã simoniace ordinat.j.q.j.c.reperiunt. Et dãnatur ⁊ grauissime peccat eps si per pecuniã aliquẽ ordinat: ⁊ ideo sibi vt grauissime peccãti pnia imponi dz.j.q.j.c.si quis eps. Lxvij. q̃o.

¶ Lxviij.q.est cõtra sacerdotes simoniacos. Et dico ꝙ sacerdotes simoniaci q̃ pro baptizãdis ⁊ cõsignãdis fidelib⁹ p̃cia exigunt vel pro dispẽsanda cõmunione debẽt relinquere honorẽ ⁊ dignitatẽ ⁊ perpetuo penitere. j.q.j.c.baptizãdis.cũ glo.vlti.⁊.c.nullus eps. Lxviij. q̃o.

¶ Lxix. est de epo nõ corrigẽtis simoniacos. ⁊ dicas ꝙ eps p̃mittẽs ⁊ nõ corrigẽs simoniã q̃ cõmittit a clerico ⁊ p̃sbytero ⁊ diacon⁹ ⁊ subdiacon⁹ exigẽs pecuniã pro sacris simoniã cõmittẽtes debẽt penitere.vt habet. ea.q. c.q̃cquid inuisibilis vbi dicit tex.ꝙ si aliq̃s subditoꝝ epi sciẽte ipo epo aliquid recepit ꝓ sup̃dict dãdis vel faciẽdis nisi ꝙ volũtarie fuerit ei oblatũ ipe eps duob⁹ mẽsib⁹ excõicatiõe subiaceat pro eo ꝙ in cõscientia mala cõtexit: ⁊ correptiõem neccessariã nõ acquisiuit si aũt aliquis subdit⁹ tale q̃d cõmiserit ipo nesciẽte: ⁊ credẽdo hoc sibi accipiẽduz esse. Si p̃sbyter quattuor mẽsium excõicatione plectat. Si diacon⁹ tres. Subdiacon⁹ vero vel clericus his cupiditatib⁹ seruiens pro arbitrio competenti pena ⁊ debita excõmunicatione plectendus est. Lxix. q̃stio

¶ Lxx.q.est de pnia clerici beneficiati vel in sacris nõ recitãtis. Et dicas Lxx. q̃stio.

ꝙ clerici hñtes sufficiens ꝑimoniũ vñ sustẽtenť si stipendia eccłie paupi-bus ꝺbita recipiũt ⁊ nõ faciũt officiũ debitũ peccãt mortaliter. ⁊ ad restitu-tiõez tenenť fructuũ q̃s recipiũt nõ faciẽtes officiũ. j.q.ij.c.clericos.⁊.c.pa-storꝫ cũ notatis per archi.xliiij.di.§.ꝑmo.⁊ per.ter.in.c.si canonici.§.statu-ri.de offi.ordinã.li.vj. Et ita dꝫ eis iniũgi in pnia per cõfessorẽ ꝙ restituãt fruct⁹ ⁊ agãt penitentiã de pctis mortalibus.

Lxxj.q̃stio ❡ Lxxj.q.est cõtra ꝑlatos ⁊ clericos simoniacoꝝ. Et dico ꝙ si prelat⁹ bñfi-cia dat vł cleric⁹ bñficia recipit simoniace ꝑ pecuniã: ꝑlat⁹ tenenť ꝙ accepit restituere. ⁊ cleric⁹ bñficiũ dꝫ dimittere ⁊ fruct⁹ oẽs q̃s recepit restituere et de p.cto dꝫ penitere. j.q.iij.c.si q̃s dator ⁊.c.si q̃s eps̃.

Lxxij. q̃o. ❡ Lxxij. q. est de penis simoniacoꝝ. Et dic ꝙ simoniaci nisi peniteãt ab eccłia dei abscindunť: ⁊ eterni incẽdiȷ ignib⁹ deputãť. j.q.iij.c.ex multis.in fi.⁊.c.ꝑuenit.in fi. Si simoniac⁹ cũ hoc pcto ad sacerdotiũ ordinať degra-dať ⁊ sic vt peccãs mortaliter penitere debet. j.q.vij.c.si q̃s oẽm.in fi.

Lxxiij.q̃o. ❡ Lxxiij.q.ẽ ꝯtra parẽtes infantes in lecto suffocãtes. ⁊ dicas ꝙ pr̃es ⁊ ma-tres infantes teneros secũ in vno lecto collocãtes ⁊ eos ꝑ negligẽtiã suã suffocãtes hõicide sũt: nã sic ille q̃ ꝯceptũ in vtero per aborsũ delevrit ho-micida ẽ: multomag̃ q̃ vni⁹ saltẽ diei pueꝝ ꝑemerit hõicidã se esse excusare neq̃uit. ij.q.v.c.ꝯsuluisti.in fi. ⁊ ideo talib⁹ tãꝙ hõicidis pnia imponi debꝫ.

Lxxiiij. q̃o ❡ Lxxiiij.q.est de inientib⁹ duellũ. ⁊ dico ꝙ inẽtes duellũ deũ tẽptare vł denť. ⁊ ideo ip̃is tanꝙ grauiter peccãtib⁹ pnia imponi debet ⁊ talib⁹ eu-charistia nõ est dãda. ij.q.v.c.monomachiã.cũ glo.j.

Lxxv.q̃stio ❡ Lxxv.q.est de accusante sacerdotem. Et dicẽdũ est ꝙ si aliq̃ sacerdotes dñi accusare vel infestare ꝑsumpserit anteꝙ eos familiari colloquio moue-ant vt emẽdẽt q̃ emẽdãda sunt excõicãtur ⁊ nõ absoluunť anteꝙ ꝑ satisfa-ctionẽ ꝯdignã pniaꝫ egerint: ⁊ sic peccãt mortaliter ⁊ tanꝙ peccãtib⁹ mor-taliter pnia imponi debet. ij.q.vij.c.accusatio.in fine.

Lxxvj. q̃o. ❡ Lxxvj. q.est de accusante ep̃m. ⁊ dico ꝙ si q̃s erga ep̃m vł actores eccłie aliꝙ q̃rellã iustã habuerit nõ pri⁹ ꝑmates vel alios iudices adeat q̃ ip̃os moueat familiariter vt satisfaciãt. si aũt aliter egerit ab ipsis ⁊ aliȷs cõio-ne ꝑueť ⁊ sic ei tãꝙ peccãti mortaliter pnia imponi dꝫ. ij.q.vij.c. si q̃s erga.

Lxxvij. q̃o ❡ Lxxvij.q.est de spoliãte aliũ. ⁊ dico ꝙ q̃ aliũ spoliauerit restituere dꝫ oia q̃ abstulit spoliato in illo loco vñ abstulit sumptib⁹ suis: ⁊ ita dꝫ sibi iniũgi in pnia. iij.q.j.c.reintegrãda.cũ glo.j.

Lxxviij.q̃o ❡ Lxxviij.q.est de ꝑsequẽtib⁹ sacerdotes. ⁊ dico ꝙ deũ crucifigũt illi q̃ eũ in sacerdotib⁹ suis ꝑsequunť: ⁊ ideo ip̃is tãꝙ deũ crucifigẽtib⁹ ⁊ grauissi-me peccãtib⁹ pnia imponi dꝫ. iij.q.j.c.nulli dubiũ.in fine.

Lxxix. q̃o. ❡ Lxxix q.est de sacerdote existente in pcto mortali ponẽte pniaꝫ anteꝙ ꝯterať. Et dico ꝙ sacerdos vt sapiẽs medic⁹ ⁊ perfect⁹ ꝑmo sua pcta dilu-ere sciat: ⁊ postea aliena curet detergere ⁊ sanare. nam sacerdotes dũ in cri-mine sunt peccãt mortaliter iniũgẽdo pniaꝫ nisi pri⁹ ꝯteranť. iij.q.vj.c. sa-cerdos. iũcto.c.j.de pe.di.vj.cũ glo.ibi posita sup ꝑte iudicandus.

¶ Lxxx.q.est de ponentibus libellos famosos. et dicas q illi q libellos famosos in ecclesia vel in alio loco cōtra alios ponūt: et illi q tales libellos inueniunt et statim nō dilacerant vel cōburūt et publicāt contenta in eis anathematizant et capitali snie subiugant et flagellant et corporis et sanguinis dñi participatione puant.v.q.j.c.j.ij.iij.et.iiij.et sic tanq̄ grauissime peccātibus eis penitentia imponi debet. Lxxx.q̄stio

¶ Lxxxj.q.est de clericis falsuz testimoniū dicētib⁹. Et dico q p̄sbyteri et diaconi si falsum testimoniuz dixerint si in re pecuniaria et ciuili per tres annos a diuino ministerio dñt separi et monasterio tradi ad agendā pniam. Si aūt in cā criminali a clericat⁹ honore depositi subijciunt penis legittimis ceteri clerici sine distinctiōe cause legittime coercent: et sic testib⁹ falsū dicentib⁹ vltra satisfactiōez quā parti lese facere dñt tanq̄ grauissime peccantib⁹ pnia imponi debz.v.q.vj.c.p̄sbyteri.ij.et ibi notata. Lxxxj.q̄o.

¶ Lxxxij.q.est de nō pbante crimen qd alteri intulit. Et dico q q nō probauerit crimen qd alteri intulerit nō debet accedere ad ministeriū sancte cōmunionis.v.q.vj.c.epiphanuz. Lxxxij.q̄o

¶ Lxxxiij.q.est de accusante aliū. Et dico q si aliqs fidelis delator extiterit et p delatiōez ei⁹ aliqs fideliū interfect⁹ fuerit vel pscriptus nō nisi in fine vite cōionē recipiat. Si leuior cā fuerit inter qnquēniū cōionē accipe poterit. si āt min⁹ fuerit post qnquēniū admittat ad baptisma.v.q.vj.c.dlator. Lxxxiij.q̄o

¶ Lxxxiiij.q.est de dicēte falsuz. Et dico q si aliqs falsuz dixerit vel psonā innocentis falso crimine maculauerit iuxta arbitriū sacerdotis diuturna penitentia expurgatur.v.q.v.c.si quis falsuz. Lxxxiiij.q.

¶ Lxxxv.q.ē de fatigāte ecclīaz vel clericū. Et dico q si qs sclariū p calūniā ecclīā vel clericū fatigare psumserit et conuict⁹ fuerit ab ecclīe liminib⁹ et cōione catholicoz nisi digne penituerit coercet.v.q.vj.c.vlti. Lxxxv.q̄o.

¶ Lxxxvj.q.ē de detractorib⁹. et dico q deteriores sunt detractores q doctoz vitā et mores corrūpūt: his q substātias et pdia alioz diripiūt: et ideo iuste infames sunt et merito ab ecclīa separi debēt.vj.q.j.c.deteriores sūma iniqtas est detrahere. vñ scriptū.j. Jacobi.xij.c. oīs q detrahit fratri suo homicida est; et oīs homicida nō hz ptē in regno dei: et sic detractori tanq̄ homicide pnia imponi dz.vj.q.j.c.sūma iniqtas. et ibi no.archi.s̄m tho.q aliqs pōt alteri famā auferre tripl̄r. Uno mō verū dicēdo et iuste: puta cuz aliqs crimē alicui⁹ prodit ordine iuris seruato: et tunc nō tenet ad restitutionē fame. Alio mō falsuz dicēdo et iniuste; et tunc tenet famā restituere cōfitēdo se falsum dixisse: et ita debet sibi iniūgi p cōfessorē. Tertio mō veruz dicēdo sz iniuste: vt cū aliqs prodit crimē alteri⁹ cōtra ordinē debitū: et tūc tenet ad restitutiōez qntuz pōt sine mēdacio: tū vtpote qz dicit se male dixisse vel q eū iniuste diffamauerit vel si nō pōt famā restituere dz ei aliter recōpēsare sicut in alijs iniurijs scdm scdm tho. et archi.ibi. et ideo ita debz iniungi per cōfessorez penitenti. Lxxxvj.q.

¶ Lxxxvij de periurante se scienter. et dicas q qcunq3 sciens se piurauerit Attende q

quadraginta dies in pane ꝛ aqua: ꝛ septē sequētes annos peniteat ꝛ nūꝙ sit sine pnīa. vij. q. j. c. q̇cūq̧. ꝛ est iste. xl. canon penitētialis. ſm hostien.

Cxxxviij. q ¶ Cētesima. xxxviij. q. est de peccāte sciēter vel ignorāter. Et dico ꝙ grauius peccat sciēter peccās ꝙ̄ ignorāter peccās: ꝛ ideo grauior pnīa dꝫ imponi sciēter peccanti nisi in crimine heresis in q̄ tātū peccat heretic⁹ nesciens quātuꝫ auar⁹ sciēs: ꝛ ideo equalis pnīa dꝫ eis imponi. vij. q. j. c. quero.

¶ Cētesima. xxxix. q. est de clerico q̄ dieb⁹ solēnib⁹ ab ecclīa deest. Et dico
Cxxxix. q̄o ꝙ si q̄s in clero ꝯstitut⁹ ab ecclesia sua dieb⁹ solēnibus defuerit. s. natiuitatem dn̄i: epiphaniā: pascha vel penthecostē: dum poti⁹ secularib⁹ lucris ꝙ̄ seruicio dn̄i parere studet. triēnio a cōione suspēdatur: similiter diacon⁹ vl̄ presbyter: si per tres hebdomadas ab ecclesia sua defuerit. eadeꝫ penitentia imponat̄. vij. q. j. c. si quis in clero.

¶ Cxl. q. est de acq̄rente ecclesiā per munera. Et dico ꝙ q̇ ecclesiā aliquā
Cxl. q̄stio. vacantem muneribus acquirere tēptauerit: eijcit̄ a clero ꝛ alien⁹ a regula ecclesiastica erit. vij. q. j. c. sancitum.

¶ Cxlj. q. est de promoto ad dignitatē alterius viuentis. Et dicas ꝙ ille
Cxlj. q̄stio. qui in locuꝫ vel dignitatē alteri⁹ viuentꝭ se promoueri consenserit deponitur ab illa dignitate si vlteri⁹ ibi ministrare p̄sumpserit participatione sacre cōionis priuat̄. vij. q. j. c. eū qui.

¶ Cxlij. q. est de sacerdotib⁹ qui auctoritate sua de vna ecclesia ad aliam
Cxlij. q̄stio migrant. Et dico ꝙ sacerdotes qui auctoritate sua de ecclesijs ad alias ecclesias migrant a cōmunione debent esse alieni quousq̧ ad suas ecclesias redeant. vij. q. j. c. eos.

¶ Cxliij. q. est cōtra clericos ab alieno ep̄o sine licentia sui ep̄i ordinatos.
Cxliij. q̄o. Et dico ꝙ clericis ab alieno ep̄o sui ep̄i ordinatis propter ecclesiā quā offenderūt debet iniungi satisfactio ꝛ cōgrua penitētia ſm arbitriū sacerdotis. ix. q. ij. c. lugdunēsis. ꝛ ibi notat glo. vlti. in fine. ꝙ q̇libet sacerdos pōt dispensare circa canones penitentiales.

Cxliiij. q̄o. ¶ Cxliiij. q. est cōtra laicos accipiētes oblatiōes. Et dico ꝙ laici vsurpantes ꝛ accipiētes oblatiōes ecclesie sacerdotib⁹ debitas excōicant̄ perpetuo ꝛ sic vltra restitutionē oblationū vter peccātibus grauiter ꝛ anathematis vinculo ligatis ꝛ cōdemnatis pnīa imponi debet. x. q. j. c. quia sacerdotes ꝛ. c. sanctorum. ꝛ. c. hanc consuetudinem.

Cxlv. q̄stio ¶ Cxlv. q. est cōtra clericū accusantē aliū clericū corā iudice sclari. ꝛ dicas ꝙ cleric⁹ accusans aliū corā iudice seculari anathematizat̄ ꝛ sic peccat mortalit̄ ꝛ vt peccāti mortalit̄ pnīa sibi imponi dꝫ. xj. q. j. c. si q̄s cleric⁹ accusans.

Cxlvj. q̄o. ¶ Cxlvj. q. est cōtra clericos cōiuratiōes faciētes. Et dico ꝙ clerici cōiuratiōes vel cōspiratiōes faciētes ꝓpriū gradū amittūt ꝛ ab ecclīa separantur ꝛ excōicant̄ ꝛ sic talib⁹ vt grauissime peccātib⁹ pnīa imponi dꝫ. xj. q. j. c. cōiurationuꝫ. cū quattuor capl̄is sequētibus.

Cxlvij. q̄o. ¶ Cxlvij. q. est cōtra clericos excōicatos vel suspēsos celebrātes. et dico ꝙ clerici excōicati vel suspēsi celebrātes vel in officio suo vt pri⁹ ministrātes

deponunt: ⁊ sic grauiter peccāt ⁊ ipsis vt grauiter peccātib⁹ pnia imponi
debet.xj.q.iij.c.si quis p̄sbyter.cū duob⁹ capl'is sequētib⁹.
¶ Cxlviij.q.est cōtra ep̄os q̄ innocētes excōicant. Et dico q̄ ep̄i vel p̄lati Cxlviij.q̄o
q̄ innocētes vel pro minimis causis culpabiles excōicant cōio denegatur
q2 propter excōicatiōez excōicati citi⁹ moriunt̄.xj.q.iij.c.ep̄i.⁊ sic eis vt gra
uiter peccātibus penitentia imponi debet.
¶ Cxlix.q.est cōtra nō obedientes ep̄is. Et dico q̄ nō obediētes ep̄is se- Cxlix.q̄o.
perati sunt a regno dei ⁊ a cōsortio fideliu3 ⁊ a liminib⁹ sc̄e ecclesie alieni
erūt.xj.q.iij.c.si autē.cu3 trib⁹ capl'is sequētib⁹.
¶ Cl.q.est contra cōicātes cum excōicatis excōicatione maiori.⁊ dico q̄
coicantes cu3 excōicatis excōicatione maiori sunt excōicati minori: ⁊ gra- Cl.questio
uiter peccant si in cōtemptum sciēter cōicant eis.xj.q.iij.c.sicut apl'i.cū.iij.
capl'is sequē.iuncto.c.sacris ⁊ ibi no.per doc. q̄ me.cā.nisi sint persone ex
cepte in.c.quoniā multos.xj.q.iij.
¶ Clj.q.est cōtra illos q̄ cū excōicatis cōicant sciēter. Et dico q̄ q̄ excōicato
sciēter cōicat vel latebras prebuerit eis q̄ min⁹ ad satisfactiōez p̄ducat̄ ab Clj.quest.
ep̄o excōicatore penitētiā accipiat ⁊ corporis ⁊ sanguinis dn̄i participatiōe
se priuatū esse cognoscat.xj.q.iij.c.quicūq3.in fine.
¶ Clij.q.est cōtra penā excōicātes iniuste. Et dico q̄ ligādi ⁊ soluēdi po- Clij.q̄stio.
testate se p̄uat q̄ illā potestatē nō s̄m q̄ exigūt mores penitētiū: sed pro sua
voluntate exercet.xj.q.iij.c.ipse ligandi.
¶ Cliij.q.est penitentia principis qui per ira3 facit homines interfici. Et
dico q̄ rex ⁊ p̄nceps q̄ propter irā iusserit milites in populo hoies sibi oc- Cliij.q̄stio.
currētes interficere imponēda est sibi penitētia publica quā deb3 implere
in cōspectu toti⁹ eccl'ie ⁊ absq3 regali fastigio vsq3 ad temp⁹ sibi per cōfesso
rem assignatū.xj.q.iij.c.cum apud.
¶ Cliiij.q.est cōtra violatores eccl'iaр. Et dico q̄ violatores eccl'iaр a gre- Cliiij.q̄o.
mio sancte matris ecclesie ⁊ a cōsortio toti⁹ xp̄ianitat3 separari debēt q̄usq3
resipiscāt ⁊ eccl'ie dei satisfaciāt.ea.q.c.canonica.
¶ Clv.q.est cōtra p̄sbyteros excōicatos q̄ sacrū ministeriū tāgunt. Et di- Clv.q̄stio.
co q̄ p̄sbyteri q̄ excōicati tāgere presumūt sacrū ministeriū trib⁹ annis cō-
tinuis p̄ hebdomadā om̄i tēpore sc̄da.⁊.iiij.⁊.vj.feria a vino ⁊ carne penit⁹
debēt ieiunare ⁊ vltra lugēda nequaq̄ cōmittere.ea.q.c.de his p̄sbyteris
⁊ iste est.vj.canon penitētialis.s̄m hostien.
¶ Clvj.q.est penitētia participātiu3 cū excōicatis. Et dico q̄ participātib⁹ Clvj.q̄stio
cum excōicatis sciēter grauior penitētia debet imponi: vel si sponte sua vo
luntate hoc faciant ⁊ leuior.si ignorantia vel timore vel necessitate partici
pent illis.ea.q.c.vlti.nam grauius peccant christiani mali q̄ infideles: et
grauior penitentia eis imponi debet.xij.q.j.c.scimus.in fine.Jo.doctor.
Et grauius q̄ iudei: ⁊ graui⁹ q̄ infideles in inferno puniunt̄: vt legit̄ in
histo.sc̄i macharij abbatis. Qui in itinere obuiauit cadauerne cuiusdam
hominis: q̄ cū ab ea q̄reret cui⁹ na3 esset cadauerne. Respōdit esse cuiusdā

nota pergant: ⁊ iterū interrogāti eidē ubi esset aīa ei⁹: rn̄dit in inferno: ⁊ iterū eidē interrogāti an alij ꝓfundiores essent: rn̄dit ꝙ iudei: et iterū eidē interrogāti an alij profundiores essent: rn̄dit ꝙ falsi xp̄iani: q̄ sanguinē xp̄i paruipenderūt. Jacobus doctor.

Clvij. q̄stio ¶ Clvij. q. est cōtra rapiētes res ecclie. Et dico ꝙ homicida et sacrilegus iudicatur q̄ pecunias vel predia vel alias res ecclie inuadit: eripit: vastat vel rapit vel aufert vel fraudat: et ip̄is vt sacrilegis ⁊ homicidis penitētia imponi dꝫ. xij. q. ij. c. j. et. c. nulli. cū. vij. capl'is seq̄ntibus.

Clviij. q̄o. ¶ Clviij. q. est pn̄ia filiorū furātiū aliq̄d parētib⁹. Et dico ꝙ q̄ abstulerit aliq̄d pr̄i vel matri: lꝫ putans nō esse pecc̄m: particeps homicidij est: adest notabilis tex. in. c. qui abstulerit. xij. q. ij. ergo ecce q̄liter grauis pn̄ia debꝫ imponi filijs furantib⁹ aliq̄d parentibus.

Clix. q̄stio ¶ Clix. de pn̄ia alienātiū res ecclie: vel retinētiū ea tp̄e q̄ alienāde sunt. Et dico ꝙ grauiter peccāt alienātes bona ecclia𝔯 in casu a iure nō permisso et etiā nō alienātes in casu debito. s. pro redēptiōe captiuo𝔯: ⁊ ideo ip̄is vt grauiter peccātib⁹ pn̄ia imponi dꝫ. xij. q. ij. c. ap̄licos. cū trib⁹ capl'is seq̄. Jo. doc. Et si impetrato res emptū ap̄licū sup alienatiōe rei ecclastice: si nō sit in casu a iure cōcesso. ⁊ etiā in casu a iure cōcesso: si nō apponatur clausula si per euidentē vtilitatē ecclie tēdat alienatio est nulla. ⁊ etiā patiuntur penā alienātes et aliter recipiētes: vt in cōstitutiōe pauli pape secūdi ꝯtinetur q̄ incipit Paulus ep̄s. ⁊c̄. Ja. doctor.

Clx. q̄stio. ¶ Clx. q. est de pn̄ia inuaso𝔯 rerū ecclasticarum. Et dico ꝙ inuasorib⁹ rerū ecclasticarum dꝫ imponi pn̄ia septē anno𝔯 hoc videlicet mō adimplēda. s. ꝙ p̄mo anno sit extra ecclīaꝫ. Sc̄do anno sint ante fores ecclie ⁊ sine cōione maneāt. Tertio vero anno ecclīam dei ingrediantur: ⁊ inter audiētes stēt sine oblatiōe nō mādu cātes carnes: nec bibētes vinū p̄ter natalis ⁊ resurrectiōis dies dn̄ice. Quarto p̄terea anno si his priorib⁹ trib⁹ eo𝔯 fructuosus fuerit pn̄ie labor cōioni fideliū restituantur: totaq; mētis intētiōe spōdētes talia se vlteri⁹ nunq̄ facturos: corp⁹ ⁊ sanguinē dn̄i suscip̄e mereantur: ⁊ vsq; ad. vij. annū trib⁹ in hebdomada dieb⁹ sine vsu carniū ⁊ vini potatiōe penitētes maneant. Ad hoc est tex. in. c. de viro. xij. q. ij. et est canō iste penitētialis. xxj. ſm hosti. et. xij. ſm speculuꝫ. Et hec pn̄ia imponēda istis inuasorib⁹ re𝔯 ecclesiasticarū: tex. est in. c. monem⁹. cuꝫ duob⁹ capl'is seq̄n. q̄ iura dicūt ꝙ si ep̄s vel sacerdos hoc fecerint canonicā sine dubio subiaceant vltionem: ⁊ ꝙ ablatuꝫ est iniuste reddere cōpellantur: ita vt deinceps ad litigandum super his vel possidenduꝫ nullas vires habere possit. ⁊ ꝙ si aliquis princeps a monasterio vel ep̄o vel clerico agrum emerit venditio sit irrita et restituatur ep̄o vel monasterio illud ꝙ fuerit venditum et ep̄s vel abbas hoc faciens abijciatur tanq̄ q̄ dissipsit q̄ nō collegit ⁊ ꝙ nō licet pape bona ecclie alienare aliq̄ modo vel pro aliqua necessitate nec in vsum fructuū rura dare nisi tātummodo aliq̄ dom⁹ q̄ in q̄busdā vrbib⁹ nō modica impēsa sustētatur et si contrariuꝫ fuerit factū. donator: accensuator. vēditor. honoreꝫ

perdat:⁊ qui subscripserit anthema sit cuꝫ eo:qui dederit vel receperit nisi restituat ⁊ liceat quibuslibet personis ecclesiasticis ꝯtradicere ⁊ cū fructib⁹ alienata reposcere:q̄ꝺ nō solū in apostolica ecclesia seruari debet: verū etiā in vniuersis ecclesijs per oēs ꝓuincias constitutis. ⁊ est tex. in.c.indigne.cuꝫ.c.seq̄n.ea.cā.⁊.q.iura q̄ ponūt alia late de hac materia.

¶ Clxj.est de frangentib⁹ p̄uilegia ecclesiaꝝ. dic ꝙ frāgentes p̄uilegia ecclesie vel illa calcāt ⁊ cōmoniti vel cōuicti hm̄oi neq̄tiaꝫ sopire nō cōsentiunt ⁊ detrimēta sic illata sacris reb⁹ nō resarciūt merito sunt diuini muneris p̄ticipatione p̄uandi:vt hui⁹ perceptiōe careāt q̄ꝺ despectui sacrilegis ausib⁹ habuerūt:⁊ q̄ cōtra hoc papale iudiciū etiā illis sacrā cōionez ministrare p̄sumpserit si fuerit ep̄s cui nō oportꝫ sniāꝫ ꝓprij sacerdotij ignorare ab officio ecclesiastico ꝓtin⁹ repellat: vt null⁹ de cetero talia audeat facere.tex.est ad hoc.in.c.q̄ ⁊ humanis.xij.q.ij. Clxj. q̄stio

¶ Clxij.q.est de pnīa imponēda vēdētib⁹ res eccl'ie.⁊ de pnīa imponenda illis q̄ res eccl'ie vēdunt vel q̄ instrumēta eccl'ie supprimūt: vel aduersarijs tradūt v'l seruos vel seruiētes eccl'ie in angarijs ⁊ exactiōib⁹ fatigāt habet in.c.statuim⁹.⁊.c.si q̄s de clericis.⁊.c.diaconi.⁊.c.hec hui⁹ placiti.⁊.c.ecclesiarum seruos.ea.q.vbi dr̄ ꝙ clerici siue p̄sbyteri vēdere aut donare nō presumāt:ꝙ si fecerint facta vēditio nō teneat ⁊ de facultatib⁹ si q̄s hn̄t ꝓprias indēnē ecclesiam reddāt ⁊ cōione p̄uent. Si aūt q̄s documēta eccl'ie supprimit vel aduersario tradit ⁊ ꝓpter hoc aliq̄ꝺ dānuꝫ eccl'ie venerit totū iste tenet resarcire de ꝓprijs facultatib⁹ ⁊ cōione etiā p̄uari debet ⁊ illi qui in dāno ecclesie solicitati ⁊ traditoribus aliq̄d receperint eo mō ⁊ eadē sententia puniunt.⁊ clerici p̄sbyteri vel diaconi in parrochia ꝯstituti si de reb⁹ eccl'ie sibi creditis q̄s deo noscunt sacratas esse aliq̄ donauerint alienauerint vel cōmutauerint ⁊ de hoc cōuicti in cōcilio ab honore depositi:de suo ꝓprio tātū reddāt q̄ntū visuꝫ fuerit p̄sumpsisse ⁊ si s'uos de eccl'ia sibi cōmissos liberos facere voluerūt ipsos act⁹ eccl'ie ꝓsequi dn̄t q̄ꝺ si facere cōtēpserit ipi ad ꝓpriū sunt redigēdi seruitiū. Ita dicit.tex.in.c.diaconi. sup̄ all'. ⁊ alie plures pene q̄ ponunt in.c.h: i⁹ placiti.iā all'.cōtra p̄dictos. Clxij. q̄stio

¶ Clxiij.q.est cōtra nō restituētes eccl'ijs q̄ post ꝓmotionē acq̄sierūt vel ex reb⁹ eccl'ie res suas augmētarūt.⁊ dic q̄ nihil hn̄tes tp̄e q̄ ad eccl'ias promouent nō restituerint ecclesijs q̄ ex ipis eccl'ijs post promotionē suā acq̄sierūt inuasiones crimine tenent ⁊ vt inuasoribus pnīa imponi debet.xij.q.iij.ca.j.⁊ quicunq̄ de rebus ecclesie res suas augmentauerit et propter hoc rebus ecclesie infert aliquod detrimētum eccl'ie resarcire tenetur.xij.q.iiij.c.j.⁊.ij. Infideles ⁊ egentium necatores ⁊ nō credentes iudiciū dei habendi sunt illi qui oblationes et predia relicta ecclesijs a defunctis retinent et ecclesijs tradere demorantur et vt infideles ab ecclesia abijciendi sunt q: amico quippiā rapere furtuꝫ est: eccl'iam vero fraudare sacrilegiū est.⁊ ideo talibus tanq̄ egentiuꝫ necatoribus ⁊ sacrilegis pnīa imponi debet.xiij.q.ij.c.qui oblationes.j.⁊.ij. Clxiij. q̄o

Clxiiij.qo. ¶ Clxiiij.questio est contra clericos vsurarios. ꝛ dico ꝙ clerici vsuras exigentes excōmunicantur ꝛ eijciuntur a clero. ꝛ sic vt peccantibus mortaliter penitentia eis imponi debet vltra restitutionem ad quā tenentur.xiiij. q.iij.per totum.sunt.xvj.capitula.

Clxv.q̄stio ¶ Clxv.q.est cōtra notarios ꝛ officiales īmoderate extorquentes. ꝛ dico ꝙ penitētia q̄ debet imponi notarijs ꝛ alijs officialib⁹ qui per īmoderatā improbitatē multa extorquēt: ꝛ alijs nō officialib⁹ qui rapinis calūnijs inuasionib⁹ ꝛ oppressionib⁹ aliqua abstulerūt ponit̄ in.c.nō sane.xiiij.q.v. ſ.ꝙ omnia sic extorta vel ablata restituāt: nam alias penitentia agere nō possunt. ꝛ oēs illi q̄ cōtra ius societatis: furtis vel rapinis vel oppressionibus aliqua abstulerint illa etiā reddere debēt illis; ꝛ ista tūc poti⁹ dicunt̄ reddi q̄ donari. ꝛ sic debet publicari q̄ nō possunt agere pniam nisi aliena restituant statim cū potest restituere: ꝛ ita debet eis cōfessor dicere ꝛ cuilibet penitenti.vt in.c.si res aliena.xiiij.q.vj.

Clxvj.q̄o. ¶ Clxvj.q.est cōtra epm qui rem alienā cōsecrat. ꝛ dico ꝙ q̄ hoc fecerit tenetur ei⁹ estimationē restituere.xiiij.q.vj.c.cōperimus.

Clxvij.q̄o. ¶ Clxvij.q.est an in re minima cōmittat̄ furtū. et dico ꝙ in q̄cūq̄ re licet minima cōmittitur furtū sicut in re magna ꝛ ad restitutionem tenetur furans.xiiij.q.vj.c.vltimo.

Clxviij.q̄o ¶ Clxviij.q.est de penitētia imponēda coeūtib⁹ cū brutis. ꝛ dico ꝙ mulier q̄ accesserit ad pec⁹ ꝛ vult ascēdi ab eo interficiētis mulierem ꝛ pec⁹ morte moriat̄.tex.notabilis est in.c.mulier.xv.q.j. ad vidēdū q̄ grauis pnia imponēda est coeūtib⁹ cum brutis animalibus.

Clxix.q̄o. ¶ Clxix.q.est contra extorquentes cōfessiones a ministris ecclesie. ꝛ dico ꝙ qui per vim extorquēt confessiones ꝛ iuramenta a ministris ecclesie excōmunicātur ꝛ grauiter delinquunt ꝛ vt grauiter peccantibus penitētia imponi debet.xv.q.vj.c.j.ꝛ.ij.

Clxx.q̄stio ¶ Clxx.q.est cōtra recipientes ecclias de manu laicoꝝ. ꝛ dic ꝙ illi q̄ epat⁹ vel abbatias vel ecclias de manu laicorū recipiūt ꝛ laici qui illas dāt peccant grauiter ꝛ q̄ pnia ipsis omnib⁹ vt grauiter peccantib⁹ imponi debet vt habet̄ in.c.si quis deinceps.cū.viij.caplis sequētibus.xvj.q.vij. q̄ iura dicūt ꝙ null⁹ audeat recipere epat⁹ abbatias vel alias dignitates inferiores tali modo ꝛ cōtrarium facientes inter epos nec abbates nō cōnumeretur nec ei tanq̄ epo vel abbati audientia tribuat̄: ꝛ debet interdici ei ingressus ecclie donec tale locū sic acceptum deserat. Et imperator.rex.dux comes ꝛ alie q̄cunq̄ ptātes colātes istas dignitates eodē sentētie vinculo sciant esse astrictos. Et epus q̄ vsus potestatibus secularibus per ipsos ecclesiam obtinuerit deponat̄: ꝛ segregent̄ oēs q̄ illi cōicant ꝛ alie pene seu penitētie q̄ lati⁹ ponunt̄ in dictis capitulis.

Clxxj.q̄o. ¶ Clxx.q.est contra heredes patronoꝝ rapiētes bona ecclie patronate. ꝛ dico ꝙ penitentia q̄ imponitur heredibus pronoꝝ q̄ res ecclesiaꝝ quarū sunt patroni rapiunt vel fraudant habet̄ in.c.filijs.ea.q.q̄ talis.ſ.ꝙ illa q̄

rapiūt vel fraudulēter accipiunt cū cōfusiōe restituāt ꝛ excōicatiōis anne
sniaꝫ sustineāt. ꝛ est canon pnialis.xlj.ꝯm hostien.

¶ Clxxij.q.est ꝯtra ꝯburētes ecclias. Et dic ꝙ cōburēs ecclias.xv.annis Clxxij.qo.
penitere dꝫ: ꝛ eaꝫ restituat.xvij.q.iiij.c.si qs ecclesiam.

¶ Clxxiij.q.est cōtra vendentes sindones sacrarij vel furantes de eccla:
et dico ꝙ presbyter vel diaconus qui sindoneꝫ sacrarij vel velum sacratum Clxxiij.qo
vendiderit iude scariothi similis est: et qui propter cupiditateꝫ fecerit: pre
dicti inde penam suscipient.xvij.q.iiij.c.si forte: et si aliquis aliquid de mi
nisterio sancte ecclesie furatus fuerit.vij.annis peniteat: tribus in pane et
aqua.xvij.questi.iiij.c.pecunia.

¶ Clxxiiij.q.est pnia clerici furis.et dico ꝙ cleric⁹ fur vel effractor.vij.ānis Clxxiiij.q̄.
peniteat. Laic⁹.v.annis: ꝛ si vilis erat res vel si bis furaꝛ reddat illam: et
nō in pane et aqua peniteat.si nō pōt reddere tribus annis peniteat in pa
ne et aqua.xvij.q.iiij.c.si quis clericus.

¶ Clxxv.q.est cōtra illum qui seruuꝫ fugiētem de atrio vel portico ecclesie Clxxv.qo.
abstraxit. Et dico ꝙ si quis seruuꝫ suum fugientē vel quē ipse persecutur⁹
fuerit de atrio ecclesie vel de portico quomodolibet adherentibus ecclesie
per vim abstraxerit publica penitentia iusto iudicio episcopi puniaꝛ.xvij.
quest.iiij.c.si quis contumax.

¶ Clxxvj.q.est pnia occidentiꝫ subdiaconū.diaconuꝫ p̄sbyteruꝫ vel ep̄m.ꝛ
dico ꝙ qui subdiaconū occiderit.ccc. qui diaconū vel monachum.cccc.qui Clxxvj.qo
p̄sbyterum.dc.qui ep̄m.c.mille solidos soluat.xvij.q.iiij.c.qui subdiaconū
Jo. doctor. Solidus aure⁹ idem est ꝙ dupla vt in glo. institutа de pena
temere litigantium ad fineꝫ.si nō est aureus valet. xvij. moropetinos. vt
in li. fori legum secundum visum et valorem regni aragonie: vbi visitatur
ista moneta. Jacobus doctor.

¶ Clxxvij. q. est de penitētia occidētis clericuꝫ vel monachuꝫ. Et dico ꝙ
qui occiderit clericuꝫ aut monachuꝫ arma relinquat ꝛ deo in monasterio Clxxvij.qo
seruiat cunctiꝫ dieb⁹ vite sue: nunꝙ ad sclm reuersurus.ꝛ.vij. annos publi
cam pniam gerat.xvij.q.iiij.c.qui occiderit.

¶ Clxxviij.q.est de eo q̄ per vituperiuꝫ per mēbra dei iurat vel per creatu Clxxviij.q̄.
ras. Et dic ꝙ si quis in detestatiōnē vel vitupiuꝫ per capilluꝫ vel p caput
vel ventrē vel epar dei iurauerit vt faciūt frācigene cum sunt irati. Si est
cleric⁹ deponiꝛ.si laicus anatematizaꝛ. Et si quis per creaturas iurauerit
acerrime castigeꝛ.et sic talibus vt grauiter peccantib⁹ penitentia imponi
debet.xxij.q.j.c.si quis per capillum.

¶ Clxxix.q.est de pnia pro piurio. Et dico ꝙ pro periurio talis peniten Clxxix.qo.
tia est imponēda q̄lis debet imponi pro adulterio.pro fornicatiōe.pro ho
micidio spōte cōmisso et pro ceteris criminalib⁹ vicijs.lxxij.q.j.c.predican
dum.et est iste.xv.canon.ꝯm hostien. Et ibi in dicto.c. predicandū. not.in
glo.ꝙ licet pro periurio imponaꛀ septennis penitētia sicut pro adulterio
vel homicidio tn̄ asperior penitētia imponiꛀ pro adulterio vel homicidio

q̄ pro periurio. ꝛ durioꝛ. pro homicidio q̄ pro adulterio. vt in. c. si q̄ verus xxxiij. q. et de piurio licito ꝛ illicito ꝛ temerario vel iocoso vel simulato: qꝺ pctm̄ ꝯmittit̃ in q̄libet mortale vel veniale ponit glo. in. c. tua. ī. de iure iu. vbi dicit glo. q̄ si iuramētuȝ est licitū ꝛ temerarie factū veniēdo cōtra illuȝ peccat mortaliter. si aūt nō est licitū ꝛ nō pōt s̃uari sine interitu salutꝭ eterne peccat in iurādo tñ nō peccat veniēdo ꝯtra iuramētū. Si aūt iuramentuȝ est factū ex ꝓposito vel voluntate tūc ꝯtra veniēdo peccat mortaliter. si aūt iurat q̇s iocosa leuitate vel incaute veniēdo cōtra iuramētuȝ venialiter peccat: ꝛ ponit̃ hoc etiā in. §. illicituȝ. xxij. q. iiij.

Clxxx. q̄o. ¶ Clxxx. q. est ꝯtra illū q̇ sacr̃m facit q̄ ad pacē nō redeat. ꝛ dico q̄ si sacro aliq̇s litigās cuȝ aliq̄ se obligauerit: q̄ ad pacē nullo mō redeat. vno āno a cōione corꝑis ꝛ sanguinis dn̄i segregat᷑ reatū suuȝ elemosinis fletib᷑ ꝛ q̄ntꝭ potuerit ieiunijs absoluat ꝛ ad charitatē celeriter venire festinet. xxij. q. iiij. c. q̇ sacramēto. et est iste. xxiiij. canō s̃m hostien.

Clxxxi. q̄o. ¶ Clxxxi. ē ꝯtra illū q̇ ꝯpulsus sciēter se piurat. ꝛ dic q̄ q̇ ꝯpulsus a dn̄o sciens se periurat vtriq̄ sunt piuri ꝛ dn̄s ꝛ miles: dn̄s q: p̃cepit. miles q: pl᷑ dn̄ȝ q̄ aiam suā dilexit. si liber est. xl. dies in pane ꝛ aq̄ peniteat: ꝛ septē sequētes an̄os. si s̃uus eiusdeȝ tres q̄dragesimas ꝛ legittimas ferias peniteat. xxij. q. v. q̇ cōpulsus. et est iste canō. xvj. s̃m. hostien.

Clxxxij. q̄o ¶ Clxxxij. q. est cōtra piurātēȝ se in manu ep̄i vel in cruce ꝯsacrata. ꝛ dico q̄ q̇ piurat se in manu ep̄i aut in cruce cōsacrata tres ān̄os peniteat. si vero in cruce non sacrata: vnū annum peniteat.

Clxxxiij. q̄. ¶ Clxxxiij. q. est de eo q̇ coact᷑ ꝓ vita redimēda se piurat. ꝛ dic q̄ q̇ coact᷑ fuerit et ignorās se piurauerit ꝛ post cognoscit. iij. q̄dragesimas peniteat xxij. q. j. c. ij. ꝛ est iste canō. xxvij. s̃m hosti. si q̇s aūt coact᷑ ꝓ vita redimēda vl̄ ꝓ q̄libet cā vl̄ necessitate piurat q: plus corp᷑ q̄ aiaȝ dilexit. iij. q̄dragesimas peniteat. alij iudicāt tres annos vnū ex his in pane ꝛ aq̄. xxij. q. v. c. si q̇s coact᷑: ꝛ est iste canō penitētialis. xxviij. s̃m hosti.

Clxxxiiij. q̄ ¶ Clxxxiiij. q. est pn̄ia vocātiū in cathedris ꝛ alioꝝ q̇ se piurāt ꝛ alios ducūt ad piuriū. ꝛ dico q̄ si aliq̇s se piurauerit ꝛ alios sciēs in piuriū duxerit xl. dies peniteat in pane ꝛ aq̄ ꝛ. vij. sequētes annos ꝛ nunq̄ sit sine pn̄ia: ꝛ alij si cōscij fuer̃t similiter peniteāt. xxij. q. v. c. si q̇s se piurauerit.

Clxxxv. q̄o ¶ Clxxxv. q. ē de pn̄ia ꝓuocātꝭ aliū ad iurāduȝ sciēs ꝓuocatū illū falsū iuraturꝝ. ꝛ dico q̄ plusq̄ homicida peccat ille q̇ sciēs aliū falsuȝ iuraturꝝ prouocat eū adiuratiōeȝ ꝛ ideo maioꝛ pn̄ia dȝ ei imponi. xxij. q. v. c. ille q̇ hoieȝ sȝ nō peccat q̇ exigit iuramētuȝ ab eo q̄ñ nescit falsuȝ iurare. c. seq̄n.

Clxxxvi. q̄. ¶ Clxxxvj. q. est de pn̄ia illi᷑ q̇ aliū ad piurāduȝ trahit. ꝛ dic q̄ vsq̄ ad exituȝ vite sue nō dȝ cōicare ille q̇ alios ad piuria trahit. ea. q. c. si q̇s ꝯuictus.

Clxxxvij. q̄ ¶ Clxxxvij. q. ē pn̄ia rectoꝝ officialiū ꝛ alioꝝ q̇ vltra salaria eis ꝺbita aliq̇d recipiūt vel rapiūt vel extorquēt. ꝛ dico q̄ milites scutiferi ꝛ oēs rectores ꝛ officiales q̇b᷑ sūt certa salaria ꝯstituta si ampli᷑ rapiūt vl̄ accipiūt vl̄ extorquēt calūniatores. ꝛ ꝯcussores sūt ꝛ ioānis s̄nia ꝯdēnat̃ ad restitutio

ne tenet τ de hoc vt gratiter peccātes peniteāt.xxiij.q.j.c.militare.τ.c.seq.
¶ C lxxxviij.est de pnia imponēda qn plures occidūt vl' associāt. Et dico φ si.iiij. hoies vl'.v. vl' plures cōtra vnū hoiem rixati fuerit τ ab his vulneratus mortuus fuerit: q̄cūq; eorū plagā ei imposuit s'm statuta canonū vt homicida iudicet. reliq aūt q eū impugnabāt volētes eū interficere similit peniteāt: q nec auxilio eum impugnabāt nec vulnerabāt: nec cōsilio nec auxilio coopatores fuerūt: s; tm̄ affuerūt extra norā sūnt ex his dz pfessor instrum qlit pdictis imponat penitentiā.xxiij.q.viij.c.vltimo. Clxxxviij q

¶ C lxxxix.q. est de penitētia incendiariorum. τ dico φ incēdiarius vno anno debet esse vltra mare vel in hyspania vel in italia: τ q̄ hanc pniam relaxat dampnum referret τ anno suspēdit.xxiij.q.vltima.c.pessimā. τ hodie isti a solo papa post denunciationem absoluuntur. vt in.c.tua. de sen.exco. si sunt incendarij ecclesiarum. Clxxxix. q.

¶ C xc. est de penitētia existētum cōtra pacem ecclesie. Et dico φ si quis contra pacē ecclesie fuerit: et dignitates vel cingulum militie habet nudet eo. si autē altus p̄uatus nobilis fuerit suarum substātiarum pscriptionē paciat: si alius innobilis fuerit nō solum v̄berib' castigetur s; etiā exilio ppetuo deputet de q̄ habes tex.in.c.q cōtra pacē.xxiij.q.j. Cxc. q̄stio.

¶ C xcj.q. est de eo qui de manu heretici cōionē accepit. Et dico φ per annum penitere debet qui nesciens de manu heretici cōmunionem accepit. si sciens decem annos peniteat. alij indicāt.vij. q̄dam humam' vt.v.annos peniteat.tex.in.c.si qs dederit.xxiij.q.j. Cxcj. q̄stio

¶ C xcij.q.est de permittēte heretici missam celebrare. τ dico φ q̄ pmiserit heretico missam celebrare in ecclesia catholica τ nescit.xl. dies peniteat. si pro reuerētia eius: annū integrum peniteat. si autem hoc pro dānatiōe ecclie τ cōsuetudines romanorum, pficiat ab ecclia sic hereticus nisi habeat penitentiam. si habuerit.x.annis peniteat. si recessit ab ecclia catholica τ in cgregatione hereticorum psuaserit τ postea penitētiam egerit.xij. annos peniteat hoc modo.iij. extra ecclesiā. et.vij. inter audientes: et duos adhuc extra cōmunionem sit.tex.est in.c.si qs dederit.ea.cā τ.q. iam alle. τ iste est canon penitentialis.xxxviij. s'm hostien. Cxcij. q̄o.

¶ C xciij. questio est de falsis testibus: et de testibus homicidis. Et dico φ falsi testes et homicide a cōmunione ecclesiastica submouentur quousq; per penitentie satisfactionem crimina commissa deleuerint: et sic equalis penitentia debet imponi falsis testibus et homicidis. xxiiij. questi.iij. cap. Itaq; censuimus. Cxciij. q̄o.

¶ C xciiij. q. est de iniiciente manum in episcopum vel presbyterum et de incendente ecclīam. Et dic φ mitens manū in episcopum vel presbyterum et ecclesiam vastans vel impugnans vel incendens omnib' bonis prescribitur τ semper in monasterio inclusus penitere debet. xxiiij. q. iij. c. quisquis per dolum. palea est. Cxciiij. q̄o.

¶ C xcv. q̄o. est de spoliante clericos ecclesias vel peregrinos. Et dico φ Cxcv. q̄stio

excōicatur potens q̄ clericū paupem vel religiosum vel ecclesias vel pere
grinos spoliauerit.xxiiij.q.iij.c. si quis de potētibus. cum tribus capitu
lis sequētib⁹. et sic talib⁹ tanq̄ grauiter delinquētibus pn̄ia imponi debʒ.
Lxxvj. q̄o. ¶ Lxxvj. q̄stio est de ariolis ⁊ incantatoribus ⁊ cursos stellarū seruātibus
⁊ de intellectu horū verbor̄ ⁊ de differentia inter istos. Et dico ꝙ omnes
ista exercentes vel vtentes: vel q̄ consulūt illis incātatorib⁹ vel alijs incur
runt anathema; ⁊ qui istos tales in domo sua receperint causa exquirēdi
aliquid debent penitere quinquēnio; ⁊ ſm gradus penitētia imponi: et si
quis ep̄s. aut diaconus. aut presbyter tales cōsuluerit: et in hoc fuerit de
prehensus ab honore dignitatis sue suspensus monasterij curaʒ accipiat
⁊ ibi penitentie perpetue deditus sacrilegij scelus admissum soluat. vt ha
bet̄. xxvj. q. v. c. si quis ariolus. et. c. q̄ diuinatiōes. ⁊. c. nō licet. ⁊ iste est. xlij
canon ſm hostien. ⁊ habet̄ etiam de clericis et alijs. ista exigentibus. in. c.
nō oportet. cū quattuor caplis sequētibus. ea. q. Et clericus vel monach⁹
vel secularis diuinationes vel auguria: vel sortilegia sequens excōicatur:
et ab ecclesia separat̄. xxvj. q. v. si quis clericus. cū tribus caplis sequētibus
Et latius habet̄ in extrauaganti clemētis pape. Jo. doctor. cui⁹ tenor seq̄
tur: et est talis. Super illius specula q̄uis immeriti ei⁹ fauēte clemētia que
primum hominē humani quidē generis prothoplasma ternis prelataʒ di
uinis virtutibus adornatā cōformē et simile imagini sue fecit prouocauit
profugum legē dando ac demū liberauit captiuū reuiuit perditū et rede
mit venditū merito mortis sue vt cōplemur ex illa super filios hominum
qui suo xp̄iane religionis cultu deū intelligunt ⁊ requirunt dolēter aduer
tim⁹ ꝙ cum tā nr̄oꝝ turbatione viscerū cogitam⁹ q̄ plures esse solo nomi
ne xp̄ianos q̄ relicto p̄me veritatis lumine tanta erroris caligine obnubi
lantur ꝙ cū morte fedus ineunt ⁊ pctm̄ faciūt cum in inferno demonib⁹ nā
ꝙ immolatis hos adorant fabricant aut fabricari procurant imaginis aut
vultū aut speculū similia seu rem quācunq̄ aliā magice ad demones inibi
alligandos ab his petunt responsa ab his recipiunt. et pro implendi pra
uis suis desiderijs auxilijs prestolant̄ proijcere fedissimā fodiceʒ exhibēt
seruitutē prout dolor huiusmodi morbus pestifer nūc per mūdū solito am
plius calescens successum graui⁹ inficit xp̄i gregē. Cum igit̄ ex debito su
scepti pastoralis officij oues errantes per deuia teneamur ad caulas xp̄i
reducere ac excludere de grege dn̄ico morbidas ne corrumpāt: hoc edicto
in perpetuū valituro de cōsilio fratrū nr̄oꝝ monem⁹ oēs ⁊ singulos rena
tos fonte baptismatis in virtute scte obediētie ⁊ sub intemeratiōe anathe
matis p̄cipiētes eisdem ꝙ nullus ipsorum aliquid de peruersum dictis do
gmatibus docere aut addiscere audeat: vl̄ qd̄ execrabilius est quomodoli
bet in aliquo illis vti. Et qꝛ dignū est ꝙ hi qui per sua opa peruersa sper
nunt altissimum penis suis pro culpis debitis procellant̄ nos in oēs et
singulos quicq̄ nr̄a salubria monita ⁊ mādata facere de p̄dictis q̄cq̄ p̄sum
pserit excōicatiōis snias ꝓmulgam⁹ quā ip̄os incurrere volum⁹ ip̄o facto.

Statuentes firmiter q̄ preter penas cōtra tales q̄ ammoniti p̄dictis seu
predictoꝝ aliquo infra .viij. dies āmonitione cōputādos prefata nō se cor
rexerint ad infringendas penas: oēs et singulas p̄ter bonoꝝ cōfiscatiōes
dumtaxat q̄s de iure merenť heretici: per suos cōpetentes iudices proce-
datur. Verū cuȝ sit expediēs q̄ ad hoc tam nephāda oīs via omnisq̄ occa
sio precludať de doctoꝝ fratrum nostroꝝ cōsilijs eoꝝ libellos scripturas
quascunq̄ de prefatis damnatis erroribꝰ quispiā cōtinentes habere aut
tenere: vel in ipsis studere presumat: quin potius volumus ⁊ in virtute san
cte obediētie cunctis precipimꝰ: q̄ quicunq̄ de scripturis p̄fatis vel libellis
quicq̄ habuerit infra octo dieruȝ spaciuȝ ab huiusmodi edicti nostri noti-
tia computandi totum et in toto: et in qualibet sui parte abolere et cōbu-
rere teneatur: alioquin volumꝰ q̄ incurrat sententiā excōicationis ipso fa
cto processuri contra contemptores huiusmodi cum constiterit ad penas
alias grauiores. Datum. ⁊c. Jacobꝰ doctor.

¶ Cxcvij. de clericis vel sacerdotibus qui promoti dolore altaria exuunt:
et luminaria extinguunt. Et dico q̄ deponiť et in exiliuȝ religať q̄cunq̄ Cxcvij. q̄o.
sacerdos causa cuiuslibet doloris promotꝰ: altare vestibꝰ sacris exuēs vel
quelibet alia lugubri veste cingens vel consueta luminarioꝝ obsequia de
templo subtrahēs vel extinguens: et vt grauissime peccāti pnia imponiť.
xxvj. q. v. c. quicunq̄ sacerdotum.

¶ Cxcviij. q. est de celebrātibꝰ missaȝ de requiē pro viuis. et dic q̄ q̄ inimici Cxcviij. q̄.
tie dolo missaȝ p̄ requie defunctoꝝ promulgatā fallaci voto pro viuis ho-
minibus celebrat vt illi pro q̄bus ip̄m offert sacrificiuȝ mortis incurrāt per
iculuȝ peccat grauiter: et vt grauiter peccāti penitētia imponi debet. vt in
c. q̄cunq̄ sacerdotuȝ. xxvj. q. v. sup̄ allega.

¶ Cxcix. q. est de obmutescentibus in articulo mortis. Et dico q̄ cōstitutis Cxcix. q̄o.
in articulo mortis ⁊ subito obmutescētibꝰ vel in frenesim ꝯuersis et festinā-
tibꝰ ad penitētiā et sacerdotē inuenire nō valētibus. Et dico q̄ qui in ne-
cessitate positꝰ. s. in vltimis agens et penitentiaȝ petierit et veniente sacer
dote ad euȝ opp̄ssus infirmitate obmutuerit vel in frenesim cōuersus fue-
rit: testimoniū dent q̄ euȝ audierunt vt accipiat pniaȝ: et si cōtinuo crediť
moriturꝰ: debet reconciliari per manus impositioneȝ: ⁊ infundať ori eius
eucharistia: et si postea vixerit admonitꝰ a sup̄dictis testibꝰ: satisfaciat peti
tioni sue et subdat se statutis penitentie et legibus: q̄ diu sacerdos q̄ peni-
tentiaȝ dederit probauerit. et si iste talis disperatꝰ de vita recepta cōmuni-
oneȝ supuixerit sit inter illos q̄ sola oratione participant seu cōmunicāt:
sin auteȝ nō inuenerit sacerdoteȝ et mors euȝ preoccupauerit: parētes dēt
oblationes pro eo: et etiam redemptionem captiuorum. vt latius hec po-
nuntur in. ca. qui recedunt de corpore cum septem capitulis sequentibus.
xxvj. questi. vj. et in. c. j. xxvj. q. vij.

¶ Cc. q. est de presbyteris negantibus penitentiam morientibꝰ Et dico
q̄ presbyter isposito in articulo mortis penitentiam abnegauerit reus erit Cc. questi.

anime eius: ⁊ mortu⁹ per solam cōuersionē liberat̃. tex. est in. c. si presbyter
xxvj. q. vj. ⁊ in. c. agnouim⁹ eadem causa ⁊ q̄stione.

Ccj. q̄stio. ¶ Ccj. q. est de obseruātib⁹ ritus paganoꝝ vel dies egyptiacos. ⁊ dico ꝙ
grauiter peccāt kalēdaruȝ obseruatores ⁊ rituȝ paganoꝝ et incātatores
⁊ dies egyptiacos ⁊ solis ⁊ lune et stellaꝝ cursus ⁊ dies ⁊ mēses ⁊ annos ⁊
tp̄a in edificatiōib⁹ vel collectiōib⁹ herbaꝝ vel matrimonijs cōtrahēdis
vel alijs negocijs obseruātes: et q̄ cuȝ hoc exercuerit anathema sit et pre-
uaricator xp̄iane fidei: et inimic⁹ dei est et apostota: et iram dei incurrit in
eternū sciat se incurrere nisi per pniaȝ satisfecerit; ⁊ istis vt grauiter peccā
tibus pniam imponi debet. tex. in. c. nō licet. et in. c. si quis kalēdas. et in. c.
non obseruetis. xxvj. q. vij.

Ccij. q̄stio. ¶ Ccij. q. est de illis qui litteras preter simboluȝ et orōneȝ dn̄icam sup̄ ho
mines vel alia animalia ponunt. Et dico ꝙ q̄cunq; alias incantatiōes vl̄
carmina p̄ter simbolum et orōnem dn̄icā sup̄ homines vel alia animalia
imposuerit grauiter peccat: et si est laic⁹ anathematizat̃: ⁊ cleric⁹ degrada
tur. et insup̄ etiā incurrit penas superi⁹ positas. tex. in. c. nō obseruetis sup̄
allega. ⁊ in. c. admoneat. ea. q.

Cciij. q̄stio ¶ Cciij. q. est de penitentia cōtrahentiuȝ matrimoniuȝ cum monialibus.
Et dico ꝙ q̄cunq; sanctis monialib⁹ sciēter in matrimoniuȝ ad iniuriam
xp̄i copulantur in penitentie lamentis dum viuunt: debent esse vehemen
ter afflicti. xxvij. q. j. c. hij vero.

Cciiij. q̄o. ¶ Cciiij. q. est de pena ⁊ pnia accedētis ad monialē: vel ad clericū sacri or-
dinis. Et dicas ꝙ q̄cunq; virginib⁹ sacris temere sociant̃ et cuȝ eis incesta
et sacrilegia cōnubia miscent: a sacra cōione debēt separari: et nisi per pu-
blicaȝ pniaȝ nō dn̄t recipi. ea. q. c. si q̄s sacro. ⁊ c. virginib⁹ sacris. ⁊ ibi nota
tur ꝙ accedēs ad monialem cōmittit sacrilegiū: sic etiā accedens ad clericū
constitutum in sacris. vt in. c. diaconi. xxviij. di.

Ccv. q̄stio. ¶ Ccv. q. est de monachis et monialib⁹ se immiscētib⁹ et filios procreāti-
bus. Et dico ꝙ monachi et monache qui illicite et sacrilega cōtagione se
miscēt: et de illicitis cōplexib⁹ filios procreauerint: a monasterioꝝ cetu ⁊ ec
clesiaꝝ cōuentu elimādi: et in ergastulis retrudendi; et sola cōmunio eis
in morte prestatur. ea. q. c. impudicas.

Ccvj. q̄stio ¶ Ccvj. q. est de monacha adulteriuȝ cōmittente: et de accedente ad eaȝ.
Et dico ꝙ si monacha ad lapsum adulterij deducta fuerit in aliud mona-
sterium virginuȝ stricti⁹ in penitētia redigat̃: et ille aūt qui cuȝ huiusmo-
di feminis in aliqua iniquitate fuerit repertus: si laic⁹ est omni cōmuniōe
priuet̃: si cleric⁹ a suo officio remotus in monasteriuȝ detrudatur. vt in. c.
si qua monacharum. xxvij. q. j. et sic omnib⁹ supradictis vt grauissime pec-
cantibus penitentia imponi debet.

Ccvij. q̄o. ¶ Ccvij. q. est de muliere religiosa peccāte. Et dico ꝙ si filia clerici deuo-
ta maritum duxerit: ⁊ si quecūq; alia mulier deuota et religiosa peccauerit
q̄ pnia debet eis imponi habet̃. ea. q. c. de filia. ⁊ c. deuotā. q̄ iura dicūt ꝙ

si filia clerici deuota maritũ acceperit nõ admittat ad cõmunionẽ nisi marito defuncto egerit pniam: si autẽ marito viuo secesserit ꝛ penituerit in vltimo fine vite sue cõionẽ accipiat si eaꝫ petierit. Si aũt mulier deuota peccauerit nõ debet admitti nec recipi in ecclia: nisi desinens peccare aptam egerit penitẽtiam.x.annis.et tunc recipiat cõionem: et ꝓusq̃ ad orationẽ in ecclia admittat ad nulli⁹ mulieris xpiane cõuiuiũ accedat; ꝛ q̃ eaꝫ admiserit pari pena constringat. vt late hoc ponit in preallegato.c. et est iste canon penitentialis.xviij.ṗm hosti.

¶ Cxviij.q.est de illis q̇ rapiunt vel solicitãt religiosas. Et dico ꝙ qua penitentia et q̇bus penis puniant hoies rapiẽtes vel solicitãtes mulieres religiosas et ad eas habẽtes accessuꝫ.habet.ea.q.c.eos aũt.et.c. si q̇s rapuerit. vt dicit: isti tales sunt suspẽsi cõione et nõ dñt admitti ad cõmunionem nisi digne prius penituerint ad arbitriuꝫ epi. ꝛ hec pnia excedẽtib⁹ cõtra mulieres religiosas exeuntes de monasterio tm̃ imponit. alijs aũt rapiẽtib⁹: solicitãtib⁹: corrũpentib⁹ imponit pnia.s. ꝙ bona eoꝝ per epos ꝛ alios ꝑlatos ꝛ officiales prouinciaꝝ vendicent monasterio in quo talis mulier habitabat. et ipi capitali periculo subijciant. Cxviij. q̃o.

¶ Cxix. de penitẽtia viri cui⁹ culpa vxor sua fornicat. Et dicẽdum est ꝙ si mulier propter culpã viri fornicat peccat vir et penitentiam debet agere. xxxij.q.j.c.agathosa.cum.v.capitlis sequẽtib⁹. Cxix. q̃stio.

¶ Cxx.q.est de pnia dormienti cum duab⁹ sororib⁹ vel cum spõsa fratris sui. Et dico ꝙ aliq̇d istorum faciẽti: et etiã patri opprimẽti sponsaꝫ alteri⁹ rapiẽti: imponit dormiẽti cuꝫ duab⁹ sororib⁹: ꝛ vna ante erat: nec huic põt reddere debituꝫ: nec alteri põt copulari.s. adultere etiã post mortẽ vxoris. et ita sine cõiugio dꝫ remanere: ꝛ q̇ dormiuit cuꝫ sponsa fratris sui: dꝫ agere pniam de hoc tm̃ postmoduꝫ nõ negat eis cõiugiuꝫ cũ alijs nõ adinuicem. raptor vero pater pniam publicam agere debet. per iura allegata supra. et sine spe coniugij remaneat. Cxx. q̃stio.

¶ Cxxj.q.est de spõsa rapta. Et dico ꝙ rapiens si raptã nõ reddiderit spõso suo: et si ipa etiã noluerit redire ad spõsuꝫ: vtriq̧ ipsoruꝫ omi cõmuniõe priuent. tex. in.c. allegato. ꝑsentium lator. xxvij.q.j. Cxxj. q̃stio

¶ Cxxij.q.est de accipiẽte mulierẽ alteri despõsatã. Et dico ꝙ si aliq̇s mulierẽ alteri despõsatã accepit tale cõnubiũ anathematizat: ꝛ interdicit et grauis pnia tali debet imponi. ea.q.c. de cõiugali. Cxxij. q̃o.

¶ Cxxiij.q.est de mãducãtib⁹ cibos iudeoꝝ et de recipiẽtib⁹ curã vl medicinã ab eis. Et dico ꝙ null⁹ debet mãducare cibos iudeoꝝ nec cuꝫ iudeis habitare: nec aliq̄ẽ iudeũ in infirmitatib⁹ suis vocare: nec medicinã ab eo cõfectã ꝛ ꝑparatã accipere nec cuꝫ iudeo se balneare: et si aliquis cõtrariũ fecerit: si cleric⁹ est deponit: laic⁹ vero excõicat: et sic cõtra faciẽs mortaliter peccat: et vt peccãti mortaliter sibi pnia imponi dꝫ. xxviij.q.j.c. null⁹ eoruꝫ cuꝫ.c. sequenti. Et per bullã pape eugenij quarti excõicatus est q̇ percepit aliquam medicinaꝫ a iudeo confectam semper tamẽ extremo necessitatis Cxxiij. q̃o.

excipit.s.qñ aliqs infirm⁹ est in pǐculo mortis et aliuz medicū inuenire nō pōtetiā ad cōficiēduz medicinā nisi iudeū.vt notat archi.in ṗall.c. nullus.

Lcxxiiij.qo. ¶ Lcxxiiij.q.est de fornicāte cuz filia spūali. Et dico ꝙ tenētib⁹ filios suos in baptismo vel in ꝯfirmatione et cōmatres suas in cōiugiū accipiētib⁹ et illi q̄ filiā suā spūalē in vxorez ducit vel cuz ea fornicat⁹ fuerit in ṗmo casu scꝫ qñdo tenēt filios in baptismo vel in cōfirmatiōe:isti tales lꝫ olim sepa rarent tñ hodie nō separant sed penitentiā agere debēt duz vixerint. in se cundo.s.accipiens cōmatrez suā in cōiugez iste talis anathematꝭ vinculo subdi debet donec penitētiaz digne egerit.qui autez filiolā suaz spūalez in vxorez duxerit vel cuz ea fornicat separant ab eis graui pena sunt plecten di. Si autē cleric⁹ cuz ipa fornicat⁹ fuerit honorez dignitatꝭ debet ammit tere:ꝛ vsqꝫ ad exituz vite sue penitentiā agat:qꝛ adulteriuz cōmittit ꝛ ipa femina si laica est omnia bona relinquat ꝛ paupibus tradat ꝛ monasteri um intret et ibi seruiat deo cunctꝭ dieb⁹ vite sue: ꝛ eps ꝯmiscēs se cū mulie re q̄ cōfessa illi pctā sua:vl' etiā ṗsbyter hoc faciēs.eps xv.annis:et ṗsbyter xij.peniteat.et qūo de filia spūali ꝛ deponat si hoc in cōsciētia populi deue nerit.tex.ꝛ iura sunt hoc probantes in.c.j.cuz.vij.caplis sequētib⁹. et in.c. si qs sacerdotes.et in.c.nō dꝫ.xxx.q.j.

Lcxv.qstio ¶ Lcxv.q. est de illo q̄ filiam spūalem patrꝭ sui in vxorez ducit. Et dico ꝙ ducenti in vxorez filiā spūalem pris sui si voluerit resipiscere ab huiusmo di pctō ante oīa sepetur ab illa vxore ꝛ imponat. vij. annoꝝ pnīa ad ar bitriuz epi alias autez nō resipiscens pnīa agendo in eternuz aīa ei⁹ dam nata est et oēs cooperatores et consentiētes similiter peniteāt.tex.in.c.ita diligere.ꝛ in.c.pitaphiuz.ꝛ in.c.nō oportet.xxx.q.iij. et est iste canon peni tentialis.viij.secunduz hosti.

Lcxvi.qo. ¶ Lcxvj de illo q̄ duas cōmatres in vxores accipit vel cum eis ꝯmiscetur. Et dicas ꝙ qui duas cōmatres in vxores accipit et illi qui cum duab⁹ cō matrib⁹ cōmiscet:et ille qui vxorez cōpatris in vxorem ducit: et qui sciēter cōtrahit vel coit cum duab⁹ sororib⁹ vel cōmatribus : vel cuz matre ꝛ filia vel vna cum pr̄e et filio vel cuz duob⁹ fratrib⁹:vel aliīs personis prohibitꝭ. octo annis penitere debet vt grauiter peccās.tex.in.c.j.ꝛ in.c.si pater.cum iiij.c.sequentibus.xxx.q.iiij.et iste est canon. penitentialis nonus.ṡm spe cul.et decimus scōm hostien.

Lcxvij.qo ¶ Lcxvij.q.est de contrahente matrimoniū cū ea quā viuēte vxore cogno uit. Et dicas ꝙ ille q̄ cōtraxerit mr̄imoniuz post mortē vxoris cum illa cuz qua cōmisit adulteriuz viuēte vxore debet penitere publice ꝛ post peniten tiam peractā poterunt remanere cōiuncti nisi alter ipsoꝝ in mortem vi ri fuerit machinat⁹. Si mulier contraxerit cū illo cū q̄ adulterata fuit ṗue tur a cōmunione donec per quinquēnium penituerit et postmoduz recōci liet ad cōmunionez.vt in.c.si qs.ꝛ in.c.si qua vidua.xxxj.q.j.et est iste canō xxiiij.ṡm hosti.ꝛ xvj.ṡm specu.

Lcxviij.qo. ¶ Lcxviij. qstio est de illis qui plures vxores viuentes accipiunt. Et dic

ꝙ cõtrahẽs pluries: vel viuẽte vna vxore cõtrahit cũ alia: ⁊ cuꝫ alia peccat ⁊ penitere dꝫ per tẽp⁹ iam cõstitutuꝫ.s.vij.annoꝝ ex q̇ peccãt mortaliter tñ fides ipoꝝ tẽp⁹ abbreuiat: et null⁹ p̄sbyter dꝫ interesse istis nuptijs alias grauiter punit̃.tex.in.c.de his q̇.xxxj.q.j. Jo.doc.⁊ in foro seculari ferrata in frõte cuꝫ ferro cãdenti ad similitudinẽ crucis publice. vt in.l.ordinationis de biruiesca. Jacobus doctor.

¶ Cxxix.q.est de parẽtib⁹ frãgentib⁹ spõsalia cõtracta per filios: ⁊ de filijs cõsentiẽtib⁹. Et dico ꝙ tã pater frãgens fidẽ spõsalioꝝ ꝙ fili⁹ cõsentiẽs.debẽt triẽnio a cõione abstinere.vt in.c.si qui parentes.xxxj.q.iij.⁊ est canon xx.ẽm hosti.⁊.xv.ẽm specu. Cxxix.qo.

¶ Cxxx.q.est de viro vel vxore reddẽte debitũ ante pactã pñiam de adulterio. Et dico ꝙ q̇ vxorẽ adulterã dimittere noluerit si ei ante peractã pñiaꝫ debitũ reddit: duob⁹ annis peniteat.⁊ ideꝫ de vxore circa virũ adulterum xxxij.q.j.si quis vxorẽ. Si aũt scit illã adulterã ⁊ nõ vult dimittere eã sed in m̃rimonio habere.tres años peniteat.⁊ interim abstineat se ab illa. vt in c.si q̇s vxorẽ.ij.ea.causa ⁊.q.⁊ est canõ.xvij.ẽm specu. Cxxx.qsti.

¶ Cxxxj.q.est q̃ndo peccãt cõiuges in exactiõe debiti. Et dico ꝙ q̃ndo peccãt ⁊ q̃ntũ punit̃.in.c.q̇cquid interse.et in glo.⁊ in.c.solet.xxxij.q.ij.vbi dꝫ ꝙ q̃tuor de causis ꝯmiscent̃.p̄ma causa ꝓlis.scd̃a causa reddẽdi debitũ.et in istis nõ peccãt.tertio causa incõtinẽtie.s.cuꝫ est preuent⁹ a voluptate: ⁊ tũc est veniale pcc̃m.vt hic habet̃ in tex.cõmiscent̃ etiã causa explẽde voluptatis.s.cuꝫ q̇s p̄uenit voluptatẽ vel cogitatiõeꝫ.vł vtẽdo calidis vt pluries eã cognoscat: ⁊ tũc peccat mortaliter.ẽm hosti. Cxxxj.qo.

¶ Cxxxij.q.est de illis q̇ sterilitatẽ vel aborsuꝫ procurãt. Et dico ꝙ si vir vł vxor venena sterilitatis procurãt ꝙ isti tales nõ sunt appellãdi cõiuges sed adulter ⁊ adultera: q̃si ipa sit meretrix ipius viri: et ipe sit adulter vxoris: ⁊ talis pñia sibi dꝫ imponi vt fornicarijs ⁊ aborsuꝫ procurãs. si anima iã est viua in corpe infusa: iste talis homicida ⁊ ita pñia imponi dꝫ illi. Si aũt nõ est infusa corpi anima: tũc nõ est homicida: sꝫ multari pena pecuniaria. ⁊ eodẽ modo pñiam agere dꝫ qui ꝑcussione aliq̃ fecit aliquã mulierẽ facere aborsum.tex.in.c.aliquãdo.⁊ in.c.qđ vero.⁊ in.c.moyses.xxxij.q.ij.vbi ponitur.etiã q̃ndo aĩa dicat̃ infusa corpi. Cxxxij.qo.

¶ Cxxxiij q.est pñia viri vel vxoris adulterantis. Et dicas ꝙ pari ratiõe isti peccãt: et ideo eq̃lis pñia dꝫ eis imponi nã vtriqꝫ cõmunio denegat̃ si eoꝝ delictũ sit proditũ in adulterãdo.vt in.c.xp̄iana religio.xxxij.q.v. Et etiaꝫ ipi viri adulterãtes graui⁹ peccãt ꝙ mulieres.naꝫ ipi viri virtute vincere: et exẽplo regere dñt feminas: et ideo grauior pñia eis dꝫ imponi.vt in.c.indignant̃.xxxij.q.vj.⁊.c.nõ mechaberis.ea.q. Cxxxiij.qo

¶ Cxxxiiij.q.est de illo q̇ multis nuptijs copulat̃. Et dico ꝙ qui multis nuptijs copulat⁹ fuerit peccat ⁊ dꝫ penitere: et fides: et cõuersatio illi⁹ diminuit penã: tex.in.c.si q̇s mulieris.xxxij.q.vij. Cxxxiiij.q.

¶ Cxxxv.q.ẽ de muliere q̇ cũ fratri viri sui peccauit: ⁊ đ peccãte cũ affinib⁹ Cxxxv.qo.

Et dico q̄ p̄nia q̄ dȝ iponi mulieri q̄ cuȝ fratri viri sui dormiuit ⁊ ipsi fratri adultero: ⁊ q̄ penitētia dȝ imponi ei qui cuȝ filiastra sua vel cuȝ duab⁹ sororib⁹ fornicat⁹ fuerit: ⁊ mulieri q̄ cum duob⁹ fratribus vel cum patre ⁊ filio fornicata fuerit: et illi q̄ polluerit relictā fratris vel neptē vel nouercaȝ vel nurū vel cōsobrinam vel filiā auunculi vel ei⁹ relictā vel p̄uignā vel sororē vxoris est ista. s. q̄ q̄cunq̄ mulier q̄ cuȝ fratre viri sui dormiuerit semp imperpetuum sine spe coniugij tam ipsa q̄ adulter manebunt. Et si aliq̄s cuȝ filiastra sua aut cum duab⁹ sororibus fornicat⁹ fuerit: aut aliq̄ mulier cum duobus fratribus: aut cum patre et filio: aut siquis polluerit relictaȝ fratris: neptem nuruȝ: nouercā cōsobrinā: aut filiam auunculi: aut ei⁹ relictā aut p̄uignā. oēs isti sunt sepandi et vlteri⁹ nūq̄ sunt matrimonio cōiungi. Et dormiens cuȝ sorore vxoris neutrā dȝ habere: et vxor nō cōscia delicti pōt nubere: ipse tn̄ ⁊ adultera sine spe cōiugij manebūt: et duȝ vixerint agāt penitētiaȝ ad arbitriuȝ sacerdotis; ⁊ eodē modo dormiēs cuȝ nouerca ipse ⁊ illa sine cōiugio ⁊ penitētes vt dictū est manebunt. vt in. c. q̄daȝ cum fratre. ⁊. in. c. si q̄s viduā. ⁊ in. c. q̄ dormiuerit ⁊ in. c. ꝯcubuisti. ⁊ in. c. si q̄s cū nouerca. xxxij. q. vij. et est canō. x ſm specu.

Cxxxvj. q̄o ¶ Cxxxvj. q. est de interficiēte mulierē suam vel vxorē. Et dico q̄ interficienti ꝓpriā vxorē nō adulterā ⁊ sine iudicio homicida est: talis penitētia sibi dȝ imponi: ⁊ sine spe cōiugij dȝ remanere ꝑpetuo: q2 etiam adulteraȝ nemini licet interficere. vt in. c. interfectores. ⁊ in. c. inter hec. xxxiij. q. ij. Si aūt eā adulteram sine iudicio ⁊ legittima probatiōe: tunc interficiendo et aliam ducendo: armis depositis publicam agat penitentiaȝ. Et si contumax fuerit ⁊ episcopo suo inobediens extiterit tunc anathematizetur quousq̄ consentiat. vt in. c. quicunq̄. et in. c. admonere. ea. causa et questi. vbi latius ponitur hec penitentia.

Cxxxvij. q̄. ¶ Cxxxvij. q. est de penitentia imponenda pro q̄libet peccato mortali. Et dicendum est q̄ pro q̄libet peccato mortali debet imponi de iure penitētia vij. annorum. vt in. c. hoc ipm̄. xxxiij. q. ij.

Cxxxviij. q̄ ¶ Cxxxviij. q. est pro q̄bus pctis mortalibus dȝ imponi maior penitentia vij. annoꝝ. Et dico q̄ superior regula debet seruari scȝ. vij. annoꝝ: nisi officij excellētia vel magnitudo criminuȝ poscat excedere istam regulaȝ seu cōsuetudinem vulgarem: veluti contra naturaȝ humane societatis parentibus vel liberis vel aliis huiusmodi personis impudice adherem⁹ vel duȝ relicto naturali vsu contra naturaȝ more sodomitico fornicamur: vel vsq̄ ad coitum brutorum animalium prolabimur: tunc enim in istis casibus maior penitentia imponi debet vt dicit̄ in prealle. c. hoc ipm̄. in. §. hoc q̄q̄ et specialiter q̄ graue pcccatū cōmittatur cum brutis habetur in. c. mulier. xv. q. j. vbi mulier q̄ accesserit ad pecus iubetur interfici; ⁊ sic pro coitu cuȝ brutis: ⁊ pro coitu incestuoso plusq̄ p. vij. annos debet quis penitere in prealle. c. hoc ipm̄. cū. §. sequēti. ⁊ est iste canō. xl. ſm hosti.

Attende de penitētia imponēda sodomitis et coeūtibus cum brutis aialibus.

Cxxxix. q̄o. ¶ Cxxxix. q. est de illo q̄ frāgit solēnem penitētiaȝ. Et dico q̄ frāgit penitē

tiam reddēs ad volutabra ꝛ cingulū militare ꝛ ludicras voluptates ꝛ illicitos cōcubitos: iste talis sola oratione inter ecclesiaꝝ fidelib⁹ dꝫ iniūgi ꝛ sacrꝫ mysterioꝝ celebritatib⁹ q̄uis imerit⁹: solumodo intersit et istis si ad dn̄m ꝓficisci ceperit: q: fragilitate carnis ceciderūt per cōionis grāꝫ munere viatico subueniēdū est: et isti penitētes possunt cōtrahere matrimonia. vt in c. de his. ꝛ duob⁹ cap. sequē. xxxiij. q. ij.

¶ Ccxxx. q. est de pnia interficienti matrē. Et dico ꝙ interficiēti matrē. xj annoꝝ penitētia dꝫ imponi tali modo. s. ꝙ p̄mo anno ecclīā nō ingrediat: sed ante fores ecclīe stet deꝓcās ꝛ orās deū sibi ꝑseueret. cōpleto vero isto anno ecclīam pōt intrare: ꝛ inter audiētes stet: ꝛ nō cōicet per tres annos nisi in extrema necessitate vite sue sit posit⁹: ꝛ postea alios. vij. annos peniteat: ꝛ ante ꝯpletos istos annos pnie oblatiōes nō offerat: ꝛ in istis oīb⁹ añis carnē nō māducet nec vinū bibat exceptꝫ dieb⁹ festiuis atqꝫ dn̄icis et pascha vsqꝫ pēthecostē: ꝛ si alicui loco voluerit ire nō vehiculo aliquo: sꝫ pedibus ꝓficiscat̄ nec arma sumat nisi cōtra paganos. Itē ieiunare dꝫ istis annis. iij. dies in hebdō vsqꝫ ad vesꝑuꝫ: ꝛ nō dꝫ separari a ꝓpria vxore interim. vt in. c. latorē. ea. causa ꝛ q. Ccxxx. q̃o.

¶ Ccxxxj. q. est de illo q̇ cuꝫ duab⁹ sororib⁹ vel cuꝫ matre spirituali: vel filia spūali fornicat̄. Et dico ꝙ q̇ cuꝫ duab⁹ sororib⁹ fornicat̄: post dignā penitētiā peractā si nō potuerit cōtinētiā seruare pōt nubere ꝛ legitimaꝫ sibi copulare. et ideꝫ dicas de muliere: q̇ autē cum m̄re aut filia spūali tale commiserit anathematis mucrone percutitur: tamen nō separat̄ ab vxore sua vt in. c. si quis cum duabus. et. ca. sequenti. xxxiij. questi. ij. et est iste canon xxxix. secundum hostiensem. Ccxxxj. q̃o

¶ Ccxxxij. q. est de redeunte ad vomituꝫ q̄liter penitere dꝫ. Et dico ꝙ solēniter penitens et post ad vomitū rediēs. v. annis penitere dꝫ. vt de peni. di. v. c. si q̇ vero. et est canō. xiiij. ḿm specu. Ccxxxij. q̃.

¶ Ccxxxiij. q. est q̄ penitētia est imponenda mulieri nō sequēti virum in captiuitate positum. Et dico ꝙ ista talis mulier dum vixerit vir innupta manebit. xxxiiij. q. ij. c. si q̇s necessitate. Ccxxxiij. q̃

¶ Ccxxxiiij. q. est de illis q̇ celebrāt nuptias tp̄e prohibito. Et dico ꝙ peccant ꝛ penitētia eis dꝫ imponi qui in. xl. vel in natalicijs martyꝝ: vel a lxx. vsqꝫ ad octauā pasche: et trib⁹ hebdomadis ante festū scti ioannis. s. a die lune rogationū ante ascēsioneꝫ siue letaniaꝝ sic nūcupataꝝ vsqꝫ ad dn̄icā trinitatꝫ inclusiue. Jaco. doc. ꝛ ab aduentu dn̄i vsqꝫ post octauuꝫ diē post epiphaniā nuptias celebrant vt in. c. non oportet in. xl. cum tribus capitulis sequentib⁹. xxxiij. q. iiij. Ccxxxiiij. q̃

¶ Ccxxxv. q. est. de penitētia imponēda sorori vxoris si coeat cum marito sororis sue. Et dico ꝙ ista talis mulier agat cōdignā pniaꝫ ꝛ de hoc ineternuꝫ dꝫ cōiugio ꝑuata manere. vt in. c. in lectū. xxxiiij. q. ij. Ccxxxv. q̃o

¶ Ccxxxvj. q. est de coeunti cuꝫ m̄re ꝛ filia vł cuꝫ muliere quā pater cognouit. et dic ꝙ si q̇s cuꝫ m̄re et filia fornicat̄ aut cum muliere quā pater suus Ccxxxvj. q̃

cognouerat et hoc sciēs fecerit sine cōiugio semꝑ manebit. si aūt ignorāt tūc cōdigna pnia facta potuerit cōtrahere: et hoc etiā dicas de ipis feminis vt in.c.si qs cuz matre. ⁊ in.c.quidā fornicat⁹.xxxiiij.q.ij.

Cxxxvij. ¶ Cxxxvij.q.est de pnia mulieris q̄ coiuit cuz homine: et postea cōtraxit cuz fratre suo: ⁊ de pnia hui⁹ fornicatoris q̄ nō discooꝑuit fratri suo ꝙ habuerat accessuz ad dictaz mulierē. Et dico ꝙ frater ille q̄ crimē celauit fratri: penitere dz.vij.annis et post pniam nubat si voluerit. mulier autē q̄ sic cōtraxit vsqꝫ ad finē vite sue peniteat ⁊ sine cōiugio maneat. vt in.c. si vero homo.xxxv.q.iij. ⁊ est canō.xiij.ſm specu.

Cxxxviij. ¶ Cxxxviij.q.est de penitētib9 ꝯsanguineoꝝ inuicē fornicātiuz: ⁊ etiā affiniū. Et dic ꝙ si qs relictā fratris: aut germanā: seu ꝯsobrinā: vl̄ sobrinā duxerit vxorē: aut si qs ex ꝓpria ꝯsanguinitate: aut aliquā quā ꝯsanguineus habuerit in cōcubitu polluerit vel in vxorē duxerit: q2 oēs isti sunt incestuosi: ideo sepandi sunt ⁊ penitere dn̄t sine spe ꝯiugij: manēdo inter cathecuminos ⁊ vsqꝫ ad missaz ipoꝝ tātumodo accedere dn̄t ⁊ ibi orare vsqꝫ ad cōdignā satisfactionē: null⁹ xp̄ianoꝝ cum istis cibum sumāt. vt in.c. de incestis. cum duob⁹.c.sequen.xxxv.q.iij.

Cxxxix.q̄. ¶ Cxxxix.q. ē de pnia imponēda extraordinarie polluto. et dico ꝙ extra ordinaria pollutio est criminosa ⁊ dānabilis: ⁊ vt pro criminosa ⁊ dānabili pnia imponi dz. vt in.c.extra ordinaria.ea.cau.⁊.q.

Cxl.q̄stio. ¶ Cxl.q.est de affiniū fornicātium. Et dico ꝙ ignoranter cognoscēs duas sorores vel matrē vel filiam vel amitaz vel neptem quaruz vna ignorat de altera vtriqꝫ.vij. annis penitere debet. Si vero sciēter perpetuo careāt coniugio.ea.q.c.si quis cum matre et filia. ⁊.c.sequē. ⁊.xxxiij.q.vlti.c.vlti. et est canon.x.ſcd̄um specu.

Cxlj.q̄o. ¶ Cxlj.q.est de pnia cōtrahētiuz cū cōsanguineis. Et dicas ꝙ cōtrahentes cuz cōsanguineis in gradu ꝓhibito dn̄t separi ⁊ pniaz agere: alias in eternū peribūt: ⁊ filij nati ex istis nō appellant filij: nec vllo modo vel iure parētibus succedere possunt. vt in.j.cū trib⁹ capl̄is sequē.xxxv.q.viij. Et q̄ est fornicatio qđ est stupruz: qđ adulteriū. quid est incestus: quid est rapt⁹ habetur in.§.cum ergo.xxxvj.q.j.

Cxlij.q̄o. ¶ Cxlij.q.est de raptore virginuz ⁊ viduaꝝ. Et dico ꝙ si quis virginē vl̄ viduā rapuerit: et eā nō despōsauerit ante: anathema sit cū sibi fauētib⁹ et cōniuētib⁹ ⁊ cooꝑantib⁹: et si fuerit ipe vel sibi coadiutores clerici a ꝓprio gradu decidāt. si vero laici penā sibi assignatā flectant: et a cōione suspēdi dn̄t etiā qui sacras virgines volētes: vel inuitas matrimonio suo sociare tēptauerint. ⁊ rapiēs etiā filiā alicui⁹ aut viduaz extra voluntatē parētuz: ab ecclesia remotus anathematis gladio est feriendus. vt xxxvj.q.ij.c.j.cum quinqꝫ capitulis sequētibus.

Cxliij.q̄. ¶ Cxliij.q. ē đ pnia clerici erigentis altare vl̄ fingētis altare cōsecratuz ꝙ nō est ꝯsecratū. Et dico ꝙ p̄sbyter in eccl̄ia erigēs ꝯsecrata aliud altare nisi ꝙ ab ep̄o loci fuerit sctificatuz vel ꝑmissuz: ⁊ p̄sbyter ꝯsecratuz fingēs ꝙ

nō est ꝯsecratꝰ peccat ⁊ abijciendꝰ est ab eccła ⁊ sacerdotio. ⁊ si laicꝰ anathema tiʒet. vt de ꝯse. di. j. c. nullꝰ pr̄sbyter in ecclia.

¶ C. cxliiij. q. est de pr̄sbyterꝭ q̄ sup monumētis eucharistiā dāt ⁊ de xp̄ianis q̄ victualia deferūt ad sepulchra. ⁊ dico ꝙ clericꝭ ignaris q̄ sup monumentis eucharistiaꝫ pplis distribuūt: ⁊ xp̄ianis q̄ prādia ad sepulchra defunctorum deferūt ⁊ sacrificāt mortuis: vt factētibꝰ cōtra pceptū ⁊ peccātibꝰ mortaliter pnia imponi dʒ. vt in. c. nō oportet clericos ignaros. de ꝯse. di. j. C. cxliiij. q̄o.

¶ C. cxlv. q. est de pnia celebrātium in oratorijs domoꝝ. Et dic ꝙ clerici q̄ ministrāt in oratorijs q̄ intra domos sunt sine cōsensu epi depom oūt: ⁊ a cōione repelli. vt in. c. clericos. cuꝫ. c. seqn. de ꝯse. di. j. C. cxlv. q̄o.

¶ C. cxlvj. q. est de pnia trāsferētiuꝫ corpa scōꝝ de vno loco ad aliū. Et dico ꝙ si aliqs corpa scōꝝ de loco ad locū trāsferre p̄sumpserit sine consilio pncipis vł epoꝝ ⁊ licētia scīi synodi grauiter peccat; ⁊ vt grauiter peccāti pnia ei imponi dʒ. de ꝯse. di. j. c. corpa scōrum. C. cxlvj. q̄o.

¶ C. cxlvij. q. de p̄sbytero q̄ mortuū inuoluit in palla altaris ⁊ nō lauat vela altaris. Et dico ꝙ clerico sacerdotī vel diacono q̄ per ignorātiaꝫ mortuuꝫ inuoluit: vł scapulas eiꝰ coopit palla altaris: ⁊ diaconꝰ etiā q̄ pallas ecclie ⁊ vela q̄ in sanctuario sordida fuerint nō lauat: ⁊ q̄liter illa ⁊ sindonē lauare dʒ in pelui noua. ⁊ ostiarꝰ q̄ pmittit ꝙ alꝰ negligēs ⁊ ignorās ad veluꝫ ianue domꝰ dn̄i manꝰ tergat ⁊ hoc nō coercet peccat ꝯtrariuꝫ faciēs: ⁊ si p ignorātiaꝫ inuoluit mortuū. si diaconꝰ est a dn̄ico erit remotꝰ altari triennio sexꝫ mēsibꝰ: grauiqꝫ pcussus anathemate; eo ꝙ clericū nō admonuerit. p̄sbyter vero. x. anīs. v. mēsibꝰ excōicatꝰ sitꝫ ⁊ postea cum grādi hūilitate recōciliet ecclie. vt est tex. q̄ hoc totuꝫ ponit in. c. nemo p ignorātiaꝫ. ea. di. ⁊ est iste canō penitētialis. vj. s̄m specu. C. cxlvij. q̄o

¶ C. cxlviij. q. est de pnia pphanarū p̄sonarū tractātiuꝫ sacra vasa ⁊ de accomodātibꝰ ornamēta ecclie ad ornatū nuptiaꝝ. Et dico ꝙ grauiter peccāt ⁊ penitere dn̄t homines nō sacrati tractātes vasa sacra vel vestimenta ecclie: ⁊ illi qui vtunt̄ vestimētis ecclie in alijs vsibꝰ ꝙ ecclīasticis: ⁊ deo dignis officijs vel q̄ ad nuptiaꝝ ornamētuꝫ p̄stant ornamēta ecclesie. vt in. c. in sancta cuꝫ duobꝰ. c. sequētibꝰ. C. cxlviij. q̄.

¶ C. cxlix. q. est qua pnia sit puniēdus p̄sbyter q̄ vna die plures missas celebrat. Et dico ꝙ sacerdos q̄ pro pecunijs aut adulatiōibꝰ sclarium vna die p̄sumit plures missas celebrare peccat taliter ꝙ si nō peniteat dānatiōem nō euadet. vt in. c. sufficit. de ꝯse. di. j. C. cxlix. q̄o.

¶ C. cl. q. est pnia epi: p̄sbyteri: ⁊ diaconi intrantꝭ ad altare cuꝫ baculo vł capite velato assistēte. Et dico ꝙ eps aut p̄sbyter vł diaconꝰ q̄ ad celebrāda missaꝝ solēnia p̄sumit cū baculo introire: vel capite velato altari dei assistere a cōione priuat. vt in. c. nullꝰ eps aut presbyter. ea. di. C. cl. q̄stio.

¶ C. clj. q. est de penitentia epi vel presbyteri qui incipit missam ⁊ nō finit. Et dicas ꝙ eps vel presbyter qui incipit missam et non finit per se; a sacro corpore et sanguine domini nostri iesu christi sit suspensus: et ita sibi pnia C. clj. q̄stio.

imponi debet in preallegato.c.nullus episcopus aut presbyter.ea.di.

Clij.qstio ¶ Clij.q.est de penitētia imponēda venientib⁹ ad missaȝ q̄ missa nō perfe
cta nec euāgelio nec epl'a auditi recedūt. Et dico q̄ fideles q̄ cōueniūt in sa
cris solēnitatib⁹ ad ecclīaȝ:scripturas apostoloꝝ ꝛ euāgeliū audire dn̄t:et
in orōne pseuerare q̄usqȝ missa finiat:ꝛ cōtra faciētes dn̄t cōione priuari tē
pore paschali.vt in.c.oēs fideles.ea.di.j.

Cliij.qo. ¶ Cliij.q.est de pnīa imponēda exeūtib⁹ de ecclīa duȝ sacerdos vel alius
p̄dicat. Et dic q̄ sacerdote in ecclīa p̄dicāte q̄ egressus fuerit de auditorio
priuatur cōione sacramētoꝝ.vt in.c.sacerdote verbū.ea.di.

Cliiij.qo. ¶ Cliiij.q.est de nō audiētiuȝ totas missas p̄ncipales die dn̄ico.ꝛ dico q̄
seculares die dn̄ico p̄ncipales missas totas ex p̄cepto audire dn̄t a ꝓprio
sacerdote;et ante bn̄dictionē sacerdotis q̄ dat in fine misse null⁹ dȝ de ec
clesia egredi;alias cōtrariū faciētes peccāt mortaliter vt faciētes cōtra pre
ceptuȝ; ꝛ ab ep̄o dn̄t cōfundi; ex quo patet q̄ penitētia eis imponi debet.
tex.in.c.secularibus.ea.di.

Clv.qstio ¶ Clv.q.est pnīa imponēda ei q̄ in die solēni missa dimissa vadit ad spe
ctacula; Et dico q̄ q̄ ad spectacula fuerit missa dimissa atqȝ ecclīa dimissa
excōicare dȝ:et sic peccat mortaliter; ꝛ sic patet q̄ pnīa sibi ꝛ aliis suprādictis
dȝ imponi.vt in.c.ad celebrādas.ꝛ.c.q̄ die solēni.ea.di.

Clvj.qo. ¶ Clvj.q.est de pnīa imponēda p̄sbytero vel sacerdoti q̄ in missas cōmit
tit errores. Et dico q̄ sacerdos q̄ in sacrificio misse errat.lac pro vino ponē
do; vel intinctā eucharistiā populis pro cōione dando;vel botrum in cali
ce exprimēdo;vel vinū soluȝ vel aquā solā in calice ponendo vel alios erro
res cōmittendo; a sacrificādo cessare debet ꝛ amittit officiuȝ q̄usqȝ legitti
ma satisfactione penitentie sit correpť⁹:et ita pnīa sibi imponatur.vt de cō
se.di.ij.c.cum omne crimen.

Clvij.qo. ¶ Clvij.q.est de pnīa presbyteri q̄ in q̄libet missa nō sumit corpus et san
guinem dn̄i. Et dico q̄ sacerdotes qui vna die plures missas celebrat in
qualibet missa ꝛ celebratione debet corp⁹ ꝛ sanguinē dn̄i sumere:alias cō
trafaciēs vno anno penitere dȝ:et interim nō celebrabit:et ita per cōfesso
rem sibi pnīa dȝ iniūgi.vt ea.di.c.relatuȝ.et est iste canō penitentialis.xix.
ſm hosti.ꝛ.v.ſm speculatorem.

Clviij.qo ¶ Clviij.q.est de penitentia presbyteri qui ab assumptiōe calicis abstinet
Et dicas q̄ sacrilegiuȝ cōmittit presbyter qui sumit cōionem corporis sa
cri et ab assumptione calicis abstinet; et ideo tali tanq̄ sacrilego peniten
tia imponi debet.ea.di.c.cōperimus.

Clix.qstio ¶ Clix.q.est de pnīa existentis in pc̄ō mortali et cōmunicantis. Et dicas
q̄ q̄ existēs i pc̄ō mortali cōicat seu cōionē eucharistie accipit peccat mor
taliter.vt in.c.q̄ scelerate.et in.c.timorē.ea.di.

Clx.qstio. ¶ Clx.q.ē de sacerdote q̄ p̄ negligētiaȝ dimisit distillare aliq̄d de sangui
ne in terrā vel sup altare. Et dico q̄ si p̄ negligētiaȝ sacerdotis celebrantis ali
q̄d de sanguie in terrā stillauerit.xl.dieb⁹ peniteat. si sup altare stillauerit

sanguis trib⁹ dieb⁹ peniteat. Si sup linteū altaris ⁊ ad aliud stilla puenerit q̈tuor dieb⁹ peniteat. Si vsq̧ ad tertiū liteū stilla puenerit. ix. dieb⁹ peniteat. Si vsq̧ ad q̈rtuz. xx. dieb⁹ peniteat. ea. di. c. si per negligentiā. Et est inteligendū ꝙ tot dieb⁹ dꝫ ieiunare: et tot dieb⁹ dꝫ abstinere a cōione sacramentoꝝ ſm glo. et hu. et archi. ibi.

¶ Cclxi. q. est de pnia coꝝ qui eucharistiaz euomitant. Et dico ꝙ si aliq̈s per ebrietatē vel voracitatē eucharistiam euomerit. xl dieb⁹ peniteat si laicus est. clerici vel monachi diaconi vel presbyteri. lxx. dieb⁹ peniteant. epi nonaginta. Si infirmitatis causa euomerint. vij. diebus peniteant. eadē di. c. si quis per ebrietatem. Cclxi. qo.

¶ Cclxij. q. est de pnia p̄sbyteri nō custodiētis bene sacrificiū. Et dico ꝙ si p̄sbyter nō custodit bene sacrificiū: et mus vel aliud animal comederit. xl. dies peniteat. qui aūt pdiderit illud in ecclia vel pars ei ceciderit: ⁊ nō inuenta fuerit. xxx. dies peniteat. ea. di. c. q̇ bene. et si incaute dimiserit vl̕ q̈uis nephandum acciderit tribus mensibus ab officio suspenditur. vt in. c. j. de custo. euchar. Cclxij. qo.

¶ Cclxiij. q. est de pnia eorū q̇ triduo in dieb⁹ rogationū ante ascēsionem nō vtunt̃ cibis q̈dragesimalib⁹. Et dico ꝙ letanias ⁊ rogatiōes ante ascēsionē dñi cōuenit celebrari per triduū ante ascēsionē: q̇ triduo oēs abstineant ⁊ q̈dragesimalib⁹ cibis vtant̃: ⁊ q̇ hoc nō fecerint peccāt ⁊ penitere debēt. de cōsecra. di. iij. c. rogatiōes. In hoc ꝯsuetudo est in cōtrariū epatu Salmātino: q: in die lune vtunt̃ oēs ouis ⁊ lacte ⁊ caseo. in die mart. oēs vtunt̃ carnib⁹. ⁊ in die mercurij q: est vigilia ascēsiōis: oēs ieiunāt ⁊ vtunt̃ cibis q̈dragesimalib⁹ ⁊ nō alijs ⁊ in istis valet ꝯsuetudo, vt in. c. illa. xij. di. sicut ibi dr̃ de matre augustini. Ja. doctor. Cclxiij. qo

¶ Cclxiiij. q. est de his q̇ certis dieb⁹ nō se pectināt vel nō radūt barbam vel alia similia. Et dico ꝙ null⁹ dꝫ seruare supstitiōes de nō lauādo vel nō pectinādo se aut similia faciēdo die dñico: vel alia die ⁊ seruās peccat ⁊ penitere dꝫ. et ita dꝫ sacerdos dicere seu cōfessor penitētib⁹. vt in. c. peruenit. ea. di. et ibi per archi. Cclxiiij. q.

¶ Cclxv. q. est de pnia illoꝝ q̇ bis baptizant̃ scīēter. Et dico ꝙ q̇ bis baptizati sunt scīēter: q: q̈si iteruz crucifixerūt xp̄m. per. vij. annos peniteāt. q̈rta ⁊ sexta feria et tres q̈dragesimas et alia grauior pnia ip̄is dꝫ imponi: naz ep̄s p̄sbyter vl̕ diacon⁹ volēs rebaptizar⁹ peniteat q̈diu viuit. et nō dꝫ interesse vllo modo in orōne nō solumodo fideliū sed nec cathecuminoꝝ. ⁊ istis tantū laica cōmunio in morte reddēda est: alij clerici et moniales et monachi ab hereticis rebaptizati. xij. annis penitēt: trib⁹ annis inter audiētes sint. vij. vero subiaceāt inter penitētes manib⁹ sacerdotū. duob⁹ autem nō sinant̃ oblatiōes oībus modis offerre: sed tātumodo pplaribus in orōne socient̃. vt dicit tex. in. c. quib⁹, et. c. sequēti. de cōsecra. di. iiij. et tales debēt fieri monochi. vt in. c. dictum de consecratio, di. v. si fuerint laici, vel fiant clerici. vt in allegato. c. dictum. Cclxv. qo.

Cclxvj. q̄o ¶ Cclxvj. de penitētia p̄sbyteroꝝ in aniuersarijs se inebriātiū vꝫ alia turpia cōmittētiū. Et dico ꝙ presbyteri se inebriātes in aduersarijs ꝛ cōgregationib⁹ q̄ fiunt pro memoria defunctoruꝫ. ꝛ mīnistri altaris qui in talibus cōgregationib⁹ cantāt vel turpia ioca faciunt vel fieri cōsentiunt vel spectacula turpia aspiciunt peccāt grauiter ꝛ penitere dn̄t: q꞉ hoc diabolicuꝫ est. naꝫ cuꝫ hoc vidissent deberent resurgere eos de cōuiuio ꝛ abire. vt est tex. in. c. nulli⁹ p̄sbyteroꝝ. cū. c. seq̄n. v. di.

Cclxvij. q̄o ¶ Cclxvij. q. est de penitētia mulieꝝ turpiter se ornātiū. Et dic ꝙ mulieres nō dn̄t se ornare turpiter: nec vti fuscis vel simētis vel colorib⁹ vel alijs ornamētis inhonestis ꝛ cōtrariuꝫ facientes peccāt ꝛ penitere dn̄t: q꞉ hoc nō ad placenduꝫ hominib⁹: sed ad seruiendū demonib⁹ adhibetur. vt dicit tex. in. c. fuscare figmētis. ea. di.

Cclxviij. q̄. ¶ Cclxviij. q. ē de pn̄ia imponēda nō custodiēti canones. ꝛ dico ꝙ si aliq̄s nō custodit canones peccat ꝛ de hoc pn̄ia sibi imponi dꝫ. de ꝯsti. c. canonū.

Cclxix. q̄o. ¶ Cclxix. q. est de penitētia imponēda faciēti cōtra ꝓhibitioneꝫ legis vel canonis. Et dicas ꝙ si aliq̄s cōtra ꝓhibitionē legis vel canonis facit peccat ꝛ de hoc sibi pn̄ia imponi dꝫ. eo. ti. c. ij. in fi.

Cclxx. q̄o. ¶ Cclxx. q. est de pn̄ia imponēda veniēti cōtra legem per se editam. Et dico ꝙ q̄cunq꞉ facit cōtra legē a se factā peccat ꝛ de hoc pn̄ia imponi sibi dꝫ. eo. ti. c. cū omnes. in versu cū igitur.

C. lxxj. q̄o. ¶ Cclxxj. q. est pn̄ia imponēda faciēti statuta cōtra ecclīas. Et dico ꝙ laici ꝛ etiā religiosi q̄ cōtra ecclīas vel ꝑsonas ecclīasticas statuta faciūt peccāt: ꝛ de hoc eis pn̄ia dꝫ imponi. eo. ti. ecclīa scte marie in p̄ncipio.

Cclxxij. q̄o ¶ Cclxxij. q. est de pn̄ia imponēda nō soluēti insignia ꝛ salaria doctorib⁹. Et dico ꝙ magistri ꝛ doctores studij licite ꝑcipiūt salaria ꝛ magistralia ꝛ insignia ip̄is pro laborib⁹ suis debita ꝛ cōsueta: ꝛ ideo ille qui sibi illa denegat et nō soluit peccat ꝛ soluere tenet̄ eis: ꝛ ita per confessorem in penitētia ip̄is iniungi dꝫ. eo. ti. c. ex litteris. ibi cuꝫ dicit tex. in magistralib⁹ priuaretur: ꝛ ita notat abbas ibi.

Cclxxiij. q̄. ¶ Cclxxiij. q. ē de pn̄ia diminuētiū numeꝝ p̄bēdaꝝ ꝛ capellaniaꝝ. et dico ꝙ canonici numeꝝ p̄bēdarū ꝛ cappellaniaꝝ ab antiq̄ in ecclīa statutuꝫ diminuētes vbi redit⁹ nō sunt diminuti peccāt: ꝛ de hoc ip̄is est imponēda pn̄ia de dāno p̄terito: ꝛ ꝙ illud in futuꝝ restaurēt. eo ti. c. ex parte.

Cclxxiiij. q̄ ¶ Cclxxiiij. q. est de pn̄ia clericoꝝ q̄ per līas falsas vel surrepticias habuerūt bn̄ficia. Et dic ꝙ oēs clerici q̄ per līas surrepticias aliq̄ bn̄ficia habuerūt dn̄t illa bn̄ficia dimittere ꝛ fruct⁹ habitos ex eis restituere cum in ip̄is nullū ius habeāt: ꝛ ita per cōfessoꝛ ip̄is declarari ꝛ in pn̄ia iniūgi dꝫ. de rescriptis. c. ad audiētiam. ij. ibi cū dicit tex. carere decernēs q̄uo earundem. ꝛ ita cōiter tenet̄ per doctores ibi.

Cclxxv. q̄o ¶ Cclxxv. q. est d pn̄ia litigantiū q̄ per multas fallacias alios fatigāt. Et dico ꝙ q̄cunq꞉ litteras optētas sub nomine suo alijs eiusdē nois tradit ad alios fatigāduꝫ ꝛ illi q̄ eas recipiūt tali modo; ꝛ illi q̄ illos cōtra q̄s nihil

questiōis hñt: faciunt in iudiciū euocari: τ illi q̄ lr̄as impetratas trahunt ad futuras cōtrouersias: τ illi qui aliquē sup vno negocio: vl' maliciose sup pluribꝰ actiōibus psonalibꝰ q̄ cōmodiꝰ sub vno iudice tractari possint per varias lr̄as coraz diuersis iudicibꝰ trahunt: vt laboribꝰ τ sumptibꝰ fatigatus cōpellat cōponere vl' cedere iuri suo. τ reꝰ q̄ per fallacias procurat actorem excōicari vt sic euz a sua intentione repellat oēs p̄dicti grauiter peccāt et aduersarijs tenentur satisfacere de expēsis et damnis q̄ propter predicta passi sunt: et ita omnibus predictis per confessorez penitentia iniungi debet. de restrictis. c. vltimo.

¶ Cclxxvj. q. est de pnia clericoꝝ cōferentium sacramēta q̄ cōferri nō possunt. Et dico q̄ sacerdotes q̄ sacramēta q̄ cōferre nō possunt fidelibꝰ cōferunt etiā p̄textu cuiuscunq̄ ꝯsuetudinis grauiter peccāt: τ tanq̄ de graui pctō est eis pnia imponēda. de cōsuetu. c. quanto. Cclxvj. q̄o.

¶ Cclxxvij. q. est de pnia facientꝫ cōtra ius p̄textu cōsuetudinis. Et dico q̄ q̄cunq̄ cōtra ius naturale pretextu consuetudinis cuiuscunq̄: vel cōtra ius positiuum pretextu consuetudinis non rationabilis nec prescripte facit grauiter peccat: et tanq̄ de graui peccato penitentia sibi imponi debet eo. titu. capitulo vltimo. Cclxxvij. q̄

¶ Cclxxviij. q. est de pnia p̄lati q̄ aliq̄d de ornamentꝫ vel de bonis eccl'ie vendidit. Et dico q̄ p̄latus q̄ aliq̄d de ornamentꝫ eccl'ie vel de alijs bonis vēdidit teneť restituere τ eccl'iam indemnē reddere et ita sibi pnia iniungi debet de elec. c. q̄ sicut. §. vlti. Et postq̄ aliq̄s electꝰ in ep̄m cōfirmationē electionis accipit: τ bonoꝝ dignitatꝫ ad quā electꝰ est administrationē habet: lapsis tribꝰ mēsibꝰ a tp̄e cōfirmatiōis vel ante: si ante fuerit cōsacratꝰ statim teneť dimittere beneficia oīa q̄ prius habebat: et qui beneficiuz curam animarū habens anteq̄ attingat. xxv. annos acceperit illud tenetur dimittere: et ita eis penitentia iniungi debet. de electi. cap̄. in cunctis. §. cum vero. et. §. inferiora. Cclxxviij.

¶ Cclxxix. q. est de penitētia illiꝰ qui sub spe q̄ erit abbas efficitur monachus. Et dico q̄ q̄cunq̄ tali spe fuerit factus monachus si postea in abbatem eligiť debet dimittere abbatiā cuz illicite habeat et ita sibi pnia iniungi dꝫ. eo. ti. c. cū ad nr̄am. et. c. officij. Cclxxix. q̄o

¶ Cclxxx. q. est de pnia illiꝰ q̄ cōtra formā iuris eligiť in p̄latū. Et dico q̄ q̄ fuerit electꝰ cōtra formā. c. q̄r propter. eo. ti. dꝫ p̄lationē dimittere: cū ius nō h̄eat: τ ita in pnia sibi iniūgi dꝫ. vt in dicto. c. q̄r ꝓpter. Cclxxx. q̄o.

¶ Cclxxxj. q. est de pnia illiꝰ q̄ fauore p̄tātis sc̄laris eligiť. Et dico q̄ q̄cunq̄ p abusuz p̄tātis sc̄laris fuerit electꝰ electiōis q̄uo caret iō p̄latiōez dꝫ dimittere: τ ita sibi pnia iniūgi dꝫ. eo. ti. c. q̄squis. Cclxxxj. q̄

¶ Cclxxxij. q. est de pnia illiꝰ qui ex abrupto eligiť τ statim cōfirmať. Et dico q̄ si aliq̄s ad regimē animarum fuerit electꝰ et sup̄ior nō examinato processu electiōis nec examinata p̄sona electi talē electiōez cōfirmat: talis indigne promotꝰ debet dimittere p̄lationem et indigne cōfirmans debet Cclxxxij. q̄

vt in graui crimine penitere ⁊ ita eis penitētia imponi debet. eo.ti.c.nihil.

Cclxxxiij. ¶ Cclxxxiij. q. est de pnia illi⁹ qui ꝑuat⁹ ipo iure būficio curato postea de fructib⁹ se intromittit. Et dico ꝙ si aliq̄s est ꝑuat⁹ ipo iure būficio curato qđ habebat: si postea de illo būficio vel de cura ei⁹ se intromittit cōmittit furtū ꝯtractādo rem alienā: ⁊ dānabiliter decipit aīas parrochianoꝝ illi⁹ būficij ⁊ sic būficiū illud cū fructib⁹ ꝑceptis debet dimittere ⁊ de furto et deceptione predictoꝝ dꝫ pniam agere: et talis pnia sibi imponi dꝫ eo.ti.c. dudū magno.ver. ⁊ retinēdo. ⁊. ℣. in fine quoqꝫ.

Cclxxxiiij. ¶ Cclxxxiiij.q. est de pnia hn̄tis ꝑlationē per simoniā. Et dico ꝙ si aliq̄s fuerit elect⁹ ad aliquā ꝑlationē per simoniā etiam eo ignorāte ⁊ ratum nō habēte cōmissā debet illam ꝑlatiōem dimittere: et ita sibi in pnia iniungi debet eo.ti.c.si alicuius.

Cclxxxv.q̄ ¶ Cclxxxv. q. est de pnia religiosi volētis se promoueri. et dico ꝙ religiosus q̄ vult ad supiores ordines ꝓmoueri: poti⁹ dꝫ sequi ꝑceptū supioris sui ꝙ volūtatē suā: et ita ꝑ cōfessorē sibi iniungi dꝫ. de tēpo.ordi.c. ad aures.

Cclxxxvi. ¶ Cclxxxvj.q.est de pnia mētientꝫ cōtra celebrātes ordines. Et dic ꝙ dia con⁹ q̄ pape vel alteri ꝑlato interrogāti cū ordines celebrat an ordinādū sciat esse dignū. Rn̄dit ꝙ illū scit ⁊ testificat̄ esse dignū cōtra cōscientiā cū de indignitate illi⁹ sibi cōstet peccat mortaliter: ⁊ vt peccāti grauiter pnia sibi imponi dꝫ. de scruti.in ordi.faciē.c.vnico.

Cclxxxvij. ¶ Cclxxxvij.q.est de pnia illoꝝ q̄ nō ordinant̄ ad ordines debitos. Et dico ꝙ abbates.archidiaconi: et archipresbyteri qui voluntarie: vel al.q̄ iusta causa prohibēte nō ordinant̄ ad ordines q̄s de iure debent ordinari: debent prelationes dimittere: et ita eis per confessorem iniungi debet de eta.et qualita.ordi.c.j.

Cclxxxviij ¶ Cclxxxviij.q.est de pnia medicoꝝ volentiū se ordinare. Et dico ꝙ clericus qui vtendo arte phisica plurib⁹ exhibuit medicinā: ⁊ multi mortis periculū incurrerūt de cōsilio cōfessoris nō debet ad maiores ordines ascendere eo.ti.c.ad aures.

Cclxxxix.q̄ ¶ Cclxxxix.q.est de pnia suspēsoꝝ. būficia recipientiū. et dico ꝙ clerici q̄ existentes suspēsi aliq̄ua būficia ecclesiastica receperunt non possunt beneficia sic recepta retinere sed debēt illa dimittere: ⁊ ita eis in penitentia iniūgi debet.eo.ti.c.cum bone.

Ccxc.q̄stio ¶ Ccxc.q.est de pnia ꝑlatoꝝ ordinātium rudes ⁊ ignaros. Et dico ꝙ grauiter peccāt ꝑlati qui rudes ⁊ ignaros ad sacerdotiū ⁊ ad curā aīaꝝ ordināt ⁊ ipi clerici ordinati nescīētes sacra ecclīastica ministrare: ⁊ ipis vt grauiter peccātib⁹ pnia debet iniūgi.eo.ti.c.cū sit ars artium.

Ccxci.q̄sti. ¶ Ccxcj.q.ē.de pnia sacristaꝝ nō faciētiū debita. Et dico ꝙ custos qui nō facit ꝙ ad officiū suū ꝑtinet peccat grauiter et de hoc sibi pnia iniungi debet de offi.custo.c.j.et.ij.

Ccxcij.q̄o. ¶ Ccxcij.q.est de pnia eꝑoꝝ nō inquirētium et delicta nō corrigentiū. Et dico ꝙ epi q̄ in diocesib⁹ nō inq̄rūt nec vlciscunt̄ nec iudicāt adulteria

τ scelera: τ cū op⁹ est ad p̄dicta nō cōuocāt publicū auxiliū grauiter peccāt: τ de hoc ipis vt grauiter peccātib⁹ pnia imponi dʒ. de officio ordi. c. j.

¶ Cxciij. q. est de pnia epōꝝ nō intēdentiū in correctiōe subditoꝝ. Et di- co ꝙ p̄lati ecclīaꝝ q̄ ad corrigēduʒ excessus subditoruʒ maxime clericoꝝ: et reformādos mores ipoꝝ nō intendūt grauissime peccāt τ sanguis τ pctm subditoꝝ de suis manib⁹ requiret̄ τ ipsis taliter pnia imponi debet. eo. ti. cap̄. irrefragabili. in principio. Cxciij. q̄o

¶ Cxciiij. q. est de pnia epōruʒ q̄ dignos p̄dicatores τ coadiutores nō eli- gunt. Et dico ꝙ epi q̄ ecclesijs cathedralib⁹ et cōuentualib⁹ viros idone- os q̄s possint assumere coadiutores τ coopatores tam in officio p̄dicatio- nis ꝙ̄ in audiēdis cōfessiōib⁹ τ penitentijs iniūgēdis τ ceteris q̄ ad salutē ptinēt nō ordināt: grauiter peccāt: τ cōtra p̄ceptū faciūt τ ipis vt grauiter peccātib⁹ pnia imponi dʒ eo. ti. c. inter cetera. Cxciiij. q̄

¶ Cxcv. q. est de pnia illi⁹ q̄ venit cōtra decretū epi vel p̄ncipis. Et dico ꝙ veniēs cōtra decretū epi vł p̄ncipis: mortaliter peccat τ ei vt peccāti mor taliter pnia imponi debet. de maio. τ obedie. c. ij. Cxcv. q̄o.

¶ Cxcvj. q. ē de penitētia eoꝝ qui veniūt cōtra statuta synodalia. Et dic ꝙ subditi q̄ faciūt cōtra statuta synodalia epōꝝ q̄ nō cōtrariant̄ canonib⁹ grauiter peccāt τ pnia eis imponi dʒ. eo. ti. c. ꝙ sup his. Cxcvj. q̄o

¶ Cxcvij. q. est de pnia laicoꝝ q̄ negocia ecclīastica tractāt. Et dico ꝙ lai- ci q̄ ecclīastica negocia tractare p̄sumūt peccāt: τ de hoc eis penitentia im- poni dʒ. de iudicijs. c. decernimus. Cxcvij. q̄

¶ Cxcviij. q. est de pnia eoꝝ q̄ nō corrigūt ꝓximū peccātez. Et dico ꝙ q̄ nō corrigit ꝓximū peccātez ſm regulā euāgelicā: si p̄lat⁹ est peccat mortali ter: τ talis pnia sibi imponi dʒ. eo. ti. c. nouit. τ notata ibi ꝑ doctores. Cxcviij.

¶ Cxcix. q. est de pnia iudicū secularium clericos iudicātiuʒ. Et dico ꝙ qui cunqꝫ iudiciū seculariū p̄sbyterū aut diaconū aut aliū clericū vel minores ecclīe sine ꝑmissu pōtificiſ per se destringere aut cōdēnare presumpserit ab ecclīa cui iniuriū irrogat: sit secrestat⁹ q̄usqꝫ reatū suū cognoscat τ emēdet τ ita dʒ sibi iniungi in pnia de foro cōpe. c. ij. Cxcix. q̄o.

¶ Ccc. q. est de pnia clericoꝝ ꝑiurorū. Et dico ꝙ clerici se ꝑiurātes ab ec- clesia debēt excludi. de iureiuran. c. tua nos. Ccc. q̄stio.

¶ Cccj. q. est de pnia epōꝝ nō seruātiū iuramēta. Et dico ꝙ epis q̄ trans- grediunt̄ iuramēta: tāto maior pnia debʒ imponi: q̄nto maiori dignitate p̄eminēt: τ ideo eis cōpetēs pnia dʒ iniūgi. tex. in. c. cū q̄dam. eo. ti. Cccj. q̄stio

¶ Cccij. q. est de pnia iurātiuʒ nō loqui pr̄i vel matri. Et dico ꝙ illis q̄ iu- rant nō loqui vel nō exhibere humanitatiſ subsidiū pr̄i τ matri vel sorori τ fratri: iniūgi dʒ pnia cōpetēs de eo ꝙ male iurarūt: sed iuramētuʒ serua- re nō debēt. vt in p̄allegato. c. cū quidam. Cccij. q̄stio

¶ Cccij. q. est de penitētia religiosi iurantis nō moraturum cū alio reli- gioso. Et dico ꝙ si religiosus iracūdie calore succēsus iurat ꝙ cū alio reli- gioso in claustro religionis sue nō morabitur: talis penitentia debet sibi Cccij. q̄o.

iniungi vt alius quilibet exemplo eius deterritus simile pertimescat: et in claustro suo qui abiurare non potuit suam penitentiam exequatur. eodem titulo. c. sicut ex litteris.

Ccciiij. qo. ¶ Ccciiij. q. est de penitentia se piurātis pro vita et reb⁹ saluādis. Et dico qui si aliqui iuramētū inuiti faciunt pro vita et reb⁹ saluādis: et illud iuramētū nō seruāt debet eis impom penitentia tanq̄ pro veniali et nō tanq̄ pro mortali crimine. eo. ti. c. verum.

Cccv. q̄stio ¶ Cccv. q. est de pnia frequētātiū monasteria monialiū. Et dico qui si aliquis sine iusta et rationabili causa et manifesta monasteria monialium frequentauerit: si cleric⁹ fuerit ab officio ecclesiastico sepatur: si laic⁹ excōicat et a cetu fideliū fit penitus alienus: et sic grauis penitētia debet talib⁹ imponi. de vita et honesta. cleri. c. monasteria.

Cccvj. qo. ¶ Cccvj. q. est de penitentia sacerdotis retinētis feminā suspectam. Et dico qui si aliquis sacerdos feminas de quib⁹ suspicio potest esse retinuerit cōtra prohibitionē iuris facit et grauiter peccat: et vt grauiter peccāti penitētia impom debet. vt in. c. j. de cohabi. cle. et mulie. Jo. doctor. Etiam in foro tñ cōtentioso vltra penas in iure statutas cōtra cōcubinarios et hñtes secum mulieres suspectas: sunt statute pene cōtrahentes mulieres suspectas in domo sua vel aliena. vt habetur in constitutione cardinalis Sabinensis q̄ incipit: qr clericoꝝ nōnulli in ti. de cohabitatiōe clericoꝝ et mulierum. vbi statuit qui hñs publicam concubinā in domo sua vel aliena: etiā si sit prelatus et in dignitate constitut⁹ post publicationē huius cōstitutionis per duos mēses sint priuati antopere fructū suoꝝ bñficioꝝ ipso facto et post alios duos mēses alia tertia parte: et post alios duos menses alia tertia parte: et sic omnibus fructibus: et per alios quattuor mēses sint priuati oibus suis beneficijs. vt lati⁹ habet in dicta cōstitutione q̄ ponit in volumine extrauagātiū et aliaꝝ cōstitutionū. Ja. doctor.

Cccvij. qo. ¶ Cccvij. q. est de pnia mulieris sedentis intra cancellos et pñbytero intra cacellos ministrantj. Et dico qui si aliq̄ femina ad altare presumit accedere aut pñbytero ministrare: aut intra cācellos stare aut sedere: cōtra prohibitionē iuris facit et grauiter peccat: et vt grauiter peccanti pnia impom dʒ. vt in pallegato. c. de cohabi. cle. et mulie.

Cccviij. qo ¶ Cccviij. q. est de pnia epi ordinātis aliquē sine titulo. Et dicas qui si eps aliquē sine titulo de q̄ sustētet in diaconū vel pñbyterū ordinat tenet ei necessaria subministrare donec ei in aliq̄ ecclia bñficiū cōferat: nisi de patrimonio suo vel patris possit sustētari: et ita cōfessor sibi debet in pnia iniungere. de preben. c. eps. et. c. cum secundū.

Cccix. qo. ¶ Cccix. q. est de pnia epi pmittentj aliqs hre plures ecclias. Et dico qui si eps pmittit aliqs duas vl tres vel plures ecclias habere et nō emēdat nec corrigit peccat mortaliter qr facit contra pceptum vt pro pcto mortali penitentia sibi iniungi dʒ. eo. ti. c. qr in tantum.

Cccx. q̄stio ¶ Cccx. q. est de pnia litigantis beneficium iniuste. Et dico qui quicunq̄

litigans super beneficio: nõ habens iusticiã nõ pot est aliquid recipere licite vt desistat a lite: et si ex pactiõe preciuz aliquod receperit illicite recipit: et ad restitutionez tenetur: et ita debet sibi iniungi penitentia. et idem in alijs casib⁹. de preben. c. nisi essent.

¶ Cccxi. q. est de penitentia tenentis bñficium iniuste. Et dico ꝙ si aliq̃s aliquod beneficiuz iniuste tenet: debet dimittere beneficium et restituere omnia q̃ ab illo bñficio vel occasione illi⁹ habuit: et ita sibi in penitẽtia iniungi debet. de p̃ben. c. dilecto. in fine Cccxi. qo.

¶ Cccxij. q. est de penitẽtia tenentis primuz bñficium curatũ post receptionem secundi. Et dico ꝙ postq̃ aliquis priuatus est ip̃o iure primo beneficio curato per receptionem secundi curati: superior tenet restituere ecclesie prime et etiam beneficiatus quantuz receperit de fructibus a tempore vacationis: et ita debet ipsis in penitentia iniungi. eo. titulo. cap̃. de multa. idem in personatibus vt ibi. Cccxij. qo.

¶ Cccxiij. q. est de penitentia prelati cõferentis beneficium indignis. Et dic ꝙ prelatus qui personis indignis confert beneficia ecclĩastica contra preceptuz facit et peccat mortaliter et tenetur resarcire damna ecclĩe propter hoc prouenientia ⁊ ita sibi in penitentia imponi debet pro pctõ mortali et ꝙ de damnis satisfaciat. eo. ti. c. graui. Cccxiij. qo

¶ Cccxiiij. q. est de penitentia prelati ponentis pensionem in beneficio curato. Et dico ꝙ prelatus qui in diminutionem beneficij curati de prouentibus ip̃ius confert alteri pensionem peccat mortaliter: et ita penitere debet. eo. ti. c. extirpande. Cccxiiij. q.

¶ Cccxv. q. penitentia eorum qui ponuntur in loco viuorum sacerdotuz. Et dico ꝙ quicunq̃ ponuntur in loco viuorum sacerdotum iniuste: ab ecclesiastica comunione sunt pellendi ⁊ sic ip̃is vt grauiter peccãtibus penitentia imponi debet. de cõcessi. p̃ben. c. j. Cccxv. qo.

¶ Cccxvj. q. est penitentia tenentis mensuras iniustas. Et dico ꝙ si aliq̃s iustas mensuras ⁊ iusta pondera lucri causa non habuerit vel mutare presumpserit. xxx. dies in pane et aqua peniteat. de emptio. et vendi. cap̃. ij. et est canon. xvj. secundum hostiensem: Cccxvj. qo

¶ Cccxvij. q. est de penitentia eorum qui trãsferunt in vsos humanos ꝙ semel deo dedicatum est. Et dico ꝙ iniusticiam ⁊ impietatem cõmittit et grauiter peccat quicunq̃ mancipia ecclesie vel illud ꝙ semel deo cõsecratum est ad humanos vsos transfert: et tali vt grauiter peccanti penitẽtia imponi debet. de rerum permuta. c. mancipia. et. c. iniustum. Cccxvij. q.

¶ Cccxviij. q. est penitentia mittentium pecora in cimiterijs vel ecclesijs Et dic ꝙ illi qui mittunt pecora in ecclesia vel in cimiterijs ip̃sarũ vel ad alios humanos vsus cõuertũt ecclesias vel religiosa loca impietatẽ cõmittunt et grauiter peccant: et vt peccantibus grauiter penitentia eis imponi debet. vt in preallegato. c. mancipia. et. c. iniustum. Cccxiij. qo

¶ Cccxix. questio est penitẽtia presbyteri vel clerici pignorãtis libruz vel Cccxxvj.

vestiměta ecclie. Et dico q presbyter qui psumit calicē vel patenā vel vesti mētuz sacerdotalē vel librū ecclīasticū tabernario vel negociatori vel cuilibet laico vel femine in pignus dare nisi iustissima necessitate vrgēte cōtra prohibitionem iuris facit ꝛ grauiter peccat ꝛ sibi vt grauiter peccāti pnia imponi debet. de pigno. c. j.

Cccxx. qo. ¶ Cccxx. q. est penitētia clerici soliti fide iubere. Et dico q cleric⁹ fideiussionib⁹ seruiens ab ecclia abijcit: ꝛ sic grauiter peccat: et sibi vt grauiter peccanti pnia imponi debet. de fideiu. c. j.

Cccxxi. qo. ¶ Cccxxj. q. est pnia bňficiati q nō restituit ecclie oia q ab ipa habuit. Et dic q qcūq psbyter habens eccliam et ex ipa ecclia predia vel alia qcūq bona habuit vel acquisiuit. si ipsi ecclie a qua habuit nō dimittit vel cartā emptionis alij in fraudē ecclie facit: sacrilegiū ꝛ pcēm inde furis cōmittit ꝛ ipsi vt sacrilego ꝛ grauissime peccāti pnia vltra restitutiōez ad quā tenetur imponi dz. de pecul. cleri. c. j. ij. iij. iiij.

Cccxxij. qo ¶ Cccxxij. q. est pnia executoꝝ qui in alios vsus cōuertūt relicta a defunctis q in testamentis cōtinet. Et dico q executores testamentoꝝ q pecuniam ꝛ alia bona q per man⁹ eoꝝ ex testamētis decedētiuz in vsus pios dnt expendi alijs vsibus applicant contra prohibitionem iuris faciūt: et ideo ipis vt grauiter peccantibus penitentia imponi debet. de testa. c. tua nos vbi bene ponitur.

Cccxxiij. q ¶ Cccxxiij. q. est pnia heredū nō satisfaciētiuz pro defunctis. Et dico q heredes illi⁹ q pro homicidio. incēdio. sacrilegio. vel violatione ecclīaꝝ fuit excōicat⁹ et nō satisfecit: si nō satisfaciūt pro eo cēsura ecclīastica cōpellunt et sic grauiter peccāt ꝛ ipsis vt grauiter peccātibus penitētia imponi debet. de sepultu. c. vltimo.

Cccxxiiij. q ¶ Cccxxiiij. q. est penitētia clericoꝝ nō soluētium decimas. Et dico q clerici q ab alijs ecclesijs sacramēta recipiūt decimas eis dnt: ideo decimas dnt soluere: et ita dz ipis iniungi. alias ipis vt grauiter peccātib⁹ pnia imponi dz. de deci. c. nouū genus.

Cccxxv. qo ¶ Cccxxv. q. est pnia religiosoꝝ nō seruātiuz regulā: ꝛ abbatū nō vigilantium sup religiosos. Et dico q religiosus q retinet aliqd propriū vel in oratorio dormitorio ꝛ in claustro silētiuz nō obseruat ꝛ abbas vel qcunq prelatus religiosorū q nō adhibet vigilē curā et diligentē solicitudinē circa religiosos suos stādo cum eis in cōuentu qnto frequēti⁹ poterit: et eos castigādo si ppter negligētiaz ei⁹ religiosi delinquūt mortaliter peccant: et vt mortaliter peccātib⁹ pnia eis imponi dz. vt in. c. cū ad monasteriū. §. j. ꝛ. ij et. §. abbas. de statu monacho.

Cccxxvj. q ¶ Cccxxvj. q. est cōdēnati litigātis sup bňficio vt restituat fructus perceptos. Et dico q si cleric⁹ litigat cū alio sup bňficio ꝛ vict⁹ est oēs fruct⁹ qs ex bňficio pcepit medio tpe restituere tenet: et ita sibi pnia iniungi dz. de iure patro. c. cum dilect⁹. in fine.

Cccxxvij. q ¶ Cccxxvij. q. est pnia psbyteri in pcto mortali celebrātis vl nō dicētis ver

ba cōsecratoria. Et dic ꝙ si p̄sbyter i mortali crimine cōstitutꝰ missaʒ celebrauerit grauiter peccat: si obmissis verbis q̇bus cōficiť corpꝰ christi panē ꝛ vinū tantumodo purū sumit grauiꝰ peccat. ideo pnia ei imponi debet in primo casu vt pro crimine graui: in scḋo vero casu vt pro crimine grauiori de cele. missa. c. de homine.

¶ Cccxxviij. q. est pnia p̄sbyteri nō recte celebrātis. Et dico ꝙ p̄sbyter cū pane fermētato et in cipho ligneo ꝛ sine vino ꝛ aqua sacrificat: officio ꝛ beneficio ꝑpetuo priuať. eo. ti. c. litteras. Cccxxviij.

¶ Cccxxix. q. est pnia p̄sbyteri incaute dimittētis eucharistiā. Et dico ꝙ si p̄sbyter incaute dimisit eucharistiā vel quoduis nephādū acciderit tribus mēsibꝰ ab officio suspēdiť. de custo. eucha. c. j. Cccxxix. q.

¶ Cccxxx. q. est pnia eoꝝ qui in q̄dragesima vel in sabbato tēpore famis: vel ꝑpter necessitatē infirmitatis carnes comedūt: et dic ꝙ si aliquis propter inopiam panis tēpore famis carnes comederit: vel si aliqui propter debilitatē in periculo cōstituti in sabbato carnes comedūt: vel si aliqui in q̄dragesima vel aliis ieiuniis solēnibus infirmanť: et propter necessitateʒ vrgentē carnes sumūt in p̄dictis casibꝰ propter periculū ꝛ necessitatem famis ꝛ infirmitatis nō est pnia iniūgenda nisi ad maiorē cautelā aliqua penitētia imponať qꝛ bonarū mētiū est ibi timere culpā vbi culpa nō est vel minime reperiť: de obserua. ieiu. c. consiliū. §. cū aūt. cum duobꝰ parragraphis sequētibꝰ. vsqꝫ ad finē. capli. Cccxxx. q̄o

¶ Cccxxxj. q. ē an sit iponēda pnia illis q̇ in die natiuitatꝫ cū cōtingerit venire. in. vj. feria carnes comedūt vel ex deuotione a carnibus abstinēt tali die, et dico ꝙ si festum natiuitatis dn̄i in sexta feria venire cōtingerit illi qui nec voto: nec regulari obseruantia ad abstinentiā carnaliū sunt astricti die illa propter excellentiā festi: carnibus vti possunt: scḋm consuetudinem ecclesie generalē. et ideo talibus non est aliqua penitentia imponenda: nec etiā est imponenda penitētia illis qui ob deuotionē illa die a carnibus abstinere voluerint. de obseruatione ieiu. c. explicari. Cccxxxj. q.

¶ Cccxxxij. q. est pnia iponentiū exactiōes clericis vel eccliis. ꝛ dic ꝙ iponētes eccliis vel viris ecclesiasticis exactiones ad satisfactionē tenenť. de immuni. eccle. c. nō minꝰ. in fine. ꝛ. c. aduersus. in principio. Cccxxxij. q.

¶ Cccxxxiij. q̄o. est penitētia prelatoꝝ qui plus extorquēt a subditis ꝙ̄ teneanť: et dico ꝙ prelati q̇ vt seruiciū faciūt alicui plus extorquēt a subditꝫ quā soluant vt facientes cōtra prohibitionē peccāt mortaliter ꝛ sic exacta restituere tenenť ꝛ aliud tm̄ coguntť paupibꝰ elargiri ꝛ ita eis in penitētia iniungi dꝫ. eo. ti. c. qꝛ plerīqꝫ. Cccxxxiij.

¶ Cccxxxiiij. q. est penitētia illiꝰ qui iurauit spōsam vnius fratris dare alteri fratri. Et dico ꝙ si aliquis iurauit ꝙ filiam suā desponsatā cum vno fratre: si ille eā habere nō possit: alteri fratri ipsius daret non debet impleri iuramentum: sed de illicito iuramento est ei penitentia imponenda de sponsa. cap. ad audientiam. Cccxxxiiij.

Cccxxxv.q ¶ Cccxxxv.questio est penitentia presbyteri interessentis clãdestinis spõ-
salibus. Et dico ꝙ sacerdos qui interest clandestinis sponsalibus tribus
annis penitere debet.de clan.despon.c.cum inhibitio. et est canon quart⁹
secundum hosti.et.xviij.ꝓm specu.

Cccxxxvj. ¶ Cccxxxvj . questio est de penitentia accipientium sponsam alterius de
presenti. Et dico ꝙ accipiens sponsam alterius de presenti: septem annis
et.xl.diebus in pane et aqua penitere debet.de sponsa. duo.cap̃. accepisti.
et est canon.x.ꝓm hostiensem.

Cccxxxvij. ¶ Cccxxxvij.questio est penitentia contrahentis contra interdictum ec-
clesie. Et dico ꝙ contrahens contra interdictum ecclesie vno mense vel
ad arbitrium ecclesie penitere debet.de matri. contract. contra interdict.
ecclesie.capitulo primo.

¶ Cccxxxviij.questio est penitentia accusantis alium calumniose. Et dic
Cccxxxviij ꝙ si aliquis calumniose et iniuste accusauit aliquẽ: et per suam accusatio-
nem occisus est.xl diebus in pane et aqua: cum septem sequentibus annis
debet penitere. Si autem propter illam accusationez debilitatus est: per
Attende ꝙ tres sunt q̃dragesime in quolibet anno istitute a beato. tres quadragesimas penitere debet. de accu. c. accusati. et licet alij aliter
intelligant.spec.intelligit ꝙ prius ieiunabit.xl.diebus. et post per. vij.an
nos. Et in secundo casu ieiunabit per tres quadragesimas. Prima est an
te festum natiuitatis domini. Secunda ante pascha. Tertia ante festum
sancti ioannis.nam isti sunt quadragesime penitentiũ quas beatus Pe-
trus instituit sicut in cronicis habetur. hec probantur in.c.j.et.iij.xxij.q.v
et in.c.quicunq̃.vj.q.j.

Cccxxxix.q̃ ¶ Cccxxxix.questio est penitentia dantium vel recipientium aliquid pro
sacramentis. Et dico ꝙ dantes ⁊ recipientes aliquid pro sacramentis vł
pro ingressu religionis vel pro sepultura: vel pro receptione olei et crisma
tis pretextu cuiuscunq̃ consuetudinis: vel pro ordinatione: vel pro causa
ordinis: vel collationis beneficij: vel pro episcopis: vel abbatibus: vel qui-
buscunq̃ personis introducendis in ecclesia: vel pro consensu in electione
alicuius prestando: vel pro contradictione quietanda: vel pro absolutiõe
excõmunicationis facienda. omnes predicti simoniaci sunt: et si pacto in-
teruenientе aliquid datum et receptum fuit: recipientes ad restitutionem
tenentur omnium sic receptorum: et simoniac⁹ nõ potest missam celebra-
re. nam omnis peccator missaz cantare potest preter simoniac⁹: et ita sibi
in penitentia iniũgi debet.de simo.c.j.⁊.c.accusatũ.⁊.c.tãta.et.c.nõ satis.
⁊.cap̃. cuz in ecclesie. et.c.de hoc.et.c.ea q̃.⁊.c.matheus. et. c. de regulari-
bus ⁊.c.quoniam.et.cap̃.vltimo.

Cccxl.q̃o. ¶ Cccxl. questio est penitentia confessoris qui impenitentem reconciliat
vel penitentem a reconciliatione remouet. ⁊ dico ꝙ si aliquis sacerdos cõ
fessor alquẽ peccatorẽ impenitentẽ gr̃a vel fauore recõciliat vł testimoniũ
recõciliationis pro ipso dat vł pctorẽ penitẽtez q̃cũq̃ liuore a recõciliatio-
ne remouet simoniac⁹ est: ⁊ de tali simonia penitere dz.co.ti.c.nemo.

¶ Cccxlj.q. est pn̄ia alentiuꝫ pueros iudeoꝝ: et ꝓncipū auferētiuꝫ iudeis vel infidelibꝰ possessiones vel hereditates. Et dico ꝙ christiani qui sub obtentu alendi pueros iudeoꝝ; vel pro seruitio vel alia q̄libet causa cuꝫ iudeis in eoꝝ domibꝰ habitauerint excōicari debēt: ⁊ sic grauiter peccāt et vt grauiter peccātibus penitētia eis imponi dꝫ. Et principes et potestates ꝑmittentes ꝙ iudei ad fidē xp̄ianā cōuersi a possessionibꝰ suis excludant: ⁊ nō faciētes eis portionē hereditatis sue ⁊ bonoꝝ suorū ex integro exhiberi etiā grauiter peccāt: ⁊ vt grauiter peccātibꝰ penitētia ip̄is imponi debet de iude.c.iudei.in.j.r̄n.⁊.§.vltimo. Cccxlj. q̄o.

¶ Cccxlij.q.est pn̄ia xp̄ianoꝝ ministrātiuꝫ saracenis ferrū ⁊ alia vel adiuuantiū eos in galeis ⁊ nauibꝰ. Et dico ꝙ q̄cūq̄ʒ xp̄iani saracenis arma ferruꝫ ⁊ ligamina galeaꝝ ministrāt: vel in galeis ⁊ nauibꝰ sarracenoꝝ regimē ⁊ curā gubernatiōis exercēt ab ecclesiastica cōione ꝑcisi ⁊ excōicati sunt ideo priꝰ dn̄t absolui: ⁊ postea dꝫ eis penitētia imponi vt pro graui crimine: et totū ꝙ ex illo cōmertio perceperint: ⁊ aliud tm̄ de suo subsidiū terre sancte dn̄t trāsmittere: ⁊ ita eis pn̄ia iniūgi dꝫ eo.ti.c.ita quorūdaꝫ. ⁊.c.ꝙ olim.⁊.c.ad liberandum.in fine. Cccxlij. q̄o

¶ Cccxliij.q.est pn̄ia seruiētium iudeis ⁊ nutriētiū filios eoꝝ. Et dico ꝙ xp̄iani q̄ seruicio iudeoꝝ se assidue pro aliq̄ mercede exponūt ⁊ obstetricibus ⁊ nutricibꝰ filioꝝ iudeoꝝ: tanq̄ꝫ pro graui crimine pn̄ia imponi dꝫ: q2 cōtra ꝓhibitionē iuris faciūt.eo.ti.c.ad hoc om̄ibus. Cccxliij.q̄.

¶ Cccxliiij. est pn̄ia xp̄ianoꝝ inferētiū grauamina iudeis. Dico ꝙ q̄cūq̄ʒ xp̄ianꝰ aliquē iudeuꝫ occiderit: vel vulnerauerit vel bona sibi abstulerit: vł bonas suas cōsuetudines imutauerit vel in celebratiōe festiuitatū suaꝝ iudeos fustibꝰ vel lapidibꝰ ꝑturbauerit: vel a iudeis coacta seruitia exegerit vel cimiteriū iudeoꝝ mutilauerit vel inuaserit vel obtētu pecunie corpora humana effoderit grauiter peccat: ⁊ vt pro graui crimine est sibi penitentia imponenda.eo.ti.c.sicut iudei. Cccxliiij.q̄

¶ Cccxlv.q.est pn̄ia cōmittētiū iudeis officia publica. Et dico ꝙ si aliq̄s publica officia iudeis cōmiserit grauiter peccat. ⁊ vt pro graui crimine penitētia sibi imponi debet.eo.ti.c.cum sit. Cccxlv.q̄o

¶ Cccxlvj.q.est pn̄ia hereticoꝝ ⁊ scismaticorū.et dico ꝙ om̄is hereticꝰ et scismatꝰ cū diabolo ⁊ angelis eiꝰ eterni ignis incēdio deputat᷑. ⁊ sic pro heresi ⁊ scismate vt pro grauissimo crimine penitentia imponi debet.de heretici.cap̄.firmissime. Cccxlvj.q̄.

¶ Cccxlvij.q.est pn̄ia mulieris filiū suuꝫ interficiētis. Et dico ꝙ si aliq̄ mulier filiū suuꝫ interfecerit dꝫ sibi imponi pn̄ia ꝙ ad aliq̄d monasteriū trāseat in q̄ pcc̄a sua ꝑpetua pn̄ia deploret.de his qui filios occide.c.j. Cccxlvij.q̄

¶ Cccxlviij.q.est pn̄ia parētū suffocantiū filios in lecto. Et dicas ꝙ si pater vel mater in lecto filium suffocauerit pn̄ia triuꝫ annoꝝ sibi imponi dꝫ. ita ꝙ vnū in pane ⁊ aqua peragat.eo.ti.c.ij. Cccxlviij."

¶ Cccxlix.est pn̄ia interficiētis furē vel latronē. ⁊ dico ꝙ interficiēs furez Cccxlix.q.

vel latronē q̄ poterat cōprehendi sine occisiōe.xl.dies nō dz intrare eccliā τ lanea veste indut⁹ ab escis et potib⁹ abstineat: et a toro τ gladio et eq̄tatu: etiam in dieb⁹ istis. τ in tertia τ quinta feria τ sabbato ieiunare debet: et vti paruis pisciculis et leguminibus. Si aūt nō poterat aliter se liberare: nec sua: et eū quis interficit: nō tenet̄ agere penitentiā: nisi de consilio voluerit ieiunare quod bonū erit: et elemosynā facere: et hoc in laicis. Si presbyter tamē fecerit hoc: nō deponitur: tm̄ penitentiā agere debet dum vixerit: vt est tex. in. c. ij. de homicid.

Cccl.q̄stio. ¶ Cccl. q. est penitētia dantis aliq̄d homini vel mulieri vt nō possit generari vel concipere: vel aborsum facientis. Et dico q̄ si aliquis homini vel mulieri aliquid fecerit vel ad potandū dederit vt nō possit generare vl̄ cōcipere vel nasci soboles: homicida est: τ tanq̄ homicide sibi penitentia imponi debet. eo. ti. c. si aliquis.

¶ Cccli. q. est de penitētia illius qui percussit puerum intuitu discipline.
Cccli.q̄stio. Et dico q̄ si aliq̄s p̄sbyter intuitu discipline puerū pcussit: et ex ista percussiōe mortuus est: iste talis p̄sbyter debet ab altaris ministerio perpetuo remoueri: et ab officio sacerdotali deponi. vt est tex. in. c. presbyterū. eo. ti. et est iste canon. vij. scd̄m specu.

¶ Ccclij. q. est pnia exercentiū artē ballistarioꝝ ꝯtra xp̄ianos. Et dico q̄
Ccclij.q̄o. qui artē mortiferā ballistarioꝝ et sagittarioꝝ aduersus xp̄ianos et catholicos viros exercet: grauiter peccat: et tanq̄ pro graui crimine est sibi penitentia imponēda. de sagitta. c. vnico.

¶ Cccliij. questio est penitentia depredantium de loco ad locum. Et dico
Cccliij.q̄o q̄ raptores qui de loco ad locum iter faciunt: τ rapinas et depredationes agunt: et illi qui violenter rapinā et violationes ecclīarum faciunt: et illi qui romanos vel alios ꝓ negatione vel aliis honestis causis nauigio vectos: capere: vel rebus suis spoliare presumunt: et illi qui xp̄ianos naufragium patiētes: dānata cupiditate spoliant rebus suis: sunt excōicati a iure: et nō sunt absoluendi: donec omnia sic ablata vel facta restituāt τ emēdent: et nisi hoc fecerint: vel securitatem plenam dederint: de satisfaciendo penitentia eis etiam in articulo mortis deneganda est: et si dederit securitatem: et receperit penitentiam: si ad sanitatem venerit et non satisfecerit: nihil prodest sibi solēnitas penitentie: tamē de peccato contrito corde: viaticum non negetur. τ ita vt nullus presbyter sepulture eius intersit: nec eius elemosynas recipere presumat; alias punitur; τ de hoc est tex. in c. i. τ. ij. τ. iij. de rapto. et incen.

¶ Cccliiij. q. est. de penitētia furantiū aliquid ꝓpter necessitatē famis. et
Cccliiij.q̄o dico q̄ si quis ꝓpter necessitatē famis vel nuditatis furatus fuerit: cibaria: vestē vel pecudē peniteat: tres hebdomadas. si aūt reddiderit: nō cogitur ieiunare. de furtis. c. si quis ꝓpter necessitatē.

¶ Ccclv. q̄stio est pnia vsurarioꝝ. Et dico q̄ vsurarij manifesti nō debēt
Ccclv.q̄o. admitti ad cōionem altaris: nec ad xp̄ianam sepulturam: nisi prius resti-

tuant omnes vsuras extortas seu perceptas ipsis a quib⁹ eas receperint vel ipsorum heredibus vel istis non superstitibus pauperibus restituant si habuerint vnde illa restituere possit: alias autem supradicti carere debent ecclesiastica sepultura; et eorum oblationes nullus debet recipere: alias qui eas acceperit restituere compellatur: et ad arbitrium sui episcopi castigetur: interim remanente suspenso ab officij sui executione. vt est textus in capitulo. Quia in omnibus. et cap. Cum tu. de vsuris. Qui autem dicantur manifeste vsurarij habetur eodem titulo. c. in ciuitate. ⁊. c. cõsuluit. et capitulo vltimo.

¶ Cclvj. questio est penitentia dicentis falsum testimonium. et dic q̄ dicens falsum testimonium coactus si non sequitur mors: duobus annis si sponte quinq̄ annis peniteat: in concilio celebritano in antiqua: de crimine fal. c. pmo. §. primo. Cclvj. q̄o.

¶ Cclvij. q. est penitētia falsantꝫ litteras regis. Et dico q̄ cleric⁹ falsans lr̄as regis deponitꝰ: et imprimitꝰ ei caracter ⁊ in exilium mittitꝰ. ⁊ sic grauiter peccat ideo pro graui crimine pn̄ia ei imponi debet. vt in. c. ad audientiam. de crimine fal. Cclvij. q̄o

¶ Cclviij. q. est penitētia falsantꝫ litteras aplicas. Et dico q̄ falsarij litterarū aplicarum excōicati sunt; ideo pri⁹ absolui debēt et post pn̄ia eis imponi. s. q̄ꝛ iam sunt anathematis vinculo innodati; si sunt clerici debēt perpetuo ꝓuari officijs et bn̄ficijs et degradati tradi curie seculari per legittimas cōstitutiones puniendos. Si laici fuerint tādiu maneāt excōicatiōi subiecti donec satisfaciāt cōpetenter. tex: est in. c. cura. et. c. ad falsariorum de crimine fal. Cclviij. q̄.

¶ Cclix. q. est pn̄ia sortilegiorꝫ. Et dico q̄ null⁹ ꝓsumat istas diuinationes seu sortilegia facere. et si laic⁹ hoc fecerit. xl. dies peniteat. si aūt cleric⁹ simplicitate et nō malicia; causa reqrendi vel inueniēdi furtū factum ecclesie nō cōuocando demoniū; sed tm̄ inspectione astrolabij hoc fecerit peniteat per annū abstinēdo. s. per annū ab altaris ministerio q̄ grauissimum fuit hoc. vt in. c. j. ⁊. ij. de sortile. Cclix. q̄o.

¶ Cclx. q. est pn̄ia puerorꝫ. Et dicēduz est q̄ pueris. vij. annorꝫ mitior penitētia est imponēda pro mēdatijs. periurijs. ⁊ furtis q̄ꝫ alijs maioribus ratione etatꝫ. tex. in. c. j. de delictis puerorꝫ. Cclx. q.

¶ Cclxj. q. est pn̄ia clericorꝫ venatorꝫ. Et dico q̄ ep̄s ꝓsbyter vel diacon⁹ vel alius cleric⁹ nō debet esse venator nec canes vel accipetres vl̄ falcones ad venādū habere: ⁊ si cōtrariū fecerint si ep̄s fuerit trib⁹ mēsib⁹ a cōione. si presbyter duobus: si diaconus ab omni officio suspendatur. tex. est in. c. j. ⁊. ij. de cleri. venato. Cclxj. q̄o.

¶ Cclxij. q. est penitentia blasphemantium. et dico q̄ blasphemans deum vel virginem mariam: vel alium sanctum debet subire ei penitentiaꝫ sequētem per suū ep̄m imponēdaꝫ. s. q̄. vij. dieb⁹ dn̄icisante fores ecclīe in manifesto duꝫ missarꝫ solēnia celebrātur existat blasphem⁹ vltimo illorum Cclxij. q̄o

die dñico palliũ nec calciamenta nõ habeat ligat⁹ corrigia circa collũ: septemq; pcedẽtibus .vij. ferijs ieiunet in pane et aqua: ecclãz nullaten⁹ ingressurus: ꝛ insuper reficiat tres aut duos aut vnũ paupem. et si nõ habuerit facultatẽ in aliã penã dz sibi cõmutari: et insuper si diues fuerit per tẽporalem potestatem. pena .xl. solidorum: ꝛ si ad hoc nõ sufficiat .xxx. vel .xx. mulctetur. est tex. in .c. j. ꝛ .ij. de maledicis. Jo. doctor. Cõtra blasphemantes plures pene imponuntur in foro contentioso tam de iure canonico ꝙ de iure ciuili ꝙ de iure regni. vt in suis titulis latius continetur: signant in .viij. libro. ti. De las blasfemias. in li. vulgariter nuncupapto y sabelina in .li. j. ij. ꝛ .iij. Jacobus doctor.

Ccclxiij. q. ¶ Ccclxiij. q. est penitẽtia clericoꝝ excõicatoꝝ vel suspensoꝝ celebrantiũ. et dic ꝙ si cleric⁹ excõicat⁹ vel deposit⁹ vel degradat⁹ vel interdict⁹ officia diuina celebrat. si depositus vel degradatus aliqua ministeria sibi interdicta tractare presumit: aut agere. et ab episcopo suo correptus perdurauerit in presumptione excõmunicatur: et quicunq; cum eo cõicauerit similiter sciat se excõmunicatũ. Et si aliqs ista .s. excõicationes vl' degradatiões cõtempserit per ptãtem seculare in exiliũ deputetur. Si autẽ suspẽsus vel interdictus celebrauerit et monitus non desistit deponitur. nisi misericorditer agatur cum eo dispensando. tex. ẽst in .c. j. et .ij. ꝛ .iij. ꝛ .iiij. de clerico excõ. depo. ministran.

Ccclxiiij. q ¶ Ccclxiiij. q. est penitẽtia clerici recipiẽtis ordines furtiue. ꝛ dico si aliqs taliter ordines recipit si iam erat prohibitũ sub interminatiõe anathematis ꝙ in hoc nõ fieret iste talis debet intrare monasteriũ ꝛ ibi agere penitẽtiam ad arbitrium episcopi: ꝛ postmodum ad supiores ordines potest ascẽdere si visum fuerit epõ. Si autẽ ante interminatiõez anathematis tũc imposita sibi pñia ad arbitriũ sufficienti. ex dispẽsatione epi poterit in susceptis ministrare et suscipere maiores: de hoc est text⁹. in .c. j. ij. et. iij. de eo qui ordi. furti. recepit.

¶ Cccl xv. q. est penitẽtia a sodomiticorũz. Et dico ꝙ si cleric⁹ inuent⁹ fue-
Ccclxv. qo rit sodomiticus debet deijci a clero ꝛ in monasterium detrudi ad agendã penitẽtiã. Si autẽ laic⁹ fuerit excõicatione subdat: et a cetu fideliũ fiat penit⁹ alien⁹. vt in .c. clerici. de exces. prela. ꝛ hoc pctm maius est ꝙ si quis matrem cognosceret: et ideo maior penitentia imponi debet. xxxij. questi. vij. cap. adulterij malum.

¶ Cccl xvj. q. est de pñia violãtiuz interdictuz. et dico ꝙ cleric⁹ vel plat⁹ vi-
Ccclxvj. q. olans interdictũ iurisdictiõe ꝛ clauium potestate se priuat. tex. est in .c. fin. de excessibus prelatorum.

¶ Ccclxvij. q. est pñia eoꝝ q diuersimode alios damnãt. Et dico ꝙ percu-
Ccclxvij. q tiens aliquem restituere tenetur operas qs perdidit facere: et expẽsas qs fecit percussus propter percussionez: et aperiens cisternam in qua bos vel asinus cecidit vel non custodiens bouem cornupetam damnũ dantem et ledens agrum vel vineam alterius ꝛ dimittens iumentum suum depasce

re aliena τ succendens ignem cremantem aceruos frugum: segetes stantes in agris. omnes isti tenentur reddere estimationem et damna resarcire τ restituere ipsis quibus venerunt: τ ille qui voluntarie incendit domū vel aream alicuius vel alio modo damnum dans: et animalia sua nociua non custodiens: incensa omnia restituat τ tres annos peniteat. vt de iniu. ris. c. j. ij. iij. iiij. v. vj. τ vltimo.

¶ Cclxviij. q. est penitentia facientiū plures mortes vel destructiones. τ dico ꝙ peccās manifeste manifestam penitentiam debet agere. Interficiens clericum presbyterum. xij. annoꝝ penitentia secundū canones ei imponatur. τ si laic⁹ est vsqꝫ ad vltimū temp⁹ vite sue cingulo militie careat et absqꝫ spe coniugij maneat. vt tex. in. c. j. et. ij. de pe. τ remis. τ illi cuius occasione multe domus destruunt τ multi homines interficiuntur τ multa mala cōmittunt omnibus istis pnīe arbitrarie imponunt circa species circumstātijs delictoꝝ. vt est tex. in. c. iij. eo. ti. Ccclxviij.

¶ Cclxix. q. est pnīa mulieris supponētis ptū. τ dico ꝙ mulieri q̄ ptū alienū viro suo supposuit est imponēda pnīa sufficiēs ad arbitriū sacerdotis etiā durāte ipsa malicia ꝙ̄ nō audet detegere marito: nam sic muliere q̄ ex adulterio filiū suscepit pnīa nō negat: nec etiā ipi mulieri supponēti. vt est tex. in. c. officij. eo. ti. Ccclxix. q̄o

¶ Cclxx. q. est penitentia reuelantis confessionē. Et dico ꝙ sacerdos cōfessor debet inquirere circumstantias peccatoris et peccati. vt tex. in. §. sacerdos. in. c. omnis vtriusqꝫ. eo. ti. τ reuelans cōfessionē vel prodens peccatorem verbo aut signo: aut aliquouis modo. ab officio τ beneficio deponitur ad agendam penitentiam perpetuam in monasterio detruditur. vt in preallega. §. sacerdos. in fine. Cclxx. q̄o.

¶ Cclxxj. q. est pnīa excōicantis iniuste. et dico ꝙ excōicans aliū iniuste vno mēse suspēsus est de sen. excō. c. sacro. Ecclxxj. q̄.

¶ Cclxxij. q. est penitētia falsarij. τ dico ꝙ falsarius ꝙ̄ diu viuit in pane τ aqua penitere dꝫ de verbo. signi. c. nouim⁹. in fine. et est canon. viij. Pn̄i spe cu. regula tamē generalis est ꝙ cōfessor semper imponat penitētiā per cōtraria. vt auaro iniungat elemosinā. guloso ieiunium. et sic de similibus. vt in. c. de regulis iuris. Ccclxxij. q̄

¶ Cclxxiij. q. est penitentia recipientis beneficium curatum et se nō promouentis. Et dico ꝙ si aliquis non intendens promoueri ad sacerdotiū recipit parrochialem ecclesiam: vt fructus ex ea per annum percipiat: et ipsam postmodum dimittat: et postmodum voluntate mutata non fuerit promotus: tenetur ad restitutionem frructuum quos sic recipit: et etiam prelatus qui contulit dictam ecclesiam illi cum non crederet eum ad ordinem sacerdotij promouendum tenetur etiam restituere: quia diuinā offensam incurrit et obligatus est ad seruandam dictam ecclesiam indemnem: et ita predictis debet iniungi in penitentia. de electi. libro sexto. cap. cōmissa. §. penul. et vltimo. Ccclxxiij. q̄

Ccclxxiiij. ¶ Ccclxxiiij.q.est penitentia occupantis bona ecclesiarũ vaccãtibus ecclesijs. Et dic ꝙ si capitula:cõuent⁹: collegia et persõne singulares ipsarũ vacantibus ecclesijs cathedralib⁹ ⁊ regularib⁹ ⁊ collegiatis bona a prelatis ipsarum dimissa vel vacationis tẽpore obueniẽtia occupant vel inter se diuidunt vel surripiunt vel dissipant vel consumunt tenent plene restituere quicquid de predictis bonis perceperint: ⁊ ita debet eis iniungi in penitentia.eo.ti.c.quia sepe.

Ccclxxv.q̃. ¶ Ccclxxv.q.est penitẽtia cessantis iniuste ab officijs diuinis. Et dico ꝙ si canonici iniuste cessant a diuinis omnia q̃ de quibuscũqͥ proventibus ecclesie in qua ad minus cessant tempore cessationis perceperint restituere tenentur ipsi ecclesie:et illi contra quẽ cessauerint de damnis et iniurijs tenentur satisfacere de officio ordi.c.si canonici.§. scituri.et ita debet ei iniungi penitentia.

Ccclxxvj.q̃ ¶ Ccclxxvj.q.est penitẽtia non recitantiu. Et dico ꝙ omnis bñficiatus nõ recitãs horas ꝙ oẽs fructus tenet restituere q̃s perceperit tẽpore quo nõ recitat.vt in preallegato.c.⁊.§.de offi.ordi. Et dico ꝙ si canonici iuste cessant a diuinis:ille qui occasionẽ cessationi dedit tenetur soluere dictis canonicis et ecclesie cui culpa eius debitum officium est subtractum omne interesse et certam quantitatem taxandam ⁊ conuertendam in augmẽtum diuini cultus arbitrio superioris. et ita sibi in penitentia iniungi debet in eo.c.§.si autem.

¶ Ccclxxvij.questio est penitentia eorum qui ad grauationem cessationis
Ccclxxvij. imagines in terram prosternunt. Et dico ꝙ illi qui pro agrauatione cessationis imagines crucis: beate virginis marie et aliorum sanctorum prosternunt in terram et vrticis et spinis supponunt grauiter peccant:et tamq̃ grauiter peccantibus penitentia eis imponi debet.in eo.c.§.vltimo.

¶ Ccclxxviij.questio est de penitentia eorum qui propter culpam suam
Ccclxxviij. sunt priuati bonis que tenent ab ecclesia. Et dico ꝙ si aliqui pro culpis suis vel excessibus:bonis que tenent ab ecclesia romana vel ab alijs ecclesijs sint priuati per sententiam vel ipso iure semper tenetur restituere illa bona predictis ecclesijs: nisi legittime prescripserit illa contra romanam ecclesiam per centum annos vel contra alias ecclesias per quadraginta annos.et ita debet iniungi penitentia. Et si post mortem hereticorum qui dum viuerent catholici putabantur bona ipsorum a filijs vel nepotibus eorum catholicis vel ab alijs extraneis quibuscunqͥ spacio quadraginta annorum fuerint bona fide possessa nõ tenẽtur vlteri⁹ illa bona restituere. sed ante.xl.annos cõpletos restituere tenẽtur. et ita debet eis iniungi in penitentia.de prescripto.c.ij.

Ccclxxix.q̃ ¶ Ccclxxix.questio est de penitentia iudicum corruptorum. Et dico ꝙ si aliquis iudex ecclesiasticus ordinarius vel delegatus contra conscientiã et contra iusticiam aliquid fecerit in iudicio in grauamen partis litigantis per gratiam vel per sordes et corruptionem pecunie tenetur parti lese

soluere estimationem litis. et ita debet sibi iniungi in penitentia. de re. iudi. c. cum eterni. §. si quis autem. libro. vj.

¶ Ccclxxx. questio est de penitentia beneficiorum qui percipiunt distributiones et non intersunt diuinis officijs. Et dico ꝙ canonici et alij beneficiati et clerici ecclesiarum qui aliquas distributiones quottidianas percipiunt pro tempore quo non intersunt diuinis officijs in ipsis ecclesijs: vel non intersunt in anniuersarijs ipsorum defunctorum nisi eos infirmitas vel iusta et rationabilis causa corporalis necessitas vel euidens vtilitas ecclesie excusauerit: ad restitutionem tenentur omnium distributionum quas perceperint: et ita eis in penitentia iniungi debet. de cleri. non reside. c. vnico. libro. vj. Ccclxxx. q.

¶ Ccclxxxj. questio est de penitentia clericorum et religiosorum qui inducunt alios ad eligendas sepulturas in eorum ecclesijs. Et dico ꝙ quicunque religiosi et clerici seculares qui aliquos ad vouendum iurandum vel fide interposita vel alias promittendum inducunt vt apud ecclesias ipsorum sepulturam eligant vel electam vlterius non immutent: peccant mortaliter: et si ipsi religiosi vel clerici predictos in suis ecclesijs vel cimiterijs sepeliuerint tenentur ad restitutionem sepultorum corporum si petuntur et omnium que occasione sepulture illorum quomodolibet habuerint integraliter: et predictis vt peccantibus mortaliter penitentia et etiam restitutio iniungi debet. de sepul. capitulo primo in principio. secundum archidiaconum. et Jo. an. ibi in parte. in virtute sancte obedientie. et in. §. Si vero. libro. sexto. et etiam predicti excōmunicati sunt per cle. cupientes §. vltimo. de penis. Ccclxxxj. q.

¶ Ccclxxxij. questio est de penitentia intrantis religionem laxiorem cum prius strictiorem vouerat. Et dico ꝙ ille qui votum fecit de certa religione intranda: et post aliam religionem etiam laxiorem ingreditur et profitetur in ipsa pro predicto voto non completo: tanquam grauiter peccanti est penitentia imponenda. de regula. li. vj. c. qui post votum Ccclxxxij.

¶ Ccclxxxiij. questio est de penitentia transgredientis votum ordinis vel religionis. Et dico ꝙ pro transgressione voti: ordinis: vel religionis quanto manifestius fuerit votum emissum tanto propter plurimum scandalum et exemplum transgressoribus durior penitentia imponenda. tex. in. c. ꝙ votum. in fine. de voto. li. vj. Ccclxxxiij.

¶ Ccclxxxiiij. questio est de penitentia fratrum retrahentium alios suis propositionibus a solutione decimarum. Et dico ꝙ fratres predicatores et minores in sermonibus suis vel alibi proponentes aliqua que audientes a solutione decimarum: vel aliarum rerum ecclesijs debitarum retrahunt: contra preceptum et prohibitionem iuris faciunt: et mortaliter peccant: et ipsis vt mortaliter peccantibus penitentia imponi debet. de decimis. libro sexto capitulo primo. Ccclxxxiiij.

Ccclxxv. q. ¶ Ccclxxxv. q. est de pnia monialiũ nõ existẽtiũ in claustro ⁊ eoꝝ q̃ ad eas ingrediuntur. Et dico ꝙ omnes moniales cuiuscunq religionis vel ordinis sub clausura nõ manẽtes ⁊ sine iusta causa monasteria sua egredientes. Et quicunq sine causa rationabili et sine legittima ingrediens vel accedens ad eas grauiter peccat: quia contra prohibitionem et preceptuz iuris faciunt: et ipsis vt grauiter peccantibus penitentia imponi debet. de statu regula. capitulo primo in principio. libro sexto. et insuper excommunicati sunt: per constitutionem cardinalis Sabinensis: que incipit, vt monasteria.

Ccclxxvi. ¶ Ccclxxxvi. q. est de pnia visitatoꝝ recipientiũ munera. Et dico ꝙ q̃cunq prelati visitãtes ecclias sibi subiectas recipiũt munera vel visitationis officio nõ impẽso procurationẽ in victualib⁹: vel aliquid aliud ratiõe procurationis recipiunt dupluz eius ꝙ receperint ecclesie a qua illud receptũ fuerit restituere tenentur infra mensem: nec ab hac restitutione liberalitate vel gratia dantium liberantur: et ita eis in penitentia iniungi debet. de censi. c. exigit. eo. libro.

Ccclxxvii. ¶ Ccclxxxvii. q. est de pnia exigentiuz pedagia ⁊ tributa ab ecclesijs ⁊ clericis. Et dico ꝙ quicunq ab ecclesijs et personis ecclesiasticis pro personis suis vel pro reb⁹ proprijs quas nõ causa negociandi deferũt vl' deferri faciunt: vel transmittũt exigunt pedagia: ipso facto sententiam excõmunicationis incurrunt nec ab excõmunicatione absolui possunt donec exacta plenarie restituant ⁊ de hac transgressione satisfaciãt competenter et ita confessor habet penitẽtibus declarare et in penitentia iniungere ꝙ prius restituant et satisfaciant et postea absoluantur. vt est dictum eodem titu. et li. cap. quamq̃.

Ccclxxviii. ¶ Ccclxxxviii. q. est de penitentia impeditis iurisdictionẽ eccliasticã. Et dico ꝙ quicunq iudex secularis vel dominus temporalis impetratores litterarum apostolicarum: vel alios ad forum ecclesiasticum recurrentes super causis que ad illum forum de iure vel antiqua consuetudine pertinent compellerit vel compelli fecerit vel procurauerit per captionem ipsorum iudicum ecclesiasticorum vel dictorum impetrãtium vel litigantiuz: vel volentium litigare vel propinquorum ipsorum vel reꝝ illoruz vel alijs modis ꝙ desistant litigare in foro ecclesiastico: vel ꝙ in foro seculari de illis quibus litigent vel impediuerint ꝙ querelantes corã iudicibus ecclesiasticis nõ possint iusticiaz obtinere vel ad predicta facienda dederint consilium: auxilium: vel fauorem ipso iure excõmunicati sunt: a qua excõmunicatione nõ possunt absolui nisi tam iudici cuius cognitio fuerit impedita vel iurisdictio occupata q̃ parti q̃ perturbata fuerit in persecutione iuris sui integre satisfaciãt de iniuria dãnis et expẽnsis ⁊ interesse et ita per confessorem debet eis declarari: ⁊ in penitentia ita debet eis iniungi ꝙ prius satisfaciant ⁊ post absoluantur, vt est dictum de immunita. ecclesiarum, cap. quoniam vt intelleximus.

¶ Ccclxxxix. questio est de penitentia turbantiũ ecclesias ⁊ officia diui- Ccclxxxix.
na. Et dico ꝙ omnes qui in ecclesijs et in earum cimiterijs seditionem ex
actant: vel clamationem mouent: vel impetum cõmittunt: vel ibi faciunt
cõciones et publica perlamenta vel feda et prophana colloquia: vel alias
confabulationes cum quibus turbant diuinum officium: vel ibi faciũt ne
gociationes vel nundinas vel forum vel iudicia secularia: et ordinarij lo-
corum qui predicta non faciunt obseruari et contra transgressores nõ pro
cedunt peccant mortaliter. vt in. c. decet. de imuni. ecclesia. li. vj. qui canon
est precepti. vt patet ibi cum dicit textus premissas inhibitiones animo pe
tulanti contempserint et ibi cum dicit diuinis vltionis acrimoniam incur
rent: et ibi suum confessi reatum: et quia ibi nõ imponitur certa pena trãs-
gressoribus peccant mortaliter: per regulam dominici. in. c. quis autem
nesciat. x. di. Et confessor supradictis trãsgressoribus imponere debet pe-
nitentiam septem annorum pro qualibet vice: tanꝙ peccantibus mortali-
ter. vt in. c. hoc ipsum. xxxiij. q. ij. et qꝫ clericis et alijs occasionez peccandi
prestant de hoc penitere debent.
¶ Cccxc. questio est de penitentia dominorum temporalium grauantiuz Cccxc. qo.
clericos. Et dicas ꝙ quicunqꝫ temporale dñium obtinentes mandant et
interdicunt suis subditis ne prelatis aut clericis aliq̃d vendant nec emãt
aliquid ab ipsis: et ꝙ ipsis bladum non molant: nec panem coquent: nec
alia obsequia exhibent ipso iure excõmunicati sunt et peccant mortaliter:
et ita per confessorem eis declarari debet: ꝙ satisfaciant prelatis et cleri-
cis propter hoc damnificatis: et absoluantur ab illa excõmunicatione: et
de peccato mortali penitentiam eis imponant. in. cap. eos. de immunita-
te ecclesia. libro sexto.
¶ Cccxcj. questio est de penitentia religiosi dimittentis habitum vel eun- Cccxcj. qo.
tis ad studium. Et dico ꝙ religiosus quicunqꝫ qui temere habitum reli-
gionis sue dimittit: vel ad quecunqꝫ studia litterarum nõ obtenta prius
licentia a suo prelato imediate cum consilio sui conuentus vel maioris ad
eundem ad studium iuerit sententiam excõicationis ipso facto incurrit et
eandem sententiam excõicationis incurrunt doctores et magistri qui sci-
enter dictos religiosos habitu suo dimisso leges vel phisicam docere: vel
in scolis suis presumpserint detinere in. c. vt periculosa eo. tit. et libro. ⁊ sic
per confessorem debet ipsis declarari itaqꝫ ab excõmunione absoluant: et
de peccato mortali qđ incurrũt ipsis penitentia imponatur.
¶ Cccxcij. questio est de penitentia contrahentis sponsalia primo cũ vna Cccxcij. qo
et postea secũdo cum cõsanguinea. Et dico ꝙ ille qui contraxerit sponsa-
lia pra ⁊ certa cum aliq ra muliere si illa sponsalia nõ sunt nulla ex defe
ctu consensus cum ex illis sponsalibus oriatur publice honestatis iusticia
efficax ad impediendum et dirimendum sequẽtia sponsalia vel matrimo-
nia si postea cũ alia consanguinea prioris infra quartum gradum contra-
xit sponsalia vel matrimoniũ ad contrahendum matrimoniũ de presenti:

τ ad remanendū cum pͥma remanet obligat⁹. Et ideo cōtrahendo cū secū da cōtra prohibitionē iuris peccauit mortaliter: τ ipsi vt peccanti mortaliter penitētia imponi dꝫ. in. c. j. de spō. li. vj. j. respōso. Et si aliquis cū aliq̄ muliere sub cōditione cōtraxit: si post cōditionē cōpletam cum alia prioris consanguinea cōtraxit matrimoniū per verba de presenti cū prima remanere debet: τ cōtrahēdo sic cū secūda peccauit mortaliter: τ sibi de hoc pctō mortali penitētia imponi dꝫ. vt ibi secūdo rn̄so a cōtrario ꝙ est fortissimuꝫ argumētum in iure. vt in. c. quecunqꝫ. ix. di. et in. c. cuꝫ in apostolica de his q̄ fiūt a pla. sine cō se. capli.

Ccxciij. q. Ⅽ Ccxciij. questio est de penitencia filiorū contrahentium cū consanguineis spōsarum cuꝫ quib⁹ cōtraxerūt parētes pro filijs. et dico ꝙ ex spōsalibus cōtractis per parētes pro filijs si filij presentes sunt et nō cōtradicūt: vel etiaꝫ si sunt absentes τ ignorātes si post sciunt et ratificāt tacite vel expresse oritur publice honestatis iusticia: et ideo cōtrahētes postea cū alijs consanguineis vel affinibus illarum priorum peccant mortaliter et vt peccantibus mortaliter penitentia ipsis imponi debet in cap. vnico de spon. impu. in. §. porro. li. vj.

Ccxciiij. q Ⅽ Ccxciiij. q. est de pnīa cōtrahētis matrimonia cū cognatis spūalibus. Et dic ꝙ ille vel illa qui vel q̄ cōtrahūt matrimoniū cum viro vel muliere suscipiēte vel baptizāte ipm̄ vel ipam vel cum filio vel filia: vel cū vxore suscipiētis ipsum de baptismo mortaliter peccat: et vt peccāti mortaliter penitentia sibi imponi debet. Et ideꝫ est dicendum in confirmatione vl' frōtis chrismatione. in. c. j. de cognatione spūali. li. vj. qꝛ cognatio spūalis impedit et dirimit matrimonia sicut carnalis. in. c. pitatiū. xxx. q. iij. contrahēs matrimoniuꝫ cum illo vel illa: qui vel q̄ fuit compater: vel cōmater vl' pater vel mater spiritualis solum per cathecismum qui precedit baptismū vel cognoscens carnaliter ipm̄ vel ipsam mortaliter peccat per supradicta quia cathecismus impedit matrimonium. in. c. per cathecismū. eo. ti. τ. li. et sibi vt peccāti mortaliter penitētia imponi debet. Et si plures accedūt ad suscipiēduꝫ baptizatam de baptismo cū omnibus est cognatio spiritualis contracta q̄ impedit τ dirimit matrimonium. et idem est in confirmatione: ideo si tales contrahunt matrimonium vel inuicem carnaliter se cognoscunt mortaliter peccant: et ipis vt peccantibus mortaliter penitentia imponi debet. in cap̄. quamuis. eo. ti. et li.

Ccxcv. qo Ⅽ Ccxcv. q. est de pnīa sepelientium hereticos. Et dico ꝙ quicūqꝫ sciēter tradiderit ecclesiastice sepulture hereticos vl' defensores eoꝝ excōicati sunt ipso iure: nec debēt absolui nisi proprijs manib⁹ publice extumulent τ proijciant corpora ipsorum extra cimiterium. vt in cap̄. quicunqꝫ. circa principium. de hereticis. libro. vj.

Ccxcvj. q Ⅽ Ccxcvj. q. est de pnīa disputantiū de fide catholica. Et dico ꝙ q̄cūqꝫ laicus publice vl' pͥuatim de fide catholica disputauerit excōicari dꝫ. et si heretic⁹ vl' receptores vel defensores eoꝝ et filij ipoꝝ vsqꝫ ad scdaꝫ generatio

nem ad aliqđ bñficiũ ecclíasticũ vel officiũ recepti fuerint totũ est irritũ et inane: in preal.le.c.§.inhibemus.ꝛ versu heretici.

¶ Cccxcvij.q. est de pnia habẽtium beneficia ad pces hereticoꝝ. Et dico ꝙ quicũq; viri ecclíastici qui ad preces hereticoꝝ dignitates personat⁹ et qcunq; alia beneficia ecclesiastica sunt adepti priuati sunt taliter acq̃sitis. ideo cõfessor oĩa supdicta debet notificare penitẽtib⁹: ꝛ in primo casu capituli allegati nõ debet absoluere illos a peccato mortali quod incurrunt sepelientes hereticos: nisi prius absoluantur a predicta excõmunicatione: predicta satisffactione premissa. et post imponat eis penitentiã pro peccato mortali. In secundo casu imponat penitentiam pro peccato mortali laico publice de fide catholica disputanti. In tertio casu iniungat heretico et filijs et descendentibus suis vsq; ad generationem ꝙ dimittant illa beneficia et restituant ecclesijs omnia que ex ipsis beneficijs habuerũt In quarto casu iniũgat illis qui ad preces hereticoꝝ habuerunt illa beneficia ꝙ dimittant illa beneficia ꝛ restituant ecclesijs omnia que ex ipsis beneficijs habuerint. vt hoc totum colligitur et habetur in.c. quicunq; de hereticis. libro.vj. — Ccccxvij.q. — nota

¶ Cccxcviij. q. est de penitẽtia hereticorũ redeuntiũ ꝛ petentium sacramẽta eccl̃ie. Et dico ꝙ si aliq̃ post abiurationẽ heresis dephensi fuerint in abiuratam heresim recidisse licet de iure sine vlla audiẽtia relinquẽdi sunt iudicio seculari: tñ si postea peniteant et penitentie signa in eis apparuerint manifesta si humiliter petant sacramẽta penitentie ꝛ eucharistie non sunt eis negãda. in.c. sup eo. de here. li.vj. — Ccccxviij. — nota

¶ Cccxcix.q. est de penitentia interficientis christianos per assissinos. Et dico ꝙ qcunq; pnceps vel prelat⁹: vel quecũq; alia persona ecclíastica vel secularis aliquẽ christianum per assissinos interfici fecerit vel mãdauerit licet mors ex hoc nõ sequitur: vel ipsos assissinos receptauerit vel defenderit vel occultauerit excõicationenes ꝛ depositiones a dignitate honore et officio ꝛ beneficio incurrit sententias ipo facto. vt in.c. pro humani. de homi. li.vj. Ideo si tales ad penitentiã veniũt confessor debet eis mandare ꝙ ab excõicatione absoluãtur: et post ꝙ fuerint ab excõicatione absoluti imposita eis grauissima penitentia debet eis mandare ꝙ restituant ecclesijs omnia q̃ ex beneficij s habuerunt quibus priuati fuerunt et post absoluat ipsos ab illo peccato. — Ccccxix. q.

¶ Cccc. questio est de penitentia vsurarij et locantis domum vsurario. Et dico ꝙ illi qui non seruant. c. quia in omnibus. de vsuris. peccant mortaliter: et ipsis vt peccantibus mortaliter penitentia imponi debet: et illi qui aliquibus alienigenis ad exercendum vsuras domos locant. Si sunt patriarche. archiepiscopi vel episcopi. suspensionis. Si sunt minores persone singulares excõmunicationis sententias ipso facto incurrũt. Si sunt laici per censuram ecclesiasticam cõpesci debent. Et sic omnes supradicti peccant mortaliter; et confessor debet eis mandare ꝙ a dictis sententijs — Cccc.q.

excõicationis τ suspensionis absoluant̃:et postea dꝫ eis penitentiã pro peccato mortali imponere.vt in.c.j.de vsuris.li.vj.

Cccci.qo. ¶ Ccccj.q.est de penitentia cõcedentium represalias contra clericos. Et dico ꝙ illi qui represalias concedunt contra personas eccl'iasticas specialiter:vl' si sunt concesse generaliter cõtra omnes ad personas ecclesiasticas eas extendunt:excõmunicati sunt ipso iure in.c. vnico. de iniurijs.li. vj. et ideo confessor debet eis mandare ꝙ a dicta sentencia excõmunicatiõis absoluant̃ τ post agũt pniam de peccato mortali ꝙ propter hoc incurrerũt.

Ccccij.qo. ¶ Ccccij.q.est de penitentia persequẽtiũ vel capientium vel occidentium cardinales. Et dico ꝙ qui hostiliter persecutus fuerit cardinalẽ sancte romane eccl'ie vel percusserit vel ceperit vel interfecerit vel socius fuerit faciẽtis vel fieri mandauerit:vel factum ratum habuerit:vel cõsiliũ dederit:vel fauorem: vel postea receptauerit: vel defensauerit scienter ip̃m. talis sicut reus criminis lese magestatis est infamis perpetuo τ bãnitus et intestabilis:vt nec testamẽti liberaꝫ habeat factionẽ: nec ad alicui⁹ bona ex testamento:vel ab intestato vocet̃. Fiãt habitationes ei⁹ deserte et non sit qui eas inhabitet: et null⁹ ei debita reddere: nullus respõdere iudicio teneat̃: et alie ꝙ̃ plures maledictiones et pene q̃ ponũt̃ cõtra istos τ cõtra suos descendẽtes.de q̇bus omnib⁹ est bon⁹ tex.in.c.felicis.de penis.li.vj.

Cccciij.qo. ¶ Cccciij. q.est de penitẽtia eorũ qui propter excõmunicationẽ in eos prolatam grauant partes vel iudices ꝓferentes. Et dico ꝙ q̇cunq꜠ pro eo ꝙ in reges.p̃ncipes. locationes. nobiles: vel alios quoscunq꜠ excõicatiões vel suspensionis interdicti sentẽtia fuerit promulgata dederit alicui licentiã occidendi:capiendi;vel in personis vel in bonis suis vel suoꝝ grauando illos qui tales sententias protulerũt:vel illos quoꝝ occasione sunt late vel obseruãtes illas sententias:vel taliter excõicatis cõmunicare volentes.nisi licẽtiã re integra reuocauerint: vel si ad licẽtie captionẽ bonorum occasione illius sit processuꝫ:nisi bona ipsa sint infra octo dieruꝫ spacium restituta vel satisfactio pro ipsis impensa τ qui licentia sic data vsi fuerit:et si qui suo motu proprio supradicta: vel aliquid eoꝝ cõmiserint eoipso omnes supradicti sententiam τ excõicationis incurrũt: qui duorum mensiuꝫ spacio in illa sententia permanserint:extunc ab ea nõ possunt nisi per sedẽ apostolicã absolui:et ita per confessorem debet penitentib⁹ declarari τ eis in penitentia iniungi:ꝙ dicta bona restituant:et de iniurijs personarum satisfaciant:et a predicta excõicatione absolutionem obtineant. de sentẽ. excõica.c.quicunq꜠.li.vj.

Cccc.iiij.q. ¶ Cccciiij.q.est de penitentia occupantiũ fructus secrestatos. Et dico ꝙ si super aliquo beneficio inter petitorẽ τ posses[illegible]rem apud sedem apostolicã litigatum sit vna sententia diffinitiua contra possessorem in possessorio vl' petitorio promulgata: si illud beneficium nõ fuerit ante triẽnio ab illo possessore possessum:per ordinarium loci debet apud aliquam personam idoneam secrestari. Et si q̇s talẽ secrestationẽ impedierit vel fruct⁹ secrestatos

occupauerit excōicationis sententiaꝫ ipso facto incurrit a qua excōicatione nisi impedimēto prius ammoto ⁊ occupatis per eum fructibꝰ restitutis nō potest absolui, et ita per cōfessorē debet penitētibꝰ declarari et eis in penitētia iniungi ꝙ prius impedimentum ammoueāt et fructos restituant et post absoluant. de sequestra. posse. c. ad cōpescēdas.

¶ Ccccv. questio est de penitentia clericorum vel religiosorum vtentium tabardo. Et dico ꝙ sacerdotes et religiosi et quicunqꝫ clerici vtentes epitogio seu tabardo forrato vsqꝫ ad oram: et ita breui ꝙ vestis inferior notabiliter videatur: seculares clerici et religiosi habētes administrationem tenentur infra mensem illud epitogium pauperibus dare. religiosi vero administrationem non habentes tenentur infra idem tempus illud epitogium suis superioribus assignare in aliquos pios vsus conuertenduꝫ; alias beneficiati sententiam suspensionis incurrunt; et ita per confessores ipsis penitentibus declarari et in penitētia iniungi debet. de vita et honestate clericorū. cle. ij. Ccccv. q̄o.

¶ Ccccvj. questio est de penitentia sepelientium excōmunicatos vel vsurarios vel alios tempore interdicti. Et dico ꝙ quicunqꝫ clerici vel laici sepelientes corpora defunctorum in cimiterijs ecclesiarū tempore interdicti in casibus nō concessis a iure: vel sepelientes scienter excōmunicatos publice vel nominatim interdictos vel vsurarios manifestos excōmunicati sunt ipso iure ex qua excōmunicatione nullatenꝰ absolui possunt nisi prius ad arbitrium diocesani episcopi satisfactionem competentem faciant illis quibus per premissa fuerit iniuria irrogata: et ita per confessorem penitentibus penitentia iniungi debet ꝙ prius satisfaciant: et post a dicta excōicatione absoluant. de sepul. cle. eos. Ccccvj. q̄o.

¶ Ccccvij. questio est penitentia religiosorum auferentium decimas ecclesijs. Et dico ꝙ quicunqꝫ religiosi qui noualium: aut alias decimas ecclesijs debitas ad eos ex aliqua causa legittima non expectantes appropriare sibi presumunt vel exquisitis fraudibus vel coloribus vsurpare vel qui de animalibus familiarum et pastorum suorum et aliorum animalia ipsa eorum gregibus imiscentium; vel qui de animalibus que in fraudē ecclesiarum in pluribus locis emunt et empta tradunt venditoribus vel alijs ab ipsis tenenda: vel qui de terris quas tradunt alijs excollēdas decimas solui ecclesijs non permittunt vel prohibent si post requisitionem eorum quorum interest super hoc eis factā a premissis non destiterint infra mensem vel si de his que contra premissa vsurpant vel recipiūt infra duos mēses damnificatis ecclesijs non faciunt emendam competentē: sunt ab officijs administrationibus beneficijs suis suspensi: et si administrationes vel beneficia non haben. sunt excōmunicati et ante congruam satisfactionem nō possunt absolui: et ita per confessorem debet eis declarari; ⁊ in penitentia iniungi. de decimis. cle. j. Ccccvij. q̄.

¶ Ccccviij. questio est penitentia negligentium gubernare cenodochia: Ccccviij. q̄

vel hospitalia. Et dico q̄ rectores cenodochiorum et hospitalium qui locorum ipsorum bona res et iura a manibus occupatorum et vsurpatoruz excutere negligūt: et ea collaui et disperdi domos et edificia ruinis deformari permittunt. Et qui redditus et prouentus ipsorū hospitaliū in vsus suos damnabiliter cōuertunt. Et illi ad quos pertinet qui ipsa loca in predictis non reformant: et occupata deperdita et alienata indebite in statuz debitum reduci nō faciunt: et rectores predictos ad receptionē et sustētationem debitā mirabiliuz personarum non cōpellunt. Et ordinarij qui ipsis negligentibus per se ipsas vel alios oīa premissa nō implent et rectores predictos ad premissa non compellunt: et contradictores et prebentes eis contra premissa consiliū auxiliū vel fauorē per censurā ecclesiasticā: et alia iuris remedia nō cōpescunt et gubernationem dictorū hospitalium viris prouidis ydoneis et boni testimonij: qui sciāt et possint et velint loca ipsa et bona eorū et iura vtiliter regere et eorum prouentus et reddit⁹ in vsuz personarum mirabilium fideliter dispensare: et quos in vsus alios bona predicta cōuertere verisimiliter nō presumant. et illi quib⁹ dictorū hospitaliū gubernatio cōmissa fuerit inuētarium de bonis ipsorum locorū nō cōficiētes et ordinarijs de administratione sua annis singulis rationē nō reddētes oīes supradicti grauiter peccāt: et tanq̄ grauiter peccātibus ipsis penitētia imponi debet. de reli. domi. cle. quia contingit.

Ccccix. q̄o. ¶ Ccccix. q. est de penitentia religiosorū in multis excedentib⁹. Et dico q̄ religiosi qui clericis aut laicis sacramētuz vnctionis extremi vel eucharistie ministrant vel matrimonia solēnizāt sine licētia speciali presbyteri parrochialis. vel qui excōicatos a canone nisi in casib⁹ cōcessis eisdē: vel a sententijs per statuta prouincialia vel sinodalia promulgatis: vel a pena et culpa aliquē presumūt absoluere excōicationis sententiā ipso facto incurrūt et solū per sedē apostolicā absoluunt. Itē religiosi qui in sermonib⁹ suis prelatis ecclesiarū detrahunt. vel laicos ab ecclesiarū suarū frequētia vel accessu retrahūt: vel indulgētias indiscretas pronūciant vel testatores a restitutionib⁹ debitis aut legatis matricib⁹ ecclesijs faciēdis retrahūt: vel legata vel debita aut male ablata incerta: sibi aut alijs singularibus fratribus sui ordinis vel cōuentibus in preiudiciū aliorū fieri vel erogari procurant: vel qui in casib⁹ sedis apostolice vel locorū ordinarijs reseruatis aliquē absoluūt vel qui vexāt indebite vel ad loca plura vel et multū remota conueniūt personas ecclesiasticas et cōtra eos suā iusticiā persequētes per duos mēses subiacent illis penis q̄ sm eorū regulā vel statuta pro grauibus criminibus vel culpis eis cōsueuerūt imponi: et p̄lati ipsorū religiosorū nisi de eis q̄ occasione predictorū excessuū ad eos quocūq̄ modo peruenerint ecclesijs: vel personis ecclesiasticis damnificatis: vel lesis satisfactionem plenariam exhibuerint infra mēsem postq̄ fuerint requisiti: suspēsionis sentētiaz incurrūt: et ita per confessorez dz religiosis penitētib⁹ declarari et eis in penitētia iniūgi debet. de priuile. cle. j.

¶ Cccx. questio est de penitentia religiosorum qui in predicationibus alios a solutione decimarum retrahunt. Et dico quod illi religiosi qui in sermonibus suis vel alibi audientes a solutione decimarum ecclesiis debitarum retrahunt: ipso facto excommunicati sunt. et si requisiti fuerint in prima dominica: quarta et vltima quadragesime. et in festis ascensionis penthecostes et natiuitatis domini. Sancti ioannis. Beati assumptionis. et natiuitatis sancte Marie: audientes debent informare et illos quorum confessiones audiunt conscientiam debent facere quod decimas soluant: alias grauiter peccant: et talibus vt grauiter peccantibus penitentia imponi debet. de penis cle. cupientes. §. illos. et. §. et quia. Cccc.x.q

Finita prima et secunda et tertia par-

tes huius tractatus sequitur quinta et vltima pars. s. de materia absolutionis tam a peccatis quam a censuris quam a culpa et pena quam plenaria dicitur. In qua quinta parte continentur questiones sequentes.
Prima. que forma debet seruari in absolutione.
Secunda. quis potest absoluere.
Tertia questio est de pratica absolutionis.
Quarta. q. est. quid est agendum cum aliquis habet aliqua peccata a quibus ille cui confitetur non potest absoluere. Jo. doctor

¶ Circa primam questionem dicendum est quod secundum varietatem excommunicationum variantur genera vel modi absolutionum: quia vt quis est excommunicatus per contumaciam que consistit in non veniendo ad iudicium vel ante tempus recedendo: vel iudicio non parendo. vt. xj. q. iij. certum est. et iste absoluitur sub ista forma: quia mandatur ei quod pareat iuri. vt in. c. per tuas. de sen. excom. si vero pro offensa sit aliquis excommunicatus: et tunc aut offensa est manifesta. s. per confessionem in iudicio factam: vel probationem legittimam: aut euidentiam rei que nulla potest tergiuersatione celari. et tunc prius est prestanda sufficiens emenda antequam absoluatur. Si vero dubia sit offensa sufficit ad absolutionem faciendam si competens satisdatio prebeatur de parendo mandato iuris. vt in. c. ex parte. de verbo. sign. Et istis excommunicatis pro offensa mandabitur vt de cetero talia non committant. ille autem qui excommunicato communicat cum iuramento debet absolui. qui autem communicat excommunicato sed non in crimine absolui poterit sine iuratoria cautione. vt in. c. nuper. in. §. his autem. isto ti. de sen. excom. absolutio autem cum solennitate debet fieri: sub forma que habetur in. c. cum aliquis. xj. q. iij. Sed potest dici secundum Goffre. quod illa solennitas non est de substantia. et ideo hodie sine illa [illegible]nitate fit absolutio cum psalmo. Miserere mei deus. et cum aliquant[illegible] [illegible]irgarum percussionibus. Similiter cautio iuratoria quando homines qui excommunicati sunt prestant potius ad cautelam ex consuetudine ecclesie est quam de rigore canonum. vt in. c. cum desideres. isto titulo. Cum vero aliquis est excommunicatus propter iniectionem manuum in clericum hec forma seruatur. scilicet. vt qui absolutionem petit: Prima. quo

iuret de parendo mandatis sancte matris ecclesie. Et mandetur eidē ne de cetero in clericum: monachum vel alicuius religionis conuersum manus eiiciat violētas: nisi se defendendo aut de mandato suorū faciat prelatorum: vel nisi super eum prelationis ministerium vel magisterium habeat aut cum ipso in ipsa ecclesia socius esse noscatur. vt in cap. ex tenore isto. ti. de senten. excōica.

Scda. q. ē qui pōt absoluere. ¶ Circa secundam questionem. s. si quis potest absoluere. Et hic est aduertendum q secundum varietatem excōmunicationum variantur genera absolutionum: vt per precedentia patet. nam aut est excōmunicatio lata a canone: et hec separat a sacramentis tantum: et ab hac absoluit episcopus et sacerdos proprius. vt in. c. nuper. §. ij. de sen. excōica. aut separat a sacramentis et cōmunione fidelium: et ab hac absoluit episcopus regulariter nisi papa reseruasset sibi absolutionem: vt in dicto. c. nuper. et hoc de excōmunicatione lata a canone. Aut excōmunicatio fertur ab homine: et in hac datur in regula q qui habet potestatem ligandi habeat potestatē absoluendi. vt in. c. verbum de penitentijs. di. j. Fallit hoc in casib⁹ quos notat glosa in. c. inferior. xxj. q. dj. et hoc dz intelligi cū modificatione eorque habentur in. c. cū contingat. de offici. dele. et in. c. per tuas. de sentē. excōi. s. q si excōmunicatio est nulla: non est necessaria aliqua absolutio. Et dominus pater meus posuit. xxx. casus notabiles et singulares in quibus sententia excōmunicationis est nulla in lectura. c. pastoralis. de appellati. dum legeret suam cathedram prime: qui casus sunt etiā positi in tractatu de nullitatibus. Ad quos casus semper recurrendum est cum cōtra sententiam excōmunicationis aliud remedium non detur nisi remedium nullitatis. et est etiam sciendum q reperitur absolutio vera et reperitur absolutio ad cautelā de qua in preallegato capitulo. per tuas. solet. et cap. venerabilibus. eo. ti. li. vj. Jacobus doctor.

Tertia. q. ē de practica absolutionum. ¶ Dominus noster iesus christus qui passus est pro te: et habet plenariā potestatem absoluendi te absoluat. Et ego auctoritate ipsius et apostolorum petri et pauli et auctoritate et potestate mihi cōmissa per illum et illos ad quos pertinet et quacunq auctoritate possum te absoluo ab omni vinculo excōmunicationis maioris et minoris et suspensionis et interdicti et irregularitatis quam vel quas incurristi quomodolibet scienter vel ignoranter vel ex propria malicia vel contemptu vel negligentia vel alias quocunq modo et ex quacunq causa propter transgressionem preceptorum et statutorum papalium: sinodalium: localium: prouincialium: archiepiscoporum: legatorum: vel per transgressionem iuris cōmunis: vel per litteras vel statuta quorumcunq iudicum ordinariorum: delegatorū subdelegatorum et aliorum quorumcunq iurisdictionem habentium: vel per participationem cum excōmunicatis in crimine vel extra crimē et quomodocunq et qualitercunq incurristi et specialiter a tali: et tali excōmunicationibus in te specialiter promulgatis et ab omnibus alijs excōmunica-

tionibus a iure vel ab homine in te prolatis generaliter vel specialiter te absoluo: et restituo te sacramentis sancte matris ecclesie vt possis intrare ecclesiam et habere partem cum fidelibus. In nomine patris et filij et spiritussancti. Amen. Et confessores absoluunt ab irregularitatibus in quibus episcopi dispensare possunt si talis potestas ipsis per episcopum commissa sit; vt si iudex aduocatus officialis dedit operam vt sanguis effunderetur: irregulares licet mors vel sanguis effusio non fuit secuta vel aliquis occidendi animo aliquem vulnerauerit licet non moriatur ille vulnerans; irregularis est et cum talibus potest dispensare episcopus vel cõfessor habens ab eo potestatem de quo vide in specu. titulo delegato. §. iusta. versu. item litigiosus. in fine. et versu. quando autez. Et post fiat ab absolutio a peccatis per hunc modum.

¶ Pratica absolutiõis a pctis.

¶ Et eadẽ auctoritate et eis auctoritatib⁹ ⁊ omni auctoritate ⁊ ptãte qua possum te absoluo ab oĩbus pctis carnalib⁹ et spũalibus capitalib⁹ criminalib⁹ mortalib⁹ venialib⁹ mihi modo cõfessis et ab alijs oblitisq̃ memorie tue nõ occurrũt de quib⁹ bonũ propositũ habes cõfitẽdi si memorie tue ocurrerent et a circumstantijs eorundem. Et etiam te absoluo ab omni simonia mentali et ab omni verbo ociòso vel mendoso; et ab omni periurio vel periurijs: et ab omni homicidio volũtario vl' casuali et ab alio quocunq̃ peccato criminali vel mortali et veniali et ab omnibus et quibuscunq̃ delictis criminibus et peccatis a quibus te possum absoluere te absoluo: in quantum possum et claues sancte matris ecclesie se extendunt et restituo te sacramentis ecclesie et cõmunioni fidelium. In nomine patris ⁊ filij et spiritussancti. Amen.

¶ Pratica absolutõis leiis. qñ aliquis ɔfitet ⁊ vult peregrinare ad aliquem locum.

¶ Passio domini nostri iesu christi et merita sue gloriosissime matris virginis marie: et omnium martyrum et omnium sanctorum et sanctarum dei et ieiunia et elemosine et orationes et peregrinationes; specialiter peregrinatio quam nunc intendis facere ad talem locum; et humilitas confessionis et corporis et anime afflictiones: et consilia et doctrine et bone persuasiones et omnia alia bona que fecisti et facies et proponis facere; ⁊ omnia mala et iniurie et tormenta et persecutiones et labores et alia quecunq̃ que sustinuisti et sustines et sustinueris propter deum omnia sint tibi in remissionem peccatorum tuorum et in augmentũ gratie et in acquisitionem vite eterne; et omnia iniungo tibi in penitentiã et satisfactionez tuorum peccatorum: et remitto tibi omnem penam purgatorij tibi debitam pro peccatis tuis in quantum possum et in quantuz claues ecclesie se extendunt: et in quantum [illegible] conspectu diuine maiestatis fuerit acceptuz et gratum; et conced[illegible] indulgentias quas possum tibi concedere ⁊ cõcedo tibi quod possis a[illegible]quirere et lucrari omnes indulgentias per romanos pontifices [illegible] per cardinales et legatos sedis apostolice; per patriarchas vel primates: et per quoscunq̃ archiepiscopos et episcopos et abbates et alios prelatos: verbo vel scripto concessas et concedendas in qui

buscunque elemosinis peregrinationibus orationibus et aliis quibuscunque operibus pietatis. In nomine patris: ⁊ filii: et spiritussancti. Amen. Frater vade in pace et noli amplius peccare ne deterius tibi contingat.

Pratica absolutōis plenarie fiēde in articulo mortis.

¶ Et pratica absolutionis plenarie in articulo mortis fiende alicui que debet fieri post predictam absolutionem peccatorum illi qui talem indulgentiam habet: debet esse ista.

¶ Item auctoritate domini nostri iesu christi: et beatorum apostolorum Petri et Pauli: et auctoritate sancte Romane ecclesie: et de speciali gratia a domino nostro papa Calixto. vel Paulo. vel alio tibi facta et concessa et mihi cōmissa que fungor in hac parte: ego te absoluo plenarie ab omnibus et singulis peccatis criminibus et delictis tuis et eorum circumstā tiis: et a penitentiis oblitis pro eis tibi iniunctis et non impletis: et ab omnibus conscientie scrupulis ac dubiis: de quibus corde contritus et ore confessus fuisti mihi et aliis quibuscunque sacerdotibus: et omnibus ⁊ singulis peccatis tuis oblitis et ignoratis de quibus confessus fueras et fuisses: si fueras et fuisses recordatus: vel sciuisses vel scires fore peccata: et ab omnibus et singulis penis et penitentiis in presenti vita et purgatorio propter omnia et singula peccata predicta tibi debitis: et eas et omnes tibi remitto et indulgeo: in quantum claues ecclesie se extendunt et gratum fuerit in conspectu diuine maiestatis. et ex dictis gratia et auctoritate: concedo tibi plenam indulgentiam remissionē omnium et singulorum peccatorū predictorum. et restituo te illi statui et innocentie in qua fuisti immediate post baptismum: que quidem remissio sit tibi in augmentum gratie et in acquisitionem vite et glorie eterne. In nomine patris et filii et spiritussancti. Amen.

Quarta. q̄

¶ Quid est agendum cum aliquis habet aliqua peccata a quibus ille cui confitetur non potest absoluere. Responsio secundum sanctum Thomā. in quodam quolibeto. Sacerdos non absoluit aliquē: nisi illum quem diuinitus credit esse absolutum, sed postquam a deo est absolutus tenetur ecclesie confiteri adhuc. Et quia dispensatio absolutionis non est tota credita minori tenetur totum confiteri: et ipse debet eum absoluere ab omnibus a quibus potest. et deinde tenetur eum remittere superiori de residuo absoluendum. Argu. xxxiii. q. ii. cap. latorem. ⁊ cap. significauit. de peni. et remissio. Sed inferior de facto eum absoluat: dicit Tho. quod non credit eum esse absolutum tamen excusatur propter ignorantiam iuris: sed non excusatur sacerdos cui hoc ius ignorare non licet. ita dicitur summa bartholina in parte confessor. i. in. §. ii. et ibi in. §. statim sequēti. Dicit quod si confitens sit excōmunicatus: si non potest absolui a [illegible] confessore ab excōmunicatione non potest absolui per eum a peccatis: quia sacerdos nullum excōmunicatum potest absoluere de culpa: nisi prius absolutus sit ab excōmunicatione: quia excōmunicatus non est particeps sacramentorum ecclesie secundum sanctum Tho. in. iiii. senten. di. viii.

quis fuit autor hujus libri nota

¶ Tractatus de confession ac penitentia vtilis atq; summe necessarius confessoribus : confitentibus. Compositus per egregium virum Joannem alfonsum Benauentanũ vtriusq; iuris doctorez. Impressum Cesarauguste per Georgium Coci. Anno millesimo quingentesimo. decimo quarto. Die vero vndecimo octobris.

laus Deo

Y de oe mingo Gº deve a po dubejo Diezm rrateSS deapreciadu ros Diozteda

Y deve mas [illegible] y maslvi q [illegible] se Dumra

[illegible] conceptio tua [illegible] innocentia